

การศึกษารอบมโนทัศน์และพัฒนาเครื่องมือประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิง
จิตวิทยา: การวิจัยแบบผสมวิธี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยา ไม่สังกัดภาควิชา/เทียบเท่า
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A CONCEPTUAL FRAMEWORK STUDY AND SCALE DEVELOPMENT OF MULTICULTURAL
COUNSELING COMPETENCY: A MIXED METHODS STUDY

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Psychology

Common Course

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2018

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษากรอบมโนทัศน์และพัฒนาเครื่องมือประเมิน สมรรถนะทางพฤติกรรมธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา: การ วิจัยแบบผสมวิธี
โดย	น.ส.ฐิติกาญจน์ บุญรักษา อินทาปัจ
สาขาวิชา	จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ต้อยคำภีร์

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต

..... คณะบดีคณะจิตวิทยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณระพี สุทธิวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา พิสิษฐ์สังฆการ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ต้อยคำภีร์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐสุดา เต็มพันธ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สมบุญ จารุเกษมทวี)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

จิตวิทยา จิตวิทยา บัญชี อื่นๆ : การศึกษากรอบโมทัศน์และพัฒนาเครื่องมือประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา: การวิจัยแบบผสมวิธี. (A CONCEPTUAL FRAMEWORK STUDY AND SCALE DEVELOPMENT OF MULTICULTURAL COUNSELING COMPETENCY: A MIXED METHODS STUDY) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.อรุณญา ต้อยคำภีร์

การวิจัยแบบผสมวิธีครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษากรอบโมทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทย (2) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ผู้วิจัยแบ่งการศึกษาเป็น 2 ระยะ คือระยะที่ 1 การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ในนักจิตวิทยาการศึกษาไทย 7 ราย ที่คัดเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนดร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ระยะที่ 2 การศึกษาวิจัยเชิงปริมาณเพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ในนักจิตวิทยาการศึกษา ผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยา นิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ด้านจิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและแนะแนว)และนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 สาขาจิตวิทยา จำนวนทั้งสิ้น 461 คน จาก 5 ภูมิภาคทั่วประเทศ (แบ่งเป็นการตรวจสอบคุณภาพข้อกระทงรายชื่อ 85 คน การตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของมาตรวัดทั้งฉบับ 316 คน และการตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานด้วยเทคนิคกลุ่มรู้จัก 60 คน) ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจงวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows และ LISREL

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่ากรอบโมทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ประกอบด้วย 10 ด้าน คือ (1) การตระหนักในพื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม (2) การตระหนักในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม (3) การตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรม (4) ความเข้าใจในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา (5) ความเข้าใจในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา (6) ความเข้าใจในทักษะทางพหุวัฒนธรรม (7) การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในเรื่องพื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม (8) การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้ทางวัฒนธรรม (9) การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในด้านทักษะ กลยุทธ์ และเทคนิคที่เหมาะสม และ (10) การผสมผสานความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว และ ส่วนผลการวิจัยเชิงปริมาณพบว่า มาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาที่พัฒนาขึ้นจากกรอบโมทัศน์ในการศึกษาเชิงคุณภาพระยะที่ 1 มีจำนวน 47 ข้อ มีความตรงตามเนื้อหาจากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ มีความตรงตามเกณฑ์สัมพันธกับแบบสอบถามสัมพันธภาพและความร่วมมือในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ($r = .48, p < .001$) และไม่พบความสัมพันธ์กับมาตรวัดการตอบเพื่อทำให้ดูดีทางสังคม ($r = .04, ns$) มีความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานจากการเปรียบเทียบกับกลุ่มรู้จัก ($t = 3.71, p < .001$) และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่าโมเดลการวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ที่มี 10 ด้าน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 40.58; df = 28; p = .059; CFI = 1.00; GFI = .98; AGFI = .95; SRMR = .03; RMSEA = .04; \chi^2/df = 1.45$) มาตรวัดมีค่าความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .957

สาขาวิชา จิตวิทยา
ปีการศึกษา 2561

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5877901338 : MAJOR PSYCHOLOGY

KEYWORD: MULTICULTURAL, COUNSELING, COMPETENCY, COUNSELOR, SCALE DEVELOPMENT, THAI

Thitikan Boonraksa Intapaj : A CONCEPTUAL FRAMEWORK STUDY AND SCALE DEVELOPMENT OF MULTICULTURAL COUNSELING COMPETENCY: A MIXED METHODS STUDY. Advisor: Assoc. Prof. Arunya Tuicomepee, Ph.D.

This mixed methods research was aimed to (1) study a conceptual framework of the multicultural counseling competency in Thai context (2) develop and examine relevant psychometric properties of the multicultural counseling competency scale. There were two phase of study. The first phase was a qualitative study on experiences of the Thai multicultural counseling competencies through in-depth interviews with seven Thai counselors and the literature review. The key informants were met the set criteria and selected by using the purposive sampling technique. The second phase was a quantitative research developing and examining psychometric properties in the multicultural counseling competency scale. Participants for the second phase were 461 counselors, counseling service providers, graduate students in counseling psychology or guidance counseling, and 4th year undergraduates in psychology. There were from five regions of Thailand and selected using the purposive sampling. Data were analyzes by SPSS for Windows and LISREL.

The qualitative findings revealed that the conceptual framework of multicultural counseling competency was composed of ten components: (1) Awareness of counselor's own assumption of fundamental belief, attitude and cultural bias, (2) Awareness of counselor's own assumption of fundamental cultural knowledge, (3) Awareness of counselor's own assumption of cultural skills, 4) Understanding of client's worldview on fundamental belief, attitude and cultural bias, (5) Understanding of client's worldview on fundamental cultural knowledge, (6) Understanding of multicultural competency, (7) Continual self-development on fundamental belief, attitude and cultural bias, (8) Continual self-development on cultural knowledge, (9) Continual self-development on appropriate interventions and (10) Harmonious integration between professional and personal life. The quantitative evaluation of the technical adequacies of this scale revealed (1) the content validity as affirmed by guest specialists, (2) the criterion related validity tested against Social Desirability Scale: SDS Form C ($r = .04$, ns), The Working Alliance Inventory-Short Form ($r = .48$, $p < .001$), (3) the construct validity confirmed with the confirmatory factor analysis revealed that the model developed suited the empirical data ($\chi^2 = 40.58$; $df = 28$; $p = .059$; $CFI = 1.00$; $GFI = .98$; $AGFAI = .95$; $SRMR = .03$; $RMSEA = .04$; $\chi^2/df = 1.45$), the known-group technique ($t = 3.71$, $p < .001$), and (4) the overall Cronbach's alpha coefficient at .957.

Field of Study: Psychology

Student's Signature

Academic Year: 2018

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ข้าพเจ้า และมอบทุนการศึกษา “ทุน 100 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช” และทุนวิจัย “ทุน 90 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช” สนับสนุนการดำเนินงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ต้อยคำภีร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งให้โอกาสและจุดประกายความคิด คอยชี้แนะแนวทางและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ยิ่ง อีกทั้งเข้าใจข้าพเจ้าเป็นที่สุด ซึ่งคอยดูแล เอาใจใส่ข้าพเจ้าเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ กิตติคุณ นงลักษณ์ วิรัชชัย ผู้ซึ่งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิจัยครั้งนี้ และวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะไม่สำเร็จลุล่วงได้เลยหากปราศจากคณาจารย์ที่อบรม บ่มเพาะความรู้ให้แก่วิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.โสริช โปธิแก้ว, ผศ.ดร.ณัฐสุดา เต็มพันธ์, ผศ.ดร.กุลยา พิสิษฐ์สังฆการ, ผศ.ดร.กรรณิการ์ นลราชสุวจน์, อ.ดร.สมบุญ จารุเกษมทวิ, อ.ดร.วรัญญา กองชัยมงคล, อ.ดร.พนิดา เสือวรรณศรี และคณาจารย์ทุกท่านในชีวิตของข้าพเจ้าที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ และคำแนะนำดีดี แก่ข้าพเจ้าจวบจนปัจจุบัน

ขอขอบคุณ ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกท่านที่สละเวลาส่วนตัวอันมีค่า เพื่อร่วมพูดคุยและให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่เป็นอย่างดี รวมทั้งขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่วิทยานิพนธ์ หากปราศจากความเอื้อเฟื้อจากทุกท่าน วิทยานิพนธ์เล่มนี้ไม่สามารถสำเร็จได้อย่างแน่นอน และขอขอบคุณ กัลยาณมิตร เพื่อน พี่ น้อง ทุก ๆ ท่านที่มีมิตรภาพที่อบอุ่น รอยยิ้มที่สวยงาม เสียงหัวเราะที่สดใส ทั้งที่ได้พบหน้าและไม่ได้พบหน้ากันก็ตาม สำหรับความรัก ความหวังดี และความช่วยเหลือต่าง ๆ ที่มอบให้ และคอยให้กำลังใจที่มีค่าสำหรับข้าพเจ้า

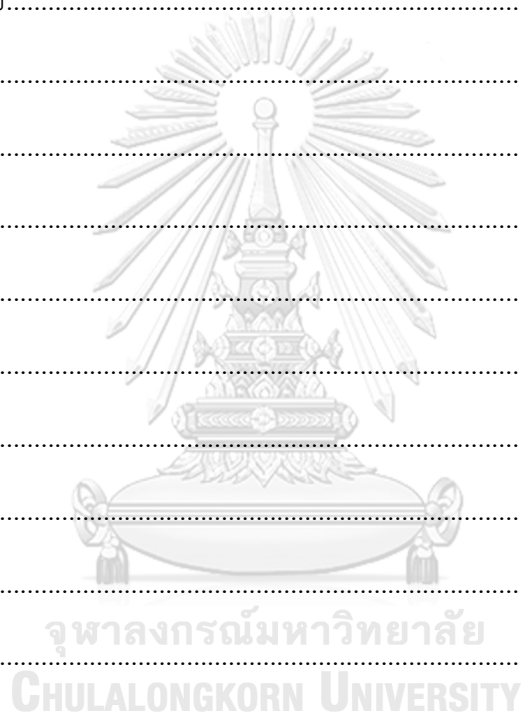
เหนือสิ่งอื่นใด กราบขอบพระคุณแม่ของข้าพเจ้า ที่เป็นเสมือนดวงใจ เป็นลมใต้ปีกที่สนับสนุน อุ้มชู และให้อภัยกับทุกสิ่งทุกอย่างที่ข้าพเจ้ากระทำ และเป็นต้นแบบผู้หญิงเก่งของข้าพเจ้าตลอดมา ขอกราบขอบพระคุณ พ่อและครอบครัวอินทาบัจ ที่เป็นหนึ่งแรงผลักดันที่สำคัญให้ข้าพเจ้าเติบโตจนทุกวันนี้ ขอขอบคุณครอบครัวตีแปง และครอบครัวทรพสุ ที่มอบกำลังใจที่เต็มเปี่ยม และให้การสนับสนุนข้าพเจ้าทุกด้านเป็นอย่างดีในทุก ๆ วัน

ฐิติกาญจน์ บุญรักษา อินทาบัจ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
ขอบเขตการวิจัย.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	15
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	17
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
ตอนที่ 1 สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม.....	18
ตอนที่ 2 สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา.....	32
ตอนที่ 3 การประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา.....	45
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา.....	59
ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	77
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	79
ตอนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ.....	79
ตอนที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ.....	90

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	103
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ	103
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ	147
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	182
สรุปผลการวิจัย.....	182
อภิปรายผลการวิจัย.....	188
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	226
ข้อเสนอแนะ	230
บรรณานุกรม.....	236
ภาคผนวก.....	255
ภาคผนวก ก	256
ภาคผนวก ข	261
ภาคผนวก ค	269
ภาคผนวก ง.....	271
ภาคผนวก จ	280
ภาคผนวก ฉ	288
ภาคผนวก ช	298
ประวัติผู้เขียน.....	308

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ความหมายของ วัฒนธรรม.....	19
ตารางที่ 2 แนวคำถามการสัมภาษณ์.....	83
ตารางที่ 3 รายละเอียดวันเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก	85
ตารางที่ 4 สรุปรายบุคคลของผู้ให้ข้อมูลหลัก	105
ตารางที่ 5 ประสบการณ์ของนักจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม ในการศึกษาเชิงจิตวิทยา.....	138
ตารางที่ 6 กรอบโมทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา จากการศึกษา เชิงคุณภาพ	139
ตารางที่ 7 ผลการพัฒนาและคัดกรองข้อกระทงรายชื่อในแต่ละองค์ประกอบมาตรฐาน สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา	151
ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของมาตรฐาน จำแนกตามเพศ มหาวิทยาลัย และระดับชั้นปีที่ศึกษา.....	154
ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของมาตรฐานสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษา เชิงจิตวิทยา.....	156
ตารางที่ 10 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	157
ตารางที่ 11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของมาตรฐานสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษา เชิงจิตวิทยา มาตรฐานการตอบเพื่อให้ดูดีทางสังคม และ มาตรฐานสัมพันธภาพ และความร่วมมือในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับนักจิตวิทยาการศึกษา (N = 316)	159
ตารางที่ 12 น้ำหนักองค์ประกอบของด้านที่ 1 การตระหนักในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม (AWAT).....	161
ตารางที่ 13 น้ำหนักองค์ประกอบของด้านที่ 2 การตระหนักในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม (AWKN).....	162
ตารางที่ 14 น้ำหนักองค์ประกอบของด้านที่ 3 การตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรม (AWSK).....	163

ตารางที่ 15	น้ำหนักองค์ประกอบของด้านที่ 4 ความเข้าใจในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา (UNAT).....	164
ตารางที่ 16	น้ำหนักองค์ประกอบของด้านที่ 5 ความเข้าใจในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา (UNKN).....	165
ตารางที่ 17	น้ำหนักองค์ประกอบของด้านที่ 6 ความเข้าใจในทักษะทางพหุวัฒนธรรม (UNSK)....	166
ตารางที่ 18	น้ำหนักองค์ประกอบของด้านที่ 7 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม (DEAT).....	167
ตารางที่ 19	น้ำหนักองค์ประกอบของด้านที่ 8 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้ทางวัฒนธรรม (DEKN).....	168
ตารางที่ 20	น้ำหนักองค์ประกอบของด้านที่ 9 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้านทักษะ กลยุทธ์ และเทคนิคที่เหมาะสม (DESK).....	169
ตารางที่ 21	น้ำหนักองค์ประกอบของด้านที่ 10 การผสมผสานความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว (PPPE).....	170
ตารางที่ 22	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรสังเกตได้ ในโมเดลสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (N = 316)	174
ตารางที่ 23	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา.....	177
ตารางที่ 24	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักจิตวิทยาการปรึกษาที่ปฏิบัติงานจริงที่มีประสบการณ์บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยา จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา	180
ตารางที่ 25	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเฉลี่ยด้วยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (t-test independent) (N = 60)	181

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1	ปัจจัยเอื้อและปัจจัยขัดขวางต่อการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม (Songwathana & Sriratanaprat, 2015)	34
ภาพที่ 2	แบบจำลองสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา (D. W. Sue et al., 1992).....	36
ภาพที่ 3	แบบจำลองเมทริกซ์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา (The MCCs Matrix Model) (Minami & Ovando, 2004)	38
ภาพที่ 4	กรอบแนวคิดการวิจัยในการวิจัยเชิงคุณภาพ.....	77
ภาพที่ 5	กรอบแนวคิดการวิจัยในการวิจัยเชิงปริมาณ	78
ภาพที่ 6	โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรสังเกตได้สมรรถนะ ทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา.....	176

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันความเคลื่อนไหวในเรื่องการสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดีและเป็นธรรม ผ่านแนวคิดการยอมรับความแตกต่างและการอยู่ร่วมกันอย่างเท่าเทียม (diversity and equality) แนวคิดด้านพหุวัฒนธรรม (multiculturalism) นับเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการตระหนักถึงการเอื้อให้กลุ่มคนที่มีความแตกต่างกันในด้านภาษา ศาสนา ความชอบทางเพศ เชื้อชาติ วัฒนธรรม หรือ กลุ่มคนที่มีความไม่เท่าเทียมกันในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการแสดงออกทางวัฒนธรรม สามารถคงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มของตน และอยู่ร่วมกันในสังคมได้ บนหลักการของความเท่าเทียมกัน (ศิริจิต สุนันตะ, 2556) ทั้งนี้แนวคิดด้านพหุวัฒนธรรมได้ครอบคลุมกลุ่มคนในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความคิด ค่านิยมเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันของคนเราเป็นสังคมใหญ่ ทั้งนี้ Banks และ Banks (1989) ระบุว่าพหุวัฒนธรรมมีโครงสร้างที่ประกอบด้วย (1) ชาติพันธุ์และเชื้อชาติ (Ethnicity and race) เช่น กลุ่มไทยมุสลิม กลุ่มไทยเชื้อสายจีน (2) ชนชั้นและสถานะทางสังคม (Class and socioeconomic status) (3) เพศ (Gender and sexual orientation) (4) กลุ่มพิเศษ เช่น พิการ หรือ มีระดับสติปัญญาเลิศ (Expertiality) (5) ภาษา (Language) (6) ศาสนา (Religion) และ (7) ภูมิประเทศที่อยู่อาศัย (Geography) (Banks & Banks, 1989) โครงสร้างทางพหุวัฒนธรรมเหล่านี้ส่งผลให้บุคคลมีความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก การสื่อสารและการกระทำต่อสิ่งต่าง ๆ ในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป (Ahmed, Wilson, Henriksen, & Jones, 2011; Arredondo, Rosen, Rice, Perez, & Tovar-Gamero, 2005)

ในประเทศไทย นักวิชาการ นักวิจัย และนักวิชาชีพในกลุ่มวิชาชีพต่าง ๆ เช่น ครู พยาบาล ได้ศึกษาประเด็นพหุวัฒนธรรมโดยเน้นถึงการทำความเข้าใจและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ดังเช่นการศึกษา ของ ศิริพันธุ์ ศิริพันธุ์, ดาริน โต๊ะกานี, และ มุสลิมห์ โต๊ะกานี (2551) ที่ศึกษาสมรรถนะทางวัฒนธรรมของนักศึกษาพยาบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และเปรียบเทียบระดับสมรรถนะทางการพยาบาลระหว่างนักศึกษาพยาบาลที่มีประสบการณ์ตรงในการดูแลผู้รับบริการที่มาจากหลากหลายวัฒนธรรม กับนักศึกษาพยาบาลที่

ไม่เคยมีประสบการณ์ตรงในการดูแลผู้รับบริการจากหลากหลายวัฒนธรรม ทั้งด้านความรู้ ด้านการตระหนักรู้ ด้านทักษะ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์เกี่ยวกับวัฒนธรรม และด้านความปรารถนาที่จะมีสมรรถนะทางวัฒนธรรม ผลการศึกษา พบว่านักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่เคยมีประสบการณ์ตรงในการดูแลผู้รับบริการต่างวัฒนธรรมนั้นมีคะแนนสมรรถนะทางวัฒนธรรมทางการพยาบาลอยู่ในระดับดีปานกลาง ในขณะที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ตรงนั้นมีคะแนนสมรรถนะทางวัฒนธรรมทางการพยาบาลอยู่ในระดับพอใช้ และปรับปรุงให้มีกิจกรรมที่เน้นเรื่องพหุวัฒนธรรม รวมถึงการประเมินความไวทางวัฒนธรรมของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในทำนองเดียวกัน การศึกษาในวิชาชีพครูของ บัญญัติ ยงย่วน, ปันดดา ธนเศรษฐกร, และ วสุนันท์ ชุ่มเชื้อ (2553) ที่ศึกษาสถานการณ์การจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาที่นักเรียนมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม จังหวัดกาญจนบุรี และทดลองรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม ผลการศึกษาพบว่านักเรียนประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรีมีความหลากหลายทางเชื้อชาติ (พม่า มอญ กะเหรี่ยง ลาว และอื่น ๆ) ที่มีจำนวนใกล้เคียงกับนักเรียนเชื้อชาติไทย โดยโรงเรียนเหล่านี้ยังคงใช้รูปแบบการศึกษาที่มาจากส่วนกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องเหมาะสมกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่มีอยู่

เมื่อพิจารณาตามโครงสร้างทางพหุวัฒนธรรมที่นำเสนอโดยนักวิชาการด้านพหุวัฒนธรรม เช่น Banks และ Banks (1989) พหุวัฒนธรรมในบริบทสังคมไทยสามารถจัดเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่หนึ่ง เป็นกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมจากความแตกต่างชาติพันธุ์และเชื้อชาติ (Ethnicity and race) ศาสนา (Religion) ที่นับถือ และภูมิประเทศที่อยู่อาศัย (Geography) ดังเช่นกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนของประเทศไทย หรือกลุ่มคนที่ทำงานในพื้นที่ 14 จังหวัดของภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่าง ซึ่งนักวิชาการด้านพหุวัฒนธรรม เช่น อุทัย ดุลยเกษม (2551) ได้ระบุถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมในเขตพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย 14 จังหวัด ว่ามีความแตกต่างกันของชาติพันธุ์และศาสนาอยู่ถึง 3 วัฒนธรรมย่อย กล่าวคือ วัฒนธรรมที่มีรากฐานจากไทยเชื้อสายจีนหรือวัฒนธรรมเต้า (2) วัฒนธรรมที่มีรากฐานมาจากเชื้อสายไทยมลายูหรือไทยมุสลิม และ (3) วัฒนธรรมที่มีรากฐานมาจากพุทธเถรวาท เป็นต้น ซึ่งทั้ง 3 วัฒนธรรมย่อยนี้มีวิถีการดำเนินชีวิต การปฏิบัติที่ไม่เหมือนกันเนื่องมาจากรากฐานทางวัฒนธรรมที่สืบต่อกันมาตั้งแต่อดีต หากขาดความเข้าใจ ไม่เคารพในความเป็นตัวตนหรืออัตลักษณ์ด้านชาติพันธุ์ (ethnic identity) ในบุคคลกลุ่มนี้ ก่อให้เกิดความน้อยใจและไม่พอใจระหว่างวัฒนธรรมขึ้นได้

นอกจากนี้ พหุวัฒนธรรมในบริบทสังคมไทย ยังรวมถึงกลุ่มพิเศษ เช่น กลุ่มผู้พิการ หรือ มีระดับสติปัญญาเลิศ (Expertionality) ซึ่งตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูคนพิการ พ.ศ. 2534 ได้แบ่งความพิการออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้ (1) ผู้พิการทางการมองเห็น (2) ผู้พิการทางการได้ยินหรือการสื่อความหมาย สามารถเรียนรู้ภาษาได้ด้วยการ (3) ผู้ที่พิการทางกายหรือ การเคลื่อนไหว บกพร่องหรือสูญเสียอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายทำให้ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ดีเท่าคนปกติ (4) ผู้พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม ตกต่างไปแตกต่างจากปกติ (5) ผู้พิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้ (พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔, 2534) ดังที่ Palad, Barquia, Domingo, และ Flores (2016) ที่ระบุว่า การสร้างการตระหนักรู้ ความรู้ ความเข้าใจ ในวัฒนธรรมเฉพาะในกลุ่มผู้พิการของคนทั่วไปในสังคมสามารถช่วยลดกำแพงการแบ่งแยกระหว่างกลุ่มคนพิการและคนในสังคมให้น้อยลงได้ โดยเฉพาะทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานในบริการด้านสุขภาพเพื่อให้ผู้พิการรู้สึกได้ว่าได้รับการต้อนรับในการเข้ามารับบริการทางด้านสุขภาพ

สำหรับพหุวัฒนธรรมในบริบทสังคมไทย กลุ่มที่สาม เป็นกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ มีความหลากหลายด้านความโน้มเอียงหรือความชอบทางเพศ (Gender and sexual orientation) เช่น บุคคลที่เป็นชายรักชาย (gay) หรือหญิงรักหญิง (lesbian) (Kashy & Kenny, 2000) แม้ว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 กรมสุขภาพจิตได้ประกาศรับรองแล้วว่าความรักเพศเดียวกันไม่ใช่ความผิดปกติทางจิตอย่างเป็นทางการ อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติกลุ่มหลากหลายทางเพศยังคงได้รับผลกระทบจากอคติทางเพศ การเลือกปฏิบัติและการถูกเหยียดหยามจากมุมมองของสังคมส่วนใหญ่อยู่เรื่อยมาและปัจจุบันนี้กลุ่มความหลากหลายทางเพศปรากฏอยู่ในทุกระดับชั้นในสังคม และนับวันจะยิ่งมีการเปิดเผยเอกลักษณ์ตัวตนมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเพศใด ยังทำให้เกิดการรวมกลุ่มเป็นชุมชน (community) เกิดกระแสการเรียกร้องความเปลี่ยนแปลง การยอมรับความชอบธรรมและความเท่าเทียมของบุคคลทุกกลุ่มในฐานะมนุษย์ที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งมีการยอมรับมากขึ้นกว่าในอดีตในระดับหนึ่ง (ซีรา ทองกระจาย, ม.ป.ป.) ความสำคัญของการมีความรู้ ความเข้าใจในสังคมพหุวัฒนธรรมกลุ่มคนที่มีความโน้มเอียงทางเพศหรือความชอบทางเพศแบบรักเพศเดียวกัน รวมถึงกลุ่มที่มีหลากหลายทางเพศในบริบทสังคมไทย ดังปรากฏในการศึกษาของ พิมลพรรณ อิศรภักดี (2558) และ บุษกร สุริยสาร (2557) ที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการตระหนักรู้ การมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย และรายงานว่าคนในสังคมไทยส่วนใหญ่ยังเข้าใจผิดเรื่อง

ภาพลักษณ์ที่สื่อสารออกมาในทางลบ และมีทัศนคติว่าบุคคลที่มีรสนิยมทางเพศแตกต่างจากเพศสภาพไม่เป็นไปตามความเชื่อกระแสหลัก สังคมไม่สามารถยอมรับได้ ทำให้บุคคลที่มีเพศวิถีที่แตกต่างต้องปิดบังรสนิยมทางเพศของตนเพื่อให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ นอกจากนี้การศึกษาวิจัยยังได้สะท้อนภาพที่เป็นมุมมองของผู้มีความหลากหลายทางเพศที่พบกับอุปสรรคในการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพมากกว่าคนอื่น ๆ ในสังคม เนื่องจาก บุคลากรทางสุขภาพยังมีความไม่เข้าใจ หรือไม่คำนึงถึงอัตลักษณ์ของพวกเขา โดยให้พวกเขาต้องอธิบายซ้ำ ๆ เพื่อยืนยันตัวตนในฐานะบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ บุคคลข้ามเพศ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าประเด็นทางพหุวัฒนธรรมในสังคมไทย นับวันจะได้รับความสนใจมากขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มนักวิชาชีพที่ให้บริการคนกลุ่มนี้

สำหรับพหุวัฒนธรรมในบริบทสังคมไทย กลุ่มสุดท้าย เป็นกลุ่มที่มีความหลากหลายด้านชนชั้นและสถานะทางสังคม (Class and socioeconomic status) เนื่องจากการมีบทบาทสำคัญและมีความเฉพาะในสังคมไทย ซึ่งได้แก่ นักบวช ผู้นำศาสนา และพระสงฆ์ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีวิถีปฏิบัติที่มีความเป็นอยู่เฉพาะ มีการใช้ถ้อยคำและสรรพนามต่าง ๆ ในการสนทนาซึ่งแตกต่างจากการใช้ชีวิตของคนปกติทั่วไป จะเห็นว่าความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่ปรากฏอยู่ในประเทศไทยเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีความเฉพาะตน มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ที่แสดงออกมาในรูปแบบแผนการดำเนินชีวิต วิถีปฏิบัติ แนวความคิด ความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยม และการให้ความหมายต่อสิ่งต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป ประกอบกันในปัจจุบันสังคมไทยเปิดกว้างต่อการเปิดเผยตนเองของกลุ่มผู้พิการ และกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทยที่มากขึ้นในทศวรรษที่ผ่านมา (กรุงเทพฯธุรกิจ, 2554) ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่คนในสังคมจะต้องมีการตระหนักถึงความสำคัญและสร้างความรู้ความเข้าใจ การเห็นคุณค่ากันและกันในการอยู่ร่วมกับของกลุ่มคนในสังคมพหุวัฒนธรรม

ข้อมูลจากการศึกษาที่ผ่านมาให้ภาพว่ากลุ่มคนที่มีความแตกต่างหลากหลายตามทางพหุวัฒนธรรมในสังคมไทย 4 กลุ่มดังที่นำเสนอข้างต้น โดยเฉพาะกลุ่มที่มารับบริการจากนักวิชาชีพ มักพบอุปสรรคในการเข้ารับบริการทางด้านสุขภาพ และได้รับการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียม อันเนื่องมาจากบุคลากรที่เป็นนักวิชาชีพการขาดการตระหนักรู้ ไม่มีความรู้ หรือความเข้าใจ และการปฏิบัติงานด้วยทักษะที่ไม่เหมาะสมสอดคล้องกับความเป็นพหุวัฒนธรรมของผู้มารับบริการ จึงทำให้ประเด็นทางพหุวัฒนธรรมในสังคมไทยปัจจุบันในกลุ่มวิชาชีพต่าง ๆ เช่น ครู พยาบาล บุคลากรทางการแพทย์ เป็น

ต้น นับวันจะได้รับความสนใจมากขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามการศึกษาในเรื่องพหุวัฒนธรรมในศาสตร์การศึกษาระดับปริญญาโทในสังคมไทยเป็นเรื่องที่ใหม่ และยังคงเป็นช่องว่างของความรู้ในเรื่องนี้ ดังนั้นในวิชาชีพนักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยใช้ทักษะทางจิตวิทยาการศึกษานั้น จึงควรมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปฏิบัติงาน ให้มีเหมาะสมสอดคล้องกับการบริการแก่ผู้มาปรึกษาที่เป็นกลุ่มที่มีวัฒนธรรมเฉพาะดังกล่าวด้วย

สำหรับศาสตร์ด้านจิตวิทยา ได้มีนำเสนอประเด็นด้านพหุวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องเช่นกัน เริ่มจากช่วงปี ค.ศ. 1990 เป็นต้นมา โดยนักจิตวิทยาได้นิยาม คำว่า พหุวัฒนธรรมในบริบททางจิตวิทยาไว้ต่าง ๆ กัน ตัวอย่างเช่น Casas (1984) เสนอว่า "พหุวัฒนธรรม (multicultural)" "ข้ามวัฒนธรรม (cross-cultural)" หรือ "การมีส่วนร่วมเชื่อมโยงของคนต่างวัฒนธรรม (inter-cultural)" นอกจากนี้ Pedersen (1988) และ Speight, Myers, Cosx, และ Highlen (1991) เสนอว่า พหุวัฒนธรรม มีความเกี่ยวข้องกับ กลุ่มชน เชื้อชาติ เพศ บทบาททางเพศ สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ เป็นต้น ด้วยแนวโน้มของการศึกษาเรื่องพหุวัฒนธรรมที่มีอย่างแพร่หลายส่งผลให้เกิด การศึกษาเรื่องสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม (multicultural competency) ซึ่งเป็นชุดความรู้ ทักษะและความเข้าใจเกี่ยวกับมิติระหว่างวัฒนธรรมที่มีความสำคัญต่อการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม ดังที่ องค์การศึกษาระดับนานาชาติและวัฒนธรรมแห่ง สหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Culture Organization: UNESCO) ได้เสนอความคิดว่าสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม คือความสามารถในการรับรู้ การให้ความเคารพต่อสิ่งที่ตนไม่รู้จักหรือไม่คุ้นเคย ตลอดจนความมีความอดทนอดกลั้นต่อสิ่งที่แตกต่างกับตน ออกไป โดยสมรรถนะนี้เป็นความสามารถในการปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ภายใต้บริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่าง กล่าวอีกนัยหนึ่งสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมเป็นความสามารถที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ทักษะและความรู้เพื่อเปิดรับและยืดหยุ่นต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม เช่นเดียวกับนักวิชาการหลายท่านที่ศึกษาเรื่องสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม อาทิ Campinha-Bacote (1994, 1999), Bartol และ Richardson (1998), และ Flores (2000) ที่ต่างกล่าวว่า เป็นสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม เป็นความสามารถของบุคคลในการปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน โดยการมีการตระหนักถึงความสำคัญของความรู้และเข้าใจ ความหมายของวัฒนธรรมต่าง ๆ เหล่านั้น นอกเหนือไปจากมุมมองของตนเองเพียงฝ่ายเดียว

การปรึกษาเชิงจิตวิทยา เป็นศาสตร์แขนงหนึ่งของจิตวิทยา ที่ให้ความสำคัญกับสมรรถนะทาง พหุวัฒนธรรมในการให้บริการด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยา โดยในศาสตร์นี้ได้มีการระบุไว้ใน จรรยาบรรณของนักจิตวิทยาการปรึกษาถึงสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (multicultural counseling competencies) ว่าหมายถึง ความสามารถของนักจิตวิทยาการปรึกษา ที่เป็นผลมาจากการมีเจตคติ ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติงานด้านการปรึกษากับผู้มา ปรึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม (American Counseling Association, 2005) นอกจากนี้ D. W. Sue และคณะ (1982) นำโดย Derald Wing Sue ศาสตราจารย์ด้านจิตวิทยาการปรึกษา มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้ริเริ่ม ศึกษาเรื่อง สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ได้ให้ความหมาย สมรรถนะทาง พหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ว่า หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการ ปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและผู้มาปรึกษาตั้งแต่สองคนขึ้นไป ที่มีความแตกต่างกัน บนพื้นฐานของวัฒนธรรมทั้งทางด้านเชื้อชาติและชาติพันธุ์ รวมถึงมิติที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ วิถีทางเพศ สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ และความสามารถทางร่างกายและจิตใจด้วย (Ivey, Fouad, Arredondo, & D'Andrea, 2000) ต่อมา Derald Wing Sue ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบของ สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ร่วมกับน้องชายอีกท่านคือ David Sue ซึ่ง เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีความสนใจด้านพหุ วัฒนธรรมเช่นเดียวกัน (D. W. Sue & Sue, 1990)

การศึกษาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ปี ค.ศ.1982 ได้เสนอรูปแบบสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาว่า ครอบคลุม 3 องค์ประกอบ กล่าวคือ องค์ประกอบแรก คือ ทักษะและความคิด (attitudes & beliefs) หมายถึงความสามารถของนักจิตวิทยาการปรึกษาในการตระหนักถึงความแตกต่างทาง วัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็น ค่านิยม ความเชื่อของบุคคล ตลอดจนสามารถบอกถึงอิทธิพลของวัฒนธรรม ที่มีต่อค่านิยมและความเชื่อของบุคคล และสามารถประเมินอคติของตนเองที่มีต่อวัฒนธรรมต่าง ๆ ได้ (D. W. Sue, Arredondo, & McDavis, 1992) นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางพหุ วัฒนธรรมในด้านนี้ มักเป็นผู้ที่มีความไวต่อวัฒนธรรม (cultural sensitivity) มีการตระหนักถึงความ เท่าเทียมกันของผู้มาปรึกษาที่มาจากหลากหลายวัฒนธรรม (Arredondo et al., 1996)

องค์ประกอบที่สอง คือ ความรู้ (knowledge) หมายถึงความสามารถของนักจิตวิทยาการศึกษาในด้านความรู้ทางวัฒนธรรม และประเด็นที่ละเอียดอ่อนที่เป็นลักษณะเฉพาะในแต่ละวัฒนธรรม (Parker, Bingham, & Fukumaya, 1985) นักจิตวิทยาการศึกษาที่มีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในด้านนี้ มักเป็นผู้ที่มีข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงในประเด็นทางวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความกดดันต่อผู้มาปรึกษา จนส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขและปัญหาด้านจิตใจของผู้มาปรึกษา (Arredondo et al., 1996) และองค์ประกอบที่สาม คือ ทักษะ (skills) หมายถึง ความสามารถของนักจิตวิทยาการศึกษาในการใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยาที่เหมาะสมกับผู้มาปรึกษา ซึ่งส่งผลให้กระบวนการปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (D. W. Sue et al., 1992) ซึ่งต่อมาได้มีการนำองค์ประกอบหลัก 3 ด้านข้างต้นมาพัฒนาเป็นหลักสูตรการฝึกอบรมสำหรับพัฒนาความสามารถของนักจิตวิทยาที่มีประสิทธิภาพในการทำงานในบริบทพหุวัฒนธรรม (Manese, Wu, & Nepomuceno, 2001) ซึ่งหลักสูตรฝึกอบรมต่าง ๆ มีความสัมพันธ์โดยตรงอย่างมีนัยสำคัญกับองค์ประกอบสมรรถนะการศึกษาเชิงจิตวิทยาของ D. W. Sue และคณะ (1982) (Castillo, Brossart, Reyes, Conoley, & Phoummarath, 2007) ข้างต้น

นอกจากการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมสำหรับพัฒนาความสามารถของนักจิตวิทยาที่มีประสิทธิภาพในการทำงานในบริบทพหุวัฒนธรรมแล้ว ในช่วงเวลาเดียวกันการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนา เครื่องมือประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา โดยเครื่องมือประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ใช้กันอย่างแพร่หลายอีกมากมาย อาทิ the Multicultural Awareness-Knowledge-Skills Survey (MAKSS) พัฒนาโดย D'Andrea, Daniels, และ Heck (1991) ในปีเดียวกันนี้ Ponterotto, Sanchez, และ Magids (1991) ก็ได้พัฒนา the Multicultural Counseling Awareness Scale (MCAS: B) เช่นเดียวกัน และ the Multicultural Counseling Inventory (MCI) โดย Sadowsky, Taffe, Gutkin, และ Wise (1994) เป็นต้น (Manese et al., 2001) โดย Ponterotto, Fuertes, และ Chen (2000) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ของ D. W. Sue และคณะ (1982) ว่านั่นเป็นพื้นฐานมโนทัศน์ในเรื่องของการศึกษาพัฒนาสมรรถนะของจิตวิทยาการศึกษาที่มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง โดยยังคงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาเครื่องมือประเมินและการฝึกอบรมจวบจนถึงปัจจุบัน

ด้านการศึกษารื่องสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางซีกโลก ตะวันออก โดยเฉพาะในแถบเอเชียอาคเนย์ เช่น ประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และฮ่องกง พบว่าเริ่มมีการศึกษาวิจัยเชิงประจักษ์ในเรื่องนี้ แต่ยังมีจำนวนไม่มากนักโดยเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้และความเข้าใจเรื่องสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักจิตวิทยาการปรึกษา นักบำบัดในระดับเชี่ยวชาญ (expert therapist) ต่าง ๆ หรือ ผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาและนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษา/ฝึกปฏิบัติด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (Master or doctoral trainees in counseling) (Baharudin, 2012; Michael, Michael, & Reza, 2012) นอกจากนี้ การศึกษาที่ผ่านมาในซีกโลกตะวันออกได้มีการนำแบบประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมที่พัฒนาโดยประเทศตะวันตกมาปรับปรุงใหม่ให้เหมาะสมกับบริบทวัฒนธรรมของตนสำหรับประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพในการให้บริการแก่ผู้มาปรึกษาที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่หลากหลายในบริบทประเทศนั้น (Jaladin & Simmonds, 2011)

อย่างไรก็ตาม ความรู้ในเรื่องสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีการศึกษามาอย่างต่อเนื่องหลายทศวรรษนั้น ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาจากบริบทของสังคมทางตะวันตก เช่น การศึกษาในสหรัฐอเมริกา ซึ่งอาจมีมุมมองทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกับบริบทของสังคมทางตะวันออก เช่น สังคมไทย ตัวอย่างความแตกต่างของประเด็นใหญ่ ๆ ทางวัฒนธรรม ที่มีการกล่าวถึงของสังคมตะวันตกและสังคมตะวันออก เช่น วัฒนธรรมสังคมตะวันตกเน้นความเป็นปัจเจกนิยม (individualistic culture) ที่ให้ความสำคัญกับความเป็นอิสระ การเลือกทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองมากกว่าจะพึ่งพาคนอื่น คนในสังคมแต่ละคนจะมีความเป็นตัวตนไม่เหมือนใคร ในขณะที่สังคมตะวันออก เช่นสังคมไทย เน้นความเป็นสังคมคตินิยม (collectivistic culture) ที่คนในสังคมให้คุณค่ากับความปรองดอง การรักษาความสัมพันธ์ระหว่างตนเองและคนรอบข้าง การพึ่งพาอาศัยกันระหว่างบุคคลในสังคมเดียวกันสูง เป็นต้น (Hofstede, 2001) ซึ่งนักจิตวิทยา เช่น Markus และ Kitayama (1991) มองว่ามีมิติทางวัฒนธรรมแบบปัจเจกนิยม (individualistic culture) และสังคมคตินิยม (collectivistic culture) นี้มีผลต่อการตีความและรับรู้ตัวตน (self-construal) อันเป็นรากฐานสำคัญต่อการหล่อหลอมตัวตนของบุคคลแต่ละบุคคล และนำไปสู่การคิด การแสดงออก อารมณ์ พฤติกรรมแตกต่างกัน (Heine, Lehman, Markus, & Kitayama, 1999)

แม้ว่าประเทศไทยมีแนวโน้มการเติบโตของความเป็นพหุวัฒนธรรมเพิ่มมากยิ่งขึ้นกว่าในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา เนื่องจากการเข้าร่วมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปลายปี พ.ศ. 2558 ซึ่งทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามภูมิลำเนาถิ่นบ้านเกิด หรือข้ามประเทศ ผู้คนในสังคมมีการติดต่อและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันโดยไม่มีพรมแดนระหว่างประเทศขวางกั้น นอกจากนี้สังคมไทยปัจจุบันได้มีการตระหนักและความเคลื่อนไหวในเรื่องการสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดีและเป็นธรรม ผ่านแนวคิดการยอมรับความแตกต่างและการอยู่ร่วมกันอย่างเท่าเทียมมากกว่าในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาข้อความรู้ในเรื่องสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทย ยังไม่พบว่ามีการศึกษาเรื่องนี้อย่างชัดเจนว่ามีขอบเขตและสถานะอย่างไร

การศึกษาเชิงจิตวิทยาในประเทศไทย มีพัฒนาการและประวัติความเป็นมาที่เชื่อมโยงกับการศึกษาเชิงจิตวิทยาในโรงเรียนและการให้คำปรึกษาและแนะแนว ดังที่ Tuicomepee, Romano, และ Pokaeo (2016) ระบุในบทความ Counseling in Thailand: Development from a Buddhist Perspective ถึงสถานะของจิตวิทยาการศึกษา ว่าเริ่มต้นจากการเรียนการสอนและการฝึกปฏิบัติในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1974 โดยมีบัณฑิตศึกษาที่สำเร็จการศึกษามาจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับประกาศนียบัตรชั้นสูงด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและแนะแนว จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1997 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอีกหลายคณะวิชาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ได้มีหลักสูตรด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและแนะแนว หนึ่งช่วงเวลาเกือбыี่สิบปีที่ผ่านมาสังคมไทยได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติธรรมชาติ โรคเอดส์ ความขัดแย้งทางการเมือง ทำให้ความต้องการด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของผู้คนในสังคมมีจำนวนมากขึ้น รวมถึงมีผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาด้านจิตวิทยา หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวกับกระบวนการช่วยเหลือ และการบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา เช่น นักจิตวิทยาหรืออาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและแนะแนว พยาบาลด้านสุขภาพจิตและจิตเวช เป็นต้น เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยามากขึ้น (Tuicomepee et al., 2016) อีกด้วย

เมื่อพิจารณาการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในประเทศไทย ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้เน้นการศึกษาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในนักจิตวิทยาการศึกษาที่รวมนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ด้านจิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาการให้

คำปรึกษาและแนะแนว) และผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (เช่น ผู้ให้บริการทางสุขภาพจิต พยาบาลจิตเวช ครูแนะแนว เป็นต้น) ด้วยเหตุผลที่ว่า ทั้งนิสิตนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา เรียนในรายวิชาการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและมีประสบการณ์จริงจากการฝึกปฏิบัติงานตามที่หลักสูตรกำหนด รวมถึงผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเหล่านี้ เป็นผู้ที่ต้องทำงานบริการแก่ผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยตรงเช่นเดียวกัน ซึ่งต่างก็อาศัยเทคนิค และทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในการทำงานไม่แตกต่างจากนักจิตวิทยาการปรึกษาวิชาชีพ ฉะนั้นจึงเป็นกลุ่มที่ควรมีการพัฒนาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาด้วย อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่พึงเตรียมตัวไว้ต่อการทำงานกับผู้ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในอนาคต (Pope-Davis & Nielson, 1996)

ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษากรอบมโนทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทประเทศไทย รวมทั้งพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมดังกล่าว ด้วยวิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (mixed methods study) โดยมีคำถามการวิจัยว่า “กรอบมโนทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทย ประกอบด้วยอะไรบ้าง” และ “องค์ประกอบหลักและคุณลักษณะทางจิตมิติของมาตรวัดประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มีลักษณะอย่างไร” ในการตอบคำถามนี้ผู้วิจัยได้นำข้อความรู้ที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรม มาพัฒนามาตรวัดสถานะสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของมาตรวัดนี้ ผู้วิจัยหวังว่าข้อความรู้และเครื่องมือประเมินที่พัฒนาขึ้นจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างการตระหนักถึงความสำคัญของการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาสำหรับนักจิตวิทยาการปรึกษา บัณฑิตศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษา รวมถึงผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในประเทศไทย รวมทั้งสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและทักษะด้านปรึกษาเชิงจิตวิทยาให้เหมาะสมกับผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่างของพื้นฐานทางวัฒนธรรม อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้มารับบริการด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มาจากหลากหลายวัฒนธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากรอบมโนทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทย
2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติที่พึงประสงค์มาตรฐานทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยผสมผสานวิธีแบบการวิจัยเชิงสำรวจเป็นลำดับ (exploratory sequential mixed methods design) โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษกรอบมโนทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทย จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา และข้อมูลประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษาไทย โดยมี 3 ขั้นตอน ได้แก่

1.1) การทบทวนวรรณกรรม โดยมีคำสำคัญในการสืบค้นได้แก่ Multicultural Competency, Multicultural Counseling, Asia Multiculturalism และ Asia Multicultural บนฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์และผลงานวิจัยไทย (เครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย ThaiLis-Thai Library integrated System สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) และฐานข้อมูลของห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (CU Reference Databases) โดยเป็นงานวิจัยวิทยานิพนธ์ หรือบทความวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งตีพิมพ์ระหว่างปีพ.ศ. 2549 ถึง พ.ศ. 2559

1.2) ข้อมูลประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษาไทย ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา (phenomenology qualitative research) ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาไทยจำนวน 7 คน ผู้มีประสบการณ์ในการทำงานการปรึกษาเชิงจิตวิทยากับผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม โดยมีเกณฑ์คัดเลือกคือ (1) เป็นนักจิตวิทยา

การศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (2) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในการศึกษาเชิงจิตวิทยาตั้งแต่ 3 ปี หรือจำนวนชั่วโมงการศึกษาเชิงจิตวิทยา 2,000 ชั่วโมงขึ้นไป (3) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานอย่างต่อเนื่องร่วมกับผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เช่น กลุ่มความหลากหลายทางเพศ กลุ่มนักบวช กลุ่มผู้พิการหรือมีความบกพร่องทางด้านร่างกาย และกลุ่มชาวไทยมุสลิมผู้ที่มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ภาคใต้ของประเทศไทย โดยเป็นกลุ่มที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม อาทิ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ภาษาถิ่น และศาสนา เป็นต้น สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ของตนได้ดี และ มีความสมัครใจเข้าร่วมการวิจัยเพื่อให้ข้อมูล

1.3) กำหนดกรอบมโนทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา จากข้อ 1.1) และ 1.2) ข้างต้น

2. การวิจัยเชิงปริมาณ เป็นพัฒนาและตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติที่พึงประสงค์มาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทย โดยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่

2.1) ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาข้อกระทงรายชื่อ จากกรอบมโนทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทยที่ได้จากข้อ 1.3)

2.2) ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน

2.3) ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบคุณภาพข้อกระทงรายชื่อและคุณภาพเบื้องต้นของมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาในนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ด้านจิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและแนะแนว) ที่มีประสบการณ์การกำลังศึกษา/ฝึกปฏิบัติด้านการศึกษาเชิงจิตวิทยา (Master or doctoral trainees in counseling) จำนวน 85 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าอำนาจจำแนกโดยการทดสอบค่าที (t -test independent group) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของมาตรวัด สำหรับการ วิเคราะห์ค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

2.4) ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของมาตรวัดทั้งฉบับ ซึ่งมี 3 ขั้นตอนย่อย ได้แก่

ขั้นตอนย่อยที่ 4.1) และ 4.2) การตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ (criterion-related validity) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างมาตรวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 และชุดเครื่องมือประเมิน และตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน (construct validity) ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติของมาตรวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ให้ผลการวัดสอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด และตรวจสอบว่าข้อกระทงแต่ละข้อในมาตรวัดที่พัฒนาขึ้นนี้สามารถวัดได้ตรงตามองค์ประกอบจากแนวคิดที่พัฒนามาตรวัดขึ้นมา โดยเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างนิสิตศึกษาระดับบัณฑิตปริญญาโทหรือปริญญาเอก (ด้านจิตวิทยาการปรึกษาและจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและแนะแนว) ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรจิตวิทยาการปรึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก และผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกในสาขาวิชาด้านจิตวิทยา หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการช่วยเหลือ และการบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา เช่น นักจิตวิทยาหรืออาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและแนะแนว พยาบาลด้านสุขภาพจิตและจิตเวช เป็นต้น รวมจำนวน 316 คน

การตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์สัมพันธกับมาตรวัดการตอบเพื่อให้ดูดีทางสังคม (Social Desirability Scale: SDS Form C) และ มาตรวัดสัมพันธภาพและความร่วมมือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับนักจิตวิทยาการปรึกษา (The Working Alliance Inventory-Short Form) เหตุผลในการเลือกมาตรวัดทั้งสองฉบับ ผู้วิจัยพิจารณาเลือกตามการศึกษา ก่อนหน้านี้ คือการศึกษาเรื่อง Multicultural Competence and the Working Alliance as Predictors of Client Outcomes โดย Gonzalez, Barden, และ Sharp (2018) ที่ความสัมพันธ์ระหว่างการมีสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สัมพันธภาพและความร่วมมือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของผู้มารับบริการ และผลลัพธ์ของการบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ในนักจิตวิทยาการปรึกษาฝึกหัด (counselor in training) ที่กำลังศึกษา

รายวิชา Counseling Practicum ในโปรแกรม Counselor Education และผู้มาปรึกษา ณ University-Based Community Counseling Research Center ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีการตอบตามความปรารถนาของสังคมเป็นตัวแปรควบคุม

ขั้นตอนย่อยที่ 4.3 การตรวจสอบความตรงภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ด้วยเทคนิคกลุ่มรู้ชัด (known-group technique) ระหว่างกลุ่มนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะจิตวิทยา จำนวน 30 คน และ นักจิตวิทยาการปรึกษาที่ปฏิบัติให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาและมีประสบการณ์บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (*t*-test independent) โดยเหตุผลการเลือกกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มนี้ในการตรวจสอบความตรงภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ด้วยเทคนิคกลุ่มรู้ชัด (known-group technique) เหตุผลในการเลือกกลุ่มตัวอย่างทั้งสองนี้ ผู้วิจัยพิจารณาตามการศึกษาก่อนหน้านี้ คือ การศึกษาของ Pope-Davis และ Nielson (1996) ทำการทบทวนงานวิจัยเชิงประจักษ์ (systematic review) ในเรื่องสมรรถนะทางพฤติกรรมธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ใช้แบบวัด The Multicultural Counseling Inventory (แบบวัด MCI, Sadowsky, 1996) ในการศึกษาวิจัยจำนวน 6 เรื่อง ในช่วงปี ค.ศ. 1993-1995 ประกอบด้วยการศึกษาดังนี้ (1) Pope-Davis, Prieto, Whitaker, และ Pope-Davis (1993) (2) Sadowsky และคณะ (1994) (3) Ottavi, Pope-Davis, และ Dings (1994) (4) Pope-Davis และ Ottavi (1994) (5) Pope-Davis, Eliason, และ Ottavi (1994) และ(6) Pope-Davis, Reynolds, Dings, และ Nielson (1995)

ผลการวิจัยทั้ง 6 การศึกษาพบดังนี้ Sadowsky และคณะ (1994) พบว่านักศึกษาจิตวิทยา นักจิตวิทยาและนักจิตวิทยาการปรึกษาผู้ตอบแบบวัด MCI ที่มีประสบการณ์สูงกว่าในการทำงานในบริบทพฤติกรรมธรรมมีคะแนนด้านการตระหนักรู้และสัมพันธภาพสูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ที่น้อยกว่า Ottavi และคณะ (1994) พบว่าตัวแปรด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ชั้นปีการศึกษาของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

แต่จำนวนรายวิชาและการฝึกอบรม จำนวนชั่วโมงการศึกษาเชิงจิตวิทยากับผู้มาปรึกษาจากพหุวัฒนธรรม และจำนวนการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษามีความสัมพันธ์กับคะแนนด้านการตระหนักรู้ทางพหุวัฒนธรรม อีกทั้งที่จำนวนรายวิชาทางพหุวัฒนธรรมของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษายังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนด้านทักษะและความรู้ทางวัฒนธรรมอีกด้วย ส่วน Pope-Davis และ Ottavi (1994) พบว่าเชื้อชาติของนักจิตวิทยาการปรึกษาประจำศูนย์บริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในมหาวิทยาลัยมีผลต่อคะแนนด้านความรู้ การตระหนักรู้และสัมพันธ์ภาพทางพหุวัฒนธรรม เช่นเดียวกับ Pope-Davis และคณะ (1995) พบว่าเชื้อชาติของนักศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษาและจิตวิทยาคลินิก จำนวนรายวิชาการฝึกปฏิบัติงาน การฝึกอบรม การนิเทศที่เกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมและการทำงานกับผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมล้วนมีผลต่อสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาทั้งสิ้น Pope-Davis และคณะ (1994) พบว่านักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรีที่มีประสบการณ์ในการทำงานในบริบทพหุวัฒนธรรมมีคะแนนสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาสูงกว่าผู้ที่ไม่มีความประสบการณ์ โดยเฉพาะคะแนนด้านความรู้และด้านทักษะทางพหุวัฒนธรรม และ Pope-Davis และคณะ (1993) พบว่านักกิจกรรมบำบัดที่มีจำนวนรายวิชาและการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องทางพหุวัฒนธรรม จำนวนชั่วโมงการทำงานกับผู้รับบริการทางพหุวัฒนธรรมที่มากกว่าจะมีคะแนนด้านการตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมที่สูงกว่าด้วย และระดับการศึกษาสามารถทำนายคะแนนด้านความรู้ทางพหุวัฒนธรรมได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

พหุวัฒนธรรม (multicultural) หมายถึง ความหลากหลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนที่มีความแตกต่างกันด้านชาติพันธุ์และเชื้อชาติ ชนชั้นและสถานะทางสังคม เพศและความโน้มเอียงทางเพศ กลุ่มพิเศษ เช่น พิการ หรือ มีระดับสติปัญญาเลิศ ภาษาที่ใช้ ศาสนาที่นับถือ และภูมิประเทศที่อยู่อาศัย ซึ่งวัฒนธรรมย่อยเหล่านี้ส่งผลให้คนในแต่ละกลุ่มวัฒนธรรมย่อยมีความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก การสื่อสารและการกระทำต่อสิ่งต่าง ๆ ในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป

สมรรถนะ (competency) หมายถึง คุณลักษณะพื้นฐานเชิงพฤติกรรมที่มีอยู่ภายในตัวบุคคลเป็นผลมาจากความรู้ ความสามารถ ทักษะ อุปนิสัย และแรงจูงใจ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการปฏิบัติงานตามหน้าที่รับผิดชอบให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเกินเป้าหมายของงานที่กำหนดไว้ได้

อย่างประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ซึ่งความสามารถเหล่านี้สามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ และฝึกฝนปฏิบัติจนเป็นนิสัย

สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (multicultural counseling competency) หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม ที่เป็นผลมาจากการมีเจตคติ ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่มีความแตกต่างกันบนพื้นฐานของวัฒนธรรมทั้งทางด้านเชื้อชาติและชาติพันธุ์ รวมถึงมิติที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ วัยทางเพศ สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ และความสามารถทางร่างกายและจิตใจด้วย (Ivey et al., 2000) โดยผู้ที่มีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาสูง เป็นผู้ที่แสดงออกถึงการตระหนักในผลของวัฒนธรรมที่มีต่อค่านิยมและความเชื่อของบุคคล และสามารถประเมินอคติของตนเองที่มีต่อวัฒนธรรมต่าง ๆ ได้ เป็นผู้ที่มีความไวต่อวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากตน มีการคำนึงถึงความเท่าเทียมกันของผู้มาจากหลากหลายวัฒนธรรม มีความรอบรู้ทางวัฒนธรรม ทราบข้อเท็จจริงในประเด็นที่ละเอียดอ่อนที่เป็นลักษณะเฉพาะในแต่ละวัฒนธรรม ทราบข้อเท็จจริงในประเด็นทางวัฒนธรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความกดดันต่อคนในวัฒนธรรมนั้น ๆ และมีทักษะในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่มีความแตกต่างกันบนพื้นฐานของวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

นักจิตวิทยาการปรึกษา (counselor) หมายถึง นักจิตวิทยาผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรจิตวิทยาการปรึกษา ในระดับปริญญาโทหรือเอก และเคยมีประสบการณ์ในการฝึกภาคปฏิบัติ (practicum/internship) ตามหลักสูตรกำหนด มีประสบการณ์ในการบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแก่ผู้รับบริการ และปัจจุบันทำงานด้านการบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

นิสิตนักศึกษาที่มีประสบการณ์การฝึกปฏิบัติด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา หมายถึง นิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ผู้ที่กำลังศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งปริญญาโทและปริญญาเอก (สาขาจิตวิทยาการปรึกษา สาขาการให้คำปรึกษาและแนะแนวในโรงเรียน หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการช่วยเหลือ และการบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา) โดยเป็นนิสิตนักศึกษาที่มีประสบการณ์การฝึกปฏิบัติด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทั้งในการฝึกปฏิบัติที่เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนรายวิชา (counseling practicum or school guidance

practicum) และการฝึกปฏิบัติภาคสนามโดยมีนักจิตวิทยาที่มีประสบการณ์เป็นผู้นิเทศ (counseling internship/ counseling and guidance internship)

ผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา หมายถึง ผู้ที่สำเร็จ การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งปริญญาโทและปริญญาเอก ในสาขาวิชาด้านจิตวิทยาอื่น ๆ ที่ นอกเหนือจากการปรึกษาเชิงจิตวิทยา เช่น สาขาวิชาการให้คำปรึกษาและแนะแนวในโรงเรียน หรือ สาขาวิชาที่เกี่ยวกับกระบวนการช่วยเหลือและการบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และปัจจุบันทำงาน ด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

การพัฒนามาตรวัด (scale development) หมายถึง กระบวนการสร้างและตรวจสอบ คุณภาพของมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ทั้งในด้านความตรงและ ความเที่ยง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงข้อมูลประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิง จิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษาไทย ตามแนวคิดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิง จิตวิทยา
2. ทราบถึงกรอบมโนทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบท สังคมไทย ที่สามารถนำไปพัฒนามาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้
3. ได้มาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทยที่มี ความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพและบริบทประเทศไทย สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประเมิน สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยากับผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาที่ใช้ทักษะการ ปรึกษาเชิงจิตวิทยาในการทำงานได้
4. ได้กรอบมโนทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบท สังคมไทยและมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทยที่ สามารถนำไปเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาและวิจัยในขั้นต่อ ๆ ไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้เป็นการศึกษากรอบมโนทัศน์และพัฒนามาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ที่มีคุณลักษณะทางจิตมิติที่เหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นสำคัญต่าง ๆ โดยสรุปและนำเสนอเป็นลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม

- 1.1) นิยามและขอบเขตวัฒนธรรม
- 1.2) แนวคิดวัฒนธรรมและการสร้างตัวตนของบุคคล
- 1.3) แนวคิดพหุวัฒนธรรมในบริบทสังคมไทย
- 1.4) แนวคิดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม

ตอนที่ 2 สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา

ตอนที่ 3 การประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา

ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม

1.1) นิยามและขอบเขตวัฒนธรรม

ผู้วิจัยศึกษาทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางวัฒนธรรม ได้แก่ วัฒนธรรม พหุวัฒนธรรม และสมรรถนะทางวัฒนธรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

คำว่า “วัฒนธรรม (culture)” นั้น พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า วรรมณโฆทัยากร กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ อดีตรองนายกรัฐมนตรี อดีตประธานสมัชชาองค์กรการสหประชาชาติ

และอดีตนายราชบัณฑิตยสถาน ทรงบัญญัติเป็นภาษาไทย ในปี พ.ศ. 2475 จากคำว่า culture ในภาษาอังกฤษ ที่มีรากศัพท์มาจากคำว่า cultivate ซึ่งมีความหมายถึงการเพาะปลูก ไถพรวนในท้องนา โดยหากมองในมุมของด้านมนุษยศาสตร์แล้ว ความงอกงามนี้มีความหมายที่กว้างกว่า คือหมายถึงการเจริญงอกงามอันเป็นประโยชน์แก่มนุษย์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ (อธิปัติย์ คลี่สุนทร, 2555) ดังที่พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายไว้ว่า วัฒนธรรม คือ สิ่งที่ทำให้ความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะ เช่น วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมในการแต่งกาย วิธีชีวิตของหมู่คณะ เช่น วัฒนธรรมพื้นบ้าน วัฒนธรรมชาวเขา เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) สอดคล้องกับสำนักงานราชบัณฑิตยสภาที่ระบุว่า วัฒนธรรม มีลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงามของผู้คนในสังคมทั้งทางจิตใจและวัตถุ แสดงถึงความมีระเบียบ ความผสมกลมกลืน ความมีศีลธรรมของสมาชิกในสังคม และความก้าวหน้าของชาติ (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2555)

วัฒนธรรมไม่เพียงแต่มีความหมายเกี่ยวกับแบบแผน ขนบธรรมเนียมประเพณี จารีตที่ดั่งงามที่ปรากฏออกมาให้เห็นอย่างชัดเจนของแต่ละชาติเท่านั้น แต่วัฒนธรรมแท้จริงแล้วคือ วิธีชีวิตของคนในกลุ่มที่อยู่รวมกันเป็นหมู่เหล่า ที่ซ่อนอยู่ในวิถีแห่งการดำเนินชีวิตที่ได้สร้างขึ้นและสืบทอดต่อ ๆ กันมาอย่างยาวนานอันเป็นเอกลักษณ์ความเป็นชาตินั้น (นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล, วิชชุดา กิจธรรม, ฐาศุภร์ จันประเสริฐ, และ นริสร่า พิงโพธิ์สภ, 2557)

โดยความหมายของ วัฒนธรรม ได้มีผู้ให้ความหมายและขอบเขตที่ใกล้เคียง สอดคล้องกับความหมายข้างต้นอีกมากมาย ดังตัวอย่างที่แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ความหมายของ วัฒนธรรม

ผู้นิยาม	ความหมายและขอบเขต
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2544)	วัฒนธรรมเป็นวิถีการดำเนินชีวิตของสังคมที่เป็นแบบแผนการประพฤติ และการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สมาชิกภายในสังคมเดียวกันเข้าใจร่วมกัน วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิตของมนุษย์ที่เกิดจากระบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ สังคมและธรรมชาติ โดยมีรูปแบบที่เป็นระบบความคิด วิธีการ แบบแผนทุกสิ่งสร้างขึ้น

ผู้นิยาม	ความหมายและขอบเขต
<p>พระยาอนูมานราชชน (2515)</p>	<p>หมายถึงสิ่งซึ่งไม่มีเองตามธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่สังคม คือคนส่วนรวมมีความต้องการและจำเป็นผลิตสร้างให้มีขึ้น แล้วถ่ายทอดให้แก่กัน ด้วยการสั่งสอนและเรียนรู้ แล้วสืบ ๆ ต่อกันมาขยายตัวเป็นความจริงวิวัฒนาการโดยลำดับ มีบ่อเกิดจากความคิดเห็น ความรู้สึก และความเชื่อของคนใน ส่วนรวมคือประชาชน ซึ่งสะสมพอกพูนและสืบต่อร่วมกันมานานหลายชั่วอายุคน จนเกิดเป็นความเคยชินขึ้น เรียกเป็นคำเฉพาะทางวิชาการว่านิสัยสังคม (social habits) หรือเรียกเป็นคำธรรมดาว่า ประเพณี</p>
<p>สุชีพ ปุญญานุภาพ (2540)</p>	<p>วัฒนธรรม คือ วิถีชีวิต ซึ่งสังคมมนุษย์ทำให้เกิดขึ้น เพื่อสนองความต้องการอันเป็นมูลฐานที่มีต่อความดำรงอยู่รอดของชีวิต และการจัดระเบียบเหตุการณ์ของสังคม</p>
<p>สุวรรณ เพชรนิล (2532)</p>	<p>วัฒนธรรม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้นมา และปรากฏอยู่ในสังคมมนุษย์ รวมถึงภาษา เครื่องมือเครื่องใช้ ขนบธรรมเนียมประเพณี ระเบียบแบบแผนการดำเนินชีวิตที่สังคมยอมรับ สถาบัน มาตรฐาน แนวความคิดและ อุดมคติ และ วัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคมที่รับช่วงต่อกันมาเป็นลำดับ</p>
<p>Kluckhohn และ Kelly (1945)</p>	<p>วัฒนธรรม คือทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ อาจจะเป็นสิ่งที่มีเหตุผลหรือไม่มีเหตุผลในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติหรือพฤติกรรมของมนุษย์</p>
<p>Kroeber และ Kluckhohn (1952)</p>	<p>วัฒนธรรมที่ประกอบไปด้วยแบบแผนพฤติกรรมที่ได้มาโดยการเรียนรู้และที่ถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งโดยใช้ระบบสัญลักษณ์ รวมถึงเครื่องมือเครื่องใช้ที่มนุษย์สร้างขึ้นมา ประกอบที่ไปด้วย ความคิดตามประเพณี และค่านิยมของมนุษย์</p>

กล่าวโดยสรุปแล้ว วัฒนธรรมจึงหมายถึงสิ่งที่เป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตหรือวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนแนวคิดและอุดมคติของมนุษย์ในสังคมหนึ่ง ๆ ที่สร้างขึ้นมาเข้าใจ และยอมรับร่วมกัน อันสื่อถึงความเจริญงอกงามอันดีของสังคม ที่มีถ่ายทอดต่อ ๆ กันไปจากรุ่นสู่รุ่น ที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นพลวัต ไม่หยุดนิ่งตายตัวส่วนคำว่า “พหุวัฒนธรรม (multicultural)” จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับเรื่องพหุวัฒนธรรมนี้ พบว่าเติบโตขึ้นมาจากช่วงเริ่มต้น ในปี ค.ศ. 1990 แล้วจึงพัฒนาเข้าสู่การเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมศาสตร์ในช่วงกลางของทศวรรษ (Rowe, Behrens, & Leach, 1995, p. 218)

1.2) แนวคิดวัฒนธรรมและการสร้างตัวตนของบุคคล

ผู้ที่ศึกษาอิทธิพลของวัฒนธรรมต่อบุคคล ยุคแรก ๆ เช่น Hofstede (2001) ได้กล่าวถึง วัฒนธรรมที่แตกต่างกันของสังคมทางตะวันตกและตะวันออก ในมิติของความเป็นสังคมปัจเจกนิยม (individualistic culture) ที่ให้ความสำคัญกับความเป็นอิสระ การเลือกทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง มากกว่าจะพึ่งพาคนอื่น คนในสังคมแต่ละคนจะมีความเป็นตัวเองไม่เหมือนใคร ในขณะที่สังคมตะวันออก เช่นสังคมไทย เน้นความเป็นสังคมคตินิยม (collectivistic culture) ที่คนในสังคมให้คุณค่ากับความปรองดอง การรักษาความสัมพันธ์ระหว่างตนเองและคนรอบข้าง การพึ่งพาอาศัยกันระหว่างบุคคลในสังคมเดียวกันสูง เป็นต้น (Hofstede, 2001) ในขณะที่นักจิตวิทยาสังคมจากมหาวิทยาลัย มิชิแกน คือ Markus และ Kitayama (1991) มองว่าวัฒนธรรมแบบสังคมปัจเจกนิยม (individualistic culture) และสังคมคตินิยม (collectivistic culture) มีผลต่อการสร้างตัวตนของบุคคล (self-construal) อันเป็นรากฐานสำคัญต่อการหล่อหลอมตัวตนของบุคคลแต่ละบุคคล และนำไปสู่การคิด การแสดงออก อารมณ์ พฤติกรรมแตกต่างกัน โดย Markus และ Kitayama (1991) ได้ระบุว่า การสร้างตัวตนของบุคคล เป็นการที่บุคคลสร้างกลุ่มความคิด ความรู้สึก พฤติกรรม ความเชื่อเกี่ยวกับตัวตน ในมุมมองของความสัมพันธ์ระหว่างตัวเองและผู้อื่น ซึ่งจะมีวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่หล่อหลอมสร้างให้เกิดการสร้างตัวตนของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันออกไป

Markus และ Kitayama (1991) ได้นำเสนอความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมและการสร้างตัวตนของบุคคล 2 รูปแบบ คือ การสร้างตัวตนในรูปแบบที่เป็นอิสระ (Independent view of self) ที่พบในสังคมที่เน้นความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualism) ซึ่งมักพบในสังคมตะวันตก ส่วนอีกรูปแบบ

หนึ่งคือการสร้างตัวตนในรูปแบบที่เน้นการพึ่งพาอาศัยระหว่างกัน (Interdependent view of self) ซึ่งมักพบได้ในสังคมตะวันออก ตามแนวคิดของ Markus และ Kitayama (1991) ตัวตนแบบอิสระ (Independent) ตัวตนแบบพึ่งพา (Interdependent) มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ตัวตนแบบอิสระ มักพบในคนที่ได้รับการหล่อหลอมจากสังคมที่วัฒนธรรมเน้นความเป็นปัจเจกบุคคล มีแนวโน้มการแยกตัวออกจากสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีขอบเขตส่วนตัวค่อนข้างชัดเจน มีความเป็นตัวเอง และส่วนตัวสูง ให้ความสำคัญกับการสร้างความเป็นเอกลักษณ์ให้ตน มีการแสดงตัวตน การตระหนักในความสามารถภายในของตนเอง ตลอดจนให้ความสำคัญกับการเลือก การรับผิดชอบต่อความคิดและความรู้สึกของตนเอง ส่วนตัวตนแบบพึ่งพา มักพบในคนที่ได้รับการหล่อหลอมจากสังคมที่วัฒนธรรมเน้นความเป็นกลุ่มนิยม ที่ให้คุณค่ากับความปรองดอง การเชื่อมโยงตัวตนกับสังคม การมีความสอดคล้องกลมกลืนกับสังคมนั้น มีความยืดหยุ่นและหลากหลาย มักให้ความสำคัญกับการสร้างความเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เน้นความเข้าใจหรือเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เป็นต้น

ข้อมูลที่น่าเสนอข้างต้นแสดงให้เห็นว่า วัฒนธรรมที่ต่างกันนั้นส่งผลให้มุมมองความคิดเกี่ยวกับตัวตนของคนในสังคมนั้นมีความแตกต่างกันด้วย กล่าวคือ ผู้คนในวัฒนธรรมแบบตะวันตกซึ่งเป็นปัจเจกบุคคล จะเน้นความเป็นตัวเอง และต้องการให้แต่ละบุคคลมีเอกลักษณ์ที่ต่างกัน คนในสังคมนั้นจึงเป็นตัวของตัวเอง แสดงตัวตนอย่างเป็นอิสระ (Independent view of self) ส่วนผู้คนในวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยมซึ่งเน้นไปที่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและต้องการให้บุคคลมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อสังคม อันจะสร้างให้บุคคลเกิดตัวตน แบบพึ่งพาระหว่างกัน (Interdependent view of self) ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษากรอบโมโนทัศน์เพิ่มเติมในเรื่องสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา จากงานของ D. W. Sue และ Sue (1999) ที่พัฒนามาจากสังคมตะวันตก ที่เน้นความเป็นปัจเจกบุคคล (individualism) ซึ่งอาจมีมุมมองทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกับบริบทของสังคมทางตะวันออกที่เน้นความเป็นคณาธิปไตย (collectivism)

1.3) แนวคิดพหุวัฒนธรรมในบริบทสังคมไทย

1.3.1) นิยามและขอบเขตของพหุวัฒนธรรม

คำว่า "พหุวัฒนธรรม" หรือ "multicultural" นั้นมีความแตกต่างกับ คำว่า "ข้ามวัฒนธรรม หรือ วัฒนธรรมข้ามชาติ" (cross-cultural) และคำว่า "ระหว่างวัฒนธรรม"

(intercultural) ตรงที่ การศึกษาข้ามวัฒนธรรม หมายถึง การศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรม ตั้งแต่ 2 วัฒนธรรมขึ้นไป ที่มีความต่างแตกต่างกัน ไม่เหมือนกัน แยกออกจากกัน โดยแต่ละวัฒนธรรมนั้นมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือรับเอาวัฒนธรรมที่ต่างต่างนั้น เข้าไปรวมเป็นส่วนหนึ่งในวัฒนธรรมของตนเอง และอีกนัยหนึ่งคือการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเข้าใจ วัฒนธรรมระหว่างกัน เกิดเป็นวัฒนธรรมพื้นฐานร่วมกันเพื่อการอยู่ร่วมได้อย่างปกติสุข ซึ่งการใช้คำที่ต่างต่างกันนั้นสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ หรือพื้นฐานทางด้านประเพณีในแต่ละพื้นที่

Pedersen (1988) และ Speight และคณะ (1991) ให้นิยามคำว่า พหุวัฒนธรรมว่าเป็นประเด็นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับเชื้อชาติและชาติพันธุ์ อันหมายรวมถึงขอบเขตที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ วิถีทางเพศ และสัญชาติดั้งเดิมของบุคคล (Estrada, Durlak, & Juarez, 2002, p. 111) ซึ่งคล้ายคลึงกับ D. W. Sue, Ivey, และ Pedersen (1996) ที่ให้ความหมายพหุวัฒนธรรมว่าควรรวมถึงความแตกต่างพื้นฐานของศาสนา ความหลากหลายทางเพศ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสังคมและเศรษฐกิจ อายุ เพศสภาพ บุคคลที่พิการ และบุคคลที่มีการผสมผสานกันทางวัฒนธรรม (Repetto, 2002) โดยสอดคล้องกับความหมายของพหุวัฒนธรรมในบริบทอื่น ๆ ด้วยเช่น ความหลากหลายทางเชื้อชาติในมิติของบุคคล (multiracial individual) ที่หมายถึงบุคคลใดก็ตามที่เกิดจากบิดาและมารดาที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมตั้งแต่สองวัฒนธรรมขึ้นไป เช่นเดียวกับความหมายของครอบครัวที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ (multiracial family) อันหมายถึง ครอบครัวที่ประกอบไปด้วย คู่ชีวิตที่ต่างเชื้อชาติกัน, ลูกหลานที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม, พ่อและแม่เลี้ยงเดี่ยว รวมไปถึง บุคคลที่เป็นชายรักชาย (gay) หรือหญิงรักหญิง (lesbian) และบุคคลในครอบครัวที่มาจากการศึกษาวัฒนธรรมด้วยการเปลี่ยนสัญชาติโดยการรับเป็นบุตรบุญธรรม (Kashy & Kenny, 2000)

นอกจากนี้ D. W. Sue และคณะ (1982) กล่าวถึงประเด็นพหุวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับชนกลุ่มน้อยที่แบ่งตามความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติและชาติพันธุ์ของบุคคลที่อาศัยอยู่ในอเมริกา ได้เป็น 5 กลุ่ม อันได้แก่ ชาวพื้นเมืองอเมริกัน ชาวพื้นเมืองอลาสก้า อัฟริกัน-อเมริกัน เอเชีย-อเมริกัน และสเปนนิช-อเมริกันหรือชาวละติน (Worthington, Soth-McNett, & Moreno, 2007, p. 352) ซึ่งการแบ่งกลุ่มพหุวัฒนธรรมดังกล่าวสอดคล้อง Arredondo และ

คณะ (1996) ที่แบ่งกลุ่มทางพหุวัฒนธรรมว่าออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ชาวแอฟริกัน-อเมริกัน ชาวยุโรป ชาวละติน และชาวอเมริกันดั้งเดิม ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรมมาช้านานในอเมริกา (Fawcett, Briggs, Maycock, & Stine, 2010, p. 2)

ข้อมูลจากความหมายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าคำว่าพหุวัฒนธรรม หมายถึง ความหลากหลายของวัฒนธรรมของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทั้งเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ วิถีชีวิต ความเชื่อ ศาสนา และประเพณีปฏิบัติที่มีความแตกต่างกัน เนื่องมาจากกระบวนการคิดและสัญลักษณ์ที่เกิดจากการสร้างและถ่ายทอดของวัฒนธรรม ไม่เพียงแต่ ปัจจัยทางกลุ่มชน (ethnicity) เชื้อชาติ (race) แต่ยังหมายรวมถึง วิถีการดำเนินชีวิต (way of life) วิถีปฏิบัติ (mode of practices) สถานะของครอบครัว (socioeconomic status) ความสนใจทางการเมือง (political preference) เพศ (gender) อายุ (age) ความสามารถพิเศษ (exceptionalities) ภาษา (language) ศาสนา (religion) จารีตประเพณี (tradition) บทบาททางเพศ (sexual orientation) และพื้นที่อาศัยทางภูมิศาสตร์ (geographical area) เหล่านี้เป็นต้น ที่ส่งผลให้บุคคลนั้นมีความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก การสื่อสารและการกระทำต่อสิ่งต่าง ๆ ในลักษณะที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละสังคมวัฒนธรรม เป็นอัตลักษณ์ของแต่ละกลุ่มวัฒนธรรม

1.3.2) พหุวัฒนธรรมในบริบทสังคมไทย

เมื่อพิจารณาพหุวัฒนธรรมในบริบทของสังคมไทย ตามกรอบคิดของ Pedersen (1988), Speight และคณะ (1991), และ D. W. Sue และคณะ (1996) ที่มองว่า พหุวัฒนธรรมว่าเป็นประเด็นครอบคลุมความแตกต่างพื้นฐานของกลุ่มคนเนื่องจากสัญชาติดั้งเดิมของบุคคล เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ อายุ สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ ศาสนา ความหลากหลายทางเพศ บุคคลที่พิการ และบุคคลที่มีการผสมผสานกันทางวัฒนธรรม (บุคคลใดก็ตามที่เกิดจากบิดาและมารดาที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมตั้งแต่สองวัฒนธรรมขึ้นไป) (Repetto, 2002) จะเห็นได้ว่าสังคมไทยปัจจุบันมีหลากหลายทางวัฒนธรรมและมีความเป็นพหุวัฒนธรรมมากกว่าในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา อันเนื่องมาจากระบบสังคมไทยปัจจุบันมีความหลากหลายของผู้คนที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกันมาอาศัยอยู่ร่วมกัน โดยในนี้ผู้วิจัยได้

ทบทวนวรรณกรรมในประเด็นของพหุวัฒนธรรมในบริบทสังคมไทยอันเนื่องจากการที่คนในสังคมเป็นสมาชิกในกลุ่มที่มีวัฒนธรรมเฉพาะกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มแรก พหุวัฒนธรรมในบริบทของสังคมไทยของกลุ่มคนที่มีความแตกต่างเนื่องจากสัญชาติดั้งเดิมของบุคคล เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ และศาสนาที่นับถือ ดังจะพบเห็นในกรณีของผู้คนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดน และ/หรือพื้นที่จังหวัดที่มีความแตกต่างหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมเนื่องจากการนับถือศาสนาที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น ความเป็นพหุวัฒนธรรมของผู้คนที่อยู่อาศัย หรือทำงานในพื้นที่ 14 จังหวัดของภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่าง ดังที่ อุทัย ดุลยเกษม (2551) ได้ระบุถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมเฉพาะในเขตพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย ประกอบไปด้วย 14 จังหวัด ที่มีวัฒนธรรมย่อยจากความแตกต่างของศาสนาอยู่ถึง 3 วัฒนธรรมได้แก่ (1) วัฒนธรรมที่มีรากฐานจากวัฒนธรรมจีนหรือวัฒนธรรมเต๋า ครอบคลุมจังหวัดระนอง ภูเก็ต พังงา กระบี่และบางส่วนของจังหวัดตรัง (2) วัฒนธรรมที่มีรากฐานมาจากวัฒนธรรมมลายูหรือวัฒนธรรมอิสลามที่ครอบคลุมจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล และบางส่วนของจังหวัดสงขลา และ (3) วัฒนธรรมที่มีรากฐานมาจากพุทธเถรวาท ครอบคลุมจังหวัดสงขลา พัทลุงและนครศรีธรรมราช เป็นต้น ซึ่งทั้ง 3 วัฒนธรรมนี้มีวิถีการดำเนินชีวิต การปฏิบัติที่ไม่เหมือนกันเนื่องมาจากรากฐานทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีต มีความเป็นตัวตนหรืออัตลักษณ์ด้านชาติพันธุ์ (ethnic identity) ถึงแม้ว่าในสายตาของคนส่วนใหญ่ในประเทศไทยมักให้คำนิยามผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามบุคคลในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ว่าเป็น “ไทยอิสลาม” “มุสลิม” หรือ “แขก” เหมือนกันหมดก็ตาม ซึ่งทำให้บุคคลในกลุ่มวัฒนธรรมเหล่านั้นเกิดความน้อยใจและไม่พอใจถึงความไม่เข้าใจ ไม่เคารพในความเป็นตัวตนหรือเอกลักษณ์ของเขา นอกจากนี้หากมองให้ลึกลงไปอีกจะพบว่าภายใต้วัฒนธรรมอิสลามเหล่านั้นยังมีการแฝงความหลากหลายไปด้วย เช่นวัฒนธรรมอิสลามแบบสุหนี่ วัฒนธรรมอิสลามแบบฉือฮั้ วัฒนธรรมอิสลามแบบปากีสถาน วัฒนธรรมอิสลามแบบอาหรับ และวัฒนธรรมอิสลามแบบมลายู เป็นต้น ดังนั้นในสังคมพหุวัฒนธรรมของคนกลุ่มที่มีความแตกต่างกันนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ความเข้าใจรายละเอียดที่แตกต่างกันของแต่ละกลุ่มวัฒนธรรมด้วย (อุทัย ดุลยเกษม, 2551)

ความสำคัญของการมีความรู้ ความเข้าใจในสังคมพหุวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดที่มีความแตกต่างหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม เนื่องจากการนับถือศาสนาเฉพาะนี้ ดังปรากฏในงานบริการด้านสุขภาพ ตัวอย่างเช่น การศึกษาของ สติกร อุณหภัณฑิต, นงนุช บุญยัง, และ วิมลรัตน์ จงเจริญ (2559) ที่แก้ปัญหาเรื่อง หญิงตั้งครรภ์ที่นับถือศาสนาอิสลามไม่มาฝากครรภ์และไม่มารับบริการจากคลินิกฝากครรภ์ โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดชายแดนใต้ เนื่องจากมีความกังวลใจในการตัดสินใจมารับการฝากครรภ์ หรือบริการทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้อง เช่นการรับวัคซีนในหญิงตั้งครรภ์ หรือ การคุมกำเนิด ว่าอาจจะขัดแย้งกับหลักปฏิบัติในศาสนา โดยที่ศาสนาอิสลามไม่สนับสนุนการคุมกำเนิด หรือ การฉีดวัคซีน ซึ่งวัคซีนอาจปนเปื้อนด้วยส่วนผสมเจลาตินที่เป็นสารสกัดที่ทำมาจากเอ็น กระดูกของสัตว์ ได้แก่ ไก่ หมู ที่อาจเป็นสิ่งต้องห้ามทางศาสนา อนึ่งในบริบทของครอบครัวที่นับถือศาสนาอิสลาม สามี ซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวจะมีบทบาทหลักในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ในครอบครัว รวมถึงการตัดสินใจมารับบริการการฝากครรภ์ของภรรยา ดังนั้นในการศึกษานี้จึงมีการปรับงานบริการด้านสุขภาพการฝากครรภ์ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีชีวิตอิสลาม โดยจัดให้สามีและภรรยาที่ตั้งครรภ์มาฝากครรภ์คู่กัน นอกจากนี้ทั้งสามีและภรรยายังได้รับความรู้ทางสุขภาพที่ถูกต้องจากเจ้าหน้าที่ฝากครรภ์อีกด้วย ผลการศึกษาพบว่าหลังจากการปรับงานบริการด้านสุขภาพการฝากครรภ์ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมเฉพาะของกลุ่มแล้ว หญิงตั้งครรภ์มารับบริการมากขึ้น ในทางตรงกันข้าม การศึกษาของ ลดาวัลย์ แก้วสีนวล (2554) แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเข้าใจสังคมพหุวัฒนธรรมชาวไทยพุทธที่อาศัยอยู่ร่วมกับชาวไทยมุสลิมในบริบทจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยระบุว่า การขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักการและวิธีปฏิบัติของหลักศาสนาอิสลาม ของฝั่งเจ้าหน้าที่คนไทย และการไม่รู้ภาษาไทยภาคกลางของชาวไทยมุสลิม ก่อให้เกิดปัญหาด้านความสัมพันธ์การเกิดความเข้าใจผิดซึ่งกันและกัน จะเห็นว่าผลการศึกษาทั้งสองเรื่องนี้ได้สนับสนุนความสำคัญในการมีความรู้ ความเข้าใจของบุคลากรที่ให้บริการทางสุขภาพ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในรายละเอียดที่แตกต่างกันของกลุ่มวัฒนธรรมเฉพาะ

กลุ่มที่สอง พหุวัฒนธรรมในบริบทของสังคมไทยของกลุ่มคนที่มีความแตกต่าง เนื่องจากความพิการ ซึ่งความพิการในที่นี้หมายถึงการที่บุคคลมีความบกพร่องหรือสูญเสีย

สมรรถภาพทางร่างกายหรือจิตใจ ทำให้พวกเขาไม่สามารถช่วยเหลือตนเองในการดำเนินกิจกรรมประจำวัน การเรียนรู้ การประกอบอาชีพ ไม่สามารถมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และไม่สามารถแสดงบทบาทหรือกระทำสิ่งใดให้เหมาะสมกับเพศ อายุ สังคมและวัฒนธรรมได้อย่างปกติ ซึ่ง ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูคนพิการ พ.ศ. 2534 ได้แบ่งความพิการออกเป็น 5 ประเภท เพื่อเป็นแนวทางในการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในประเทศไทย ดังนี้ (1) ผู้พิการทางการมองเห็น หมายถึงผู้ที่มีความบกพร่องหรือสูญเสียการมองเห็น ทั้งตาบอด และเห็นเลือนรางในระยะใกล้ๆ (2) ผู้พิการทางการได้ยินหรือการสื่อความหมาย หมายถึงผู้ที่มีความผิดปกติหรือบกพร่องทางการพูด การได้ยิน การสื่อความหมายกับผู้อื่น ทั้งผู้ที่มีความบกพร่องทางการพูด เป็นไปไม่สามารถเปล่งเสียงสื่อสารออกมาได้ และผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เช่น หูหนวก หูตึง ซึ่งสามารถเรียนรู้ภาษาได้ด้วยการสื่อสารด้วยภาษามือแทนการสะกดคำ (3) ผู้พิการทางกายหรือ การเคลื่อนไหว หมายถึงผู้ที่มีความผิดปกติ บกพร่องหรือสูญเสียอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายทำให้ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ดีเท่าคนปกติ (4) ผู้พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม หมายถึงผู้ที่แสดงพฤติกรรมที่แตกต่างไปแตกต่างจากปกติอย่างมากและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งไม่หายอย่างรวดเร็ว (5) ผู้พิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้ หมายถึงผู้ที่มีความผิดปกติเกี่ยวกับการเรียนรู้ และเรียนรู้ช้ากว่าคนในวัยเดียวกัน

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ (2556) รายงานว่าปัจจุบันประเทศไทยมีคนพิการกว่า 1,700,000 คน คิดเป็นร้อยละ 2.63 ของประชากรไทยทั่วประเทศ ดังนั้นด้วยจำนวนผู้พิการที่มากในสังคมไทย จึงมีความจำเป็นต้องทำความเข้าใจถึงสิทธิคนพิการที่พึงได้รับจากสังคม ซึ่งความพิการนั้นมีผลต่อการเป็นอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมในสังคมนวมถึงสิทธิที่พึงได้รับต่างๆ เป็นปัญหาด้านความไม่เท่าเทียมกับคนอื่น โดยเฉพาะการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ ดังที่ Gudavalli, Vining, Salisbury, และ Goertz (2014) ศึกษาประเด็นการมีกำแพงที่ขวางกั้นผู้พิการทำให้ไม่สามารถเข้าถึงการรับบริการได้อย่างเท่าเทียมผู้อื่น ดังต่อไปนี้ (1) การปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพต่อผู้พิการของผู้ปฏิบัติงาน (2) การมีอัตราผู้พิการการใช้บริการด้านสุขภาพที่ต่ำเนื่องจากไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการในการรับบริการ (3) การประสบปัญหาการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพที่ยาก ส่งผลให้ผู้พิการมองหาการรับบริการ

จากบริการที่ไม่มีการรับรองมาตรฐาน เนื่องจากใกล้บ้านและเข้าถึงได้ง่ายกว่า (4) การมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าคนปกติ ทำให้เป็นภาระทางการเงินของผู้พิการ และปัญหาที่สำคัญที่สุดคือ (5) พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่ประพฤติดูผู้พิการ แสดงให้เห็นว่าแม้แต่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการบริการด้านสุขภาพยังคงมีทัศนคติและความเข้าใจเชิงลบต่อผู้พิการ

ความสำคัญของการมีความรู้ ความเข้าใจในสังคมพหุวัฒนธรรมกลุ่มคนพิการ ดังที่ Palad และคณะ (2016) ที่ระบุว่า การสร้างการตระหนักรู้ ความรู้ ความเข้าใจ ในวัฒนธรรมเฉพาะในกลุ่มผู้พิการของคนทั่วไปในสังคมสามารถช่วยลดกำแพงการแบ่งแยกระหว่างกลุ่มคนพิการและคนในสังคมให้น้อยลงได้ โดยเฉพาะทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานในบริการด้านสุขภาพเพื่อให้ผู้พิการรู้สึกได้ว่าได้รับการต้อนรับในการเข้ามาใช้บริการทางด้านสุขภาพ ในประเด็นนี้ สมชาย รัตนทองคำ (2545) ระบุว่าผู้พิการในปัจจุบันไม่ได้เป็นบุคคลไร้ความสามารถโดยสิ้นเชิง ผู้พิการจำนวนไม่น้อยยังสามารถทำงานหรือช่วยเหลือตนเองได้ในหลายๆด้านในชีวิต โดยเฉพาะปัจจุบันได้มีการฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจผู้พิการ สังคมไทยเปิดกว้าง ให้การยอมรับ และให้โอกาสทำงานที่เหมาะสมกับสภาพความพิการ ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกับคนอื่นๆในสังคม

กลุ่มที่สาม พหุวัฒนธรรมในบริบทของสังคมไทยของกลุ่มคนที่มีความแตกต่างเนื่องจากความโน้มเอียงทางเพศ เช่น บุคคลที่เป็นชายรักชาย (gay) หรือหญิงรักหญิง (lesbian) (Kashy & Kenny, 2000) กลุ่มคนที่มีความโน้มเอียงทางเพศหรือความชอบทางเพศแบบรักเพศเดียวกันในสังคมไทยช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาจัดว่าเป็น คนกลุ่มน้อยที่ไม่ได้รับการยอมรับ ให้เท่าเทียมกับผู้อื่นในสังคม ดังจะเห็นจาก บันทึกในกฎหมายตราสามดวง ที่ให้ความหมาย “บัณเฑาะก์” ว่าหมายถึงบุคคลที่ระบุเพศไม่ได้แน่ชัด ส่วนคำว่า “กะเทย” จะหมายถึงบุคคลที่มีลักษณะตรงข้ามกับเพศของตน (เทอดศักดิ์ รัมจำปา, 2545) ต่อมาในช่วงปีพ.ศ. 2500 ความรู้ทางการแพทย์ตะวันตกเข้ามามีอิทธิพลอย่างมากในประเทศไทยจึงมีการเผยแพร่ความคิดว่าบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศหรือบุคคลที่รักเพศเดียวกันนั้นมีความผิดปกติทางด้านจิตใจซึ่งรักษาได้ยากกว่าการเจ็บป่วยทางกาย ทำให้เกิดการไม่ยอมรับพยายามหาทางรักษาบำบัดอาการผิดปกตินั้นให้หายขาด กลายเป็นอคติ ความเชื่อที่ฝังรากลึกลงสู่คนสังคมไทยแม้ว่าในภายหลังวงการแพทย์สากลจะพยายามลบล้างความ

เชื่อนี้แล้วก็ตาม จนเมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2545 กรมสุขภาพจิตได้ประกาศรับรองแล้วว่าความรักเพศเดียวกันไม่ใช่ความผิดปกติทางจิตอย่างเป็นทางการ อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติกลุ่มหลากหลายทางเพศยังคงได้รับผลกระทบจากอคติทางเพศ การเลือกปฏิบัติและการดูถูกเหยียดหยามจากมุมมองของสังคมส่วนใหญ่อยู่เรื่อยมาและปัจจุบันนี้กลุ่มความหลากหลายทางเพศปรากฏอยู่ในทุกระดับชั้นในสังคม และนับวันจะยิ่งมีการเปิดเผยเอกลักษณ์ตัวตนมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเพศใด ยังทำให้เกิดการรวมกลุ่มเป็นชุมชน (community) เกิดกระแสการเรียกร้องความเปลี่ยนแปลง การยอมรับความชอบธรรมและความเท่าเทียมของบุคคลทุกกลุ่มในฐานะมนุษย์ที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งมีการยอมรับมากขึ้นกว่าในอดีตในระดับหนึ่ง (ชีรา ทองกระจาย, ม.ป.ป.)

ความสำคัญของการมีความรู้ ความเข้าใจในสังคมพหุวัฒนธรรมกลุ่มคนที่มีความโน้มเอียงทางเพศหรือความชอบทางเพศแบบรักเพศเดียวกัน รวมถึงกลุ่มที่มีหลากหลายทางเพศในบริบทสังคมไทย ดังปรากฏในการศึกษาของ ธนากร โลกพร้อมกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ องค์กร Love Frankie และกองทุนนอร์ดิกทรัสต์ฟันด์ ได้ทำการสำรวจออนไลน์กับประชากรในประเทศไทย พบว่าร้อยละ 15.2 ของบุคคลข้ามเพศ ร้อยละ 11.4 ของหญิงรักหญิง และร้อยละ 8.6 ของชายรักชาย ถูกเลือกปฏิบัติในบริการสุขภาพ ถูกเหมารวมจากบริการด้านสุขภาพจากภาพจำในสังคมว่ากลุ่มหลากหลายทางเพศคือกลุ่มเสี่ยง และมีถึงร้อยละ 23.8 ของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ มีประสบการณ์ถูกขอให้ออกไปจากสถานที่บริการด้านสุขภาพเพราะวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของเขา อีกทั้งร้อยละ 37 ที่รายงานว่าไม่ได้รับบริการด้านสุขภาพตามที่ต้องการเนื่องจากการเป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ แสดงให้เห็นว่าบุคคลกลุ่มนี้ถูกเลือกปฏิบัติจากผู้ปฏิบัติงานบริการด้านสุขภาพ และส่งผลให้เกิดความรู้สึกเปราะบางเป็นอย่างยิ่ง (World Bank Group, 2018)

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาของ พิมลพรรณ อิศรภักดี (2558) และ บุษกร สุริยสาร (2557) ที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการตระหนัก การมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย และรายงานว่าคนในสังคมไทยส่วนใหญ่ยังไม่ยอมรับความหลากหลายทางเพศ อาจเนื่องมาจากความเข้าใจผิดเรื่องภาพลักษณ์ที่สื่อสารออกมาในทางลบ และมีการตีตราว่าเป็นผู้แพร่เชื้อเอชไอวีในกลุ่มชายรักชาย ยังคงมีทัศนคติว่าเพศ

ชายต้องเป็นผู้นำครอบครัว เพศหญิงต้องเรียบร้อยเป็นกุลสตรี บุคคลใดที่มีรสนิยมทางเพศ แตกต่างจากเพศสภาพไม่เป็นไปตามความเชื่อกระแสหลัก สังคมไม่สามารถยอมรับได้ ทำให้ บุคคลที่มีเพศวิถีที่แตกต่างต้องปิดบังรสนิยมทางเพศของตนเพื่อให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคม ได้ นอกจากนี้การศึกษาวิจัยยังได้สะท้อนภาพที่เป็นมุมมองของผู้มีความหลากหลายทางเพศ ที่พบกับอุปสรรคในการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพมากกว่าคนอื่น ๆ ในสังคม เนื่องจาก บุคลากรทางสุขภาพยังมีความไม่เข้าใจ หรือไม่คำนึงถึงอัตลักษณ์ของพวกเขา โดยให้พวกเขา ต้องอธิบายซ้ำ ๆ เพื่อยืนยันตัวตนในฐานะบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ บุคคลข้าม เพศ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าประเด็นทางพหุวัฒนธรรมในสังคมไทย นับวันจะได้รับความสนใจ มากขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มนักวิชาชีพที่ให้บริการคนกลุ่มนี้

กลุ่มที่สี่ พหุวัฒนธรรมในบริบทของสังคมไทยของกลุ่มคนที่มีความแตกต่างเนื่องจากการมีบทบาทสำคัญและมีความเฉพาะในสังคมไทย ซึ่งได้แก่ นักบวช ผู้นำศาสนา และ พระสงฆ์ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีวิถีปฏิบัติที่มีความเฉพาะ มีถ้อยคำและสรรพนามต่าง ๆ ในการ สนทนาซึ่งแตกต่างจากการใช้ชีวิตของคนปกติทั่วไป เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าพหุวัฒนธรรมในบริบทของสังคมไทยในปัจจุบันนี้มีความเปิดกว้างและ หลากหลายมากในการอยู่ร่วมกันในสังคมมากขึ้นกว่าเดิมในอดีต ดังนั้นจากกระแสที่ เปลี่ยนแปลงไปของวิถีชีวิตผู้คนในสังคม วิชาชีพนักจิตวิทยาการปรึกษาหรือผู้ที่ปฏิบัติงาน ด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะทางจิตวิทยาการปรึกษานั้น จึงควรมีสมรรถนะทางพหุ วัฒนธรรมในการปฏิบัติงาน ให้มีเหมาะสมสอดคล้องกับการบริการแก่ผู้มาปรึกษาที่เป็นกลุ่ม ที่มีความหลากหลายเฉพาะที่หลากหลายนดังกล่าวด้วย เพื่อปรับกระบวนการบริการปรึกษาเชิง จิตวิทยาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และใส่ใจกับบุคคลทุกกลุ่มวัฒนธรรม ถึงแม้ว่าประเทศไทย จะไม่ได้มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในมิติทางด้านเชื้อชาติและชนชาติเช่นเดียวกับ ประเทศในกลุ่มอาเซียน เช่น ประเทศสิงคโปร์ หรือประเทศมาเลเซีย อย่างไรก็ตามความ หลากหลายทางวัฒนธรรมเหล่านี้ที่ปรากฏอยู่ในประเทศไทยล้วนแล้วแต่แต่ละกลุ่มสังคมนั้นมี วัฒนธรรมเฉพาะเป็นของตนเอง เป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ทั้ง แบบแผนการดำเนินชีวิต วิถีปฏิบัติ แนวความคิด ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม และการให้ความหมายต่อสิ่งต่าง ๆ ที่ แตกต่างกันไป เป็นความหลากหลายของวิถีชีวิตผู้คนที่อยู่ภายใต้วัฒนธรรมใหญ่คือ

วัฒนธรรมไทยร่วมกัน อีกทั้งกลุ่มคนพิการ และกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทยที่มีการเปิดเผยตัวเองมากขึ้นในทศวรรษที่ผ่านมา (กรุงเทพฯธุรกิจ, 2554) ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่คนในสังคมต้องให้การตระหนักถึงความสำคัญ และสร้างความรู้ความเข้าใจ ในการอยู่ร่วมกับกลุ่มคนดังกล่าว อย่างสอดคล้องและเหมาะสมกับอัตลักษณ์กลุ่มทางวัฒนธรรมของพวกเขา

1.4) แนวคิดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม

สำหรับ “สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม (Multicultural Competency)” นั้นเป็นลักษณะของกระบวนการที่ไม่มีจุดสิ้นสุด กล่าวคือสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องไม่รู้จบ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้นิยามความหมายที่คล้ายคลึงกันดังนี้ Campinha-Bacote (1994) กล่าวว่าสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม หมายถึง ความสามารถในการทำงานภายในบริบททางวัฒนธรรม ทั้งการปฏิบัติงานแบบรายบุคคล ครอบครัวยุ และชุมชน ที่มาจากวัฒนธรรมที่หลากหลายหรือกลุ่มทางชาติพันธุ์ เช่นเดียวกับ Bartol และ Richardson (1998) ที่ได้นิยามไว้ว่า เป็นกระบวนการที่มีพลวัตของการกำหนดสมมติฐาน ความรู้และความหมายจากวัฒนธรรมที่แตกต่างมากกว่ามาจากมุมมองของตนเอง และเป็นวิถีของการตระหนักรู้ในตนเองที่จะทำความเข้าใจความหมายต่าง ๆ เหล่านั้น หรือ Flores (2000) นิยามว่าเป็นความสามารถในการตระหนักถึงความสำคัญถึงคุณค่าและพึงพอใจของความแตกต่างมนุษย์ ตระหนักรู้ในตนเองที่จะเคารพและทำความเข้าใจผู้มาปรึกษาที่แตกต่างจากตน (Songwathana & Sriratanaprat, 2015) เช่นเกี่ยวกับ ประณีต ส่งวัฒนา (2557) ที่นิยามว่าสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมเป็นความสามารถของบุคคลที่ประกอบไปด้วยชุดของพฤติกรรม ความสามารถในการปฏิสัมพันธ์ ความรู้และทัศนคติ ตอบสนองต่อความเชื่อและพฤติกรรมที่มีในการบริการกับแต่ละบุคคลให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเป็นกระบวนการที่พัฒนาอย่างต่อเนื่องซึ่งอาศัยเวลาและการร่วมมือระหว่างกัน (ประณีต ส่งวัฒนา, 2557)

โดยสรุปแล้วสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมนั้นเป็นกระบวนการของความสามารถที่พัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในความหมายของทัศนคติ ความรู้ ทักษะ การมีปฏิสัมพันธ์และการใส่ใจกับบุคคลที่แตกต่างทางความคิดความเชื่อ การให้ความหมายชีวิต ภาษา หรือเป้าหมายในชีวิตที่เกี่ยวข้อง

กับความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งกระบวนการนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้อยู่เสมอและสามารถถ่ายโยงจากกลุ่มหนึ่งไปสู่อีกกลุ่มหนึ่งได้อย่างต่อเนื่อง โดยที่สมรรถนะทางวัฒนธรรมนี้ไม่ได้หมายถึงการทำงานร่วมกับกลุ่มทางเชื้อชาติหรือชาติพันธุ์ที่แตกต่างกันเท่านั้น แต่ยังหมายถึงกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันด้านอื่นด้วยเช่น ภูมิหลังทางลักษณะประชากร อายุ เพศสภาวะ ระดับการศึกษา ความศรัทธา บทบาททางเพศสถานะทางสังคม ความสนใจทางการเมือง ความสามารถ และ ถิ่นที่อยู่ เป็นต้น (Songwathana & Sriratanaprat, 2015)

ตอนที่ 2 สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

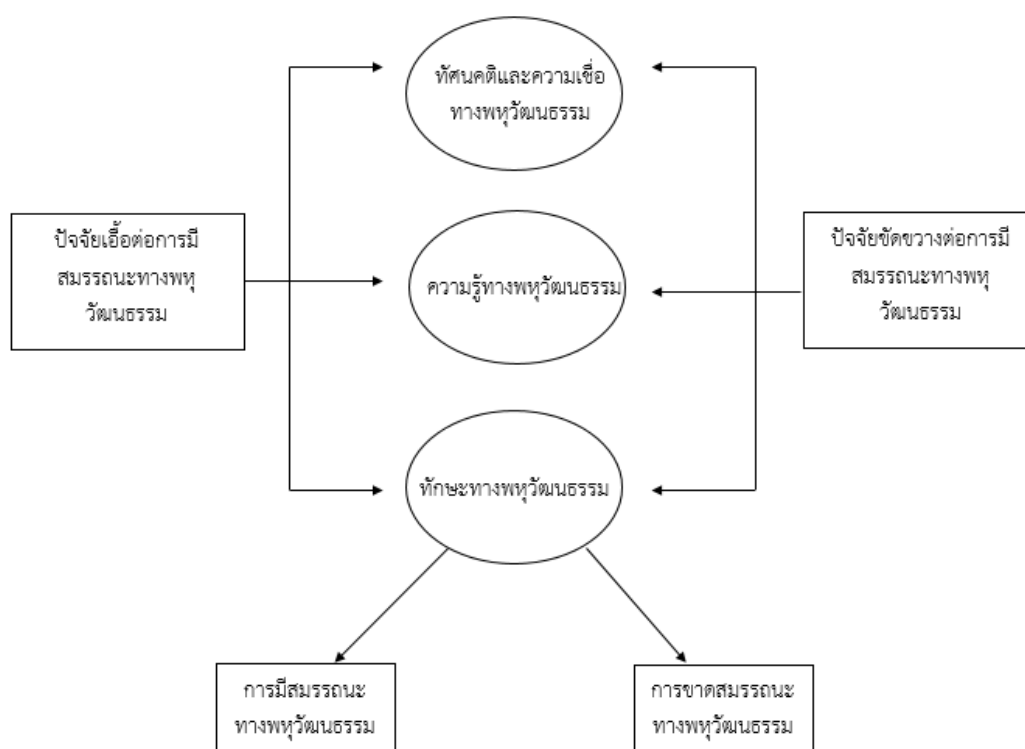
การศึกษาด้าน สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา นั้นมีความเป็นมาที่เชื่อมโยงมาตั้งแต่การก่อตั้งสมาคมจิตวิทยาการปรึกษาอเมริกัน (the American Counseling Association: ACA) ในปี ค.ศ. 1955 ภายใต้ชื่อเดิมคือ American Personnel and Guidance Association (APGA) ก่อนที่จะเปลี่ยนชื่อเป็น ACA ตั้งแต่ปี ค.ศ.1992 เป็นต้นมา โดยการก่อตั้งครั้งนั้นมีวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งเพื่อให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแก่ชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในประเทศอเมริกา โดยการซึมซับเอาวัฒนธรรมของอเมริกาเหนือเข้าสู่วัฒนธรรมของตนเอง ซึ่งไม่ต้องการที่จะให้เกิดความแบ่งแยกเนื่องจากความแตกต่างของพหุวัฒนธรรมที่มีอยู่ (Hoyt, 1967) จากนั้นในปี ค.ศ.1966 มีการจัดประชุมของ APGA ขึ้น โดยการประชุมครั้งนี้ได้สร้างจุดเปลี่ยนในแวดวงจิตวิทยาการปรึกษาในเรื่องการให้บริการแก่บุคคลที่มีความเสียเปรียบทางวัฒนธรรม (Hoyt, 1967) ปลายทศวรรษต่อมาจึงเริ่มมีการทำวิจัยว่าจะให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแก่บุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมอันได้แก่ กลุ่มคนผิวสี ชาวเอเชีย, ชาวสเปน และชาวอเมริกันดั้งเดิมที่อาศัยอยู่ในประเทศอเมริกาอย่างไรจึงจะเหมาะสม (Repetto, 2002) สอดคล้องกับการศึกษาของ A. L. Reynolds และ Pope (1991) ที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับอัตราการเติบโตของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบต่างวัฒนธรรมในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1960-1970 ซึ่งพบว่าจำนวนของการศึกษาเรื่องการปรึกษากับบุคคลที่มาจากต่างวัฒนธรรมหรือมีความเสียเปรียบวัฒนธรรมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Pedersen, Lonner, & Draguns, 1976; S. Sue & Sue, 1971)

นอกจากนี้นักจิตวิทยายุคก่อนเคลื่อนไหวรวมตัวกันเพื่อก่อตั้งสมาคมใหม่ขึ้นมาอีกหนึ่งสมาคมที่ว่า "สมาคมเพื่อบุคคลที่ไม่ใช่คนผิวขาว " (The association for Non-White Concerns)

ในปี ค.ศ. 1972 ซึ่งสมาคมนี้เป็นรากฐานให้แก่ "สมาคมเพื่อการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและการพัฒนาใน พหุวัฒนธรรม" (Association for Multi-Cultural Counseling and Development : AMCD) ที่ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ.1985 (Repetto, 2002) โดยดำเนินการผลักดันเกี่ยวกับการปรึกษาเชิงจิตวิทยา แก่บุคคลที่มีความแตกต่างกันทางวัฒนธรรม ดังนั้นจากการทบทวนวรรณกรรมจึงพบว่าในช่วงระหว่าง ปี ค.ศ.1980-1990 นั้นมีการศึกษาพัฒนาเกี่ยวกับจิตวิทยาการปรึกษาในบริบทของพหุวัฒนธรรมอย่าง มากมาย ไม่เพียงแต่เฉพาะในงานวิจัยเท่านั้นแต่ยังมีการนำเอาความรู้นั้นไปปรับใช้เข้ากับ กระบวนการของการฝึกหัดผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอีกด้วย ซึ่งถือว่าเป็นองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งในทางทฤษฎี, เทคนิค, กลยุทธ์ และเครื่องมือในการเรียนรู้ ซึ่งจะสร้างผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีความเหมาะสม สำหรับการทำงานกับกลุ่มบุคคลที่มีหลากหลายทางวัฒนธรรม

นักวิชาการและนักจิตวิทยา ได้นำเสนอ องค์ประกอบที่สำคัญของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม 3 ส่วนใหญ่ ๆ ได้แก่ ส่วนที่ 1 ทักษะทางวัฒนธรรม เป็นขั้นแรกในการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม เนื่องจากเป็นเรื่องของความคิดและความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อบุคคลอื่นที่ต่างวัฒนธรรมกับตนเอง ส่งผลให้มีพฤติกรรมตอบสนองต่าง ๆ ดังนั้นสิ่งแรกคือการตระหนักและมีความไวถึงประเด็นที่ เกี่ยวข้องของทัศนคติที่มีเรื่องวัฒนธรรมเป็นเบื้องต้น เช่น การให้คุณค่า ความเชื่อ และวิถีชีวิตของ ผู้อื่น Campinha-Bacote (1999) ต่อมา ส่วนที่ 2 ความรู้ทางวัฒนธรรม คือการมีความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่แตกต่าง อันจะเป็นผลต่อทิศทางการมีทัศนคติต่อบุคคลเหล่านั้น โดยองค์ประกอบ ของความรู้นั้นมีอยู่มากมาย เช่นการเปลี่ยนแปลงทางการให้คุณค่า การถ่ายทอดทางวัฒนธรรม ความ แตกต่างทางการส่งผ่านจากรุ่นสู่รุ่น ความกดดันจากผู้ปกครอง และประเด็นอันละเอียดอ่อนทาง ศาสนา เป็นต้น (Parker et al., 1985) ซึ่งความรู้นี้จะส่งผลให้บุคคลรู้ว่าควรประพฤติปฏิบัติต่อผู้อื่น เช่นไรในการทำงานให้ถูกต้องและเหมาะสมต่อวัฒนธรรมของบุคคลนั้น เช่น ลักษณะคำพูดที่ใช้ในการ สนทนา ระยะห่าง การให้เวลา หรือแม้แต่การควบคุมสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ ล้วนแล้วแต่มีผลต่อปฏิสัมพันธ์และความราบรื่นในการทำงานให้มีเกิดประสิทธิภาพสูงสุด สุดท้าย ส่วนที่ 3 ทักษะทางวัฒนธรรม เป็นขั้นที่ซับซ้อนที่สุดในกระบวนการเพิ่มสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม เพราะถึงแม้ว่าบุคคลจะมีความรู้และทัศนคติที่ดีทางวัฒนธรรมก็ตามแต่หากขาดทักษะทางวัฒนธรรม แล้วก็ไม่สามารถที่จะทำความรู้และทัศนคตินั้นออกมาใช้ในการทำงานได้อย่างเหมาะสมได้ (Kumas-

Tan, Beagan, Loppie, Macleod, & Frank, 2007) ซึ่งทักษะทางวัฒนธรรมนี้อาศัยประสบการณ์ในการทำงานและการฝึกมาแล้วอย่างดี ทั้ง 3 องค์ประกอบข้างต้นนี้คือองค์ประกอบที่พึงมีในกระบวนการของการสร้างสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม องค์ประกอบโน้ตทัศน์ของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมและปัจจัยเอื้อและขัดขวางสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมนี้มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันต่อการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมที่ดี และการขาดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของบุคคล ดังแสดงตามภาพที่ 1 ต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ปัจจัยเอื้อและปัจจัยขัดขวางต่อการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม

(Songwathana & Sriratanapapat, 2015)

จากภาพที่ 1 ปัจจัยเอื้อต่อการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม มี 3 ปัจจัย ได้แก่ (1) การเปิดรับต่อบุคคลที่มาจากพื้นฐานวัฒนธรรมที่หลากหลาย (exposure to people from various cultural background) คือการเปิดกว้างต่อบุคคลที่มี ความแตกต่างกับตนเอง (2) การมีทัศนคติทางบวก (positive attitude) Bond, Kardong-Edgren, และ Jones (2001) ได้เสนอว่าบุคคลที่มีระดับการป้องกันตนเอง (ego-defensiveness) ที่น้อยและมีลักษณะการเปิดกว้าง จะมีทัศนคติทางบวกต่อบุคคลต่างวัฒนธรรมกับตน โดยทัศนคติทางบวกนี้มีผลโดยตรงต่อการมีความรู้และทักษะทางวัฒนธรรม (3) การเตรียมพร้อมทางการศึกษา (educational preparation) Kawashima (2008) ได้เสนอว่า

ประสบการณ์การเรียนรู้หลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับระดับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการดูแล สอดคล้องกับ Perng, Lin, และ Chuang (2007) ที่ทำการศึกษาพบว่าบุคคลที่ได้รับการการศึกษาจากโปรแกรมสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมมีคะแนนด้านความรู้ทางวัฒนธรรม มีความไวในการรับรู้ทางวัฒนธรรมที่สูงกว่า ดังนั้นแล้วการศึกษาทางด้านวัฒนธรรมจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการเสริมสร้างสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมให้มีมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตามมีอีกหลายปัจจัยเช่นกันที่ทำให้ขัดขวางสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม 3 ปัจจัย ได้แก่ (1) การขาดความรู้ทางวัฒนธรรมและการนำไปใช้ (lacking cultural knowledge and its application in practice) เนื่องจากการขาดข้อมูลในการอธิบายให้เข้าใจของบางวัฒนธรรม ก่อให้เกิดการผลเสียมากกว่าผลดี (ประณีต ส่งวัฒนา, 2557) และแม้ว่าจะมีความรู้ทางวัฒนธรรมนั้นแล้วแต่ขาดไม่รู้ว่าควรนำความรู้ที่มีนั้นไม่ปรับใช้อย่างไรในทางปฏิบัติหรือขาดความมั่นใจก็ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อันใดในการทำงานเช่นกัน (Kumas-Tan et al., 2007) (2) การมีทัศนคติที่แบ่งแยก (discriminatory attitudes) เช่น ทัศนคติที่ลดความสนใจดูแลผู้อื่น การเหยียดชนชาติและชนชาติ จะเป็นทัศนคติที่ทำให้ลดคุณค่าของผู้อื่นลง เกิดเป็นความรู้สึกไม่เท่าเทียมกัน ฉะนั้นแล้วการปฏิบัติต่อบุคคลนั้นก็จะเป็นไปด้วยความไม่เหมาะสม ไม่เคารพ และปฏิเสธไม่ยอมรับ (Ruiz, 1981) (3) กำแพงภาษาและการสื่อสารที่ขาดประสิทธิภาพ (language barrier and poor communication) เนื่องจากการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมการสื่อสารคือสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นเมื่อไม่สามารถสื่อสารกันได้อย่างเข้าใจก็จะส่งผลให้การทำงานไม่สามารถเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร (Kumas-Tan et al., 2007)

สำหรับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (multicultural counseling competencies) ในปัจจุบันนี้ยอมรับกันในวงกว้างว่าคือแก่นหลักสำคัญของบุคลิกลักษณะในความเป็นนักจิตวิทยาการปรึกษา (Ponterotto, Gretchen, Utsey, Rieger, & Austin, 2002, p. 153) สอดคล้องโดยตรงกับจรรยาบรรณในความเป็นนักจิตวิทยาการปรึกษานั้นก็คือการสร้างความมั่นใจแก่ผู้มาปรึกษาในเรื่องของค่านิยมทางวัฒนธรรมและการปราศจากอคติในเรื่องของวัฒนธรรมที่แตกต่างกับผู้มาปรึกษา (American Counseling Association, 2005) โดยที่ D. W. Sue และคณะ (1982) ที่ให้ความหมายการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรมหมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้มาปรึกษาตั้งแต่สองคนขึ้นไป ที่มีความแตกต่างกันบนพื้นฐานของวัฒนธรรมทั้ง

ทางด้านเชื้อชาติและชาติพันธุ์ รวมถึงมิติที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ วิธีทางเพศ สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ และความสามารถทางร่างกายและจิตใจด้วย (Ivey et al., 2000)

สำหรับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา D. W. Sue และ Sue (1990) ได้แบ่ง ออก เป็น 3 มิติ ดังนี้

มิติแรกคือ ความเชื่อและทัศนคติ (belief & attitude) คือสมรรถนะของนักจิตวิทยาการปรึกษาในเรื่องวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่นักจิตวิทยาการปรึกษาพึงตระหนักในความแตกต่างของพฤติกรรม ค่านิยม อคติ การคิดล่วงหน้า และข้อจำกัดส่วนบุคคล (D. W. Sue et al., 1992)

มิติที่สอง ความรู้ (knowledge) คือการมีความรู้และเข้าใจในการมองโลกของผู้มาปรึกษาแต่ละคนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันโดยไม่ตัดสินและปราศจากอคติ รวมทั้งมีความไวในการรับรู้เรื่องที่เกี่ยวข้องวัฒนธรรม โดยไม่ตำหนิปัญหาของบุคคลนั้นว่ามีส่วนสืบเนื่องมาจากวัฒนธรรม ชนชาติหรือสีผิว (Arredondo et al., 1996, p. 49)

มิติที่สาม ทักษะ (skills) คือทักษะในกระบวนการของนักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีความเหมาะสมสอดคล้องและมีความไวในการรับรู้ รวมทั้งมีทักษะที่จำเป็นในการทำงานกับผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม นักจิตวิทยาการปรึกษาพึงตระหนักไว้เสมอว่าทฤษฎีและวิธีการพื้นฐานดั้งเดิมของตนนั้นอาจจะไม่เหมาะสมกับผู้มาปรึกษาทุก ๆ วัฒนธรรม ดังนั้นวิธีการปรึกษาทางจิตวิทยาควรให้ความสำคัญกับประสบการณ์ในชีวิตและค่านิยมทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษาด้วย (D. W. Sue et al., 1992)

ภาพที่ 2 แบบจำลองสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (D. W. Sue et al., 1992)

แม้ว่าจะมีแบบจำลองสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยามากมาย แบบจำลองสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาที่ทำการปรับปรุงในปี ค.ศ. 1992 โดย D. W. Sue และคณะ (1992) ชื่อเรียกว่า แบบจำลองเมทริกซ์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา (The MCCs Matrix Model) นั้นถือได้ว่าเป็นแบบจำลองที่ได้รับความสนใจและการยอมรับท่ามกลางนักวิชาการและนักวิจัยมากที่สุด เนื่องจากเป็นส่วนขยายจากแบบจำลองก่อนหน้าเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นแต่ยังคงเน้นย้ำ 3 องค์ประกอบหลักเดิมไว้อย่างชัดเจน (Jaladin & Simmonds, 2011) โดย D. W. Sue และคณะ (1992) นำเสนอเป็นเมทริกซ์ใหม่ โดยเพิ่มเติมคุณลักษณะ (characteristics) 3 ด้าน ใน 3 องค์ประกอบหลัก หรือ มิติ (dimensions) โดยคุณลักษณะนี้ หมายถึง ลักษณะที่พึงประสงค์ของนักจิตวิทยาการศึกษาที่มีทักษะทางพหุวัฒนธรรมที่ประกอบไปด้วย (Minami & Ovando, 2004)

องค์ประกอบที่ 1 การตระหนักรู้ (awareness) หมายถึง การที่นักจิตวิทยาการศึกษา มีความกระตือรือร้นที่จะตระหนักรู้ถึงค่านิยมทางวัฒนธรรม, อคติที่มีอยู่, การคิดคาดการณ์ล่วงหน้า, ข้อจำกัดส่วนบุคคล และภูมิหลังทางวัฒนธรรมของตนเอง ที่มีต่อผู้มาปรึกษา

องค์ประกอบที่ 2 การมีความเข้าใจ (understanding) หมายถึง ความเข้าใจในการมองโลกทางวัฒนธรรม (worldview) ของบุคคลที่มีต่างวัฒนธรรมกับตนเองและมีความรู้เกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดต่อกันมา ซึ่งนักจิตวิทยาการศึกษาที่มีทักษะทางวัฒนธรรมนั้นคือผู้ที่มีความกระตือรือร้นพยายามทำความเข้าใจต่อการมองโลก การเข้าใจโลก และการตีความต่อสิ่งต่าง ๆ ที่แตกต่างกันเนื่องจากพื้นฐานของวัฒนธรรมโดยปราศจากการตัดสินทางลบใด

องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาตนเองอยู่เสมอ (developing) หมายถึง การที่นักจิตวิทยาการศึกษาพัฒนา เทคนิค กลยุทธ์ และเครื่องมือต่าง ๆ อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับแต่ละวัฒนธรรม รวมทั้งมีการพัฒนาปรับปรุงข้อจำกัดสมรรถนะของตนที่มีในการทำงานร่วมกับกลุ่มคนที่แตกต่างทางวัฒนธรรมให้ดียิ่งขึ้น

ส่วน 3 มิติ (dimensions) นั้นยังคงมาจากองค์ประกอบหลักของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ประกอบไปด้วย

มิติที่ 1 ความเชื่อและทัศนคติ (belief & attitude) ของนักจิตวิทยาการปรึกษาเกี่ยวกับทัศนคติความเชื่อเรื่องเชื้อชาติ ชนชาติของคนกลุ่มน้อยทางสังคม เป็นความจำเป็นที่ตรวจสอบอคติและการเหมารวมที่จะมีผลต่อกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในพหุวัฒนธรรม

มิติที่ 2 ความรู้ (knowledge) ซึ่งก็คือการหมายถึงทักษะทางวัฒนธรรมที่พึงมีความรู้และความเข้าใจการมองโลกของตนเอง และมีความรู้ที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับกลุ่มวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ทำงานร่วมด้วย และมีความเข้าใจอันดีถึงอิทธิพลทางการเมืองร่วมด้วย

มิติที่ 3 ทักษะ (skills) คือเรื่องของเทคนิค วิธีการและกลยุทธ์ที่จำเป็นต่อการทำงานร่วมกับกลุ่มของคนกลุ่มน้อยทางสังคมทั้งแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม

เมทริกซ์นี้ เป็นการขยายลักษณะของนักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมทั้ง 3 องค์ประกอบ จึงทำให้เกิดเป็นสมรรถนะหลักได้ทั้งหมด 9 สมรรถนะ และ 33 รูปแบบสมรรถนะ (D. W. Sue et al., 1998) ดังภาพที่ 3

		3 คุณลักษณะ (Characteristic)		
		การตระหนักรู้ (Awareness)	ความเข้าใจ (Understanding)	การพัฒนา (Developing)
มิติ 3 ด้าน (Dimensions)	ความเชื่อและทัศนคติ (Belief & Attitude)	1	4	7
	ความรู้ (Knowledge)	2	5	8
	ทักษะ (Skills)	3	6	9

ภาพที่ 3 แบบจำลองเมทริกซ์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

(The MCCs Matrix Model) (Minami & Ovando, 2004)

ต่อมาในปี ค.ศ.1998 D. W. Sue และคณะ (1998) ได้ทำการปรับปรุงรูปแบบสมรรถนะจากเดิม 31 รูปแบบเป็น 34 รูปแบบ ซึ่งเป็นการขยายความหมายบทบาทของนักจิตวิทยาการปรึกษาในการทำงานร่วมกับผู้มาปรึกษาที่เป็นคนกลุ่มน้อยของสังคม ดังนี้ (Ihorn, 2013)

ด้านแรก การตระหนักรู้ของนักจิตวิทยาการปรึกษาถึงสมมติฐาน ค่านิยมและอคติ ในมิติของความเชื่อและทัศนคติ (awareness of own assumption: belief and attitude) ประกอบด้วยด้านย่อย 4 ด้าน

1.1) นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม สามารถที่เปลี่ยนแปลงจากการไม่ตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมสู่การตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม และมีความไวในการรับรู้ถึงมรดกทางวัฒนธรรมของตนเองและผู้มาปรึกษา ทราบถึงคุณค่าและเคารพในความแตกต่างเหล่านั้น

1.2) นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม สามารถตระหนักว่าพื้นฐานทางวัฒนธรรม, ประสบการณ์, ทัศนคติ, ค่านิยม และอคตินั้นมีอิทธิพลต่อกระบวนการทางจิตของแต่ละบุคคลมากน้อยเพียงใด

1.3) นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม สามารถเห็นถึงข้อจำกัดของความสามารถและทักษะความเชี่ยวชาญที่มีอยู่ของตนเอง

1.4) นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม จะมีความผ่อนคลาย รู้สึกสบาย ๆ ไม่อึดอัด หรือเกร็งกับความแตกต่างที่มีอยู่ทางด้านเชื้อชาติ, ชนชาติ, ความเชื่อ, และวัฒนธรรมระหว่างตนเองผู้มาปรึกษา

ด้านที่สอง การตระหนักรู้ของนักจิตวิทยาการปรึกษาถึงสมมติฐาน ค่านิยมและอคติ ในมิติของความรู้ (awareness of own assumption: knowledge) ประกอบด้วย 3 ด้านย่อย

2.1) นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม มีความรู้เฉพาะเกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรมของชนชาติทั้งตนเองและผู้มาปรึกษา และรู้ว่ามิผลต่อความหมายและอคติที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกส่วนบุคคลและความเป็นมืออาชีพในกระบวนการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอย่างไร

2.2) นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการกตัญญู, การเหยียดชนชาติหรือสีผิว, การแบ่งแยก และการเหมารวมที่เกิดผลกระทบต่อบุคลิกภาพและการทำงาน ซึ่งนักจิตวิทยาการปรึกษาควรยอมรับถึงทัศนคติ, ความเชื่อ, และความรู้สึกที่เกี่ยวกับการเหยียดเหล่านี้ ของตนเองด้วย

2.3) นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม มีความรู้เกี่ยวกับผลกระทบทางสังคมของตนเองที่มีต่อผู้อื่น มีความสามารถในการรู้ถึงรูปแบบลีลาการสื่อสารที่แตกต่างกันของผู้มาปรึกษาที่มาจากกลุ่มน้อยทางสังคมว่าช่วยเอื้อหรือขัดขวางกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอย่างไรบ้างและมีการเตรียมตัวป้องกันผลกระทบเหล่านั้น

ด้านที่สาม การตระหนักรู้ของนักจิตวิทยาการปรึกษาถึงสมมติฐาน ค่านิยมและอคติ ในมิติของทักษะ (awareness of own assumption: skills) ประกอบด้วย 2 ด้านย่อย

3.1) นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม จะมองหาการศึกษาเพิ่มเติม, แหล่งให้การแนะนำและการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ และเพิ่มความเข้าใจให้มากขึ้น สำหรับการทำงานที่มีประสิทธิภาพกับผู้มาปรึกษาที่แตกต่างทางวัฒนธรรม เนื่องด้วยรู้จักถึงข้อจำกัดทางความสามารถของตนเองที่มีอยู่

3.2) นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม มีความแน่วแน่ในการค้นหาวิธีการทำความเข้าใจตนเองถึงวัฒนธรรมและเชื้อชาติ เพื่อที่จะค้นหาอัตลักษณ์ที่ไม่แบ่งแยกทางเชื้อชาติ ชนชาติหรือวัฒนธรรมของตนเอง

ด้านที่สี่ ความเข้าใจในการมองโลก ของผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมในมิติของความเชื่อและทัศนคติ (understanding of client's worldview : belief and attitude) ประกอบด้วย 2 ด้านย่อย

4.1) นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม ตระหนักถึงปฏิกิริยาที่เกิดจากอารมณ์ทางลบของตนเองที่มีต่อบุคคลต่างเชื้อชาติ ชนชาติกับตนเองที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้มาปรึกษาได้ นักจิตวิทยาการปรึกษาปรารถนาที่จะไม่ตัดสินผู้มาปรึกษาที่แตกต่างจากตนไปตามความเชื่อทัศนคติที่ขัดแย้ง

4.2) นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรมตระหนักถึงการเหมารวมและการคิดไปล่วงหน้าของตนเองที่อาจมีผลต่อคนกลุ่มน้อยทางสังคม

ด้านที่ห้า ความเข้าใจในการมองโลก ของผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมในมิติของความรู้ (understanding of client's worldview : knowledge) ประกอบด้วย 3 ด้านย่อย

5.1) นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม มีความรู้เฉพาะถึงข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มที่ตนทำงานด้วย ตระหนักถึงประสบการณ์ชีวิต, สิ่งที่สืบทอดกันมาทางวัฒนธรรม และพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

5.2) นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม มีความเข้าใจว่าชนชาติ, เชื้อชาติ, วัฒนธรรมมีผลต่อการก่อรูปแบบบุคลิกภาพ, การเลือกพักผ่อน, การจัดการต่อความผิดปกติทางจิตใจ, พฤติกรรมการขอความช่วยเหลือ และแนวคิดทางจิตวิทยาการปรึกษาที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมของบุคคล

5.3) นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม มีความเข้าใจและความรู้เกี่ยวกับสังคมการเมืองที่มีอิทธิพลต่อชีวิตของกลุ่มบุคคลที่เป็นคนกลุ่มน้อยในสังคม เช่น ประเด็นการอพยพย้ายถิ่น, สถานะความยากจน, การถูกแบ่งแยก, การเหมารวมและการไร้ซึ่งอำนาจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีผลต่อกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทั้งสิ้น

ด้านที่หก ความเข้าใจในการมองโลก ของผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมในมิติของทักษะ (understanding of client's worldview : skills) ประกอบด้วย 2 ด้านย่อย

6.1) นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม ควรมีความคุ้นเคยกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยล่าสุดทางด้านสุขภาวะทางจิตและความผิดปกติทางจิตของกลุ่มที่หลากหลายทางเชื้อชาติและชนชาติ โดยนักจิตวิทยาควรมองหาประสบการณ์ทางการศึกษาที่จะช่วยเพิ่มความรู้, ความเข้าใจและทักษะทางพหุวัฒนธรรมให้มากยิ่งขึ้น

6.2) นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมกับคนกลุ่มน้อยทางสังคมที่ไม่ใช่ในบริบทของการทำงานจิตวิทยาการปรึกษา

เช่นการเข้าร่วมในชุมชนบางโอกาส หรือการสร้างมิตรภาพเป็นต้น เพื่อทราบถึงมุมมองของคณกลุ่มน้อยทางสังคมที่นอกเหนือไปจากมุมมองในการทำงานจิตวิทยาการศึกษา

ด้านที่เจ็ด การพัฒนาวิธีการ, กลยุทธ์ และเทคนิคที่เหมาะสม ในมิติของความเชื่อและทัศนคติ (developing appropriate interventions : belief and attitude) ประกอบด้วย 3 ด้านย่อย

7.1) นักจิตวิทยาการศึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม รู้จักให้เคารพเคารพศาสนา หรือความเชื่อทางจิตวิญญาณของผู้มาปรึกษา และค่านิยมเกี่ยวกับการทำงานกายภาพและจิตใจ

7.2) นักจิตวิทยาการศึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม เคารพในวิถีปฏิบัติทางการช่วยเหลือและเครือข่ายการช่วยเหลือดั้งเดิมของชนพื้นเมืองและคณกลุ่มน้อยทางสังคม

7.3) นักจิตวิทยาการศึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม ให้คุณค่ากับระบบการใช้สองภาษาและไม่ได้มองว่าการใช้ภาษาอื่นนั้นเป็นอุปสรรคต่อการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

ด้านที่แปด การพัฒนาวิธีการ, กลยุทธ์ และเทคนิคที่เหมาะสม ในมิติของความรู้ (developing appropriate interventions : knowledge) ประกอบด้วย 6 ด้านย่อย

8.1) นักจิตวิทยาการศึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม มีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเรื่องลักษณะโดยทั่วไปของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและการบำบัด เช่น ขอบเขตทางวัฒนธรรม, ขอบเขตทางชนชั้น และการใช้ภาษา เป็นต้น ซึ่งขัดต่อค่านิยมทางวัฒนธรรมของคณกลุ่มน้อยทางสังคมต่าง ๆ

8.2) นักจิตวิทยาการศึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม มีการตระหนักถึงข้อจำกัดหรืออุปสรรคจากสถาบันและหน่วยงานที่กีดกันคณกลุ่มน้อยของสังคมจากการบริการทางสุขภาพจิต

8.3) นักจิตวิทยาการศึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม มีความรู้ถึงความลำเอียงของเครื่องมือประเมินที่มีอยู่และมีความรู้เรื่องกระบวนการใช้และการแปลผลให้เหมาะสมกับผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมที่หลากหลาย

8.4) นักจิตวิทยาการศึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม มีความรู้เรื่องลำดับชั้นและโครงสร้างทางครอบครัวของคนกลุ่มน้อยทางสังคม

8.5) นักจิตวิทยาการศึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม ควรตระหนักถึงการแบ่งแยกที่มีในชุมชนและสังคมที่มีผลต่อความสุขทางใจของบุคคลนั้น

8.6) นักจิตวิทยาการศึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม มีความรู้เกี่ยวกับแบบจำลองของคนกลุ่มใหญ่และคนกลุ่มน้อยของสังคม และมีความเข้าใจว่าแบบจำลองเหล่านี้เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพและกระบวนการในการศึกษาเชิงจิตวิทยา

ด้านที่เก้า การพัฒนาวิธีการ, กลยุทธ์ และเทคนิคที่เหมาะสม ในมิติของทักษะ (developing appropriate interventions : skills) ประกอบด้วย 8 ด้านย่อย

9.1) นักจิตวิทยาการศึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม สามารถตอบสนองและสื่อสารได้ทั้งทางภาษาและอวัจนภาษาได้อย่างสอดคล้องและเหมาะสม ไม่จำกัดเฉพาะวิธีการใดวิธีการเดียวในการช่วยเหลือ แต่รู้ว่าควรมีรูปแบบและลีลาในการช่วยเหลืออย่างไรต่อขอบเขตทางวัฒนธรรม และเมื่อรู้ตัวว่ารูปแบบลีลานั้นไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรมแล้วสามารถตั้งรับผลทางลบที่จะเกิดขึ้นและปรับปรุงแก้ไขใหม่ได้

9.2) นักจิตวิทยาการศึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม สามารถใช้ทักษะช่วยให้ผู้มาปรึกษาตัดสินใจได้ไม่ว่าปัญหานั้นจะเกิดจากการถูกเหยียดเชื้อชาติหรืออคติจากผู้อื่น เพื่อที่ผู้มาปรึกษาจะได้ไม่กล่าวโทษว่าเป็นความผิดของตนเองอย่างไม่เหมาะสม

9.3) นักจิตวิทยาการศึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม จะไม่คัดค้านผู้มาปรึกษาที่ค้นหาการช่วยเหลือแนะนำจากผู้นำศาสนาหรือทางจิตวิญญาณ แต่จะช่วยเหลือเมื่อมีความเหมาะสม

9.4) นักจิตวิทยาการศึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม มีความรับผิดชอบในการจัดการที่เหมาะสม เมื่อตนไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาเดียวกับกับผู้มาปรึกษาได้ ด้วยการหาล่ามแปลภาษาที่มีความรู้ทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษาและมีประสบการณ์เป็นมืออาชีพเพียงพอ หรือส่งต่อให้แก่ นักจิตวิทยาการศึกษาที่มีความรู้และมีความสามารถในการสื่อสารภาษาของผู้มาปรึกษา

9.5) นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม มีการฝึกอบรมและความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือทดสอบและประเมินตามแบบดั้งเดิมของท้องถิ่น ไม่เพียงแต่เข้าใจเทคนิคของเครื่องมือเท่านั้นแต่ยังตระหนักถึงข้อจำกัดทางวัฒนธรรมอีกด้วย

9.6) นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม พึงใส่ใจถึงอคติต่าง ๆ และการแบ่งแยกที่เกิดขึ้น ตระหนักถึงบริบททางการเมืองที่คอยควบคุมการประเมินและวิธีการรักษาต่าง ๆ และควรพัฒนาความไวในการรับรู้ถึงประเด็นการกดขี่ทั้งทางเพศและเชื้อชาติด้วย

9.7) นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม สามารถปรับกลยุทธ์การสร้างสัมพันธภาพ, แผนการช่วยเหลือ และพิจารณาการส่งต่อให้เหมาะสมกับแต่ละขั้นการพัฒนาของผู้มาปรึกษาอยู่เสมอ

9.8) นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม มีความกระตือรือร้นที่จะสวมบทบาทอื่น ๆ เช่น ที่ปรึกษาให้การแนะนำ, ผู้ให้การสนับสนุน, ครูหรือผู้ช่วยเอื้ออำนวย การเยียวยาแบบท้องถิ่นพื้นเมืองตามแต่ความเหมาะสมกับวัฒนธรรมให้มากขึ้น เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการให้ความรู้เชิงจิตวิทยาและระบบของบทบาทการช่วยเหลือ

แบบจำลองเมทริกซ์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา นี้ได้มีการขยายวงกว้างต่อไปและคงอยู่อีกเป็นระยะเวลานาน (D. W. Sue et al., 1992; D. W. Sue et al., 1998) โดย Ponterotto และคณะ (2000) ได้ยกย่องว่า แบบจำลองเมทริกซ์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ของ (D. W. Sue et al., 1992) ว่าเป็นพื้นฐานมโนทัศน์ในเรื่องของการศึกษาพัฒนาสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง ความหมายของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา นั้นคือการที่นักจิตวิทยาการปรึกษาพัฒนาตนเองให้มีสติตระหนักรู้ มีความรู้ และมีทักษะที่จำเป็นในการทำงานกับผู้มาปรึกษาจากสมาชิกของกลุ่มที่มาจากหลากหลายวัฒนธรรม (D'Andrea et al., 1991; LaFromboise & Foster, 1989; D. W. Sue et al., 1992) อันเป็นวิธีการสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทพหุวัฒนธรรม (D. W. Sue et al., 1992; D. W. Sue & Sue, 2008)

ตอนที่ 3 การประเมินสมรรถนะทางพฤติกรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา

นักจิตวิทยาการศึกษาหลายท่านได้นำแบบจำลอง MCCs ของ D. W. Sue และคณะ (1982) และ D. W. Sue และคณะ (1992) นี้มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบประเมินสมรรถนะทางพฤติกรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือประเมินระดับสมรรถนะทางพฤติกรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ในกลุ่มผู้ที่กำลังศึกษาและนักวิชาชีพด้านจิตวิทยาการศึกษา หรือ วิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ดังเช่น การศึกษาของ Pope-Davis และ Nielson (1996) ที่มีการประเมินสมรรถนะทางพฤติกรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาใน 3 กลุ่มหลักๆ ได้แก่

กลุ่มที่ 1 นิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เนื่องจากนิสิตนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาผ่านการเรียนในรายวิชาการศึกษาเชิงจิตวิทยาและมีประสบการณ์การฝึกปฏิบัติงานตามที่หลักสูตรกำหนด

กลุ่มที่ 2 กลุ่มนักจิตวิทยาการศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานในระยะเวลาที่แตกต่างกัน หรือ ได้รับการฝึกอบรมด้านสมรรถนะทางพฤติกรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาที่แตกต่างกัน

กลุ่มที่ 3 ผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีประสบการณ์การทำงานในระยะเวลาที่แตกต่างกัน หรือ ได้รับการฝึกอบรมด้านสมรรถนะทางพฤติกรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาที่แตกต่างกัน เช่น นักกิจกรรมบำบัด (occupational therapist) เป็นต้น

โดยในการศึกษาในทั้ง 3 กลุ่มดังกล่าวมักจะมีเป้าหมายเพื่อประเมินความต้องการฝึกอบรมด้านสมรรถนะทางพฤติกรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา อันเป็นสมรรถนะสำคัญในการทำงานกับผู้ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมต่อไป (Pope-Davis & Nielson, 1996)

ในการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้นำเสนอเครื่องมือประเมินที่มีการใช้แบบจำลอง MCCs ของ D. W. Sue และคณะ (1982) และ D. W. Sue และคณะ (1992) เป็นแนวคิดพื้นฐานในการประเมิน รวมทั้งเป็นเครื่องมือที่มีการพัฒนาตั้งแต่ยุคแรกที่มีการศึกษาเรื่องนี้ และยังคงมีการใช้เครื่องมือดังกล่าวในการศึกษา สมรรถนะทางพฤติกรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา มาจนถึงปัจจุบัน ดังนี้

3.1) แบบวัด The Cross-Cultural Counseling Inventory-Revised (CCCI-R)

แบบวัด CICC-R พัฒนาโดย นักจิตวิทยาการปรึกษา 2 ท่าน คือ Teresa D. LaFromboise และ Hardin L.K. Coleman จากมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ร่วมกับ Alexis Hernandez จากมหาวิทยาลัยแอริโซนา ในปี ค.ศ.1991 (LaFromboise, Coleman, & Hernandez, 1991) โดยแบบวัดนี้ การปรับปรุงมาจาก แบบวัดเดิมที่ Teresa D. LaFromboise และ Alexis Hernandez เคยพัฒนาแบบวัดก่อนหน้านี้คือ CCCI ในปี ค.ศ. 1985 (Hernandez & LaFromboise, 1985)

แบบวัดนี้พัฒนาขึ้นมาจากมูลเหตุจูงใจคือ ความต้องการเตรียมความพร้อมของนักจิตวิทยาในฐานะมืออาชีพที่ทำงานกับผู้มาปรึกษาที่เป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมอเมริกัน ชนกลุ่มน้อย หรือ ความหลากหลายของผู้คนที่แตกต่างกันทางวัฒนธรรมในสังคมอเมริกันที่นับวันจะมีเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง การเตรียมความพร้อมของนักจิตวิทยาการปรึกษาอาชีพในการทำงานกับผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมนี้ ปรากฏในงานของ Ridley (1985) ที่ระบุว่า สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมนั้นเป็นสมรรถนะที่จำเป็นต่อแวดวงจิตวิทยาการปรึกษาเหมือนกับสมรรถนะด้านอื่น ๆ ในการฝึกเพื่อเป็นนักจิตวิทยาการปรึกษามืออาชีพ ซึ่งในช่วงเวลาเดียวกันนั้น the American Psychological Association Division 17 ได้กำหนดให้สมาชิกให้ความสำคัญต่อการพัฒนาพหุวัฒนธรรมในผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและโปรแกรมการฝึกอบรมทางพหุวัฒนธรรม เพื่อให้ให้นักจิตวิทยาการปรึกษามีทักษะทางวัฒนธรรมและสมรรถนะในการทำงานกับผู้มาปรึกษาที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างหลากหลาย อย่างไรก็ตามในช่วงแรกนั้นความหมายของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมยังคงมีส่วนทับซ้อนกับสมรรถนะทั่วไปที่นักจิตวิทยาการปรึกษาพึงมีอยู่แล้ว เช่น การเข้าถึงใจ (empathy) ความเป็นมิตร (rapport) การยอมรับ (acceptance) ส่งผลให้นักวิจัยหลายท่านจึงใช้มาตรวัด The Carkhuff's empathy rating scale ของ Carkhuff (1969) ในการวัดประเมินความสามารถในการเข้าถึงใจ การเคารพ หรือความจริงแท้ในตนเองของนักจิตวิทยาการปรึกษา หรือใช้ The Barrett Lennard relationship inventory ในการวัดความพึงพอใจสัมพันธภาพในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่ง Pedersen ได้ระบุไว้ตั้งแต่ปีค.ศ. 1978 ว่า ไม่มีเครื่องมือใดเพียงเครื่องมือเดียวในขณะนั้นที่สามารถวัดความสามารถและความไวในการรับรู้ประเด็นทางพหุวัฒนธรรมได้เลยและไม่มีเครื่องมือใดที่ปรากฏข้อคำถามที่เกี่ยวกับพหุวัฒนธรรม (LaFromboise et al., 1991)

LaFromboise และ Coleman พัฒนาแบบวัดนี้ โดยใช้แบบจำลอง 3 องค์ประกอบหลัก MCCs ของ D. W. Sue และคณะ (1982) เป็นกรอบแนวคิดหลัก (LaFromboise et al., 1991) ซึ่งแบบวัดนี้ประกอบด้วย 3 ด้าน กล่าวคือ

ด้านที่ 1 Cross-Cultural Counseling Skill หมายถึง ทักษะด้านการพูดคุยปรึกษาของนักจิตวิทยาการปรึกษากับผู้มาปรึกษาที่แตกต่างทางเชื้อชาติ ชนชาติและมีวัฒนธรรมที่ต่างกันอย่าง โดยผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้แสดงออกถึงความรู้สึกสะทกสะท้านใจเมื่อพูดคุยกับผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมกับตน สามารถทักทาย และใช้ทั้งภาษาพูด ภาษาท่าทางในการพูดคุยกับผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม สามารถให้ข้อมูลและคำแนะนำกับหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้

ด้านที่ 2 Social-Political Awareness หมายถึง การตระหนักรู้ของนักจิตวิทยาการปรึกษาในเรื่องเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม หรือ อคติของตนเองที่มีของตนเองทางด้านวัฒนธรรม ที่อาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยากับผู้มาปรึกษา รับรู้ปัญหาของผู้มาปรึกษาภายในบริบทของวัฒนธรรมของเขา มีความสนใจที่จะแนะนำหรือส่งต่อหากมีความแตกต่างกันทางวัฒนธรรมอย่างมาก นอกจากนี้ยังรวมถึงการตระหนักถึงตำแหน่งสถานะของชนกลุ่มน้อยของสังคมที่อยู่ในประเทศ และความเข้าใจถึงปัญหาของผู้มาปรึกษาภายในขอบเขตบริบททางวัฒนธรรมของเขา ตลอดจนมีความเข้าใจเรื่องระบบนโยบายของรัฐขณะปัจจุบันและผลกระทบต่อผู้มาปรึกษา

ด้านที่ 3 Cultural Sensitivity หมายถึง การที่นักจิตวิทยาการปรึกษามีความไวและตอบสนองต่อในปัญหาและความต้องการของผู้มาปรึกษาที่มีแตกต่างทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การที่ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจที่มีต่อวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา ตลอดจนมีท่าทียอมรับในข้อจำกัดด้วยวัฒนธรรมที่แตกต่างต่อสัมพันธภาพในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา เป็นต้น

แบบวัด CCCI-R นี้ เป็นแบบที่ให้นักจิตวิทยาการปรึกษาที่เป็นผู้ตอบรายงานตนเองจำนวน 20 ข้อ ด้วยการเลือกรูปแบบของประมาณค่าของ Likert คะแนน 6 ระดับ (1 = ไม่เห็นด้วยอย่างมาก, 6 = เห็นด้วยอย่างมาก) สำหรับคุณสมบัติทางจิตมิติ จากการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบวัด CCCI-R พบความสอดคล้องภายในค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นที่ระดับ .95 มากกว่าแบบวัด CCCI เดิมที่มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นที่ระดับ .92 (Hernandez & LaFromboise, 1985) และ .88

(Pomales, Claiborn, & LaFromboise, 1986) ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบวัด CICC-R คือ .95 โดยได้มาจากการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย คณะจิตวิทยา จำนวน 86 คน (LaFromboise et al., 1991) การประเมินความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน LaFromboise และคณะ (1991) ดำเนินการด้วยผู้เชี่ยวชาญที่ทำการประเมิน 3 กลุ่ม และแต่ละกลุ่มผ่านการอบรมด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยาด้านพฤติกรรม และมีประสบการณ์ทำงานในฐานะนักจิตวิทยาการปรึกษามืออาชีพอย่างน้อย 5 ปี ด้วยการให้คะแนนจากการดูวิดีโอบันทึกเทปของนักศึกษาฝึกงานสาขาจิตวิทยาชาวอเมริกันขณะดำเนินการปรึกษาเชิงจิตวิทยากับผู้มาปรึกษาชาวอัฟริกัน-อเมริกันเป็นเวลา 15-20 นาที ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมินที่ได้คือ .78

ด้านความตรงของแบบวัด CICC-R ได้แก่ ความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ของแบบวัด CICC-R มี 2 การศึกษาที่เกี่ยวข้องกัน คือ การศึกษาของ Hernandez และ Kerr (1985) พบว่านักจิตวิทยาการปรึกษาที่ได้รับการอบรมประเด็นทางพฤติกรรมจะมีค่าความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ที่สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้ผ่านการอบรม ถัดมาอีก 1 ปี Pomales และคณะ (1986) รายงานว่านักจิตวิทยาการปรึกษาที่ได้ศึกษาจากการดูวิดีโอเทปเรื่องบทบาทความไวในการรับรู้เรื่องวัฒนธรรมนั้นจะมีค่าความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้ศึกษาจากวิดีโออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งบ่งชี้ว่าสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีความแตกต่างอย่างชัดเจนกับสมรรถนะทั่วไปของนักจิตวิทยาการปรึกษา ส่วนหลักฐานความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ของแบบวัด CICC-R นั้น LaFromboise และคณะ (1991) ทำการทดสอบ โดยการสอบถามกับนักศึกษจิตวิทยาการปรึกษา พบว่านักศึกษาเห็นด้วย 80 % ว่าข้อคำถามนั้นสะท้อนถึงขอบเขตสมรรถนะทางพฤติกรรม ($kappa = .58, p < .001$)

แบบวัด CICC-R นี้เป็นเครื่องมือแรกๆที่สร้างขึ้นเพื่อประเมินเรื่องสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและมีการตรวจสอบเครื่องมืออย่างละเอียด อีกทั้งมีความสอดคล้องภายใน ความตรงเชิงเนื้อหา ความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ และความตรงเชิงโครงสร้างในระดับที่ยอมรับได้ และมีมาตรวัดสั้นกระชับเหมาะกับการทำแบบประเมินและตรวจให้คะแนนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามแบบวัด CICC-R นี้ควรมีการพิจารณาด้านการนำไปใช้ในการฝึกอบรมทางจิตวิทยาการปรึกษา และควรมีการวิจัยเรื่องความเชื่อมั่นในการทดสอบก่อนและหลังด้วย การให้คะแนนของผู้ประเมินรวมกันเป็นองค์ประกอบเช่นเดียวกับตามโครงสร้างแบบจำลอง MCC's (Ponterotto, Rieger, Barrett, & Sparks, 1994)

3.2) แบบวัด The Multicultural Counseling Knowledge and Awareness Scale (MCKAS)

แบบวัด MCKAS เป็นแบบวัดรายงานตนเอง สร้างโดย Ponterotto และ Potere (2003) จากมหาวิทยาลัย Fordham โดยประเมินความรู้ ทักษะ และการตระหนักรู้ทางพหุวัฒนธรรมของ นักจิตวิทยาการปรึกษาซึ่งศึกษาจากกรอบแนวคิดแบบจำลอง MCCs (D. W. Sue et al., 1982) แบบวัดนี้พัฒนามาจาก แบบวัดต้นฉบับคือ MCAS และ MCAS:B ที่พัฒนา ในปีค.ศ.1996 (Ponterotto et al., 1996) ในการพัฒนาแบบวัดนี้ ทีมผู้วิจัยเริ่มต้นจากการทบทวนวรรณกรรมเรื่อง สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม และสร้างข้อคำถาม เกี่ยวกับ สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในนักจิตวิทยา การปรึกษาจากเอกสารที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม ทั้งหมด 135 ข้อ จากนั้นทีมผู้วิจัย จึงร่วมกัน ตรวจสอบการใช้คำและตัดข้อคำถามที่ซ้ำซ้อนกันออกไปตามลำดับ เพื่อให้ได้ตัวแทนที่ดีของ 3 องค์ประกอบตามแบบจำลอง MCCs ของ D. W. Sue และคณะ (1982) ได้แก่ การตระหนักรู้ ความรู้ และทักษะ ในขั้นตอนนี้ทีมผู้วิจัยได้ใช้วิธีการ จัดหมวดหมู่ของข้อกระทงที่เนื้อหาอยู่บนกลุ่มเดียวกัน ด้วยวิธี Card Sorts ในขั้นตอนนี้ พบว่า เหลือข้อคำถาม 70 ข้อ โดยกลุ่มข้อคำถามแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ความรู้และทักษะ จำนวน 42 ข้อ และกลุ่มที่ 2 การตระหนักรู้ จำนวน 28 ข้อ จากนั้นทีมผู้วิจัยได้ ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา เพื่อตรวจสอบว่าเนื้อหาของข้อคำถามใน มาตรฐานนั้นสอดคล้อง ตรงประเด็น และครอบคลุมในสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็น นักวิจัยสำเร็จหลักสูตรสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาจำนวน 5 คน เป็นผู้ให้ คะแนนในแต่ละข้อคำถาม (1 = ข้อความไม่สอดคล้องกับพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา, 5 = ข้อความสอดคล้องกันมากที่สุดกับพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา) พบว่าไม่มีข้อคำถาม ใดที่มีความชัดเจนและความเหมาะสมของข้อความ ที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 4 ต่อมาทีมผู้วิจัยได้ นำ ข้อคำถามทั้ง 70 ข้อนี้ จัดทำกรสนทนากลุ่ม (focus group) ร่วมกับนักศึกษาจิตวิทยาการปรึกษา จำนวน 9 คน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาพหุวัฒนธรรมกับหนึ่งในผู้วิจัย เพื่อพูดคุยถึงความคิดเห็นเรื่อง ความยาวของข้อคำถามและระยะเวลาที่เหมาะสมในการทำแบบวัด รวมทั้งประเมินการตอบสนอง ของนักศึกษาต่อมาตรวัดและเนื้อหาของข้อคำถาม จากการสนทนากลุ่มพบว่า นักศึกษา 9 คนลง ความเห็นว่าข้อคำถามทั้ง 70 ข้อนี้ มีรูปแบบและการใช้คำที่ชัดเจน ไม่สับสน สามารถเป็นแบบวัดที่ วัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้ และเสนอว่าควรใช้ระยะเวลาในการทำ

แบบวัดประมาณ 15-25 นาที เนื่องจากผู้ทำแบบวัดจะเริ่มเกิดความรู้สึกล้าตั้งแต่ข้อที่ 50 เป็นต้นไป นอกจากนี้ การสนทนากลุ่มเกิดข้อสังเกตถึงประเด็นการตอบคำถามให้เป็นไปตามความต้องการของสังคม (social desirability) ซึ่งไม่ใช่ข้อเท็จจริงของบุคคลแม้ว่าข้อคำถามจะระบุให้ตอบตามความคิด และความรู้สึกที่แท้จริงในขณะนั้นของตนเองก็ตาม จากข้อสังเกตนี้ทีมผู้วิจัยจึงนำไปเป็นส่วนหนึ่งในการปรับปรุงแบบวัด MCAS:B โดยเพิ่มข้อคำถามเกี่ยวกับความต้องการทางสังคมจำนวน 3 ข้อ ในเวลาต่อมา

หลังจากตรวจสอบเครื่องมือข้างต้นด้วยวิธีเชิงคุณภาพแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการตรวจสอบอีกครั้งด้วยวิธีเชิงปริมาณด้วยการนำแบบวัดจำนวน 70 ข้อนี้ ไปใช้กับ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 126 คนประกอบไปด้วย นักศึกษาจิตวิทยาการปรึกษาในนิวยอร์ก จำนวน 85 คน นักจิตวิทยาโรงเรียนเต็มเวลา ทั้งระดับประถมและมัธยมในนิวยอร์ก จำนวน 31 คน และผู้เชี่ยวชาญที่เคยมีผลงานตีพิมพ์เรื่องสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในจิตวิทยาการปรึกษา มีประสบการณ์การสอนหลักสูตรสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในจิตวิทยาการปรึกษาในมหาวิทยาลัยในนิวยอร์ก และเป็นสมาชิกสมาคมจิตวิทยาการปรึกษาอเมริกัน (APA) จำนวน 10 คน โดยทั้งหมดนี้มีความแตกต่างกันทั้งอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการฝึกอบรมทางพหุวัฒนธรรม เชื้อชาติและชาติพันธุ์ โดยจุดประสงค์คือต้องการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวัดทั้งจากนักศึกษาไปจนถึงระดับผู้เชี่ยวชาญ ผลพบว่าแบบวัดนี้มีความสอดคล้องภายในในระดับสูง (كرونบาค อัลฟา = .93) โดยมีเกณฑ์การตัดข้อคำถามออก ดังนี้ 1) หากว่าข้อใดที่มีค่าความสัมพันธ์รายข้อต่ำกว่า .2 หรือข้อใดที่ตัดออกแล้วค่าความสอดคล้องภายในเพิ่มมากขึ้น 2) ข้อใดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 1.75 หรือสูงกว่า 6.25 3) ข้อใดที่มีคะแนนต่ำกว่า 6 คะแนน และ 4) ข้อที่มีค่าองค์ประกอบต่ำหรือมีหลายองค์ประกอบภายในข้อเดียวจากการวิเคราะห์โครงสร้างองค์ประกอบของ MCAS ด้วยการหมุนแกน (varimax rotation) ข้อเหล่านี้ทีมผู้วิจัยจะตัดออกจากแบบวัด โดยท้ายที่สุดแล้วทีมผู้วิจัยตัดออกจำนวน 29 ข้อ โดยที่หลังจากตัดข้อคำถามออกแล้วยังคงพบความสอดคล้องภายในของข้อคำถามที่เหลือจำนวน 41 ข้อนั้นอยู่นะดับสูงเช่นเดิม (كرونบาค อัลฟา = .93) และความสัมพันธ์ระหว่าง 2 องค์ประกอบที่ระดับ .37 จากการวิเคราะห์โครงสร้างองค์ประกอบนี้ แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบคือ ด้านการตระหนักรู้และด้านความรู้และทักษะ อันเป็นการรวมองค์ประกอบความรู้และทักษะไว้ด้วยกัน ด้วยเหตุผลว่านักจิตวิทยาการปรึกษาจำเป็นต้องมีความรู้เป็นอันดับแรก จึงจะสามารถเติมเต็มทักษะในการทำงานได้

ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณทางเดียว (One Way MANOVA) พบว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีระดับคะแนนที่ได้จากแบบวัดนี้มากกว่านักจิตวิทยาโรงเรียนและนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทั้งในด้านความรู้และทักษะและด้านการตระหนักรู้ ในขณะที่คะแนนด้านการตระหนักรู้ของนักศึกษาสูงกว่านักจิตวิทยาโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้งคะแนนทั้ง 2 ด้านจากแบบวัดของนักศึกษาที่ผ่านการอบรมทางพหุวัฒนธรรมและไม่เคยอบรมทางพหุวัฒนธรรมนั้นมีความแตกต่างกันสามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความรู้และความสามารถทางพหุวัฒนธรรมที่สูงอันเนื่องมาจากประสบการณ์ในการทำงานและการศึกษาค้นคว้าในการทำวิจัยเพื่อตีพิมพ์งานด้านสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา เช่นเดียวกับกลุ่มนักศึกษาที่ได้รับการสอนจากหลักสูตรที่เกี่ยวข้องพหุวัฒนธรรมอันเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจอยู่ในขณะนี้ซึ่งแตกต่างกับจิตวิทยาโรงเรียนที่ผ่านการเรียนในหลักสูตรมาเป็นเวลานาน ซึ่งในขณะนั้นประเด็นทางพหุวัฒนธรรมยังไม่ถูกบรรจุอยู่ในหลักสูตร สอดคล้องกับผลคะแนนของนักศึกษาที่ผ่านการอบรมทางพหุวัฒนธรรมมากกว่าผู้ที่ไม่เคยอบรม แสดงให้เห็นได้ว่าการอบรมทางพหุวัฒนธรรมนั้นมีส่วนสำคัญในการเพิ่มสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมได้ จากนั้นทีมผู้วิจัยเพิ่มข้อคำถามใหม่ด้านการตระหนักรู้จำนวน 1 ข้อ และด้านความต้องการของสังคม จำนวน 3 ข้อ ดังนั้นแบบวัดใหม่ จึงมีทั้งสิ้น 45 ข้อซึ่งมีข้อกลับด้านจำนวน 9 ข้อ แบ่งออกเป็นด้านความรู้และทักษะ 28 ข้อ ด้านการตระหนักรู้ 17 ข้อและด้าน social desirability 3 ข้อ ด้วยการใช้คะแนนรูปแบบ Likert Scale ซึ่งมี 7 ระดับคะแนน (1 = ไม่จริงทั้งหมด, 7 = จริงที่สุด)

แบบวัด MCKAS นี้ เป็นแบบวัดที่ให้ผู้ตอบรายงานตนเอง แบบ Likert Scale ซึ่งมี 7 ระดับคะแนน (1 = ไม่จริงทั้งหมด, 7 = จริงที่สุด) ประกอบไปด้วย ข้อคำถาม 32 ข้อ แบ่งเป็นด้าน ความรู้ 20 ข้อ และการตระหนักรู้ 12 ข้อ กล่าวคือ ด้านที่ 1 ความรู้และทักษะ หมายถึง การเข้าใจการมองโลกของผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความรู้เรื่องของกลุ่มทางวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ทำงานด้วย และการมีความรู้เกี่ยวกับอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมและการเมืองที่มีต่อสมาชิกของกลุ่มทางวัฒนธรรมนั้น และการใช้เครื่องมือเทคนิค กลยุทธ์ที่จำเป็นในการทำงานร่วมกับกลุ่มวัฒนธรรมรองภายในบริบทของการบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทพหุวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม ด้านนี้มีข้อคำถาม 20 ข้อ ตัวอย่างข้อคำถามได้แก่ ฉันทระหนักถึงผลกระทบที่แตกต่างกันของการสื่อสารด้วยอวัจนภาษา เช่น ระยะห่างระหว่างบุคคล การสบตา การจับมือ และความแตกต่างทางด้าน

วัฒนธรรมอื่น ๆ ฉันตรวจสอบทักษะที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและชนกลุ่มน้อย โดยการตรวจสอบตนเองผ่านการขอคำปรึกษาแนะนำจากผู้ที่ควบคุมดูแล และศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านที่ 2 การตระหนักรู้ คือการรับรู้ถึงการตระหนักรู้ของตนเองในประเด็นที่เกี่ยวข้องทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ด้านนี้มีข้อคำถาม 12 ข้อ ตัวอย่างข้อคำถามได้แก่ ฉันมองว่าการที่ผู้มาปรึกษาที่ไม่เล่าถึงชีวิตส่วนตัวของเธอ เป็นการอาการต่อต้านและปกป้องตนเอง

การตรวจสอบสมบัติทางจิตมิติของแบบวัด MCKAS จากการตรวจสอบความตรงของแบบวัดด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่าการหมุนแกนของ 2 องค์ประกอบทั้งแบบองค์ประกอบไม่เกี่ยวข้องกัน (orthogonal) และแบบองค์ประกอบเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน (oblique) ทั้ง 2 องค์ประกอบนั้นมีค่าการทดสอบความกลมกลืน (GFI = .90), ดรรชนีระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบของ Tucker และ Lewis (TLI = .91) และ Relative Noncentrality Index (RNI = .93) นอกจากนี้ความตรงเชิงคู่เข้าของด้านความรู้บ่งชี้ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับมาตรฐานความรู้ของแบบวัด MCI, MKASS และ CCCI-R แต่ความตรงเชิงจำแนกบ่งชี้ว่ามีความสัมพันธ์เพียงเล็กน้อยกับแบบวัดการตอบสนองความต้องการทางสังคม ทางด้านความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ของด้านความรู้บ่งชี้ว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับทฤษฎีเอกลักษณ์ของเชื้อชาติชนผิวขาว (Alpert, 1995; Constantine & Yeh, 2001; Vinson & Neimeyer, 2000) subtle and overt racist view (Constantine & Yeh, 2001; Ponterotto, Casas, Suzuki, & Alexander, 1995) การพัฒนาเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์ (Ponterotto et al., 2002), ความสามารถในการเข้าถึงใจผู้อื่น (Constantine, 2000), การรับรู้ความสามารถของตนเองและสมรรถนะบทบาททางเพศของนักจิตวิทยาการศึกษา (Bidell, 2001), ประสบการณ์กับความหลากหลาย (Kocarek, Talbot, Batka, & Anderson, 2001) และตัวแปรในการฝึกอบรมที่หลากหลาย เช่น หลักสูตรพหุวัฒนธรรม และการอบรมเชิงปฏิบัติ เป็นต้น (Alpert, 1995; Vinson & Neimeyer, 2000)

ส่วนความตรงเชิงคู่เข้าของด้านการตระหนักรู้มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับมาตรฐานการตระหนักรู้ของแบบวัด MAKSS แต่ไม่สัมพันธ์กับมาตรฐานการตระหนักรู้ของแบบวัด MCI (Constantine & Ladany, 2001) และความตรงเชิงเชิงแบ่งแยกระบุว่าไม่มีความสัมพันธ์กับแบบวัดความต้องการทางสังคม ซึ่งสามารถแปลผลว่าบุคคลที่ได้คะแนนการตระหนักรู้ทางพหุวัฒนธรรมระดับต่ำจะมีความต้องการทางสังคมต่อผู้อื่นระดับสูง

ความเชื่อมั่นของแบบวัด MCASK จากการทดสอบด้วยการทดสอบซ้ำ มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นด้านความรู้ที่ระดับ .70 ด้านการตระหนักรู้ที่ระดับ .73 (Manese et al., 2001) และความสอดคล้องภายในของด้านความรู้ (كرونบาค อัลฟา = .78-.93) ด้านการตระหนักรู้ (كرونบาค อัลฟา = .67-.89) สำหรับค่าความสอดคล้องภายในทั้งฉบับ (كرونบาค อัลฟา = .70)

3.3) แบบวัด The Multicultural Counseling Inventory (MCI)

แบบวัด MCI นี้พัฒนาโดย Sadowsky (1996) จากมหาวิทยาลัยเนบราสกา-ลินคอล์น โดยมีมูลเหตุจูงใจเพื่อประเมินผลลัพธ์ในการฝึกอบรมทางพหุวัฒนธรรม (The Multicultural Training; MCT) สำหรับนักศึกษาบัณฑิตศึกษาในหลักสูตรจิตวิทยาการปรึกษา (Sadowsky, 1996) การพัฒนาแบบวัดนี้ เริ่มจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและปรัชญาของการฝึกอบรมทางพหุวัฒนธรรมพร้อมทั้งผลของการฝึกอบรม โดยแหล่งข้อมูลสำคัญคืองานวิจัยของ D. W. Sue และคณะ (1982) และงานวิจัยที่ขยายต่อมาอีก 10 ปีในภายหลัง เช่น D. W. Sue และคณะ (1992) ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าการฝึกอบรมทางพหุวัฒนธรรมนั้นเป็นส่วนหนึ่งของจรรยาบรรณในวิชาชีพที่ระบุไว้ใน American Association for Counseling and Development (1988) และ American Psychological Association (APA) (1992) ว่านักจิตวิทยาการปรึกษาพึงเคารพในสิทธิ์และเกียรติของมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นการเตือนสติให้ตระหนักถึงความแตกต่างของวัฒนธรรมในแต่ละบุคคล ทั้งเพศ อายุ เชื้อชาติชนชาติ ศาสนา ภาษาและสถานะทางสังคม อีกทั้งตระหนักถึงการกำจัดผลกระทบที่เกิดจากอคติและการแบ่งแยกในการทำงานด้วย (Sadowsky, 1996) จึงเป็นหน้าที่ของนักจิตวิทยาการปรึกษาทุกคนที่พึงรับผิดชอบและปกป้องผู้มาปรึกษาลดลดกระบวนการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ฉะนั้นเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักจิตวิทยาการปรึกษาในการพัฒนาสมรรถนะของตนเองจากการฝึกอบรมหรือหลักสูตรที่ว่าด้วยพื้นฐานทางพหุวัฒนธรรม

การฝึกอบรมทางพหุวัฒนธรรม (The Multicultural Training; MCT) นี้หมายถึง กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ ที่ช่วยเอื้อให้นักจิตวิทยาการปรึกษาได้ตระหนักรู้ถึงอิทธิพลจากวัฒนธรรมของตนเองที่มีส่วนต่อความเชื่อและค่านิยมที่ส่งผลต่อปฏิบัติการและพฤติกรรมที่แสดงออกต่อผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่างของวัฒนธรรม มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องประเด็นทางพหุวัฒนธรรม เช่นรู้ว่าไม่ควรเหมารวมหรือตัดสินบุคคลที่ต่างวัฒนธรรมกับตนจากค่านิยมส่วนตน และสามารถทำงาน

ร่วมกับผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น นั่นคือการพัฒนาให้นักจิตวิทยาการปรึกษามีระดับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมที่เพิ่มขึ้น (Ahmed et al., 2011) แบบวัด MCI นี้มีรากฐานที่พัฒนามาจากแบบจำลอง MCCs ของ D. W. Sue และคณะ (1982) และ D. W. Sue และคณะ (1992) ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบลักษณะของนักจิตวิทยาการปรึกษาคือ ทักษะ การตระหนักรู้ และความรู้ทางพหุวัฒนธรรม และอีกหนึ่งองค์ประกอบคือด้านสัมพันธภาพ (McRae & Johnson, 1991) ประกอบไปด้วยข้อคำถาม 40 ข้อเกี่ยวกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา โดยใช้การให้คะแนน Likert 4 ระดับ (1 = ไม่ถูกต้องอย่างที่สุด, 4 = ถูกต้องอย่างที่สุด) ซึ่งในข้อคำถามนั้นจะเกี่ยวกับระดับการทำงานในฐานะของผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา นักจิตบำบัด หรือผู้ฝึกหัด แบบประเมินนี้ใช้เวลาในการทำประมาณ 15-25 นาที แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

แบบวัด MCI นี้มีรากฐานที่พัฒนามาจากแบบจำลอง MCCs ของ D. W. Sue และคณะ (1982) และ D. W. Sue และคณะ (1992) ประกอบไปด้วย 4 ด้าน โดย 3 ด้านแรกมาจากสามองค์ประกอบหลักของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา คือ ทักษะ การตระหนักรู้ และความรู้ทางพหุวัฒนธรรม ส่วนด้านที่ 4 เป็นด้านที่เพิ่มมาในแบบวัดนี้ คือ ด้านสัมพันธภาพ (McRae & Johnson, 1991) รายละเอียด 4 ด้าน มีดังนี้

ด้านที่ 1 ทักษะ หมายถึง ทักษะของนักจิตวิทยาการปรึกษาที่เกิดจากการฝึกอบรมทางพหุวัฒนธรรม โดยทักษะที่เกิดขึ้นคือความสามารถในการประยุกต์กลยุทธ์ วิธีการและเทคนิคทางการปรึกษาเชิงจิตวิทยาให้สอดคล้องกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา โดยเฉพาะการมีเหตุผลในการเลือกใช้เครื่องมือประเมินในบริบทที่แตกต่างกันไป โดยคำนึงถึงผลการวัดที่ได้จากเครื่องมือประเมินนั้นและยึดหยุ่นในการแปลความหมายให้เหมาะสมกับพื้นฐานของวัฒนธรรมส่วนบุคคล มิใช่การดำเนินการและแปลความอย่างตายตัวกับผู้มาปรึกษาทุก ๆ วัฒนธรรม ดังตัวอย่างข้อคำถามเช่น “ฉันรู้จักการใช้วิธีการการประเมินที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสมกับการบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในแต่ละบริบท”, “ฉันสามารถจำแนกความแตกต่างได้ว่าผู้มาปรึกษามีความเหมาะสมกับการปรึกษาแบบระยะสั้นหรือควรเป็นการปรึกษาในระยะยาวจึงจะเหมาะสม” และ “ฉันสามารถสำรวจประเด็นที่เกี่ยวกับบทบาททางเพศได้อย่างไม่อคติหรือขัดเขิน” เป็นต้น

ด้านที่ 2 การตระหนักรู้ หมายถึง การตระหนักรู้ในตนเองและผู้อื่นถึงประเด็นทางวัฒนธรรม โดยการตระหนักรู้ภายในตนเองนั้นเป็นกระบวนการตรวจสอบภายในตนเองอย่างเป็นระบบจากการฝึกรอบรรมทางพหุวัฒนธรรม ด้วยการเฝ้าสังเกตตนเอง (self-monitoring) และสะท้อนการประเมินตนเอง (reflective self-evaluation) ถึงความเชื่อและทัศนคติส่วนตัวรวมถึงเชื้อชาติและชนชาติของตนที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและรูปแบบเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งการตระหนักรู้ในตนเองเช่นนี้ก็จะช่วยให้นักจิตวิทยาการปรึกษาสามารถตระหนักถึงอิทธิพลของวัฒนธรรมและเชื้อชาติที่มีต่อพฤติกรรมรูปแบบการมีปฏิสัมพันธ์ การให้คุณค่า ค่านิยม และเป้าหมายในชีวิตของผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมหลากหลายได้ดียิ่งขึ้น (Espin, 1987) นอกจากนี้การฝึกรอบรรมการทำงานกับผู้มาปรึกษาที่เป็นคนกลุ่มน้อยของสังคม ช่วยเอื้อให้นักจิตวิทยาการปรึกษาเกิดความไวในการรับรู้ประเด็นทางพหุวัฒนธรรม, มีความเข้าใจความหลากหลายเรื่องวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างข้อคำถามเช่น “ฉันทำงานด้วยความเข้าใจกับคนกลุ่มน้อยทางสังคมอันเกิดจากเชื้อชาติ ชนชาติที่มีความพิเศษเฉพาะได้เป็นอย่างดี”, “เมื่อทำงานร่วมกับนักศึกษานานาชาติหรือผู้อพยพ ฉันเข้าใจและคำนึงถึงความสำคัญทางด้านกฎหมายเกี่ยวกับการอพยพย้ายถิ่น” และ “ฉันสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้มาปรึกษาที่แตกต่างทางวัฒนธรรมกับฉันได้อย่างพอใจและราบรื่น” เป็นต้น

ด้านที่ 3 ความรู้ทางพหุวัฒนธรรม หมายถึง การมีความไวในการรับรู้วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน และได้รับการฝึกรอบรรมเทคนิคเฉพาะทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการเพิ่มความรู้ทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพหุวัฒนธรรมเป็นอย่างดี เป็นการเพิ่มเติมข้อมูลที่จำเป็นต่อการทำงานช่วยเหลือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยากับผู้มาปรึกษาที่หลากหลาย รวมถึงความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับตัวแปรทางเชื้อชาติ วัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น อัตลักษณ์ทางชนชาติ การถ่ายทอดทางวัฒนธรรมที่มี การมองโลก อิทธิพลของสถานะทางสังคม และความแตกต่างของค่านิยมของแต่ละวัฒนธรรม ดังตัวอย่างข้อคำถามดังนี้ “ฉันเรียนรู้ประวัติศาสตร์ทางสังคมเพื่อทำความเข้าใจผู้มาปรึกษาที่เป็นคนกลุ่มน้อยทางสังคมให้ดีขึ้นกว่าเดิม”, “ฉันเรียนรู้เกี่ยวกับผู้มาปรึกษาในระดับการปรับตัวทางวัฒนธรรมเพื่อทำความเข้าใจผู้มาปรึกษาให้ดีขึ้น” และ “ฉันมีความเข้าใจระดับการถ่ายทอดทางสังคมของผู้มาปรึกษา” เป็นต้น

ทั้ง 3 ด้านนี้มีพื้นฐานการศึกษามาจากแบบจำลองสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของ D. W. Sue และคณะ (1982) แต่ทีมผู้วิจัยมีความเห็นว่าองค์ประกอบทั้ง 3 นี้เป็น

การทำความเข้าใจเรื่องชนชาติ เชื้อชาติและการดำรงอยู่ทางวัฒนธรรมของบุคคลเป็นสำคัญ แต่สิ่งสำคัญอีกสิ่งหนึ่งที่ควรคำนึงในการทำงานร่วมกับผู้ที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมเช่นกัน

ด้านที่ 4 สัมพันธภาพในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรม โดยหมายถึงการพิจารณาถึงกระแสของสัมพันธภาพที่เกิดขึ้นระหว่างนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้มาปรึกษาในกระบวนการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ของนักจิตวิทยาการปรึกษากับผู้มาปรึกษาที่เป็นคนกลุ่มน้อยของสังคม เช่น ความน่าเชื่อถือของนักจิตวิทยาการปรึกษา, ระดับของความรู้อิสระปลอดภัยและสบายใจของผู้มาปรึกษา เป็นต้น (McRae & Johnson, 1991) โดยมีตัวอย่างข้อคำถามเช่น “ฉันรู้ว่าการคิดที่แตกต่างกันระหว่างนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้มาปรึกษาส่งผลให้เกิดการสื่อสารที่ยากลำบากได้”, “ฉันทราบดีว่าคนกลุ่มน้อยของสังคมมักเปรียบเทียบตนเองกับคนกลุ่มใหญ่ที่เป็นกระแสหลักของสังคมอยู่เสมอ” และ “ฉันตระหนักว่าความยากลำบากในการร่วมมือของผู้มาปรึกษานั้นเกิดจากการที่นักจิตวิทยาการปรึกษามีความอึดอัดไม่สบายใจเกิดขึ้นในกระบวนการทำงาน” เป็นต้น

แบบวัด MCI มี ข้อคำถาม 40 ข้อเกี่ยวกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา โดยใช้การให้คะแนน Likert 4 ระดับ (1 = ไม่ถูกต้องอย่างที่สุด, 4 = ถูกต้องอย่างที่สุด) ซึ่งในข้อคำถามนั้นจะเกี่ยวกับระดับการทำงานในนักจิตวิทยาการปรึกษา นักจิตบำบัด หรือผู้ฝึกหัดแบบประเมินนี้ใช้เวลาในการทำประมาณ 15-25 นาที

สำหรับการตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของแบบวัด MCI ด้านความตรงได้มีการตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์เชิงคู่เข้า กับมาตรวัด 3 มาตร ได้แก่ The Cross-Cultural Counseling Inventory-Revised (CCCI-R; LaFromboise et al., 1991), Multicultural Awareness-Knowledge and Skills Survey (MAKSS; D'Andrea et al., 1991) และ Multicultural Counseling Awareness Scale (MCAS; Ponterotto et al., 1996; Ponterotto et al., 1991) แต่ทั้ง 3 แบบวัดนี้ไม่ได้มุ่งวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่เป็นผลลัพธ์จากการฝึกอบรมทางพหุวัฒนธรรม และมีเพียง 3 องค์ประกอบตามแบบจำลอง MCCs ของ D. W. Sue และคณะ (1982) และ D. W. Sue และคณะ (1992) ในขณะที่ MCI นั้นมีองค์ประกอบเพิ่มเติมกว่านั้นคือด้านสัมพันธภาพซึ่งไม่ได้ระบุอยู่ในองค์ประกอบคุณลักษณะของนักจิตวิทยาการปรึกษาตามแบบจำลอง MCCs และเป็นแบบวัดที่วัดผลลัพธ์ของการฝึกอบรมทางพหุวัฒนธรรม (MCT) โดยตรง (Sodowsky, 1996) การพัฒนาแบบวัด MCI นี้พัฒนาเชิงประจักษ์โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor

Analysis) กับตัวอย่างนักศึกษาจิตวิทยาจำนวน 604 คน จากรัฐมิสซิสซิปปี และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) กับตัวอย่างที่เป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาจำนวน 350 คน จากศูนย์บริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในมหาวิทยาลัยที่ได้รับการรับรองจากสมาคมนักจิตวิทยาอเมริกัน (APA) และการทดสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบจากตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือนักศึกษาฝึกหัดจำนวน 115 คน และผู้ฝึกหัดระยะยาวในวิชาชีพสุขภาพทางจิต จำนวน 839 คน โดยได้รับรายชื่อและที่อยู่สำหรับจัดส่งจดหมายจากภาควิชาในมหาวิทยาลัยและสมาคมนักวิชาชีพของรัฐ จากนั้นจึงจัดส่งแบบวัด MCI แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 3 ข้อที่เกี่ยวกับแบบวัด MCI พร้อมทั้งจดหมายอธิบายจุดประสงค์ของการศึกษา โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้สมัครใจทำและไม่ต้องลงชื่อ

ผลของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันใน 4 องค์ประกอบ มีความสอดคล้องภายในอยู่ในระดับสูงปานกลาง และระดับความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้ การศึกษาครั้งที่ 1 กับตัวอย่างนักศึกษาฝึกหัดจำนวน 115 คน พบว่า (1) องค์ประกอบด้านทักษะสัมพันธ์กับการตระหนักรู้ .22, ด้านสัมพันธภาพ .41 และด้านความรู้ .41 (2) องค์ประกอบด้านการตระหนักรู้สัมพันธ์กับด้านสัมพันธภาพ .21 และด้านความรู้ .39 (3) องค์ประกอบด้านสัมพันธภาพสัมพันธ์กับด้านความรู้ .18 การศึกษาครั้งที่ 2 กับตัวอย่างผู้ฝึกหัดระยะยาวในวิชาชีพสุขภาพทางจิต จำนวน 839 คน พบว่า (1) องค์ประกอบด้านทักษะสัมพันธ์กับการตระหนักรู้ .17, ด้านสัมพันธภาพ .31 และด้านความรู้ .31 (2) องค์ประกอบด้านการตระหนักรู้สัมพันธ์กับด้านสัมพันธภาพ .17 และด้านความรู้ .28 (3) องค์ประกอบด้านสัมพันธภาพสัมพันธ์กับด้านความรู้ .16

ต่อมาเป็นการประเมิน ความตรงของแบบวัด MCI ด้วยการนำไปการทดสอบผลของสมรรถนะทางพุทธิคุณธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาจากการตัวอย่างนักศึกษาจิตวิทยาการปรึกษา ระดับปริญญาโทและเอกที่เป็นอาสาสมัครและลงเรียนวิชาจิตวิทยาการปรึกษาในพุทธิคุณธรรมต่างภาคการศึกษากันจากมหาวิทยาลัยเนบาสก้า-ลินคอล์น จำนวน 38 คน และสุ่มเป็นกลุ่มทดลอง 18 คน และกลุ่มควบคุม 20 คน โดยทั้ง 2 กลุ่มจะได้รับมอบหมายให้อ่านการอภิปรายเรื่องสมรรถนะทางพุทธิคุณธรรมและการฝึกอบรมทางพุทธิคุณธรรมเป็นระยะเวลา 4 คาบเรียน หลังจากนั้นกลุ่มทดลองจะได้ดูวีดีโอบันทึกการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาที่มีความสอดคล้องตามสมรรถนะทาง

พหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ในขณะที่กลุ่มควบคุมจะได้ดูวิดีโอบันทึกการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาที่มีไม่มีความสอดคล้องตามสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และผู้วิจัยได้สร้างกลุ่มควบคุมขึ้นมาอีกกลุ่มหนึ่งคือนักศึกษาที่ลงเรียนห้องเรียนอื่นอีกจำนวน 38 คน ซึ่งไม่ได้ดูวิดีโอเทปทั้ง 2 โดยให้นักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ได้ดูวิดีโอทำการให้คะแนนนักจิตวิทยาการปรึกษาด้วยแบบวัด MCI โดยการปรับข้อคำถามเป็นบุรุษที่ 3 นำผลคะแนนที่ได้วิเคราะห์ทางสถิติด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ (MANOVA) ผลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F(4,33) = 254.87, p < .001$) สามารถอธิบายได้ว่านักศึกษาจากการทดลองนี้สามารถประเมินการมีหรือการขาดสมรรถนะและสัมพันธภาพทางพหุวัฒนธรรมของผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้จากการแสดงออกของนักจิตวิทยาการปรึกษาเอง ซึ่งเป็นการสนับสนุนว่าแบบวัด MCI นี้สามารถแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาร่วมกับการรับรู้ความน่าเชื่อถือของนักจิตวิทยาการปรึกษาได้เช่นเดียวกับการวัดประเมินความน่าเชื่อถือโดยตรง

การตระหนักถึงความสำคัญของมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยานั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งยวดในการที่จะประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษาทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจ การตระหนักถึงความสำคัญและทักษะที่จำเป็นในการทำงานกับผู้ที่มาจากวัฒนธรรมอันหลากหลายที่มีมากมายในสังคมไทย ในการช่วยเหลือทางจิตวิทยาการปรึกษาให้สอดคล้องกับบุคคลที่มีความแตกต่างของพื้นฐานทางวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม สามารถปรับกระบวนการช่วยเหลือทางจิตวิทยาการปรึกษาให้เข้ากับกับค่านิยม ความเชื่อทางวัฒนธรรมของบุคคลที่มีความแตกต่างกันทั้งชนชาติและชาติพันธุ์ ซึ่งจะช่วยให้เกิดสัมพันธภาพและการร่วมมือเชิงการปรึกษา อันจะส่งผลให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยานั้นมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นได้

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

ผู้วิจัยได้นำเสนอการศึกษาวิจัยเชิงประจักษ์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษา ในระดับนานาชาติ ทั้งในประเทศแถบเอเชีย เช่น ประเทศสิงคโปร์ ประเทศมาเลเซีย ในประเทศแถบยุโรป เช่น ประเทศเยอรมัน และในประเทศอเมริกา จำนวน 7 เรื่อง ดังต่อไปนี้

การศึกษาเรื่องที่ 1 โดย Jaladin และ Simmonds (2011) ที่ทำการสำรวจระดับชาติในเรื่องการรับรู้สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษาชาวมาเลเซีย โดยสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยานี้แบ่งออกเป็น 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ทักษะจิตวิทยาการปรึกษาทางพหุวัฒนธรรม (multicultural counselling skill) (2) ความรู้ทางจิตวิทยาการปรึกษาในพหุวัฒนธรรม (multicultural counselling knowledge) (3) ความเข้าใจในประเด็นทางพหุวัฒนธรรม (understanding of multicultural issues) (4) ทศนคติและความเชื่อทางพหุวัฒนธรรม (multicultural attitude & beliefs) (5) ประสบการณ์เกี่ยวกับผู้มาปรึกษาที่เป็นคนกลุ่มน้อยในการบริการจิตวิทยาการปรึกษาทางพหุวัฒนธรรม (multicultural counselling experiences) และ (6) การตระหนักรู้ในจิตวิทยาการปรึกษาทางพหุวัฒนธรรม ทั้ง 6 องค์ประกอบนี้สะท้อนองค์ประกอบหลัก 3 ด้านโมเดลจิตวิทยาการปรึกษาทางพหุวัฒนธรรม (MCC) ของ D. W. Sue และคณะ (1982) และ D. W. Sue และคณะ (1992) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ เป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาชาวมาเลเซีย จำนวน 508 คน (ชาย 259 คน และ หญิง 249 คน) อายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป ที่มีเครื่องมือวิจัยได้แก่ แบบประเมิน The Multicultural Counselling Survey- Malaysian Version (MCS-Mal) จำนวน 47 ข้อ ซึ่งปรับปรุงมาจาก 2 แบบประเมินคือ (1) แบบประเมิน Multicultural Awareness/ Knowledge/ Skills Survey: MAKSS-CE-R พัฒนาโดย Kim, Cartwright, Asay, และ D'Andrea (2003) และ (2) แบบประเมิน Multicultural Counseling Knowledge and Awareness Scale: MCKAS พัฒนาโดย Ponterotto และคณะ (2002) แบบประเมินที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีทั้งข้อที่ปรับปรุงแก้ไขจากแบบประเมินเดิมทั้งสองและมีข้อที่เพิ่มเข้ามาใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นจำนวน 15 ข้อ ข้อคำถามประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป เช่น ประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา การฝึกอบรมและการทำงาน เป็นต้น และตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะทางพหุ

วัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการศึกษาในประเทศมาเลเซีย (MCCS-MCE) จำนวน 32 ข้อ ด้วยคะแนน 5 ระดับ (1 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างมาก และ 5 คือ เห็นด้วยอย่างมาก) การเก็บข้อมูลด้วยแบบประเมินทางออนไลน์และการส่งแบบประเมินทางอีเมลไปยังนักจิตวิทยาการศึกษาทั่วประเทศจำนวน 1,500 ฉบับพร้อมทั้งระบุให้ส่งกลับแบบประเมินที่ทำสำเร็จแล้วภายในระยะเวลา 2 อาทิตย์นับตั้งแต่ได้รับอีเมล โดยทีมผู้วิจัยมีกลยุทธ์ในการกระตุ้นอัตราการตอบกลับด้วยการส่งอีเมลแจ้งเตือน 2 ครั้ง โดยหลังจากส่งอีเมลครั้งแรกไปแล้ว 4 อาทิตย์หากยังไม่ได้รับการตอบกลับ จึงทำการแจ้งเตือนครั้งที่ 1 และถัดมาอีก 2 อาทิตย์จึงแจ้งเตือนครั้งที่ 2 อีกครั้ง ด้วยวิธีการนี้การศึกษาครั้งนี้จึงมีผู้ส่งแบบประเมินกลับ จำนวน 538 คน คิดเป็นร้อยละ 36 หลังจากนั้นทีมผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินด้วยวิธีการทางสถิติด้วยโปรแกรม SPSS เวอร์ชัน 17.0

ผลการศึกษา พบว่า นักจิตวิทยาการศึกษาชาวมาเลเซียรายงานว่าตนเองมีประสบการณ์เกี่ยวกับผู้มาศึกษาที่เป็นคนกลุ่มน้อยในการบริการจิตวิทยาการศึกษาทางพหุวัฒนธรรมและความรู้ทางจิตวิทยาการศึกษาในพหุวัฒนธรรมมากที่สุด ($M = 3.81, SD = 0.55$ และ $M = 3.59, SD = 0.64$ ตามลำดับ) แต่รายงานว่าตนเองนั้นไม่ทักซะ และทัศนคติ ความเชื่อทางพหุวัฒนธรรมน้อยที่สุด ($M = 2.82, SD = 0.66$ และ $M = 3.26, SD = 0.72$ ตามลำดับ) และจากการเปรียบเทียบการรายงานตนเองเรื่องสมรรถนะจิตวิทยาการศึกษาทางพหุวัฒนธรรมกับเพศ เชื้อชาติและการศึกษา ผังกรอบทางพหุวัฒนธรรม ไม่พบความแตกต่างของคะแนนสมรรถนะจิตวิทยาการศึกษาทางพหุวัฒนธรรมระหว่างเพศหญิงและเพศชายที่ระดับ .05 ($M = 3.36, SD = 0.34; t(506) = 0.73, p = .47$ (สองทาง)) ส่วนด้านเชื้อชาตินั้นทีมผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ชาวมาเลย์, ชาวจีน, ชาวอินเดีย และอื่น ๆ ผลการศึกษาพบว่า นักจิตวิทยาการศึกษาชาวอินเดียและชาวจีนนั้นรับรู้ตนเองว่ามีสมรรถนะการศึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรมสูงแก่นักจิตวิทยาการศึกษาเชื้อชาติอื่นและชาวมาเลย์ที่เป็นกลุ่มหลักในประเทศอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($F(3, 504) = 3.10, p = .026$) สำหรับความแตกต่างในด้านการศึกษาและการฝึกอบรมนั้นพบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ระหว่างนักจิตวิทยาการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรวิชาจิตวิทยาการศึกษาที่เน้นการเรียนการสอนด้านพหุวัฒนธรรม ($M = 3.26, SD = 0.33$) และนักจิตวิทยาการศึกษาที่เรียนในหลักสูตรวิชาจิตวิทยาการศึกษาที่ไม่เน้นการเรียนการสอนด้านพหุวัฒนธรรม ($M = 3.51, SD = 0.38; t(506) = -1.50, p = .13$ (สองทาง)) แต่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ระหว่างนักจิตวิทยาการศึกษา

การศึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมด้านการปรึกษาทางพฤติกรรมในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ($M = 3.59, SD = 0.35$) และนักจิตวิทยาการปรึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมด้านการปรึกษาทางพฤติกรรมในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ($M = 3.52, SD = 0.33; t(506) = -2.46, p = .014$ (สองทาง)) จากข้อค้นพบทั้ง 2 นี้บ่งชี้ได้ว่า นักจิตวิทยาการปรึกษาที่เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรวิชาจิตวิทยาการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีการเรียนการสอนด้านพฤติกรรม ไม่ได้มีผลต่อการรับรู้สมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพฤติกรรม แต่การฝึกอบรมด้านจิตวิทยาการปรึกษาทางพฤติกรรมในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา นั้นมีผลโดยตรงต่อการรับรู้สมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพฤติกรรมของนักจิตวิทยาการปรึกษา

การศึกษาครั้งนี้อภิปรายไว้ว่า แม้ว่าจะมีอัตราการตอบกลับจากการสำรวจที่ค่อนข้างต่ำคือร้อยละ 34 จากนักจิตวิทยาการปรึกษาในประเทศมาเลเซีย แต่สามารถนำประเด็นที่พบสำหรับการเตรียมพร้อมนักจิตวิทยาการปรึกษาและการวิจัยในอนาคตได้ 4 ประเด็นดังนี้ ประเด็นที่หนึ่ง ได้องค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน (ทักษะ, การตระหนักรู้, ความรู้, ความเข้าใจ, ประสบการณ์ และความเชื่อ) ที่ขยายมากกว่าองค์ประกอบเดิมจาก 3 องค์ประกอบของ D. W. Sue และคณะ (1982) ที่มาจากการทบทวนวรรณกรรมที่มีเพียงแค่ การตระหนักรู้, ความรู้ และทักษะ) ซึ่งตรงกับหลายงานวิจัยก่อนหน้านี้ อาทิเช่น Constantine และ Ladany (2001) ที่เสนอว่าสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพฤติกรรมประกอบไปมากกว่าเพียง 3 องค์ประกอบ อย่างไรก็ตามผลการศึกษาองค์ประกอบครั้งนี้ใกล้เคียงกับโมเดล 3x3 (counsellor characteristics x dimensions) ที่เสนอโดย D. W. Sue และคณะ (1992) บ่งบอกถึงการพัฒนาสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพฤติกรรมในนักจิตวิทยาการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา การศึกษาและการฝึกอบรมนั้นควรได้รับความสนใจว่าเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาทั้งในด้านการตระหนักรู้, ความรู้และทักษะทางพฤติกรรม รวมทั้งเสริมสร้างคุณภาพของนักจิตวิทยาการปรึกษาให้กลายเป็นผู้ที่มีการตระหนักรู้ มีความเข้าใจและมีประสบการณ์ทางพฤติกรรมด้วย ประเด็นที่ 2 นักจิตวิทยาการปรึกษาชาวมาเลเซียรับรู้ตนเองว่ามีสมรรถนะด้านการตระหนักรู้และความเข้าใจมากที่สุด เนื่องจากตรงกับคุณภาพหลักของนักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพฤติกรรม 2 ประการ ดังที่ D. W. Sue และคณะ (1992) เสนอไว้ในโมเดล

ในทางตรงข้ามรับรู้ตนเองว่าตนเองนั้นมีทัศนคติ ความเชื่อ และทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรมน้อย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโปรแกรมการเตรียมนักจิตวิทยาการปรึกษาในประเทศมาเลเซียที่กระตุ้นให้รู้ว่า “อะไร” คือสิ่งที่ทำให้ความแตกต่างทางวัฒนธรรมยังคงอยู่ในประเทศมาเลเซียมากกว่า รู้ว่า “อย่างไร” เช่น เพื่อรับรู้และรับมือกับความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมที่มีในกระบวนการจิตวิทยาการปรึกษา นอกจากนี้ การรับรู้ว่ามีสมรรถนะทางทัศนคติ ความเชื่อและทักษะในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรมที่น้อยนี้สะท้อนถึงนักจิตวิทยาการปรึกษาชาวมาเลเซียชอบการจับคู่ให้เหมือนกันเพื่ออำนวยความสะดวกทางเชื้อชาติที่เหมาะสมระหว่างนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้มาปรึกษามากกว่าการฝึกเพื่อบริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในวงกว้าง ประเด็นที่สาม นักจิตวิทยาการปรึกษาชาวมาเลเซียรับรู้สมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยการแบ่งโดยเชื้อชาติ ซึ่งเป็นคำตอบหลักฐานเชิงประจักษ์แก่ Holcomb-McCoy และ Myers (1999) ที่ตั้งคำถามไว้ว่า “ที่ใดและเมื่อไหร่ที่นักจิตวิทยาการปรึกษาจะได้รับและพัฒนาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของตนเองได้เสียที” หลักฐานเชิงประจักษ์นี้ชี้ให้เห็นว่านักจิตวิทยาการปรึกษาได้รับและพัฒนาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของพวกเขาผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคมระหว่างที่พัฒนาอัตลักษณ์ทางเชื้อชาติของตนเอง อีกทั้งในเรื่องของการฝึกอบรมและการศึกษาเพิ่มเติมหลังจากเรียนจบเกี่ยวกับวัฒนธรรมและความแตกต่างหลากหลาย

ข้อค้นพบที่น่าสนใจมากที่สุดคือผลจากความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของผู้เข้าร่วมวิจัยที่มีการฝึกอบรมอยู่ในขณะนี้ที่รับรู้สมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรม โดยบ่งชี้ได้ว่าในฐานะมืออาชีพในบริบทพหุวัฒนธรรม นักจิตวิทยาการปรึกษาชาวมาเลเซียต่างมองหาโอกาสที่มากกว่านี้ในการศึกษาอย่างต่อเนื่องและการฝึกอบรมในจิตวิทยาการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรมที่ทันต่อยุคสมัยอยู่เสมอ โดยทั้งหมดนี้บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งระหว่างเชื้อชาติและสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรมและระหว่างการพัฒนาการฝึกอบรมนักจิตวิทยาการปรึกษาวิद्यามีอาชีพและการมีสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ประเด็นสุดท้าย แม้ว่าการศึกษาก่อนหน้าที่มีมาได้เคยบ่งชี้ไว้ว่าหลักสูตรจิตวิทยาการปรึกษาทางพหุวัฒนธรรมนั้นช่วยเพิ่มสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรมได้ ดังที่ปรากฏในงานวิจัยของ D'Andrea และคณะ (1991) หรืองานวิจัยของ Holcomb-McCoy และ Myers (1999) และอีกหลาย ๆ งานวิจัย เป็นต้น แต่ใน

การศึกษาครั้งนี้กลับไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างการเรียนหลักสูตรจิตวิทยาการ
 ปรึกษาเชิงจิตวิทยากับการรับรู้สมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรมเลย สามารถสรุป
 ได้สองประการ ดังนี้ ประการแรก เป็นไปได้ว่าหลักสูตรการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาจิตวิทยาการ
 ปรึกษาทางพหุวัฒนธรรมและสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรมนั้นไม่เกี่ยวข้องกัน
 และประการที่สอง เป็นเพราะหลักสูตรวิชาจิตวิทยาการปรึกษาทางพหุวัฒนธรรมนั้นมีความง่าย
 รวมทั้งยังไม่ได้ใส่ในโปรแกรมการศึกษาของจิตวิทยาการปรึกษาในประเทศมาเลเซีย โดยผลบ่งบอกได้
 ว่าหลักสูตรที่มีเหล่านี้ไม่มีสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรมเพียงพอ

ความรู้ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรม
 นั้นเป็นเรื่องที่กว้างและมีโครงสร้างหลายมิติ และเป็นรากฐานที่สำคัญต่อการฝึกปฏิบัติเรื่องสมรรถนะ
 การปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรม การศึกษาครั้งนี้มีการนำไปใช้สำหรับการเตรียมในบริบท
 ของนักจิตวิทยาการปรึกษามืออาชีพในประเทศมาเลเซียไว้ดังนี้ 1) การศึกษาและการฝึกอบรมของ
 นักจิตวิทยาการปรึกษาควรเน้นทั้ง 6 องค์ประกอบนั้นรวมเข้าไว้ด้วยกันเพื่อโปรแกรมการศึกษาและ
 การฝึกอบรมที่ดีกว่าเดิม โดยที่นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ฝึกหัดควรได้รับการแนะนำให้ทราบถึง
 องค์ประกอบทั้ง 6 นี้ตั้งแต่เริ่มต้น นั้นจะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนด้วยประสบการณ์บรรลุได้
 สำเร็จ 2) เพื่อการศึกษาและการฝึกอบรมที่ดียิ่งขึ้น นักจิตวิทยาการปรึกษาควรได้ฝึกฝนโดยตรง
 มากกว่าการเรียนในหลักสูตรเท่านั้น สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและการฝึกอบรมนักจิตวิทยา
 การปรึกษาเดิมที่ได้รับการรับรองในประเทศมาเลเซียที่ระบุว่าชั่วโมงการฝึกที่ถูกจัดสรรในระดับ
 ปริญญาตรีและปริญญาโทคือ 33 จาก 48 ชั่วโมงและ 66 ชั่วโมงจาก 120 ชั่วโมง ตามลำดับ ซึ่งข้อมูล
 จากการศึกษาครั้งนี้เป็นโอกาสอันดีที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดมาตรฐานการศึกษาและการ
 ฝึกอบรมของนักจิตวิทยาการปรึกษาจะได้นำไปประกอบการพิจารณาเพิ่มชั่วโมงการฝึกปฏิบัติให้มาก
 ขึ้น เพื่อให้แน่ใจได้ว่าผู้ฝึกหัดได้ฝึกปฏิบัติกับผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม
 อย่างมากเพียงพอในช่วงเวลาของการเตรียมตัวก่อนปฏิบัติงานจริง 3) หลักสูตรการศึกษาควรรวมเอา
 การฝึกอบรมไว้ในหลักสูตรด้วย โดยเน้นประเด็นความเชื่อและทัศนคติทางพหุวัฒนธรรมและทักษะ
 ทางพหุวัฒนธรรมเพราะมิติเหล่านี้ได้รับการรับรู้ในอัตราที่ต่ำที่สุด 4) เนื่องจากว่าหลักสูตรเกี่ยวกับ
 พหุวัฒนธรรมไม่ได้มีการกำหนดมาตรฐานสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรมของ
 นักจิตวิทยาเอาไว้ จึงเสนอการแก้ปัญหาไว้ว่าควรคัดกรองนักจิตวิทยาการปรึกษาหรือผู้ทำการ

ฝึกอบรมที่มีสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรมเสียตั้งแต่แรกเพื่อให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมต่อการสอนหลักสูตรผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งช่วยยืนยันได้ว่าผู้สอนนั้นมีความรู้สมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรมทางทฤษฎี รวมทั้งมีความสามารถที่เกี่ยวข้องกับพหุวัฒนธรรมด้วย และ 5) ควรมีขั้นตอนประเมินที่เป็นมาตรฐานเพื่อกำหนดระดับสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรมในผู้ที่สำเร็จการศึกษาจิตวิทยาการปรึกษา การทำเช่นนี้ช่วยให้ผู้สอนสามารถเตรียมสร้างนักจิตวิทยาการปรึกษาในอนาคตต่อไปให้มีสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเชิงพหุวัฒนธรรมเมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในประเทศมาเลเซีย ทั้งหมดนี้สามารถทำให้บรรลุได้เมื่อมีการจัดตั้งเป็นข้อกำหนดมาตรฐานหรือแนวทางเพื่อประเมินผลการฝึกจิตวิทยาการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรมในประเทศมาเลเซีย

โดยทีมผู้วิจัยได้ทั้งทำข้อเสนอแนะไว้ว่าทั้งหมดนี้สามารถบูรณาการได้กับจิตวิทยาการปรึกษาทุกบริบทในประเทศมาเลเซีย เมื่อมีการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ทั้งนักจิตวิทยาการปรึกษา, ผู้สอนจิตวิทยาการปรึกษา, ผู้จัดการฝึกอบรมจิตวิทยาการปรึกษา, รัฐบาล, ภาครัฐ และภาคเอกชนที่มีส่วนช่วยในการกระตุ้นและส่งเสริมความเข้าใจทางทฤษฎีและความจำเป็นที่เกิดขึ้น และสำหรับการวิจัยในอนาคตควรปรับปรุงโดยตรงต่อไปในเรื่องของการศึกษาและการฝึกอบรมนักจิตวิทยาการปรึกษาในประเทศมาเลเซีย

การศึกษาเรื่องที่ 2 โดย Baharudin (2012) ศึกษาเรื่อง การรับรู้และความเข้าใจเรื่องสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษาฝึกหัด (counselor in training) ทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาตรีและดุษฎีบัณฑิตชาวมาเลเซีย ศึกษาด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาฝึกหัดที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโทจาก 2 มหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศมาเลเซีย จำนวน 12 คน มีอายุระหว่าง 26-43 ปี ผู้ให้ข้อมูลทุกท่านมีประสบการณ์การบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอย่างน้อย 3 ปี โดยเป็นการด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยคำถามกึ่งโครงสร้างที่สร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดของการวิจัย ร่วมกับข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม เพื่อศึกษามุมมองที่เกี่ยวกับทัศนคติและความเชื่อ ความรู้และทักษะในการดำเนินในชั่วโมงการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่าสามารถจัดเป็นประเด็นหลักได้ 5 ประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ 1 การรับรู้เรื่องจิตวิทยาการปรึกษาทางพหุวัฒนธรรมของนักจิตวิทยาการปรึกษาฝึกหัด โดยสามารถแบ่งออกเป็น 10 ประเด็นย่อย ได้แก่ วิถีชีวิตที่หลากหลาย ภาษา ภูมิหลัง ศาสนา เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ อายุ สถานะทางเศรษฐกิจ ความหลากหลายภายในกลุ่ม และความหลากหลายระหว่างกลุ่ม ตัวอย่างข้อความเช่น “เราดำเนินชั่วโมงการบำบัดกับผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่างวัฒนธรรม ศาสนา หรือมีเชื้อชาติอื่น ๆ” เช่นเดียวกับอีกท่านที่กล่าวว่า “ด้วยสังคมในประเทศมาเลเซียมีความหลากหลายอยู่ด้วยกันมาก พหุวัฒนธรรมจึงมีความสำคัญมากๆ เพราะพหุวัฒนธรรมนี้มี 2 ลักษณะคือความหลากหลายภายในกลุ่มของเขาเอง และความหลากหลายทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่ม ทั้งเรื่องของภาษา ศาสนา ฐานะ และเชื้อชาติ” เป็นต้น

ประเด็นที่ 2 ความเข้าใจเรื่องจิตวิทยาการปรึกษาทางพหุวัฒนธรรมของนักจิตวิทยาการปรึกษาฝึกหัด โดยสามารถแบ่งออกเป็น 5 ประเด็นย่อย กล่าวคือ ความเข้าใจเรื่องความหลากหลายทางอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม การไม่มีอคติ การเปิดรับที่มากขึ้น การมีความไวในการรับรู้ และ การยอมรับ ตัวอย่างข้อความที่ผู้ให้ข้อมูลหลักกล่าว ดังเช่น “ฉันไม่มีปัญหาในการทำงานกับผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมเลย เพราะก่อนหน้านี้ฉันเคยทำงานกับคนเชื้อชาติต่าง ๆ ในมาเลเซียอยู่แล้ว” หรือ “เราควรยอมรับผู้มาปรึกษาอย่างที่เขาเป็น แม้ว่าเขาจะมีพื้นฐานที่แตกต่างกัน สำคัญที่ต้องเข้าใจว่าแม้เขาจะเป็นคนที่มีเชื้อชาติเดียวกับเรา แต่เขาก็อาจจะไม่เหมือนเราเลยก็ได้”

ประเด็นที่ 3 ทศนคติและความเชื่อเรื่องจิตวิทยาการปรึกษาทางพหุวัฒนธรรมของนักจิตวิทยาการปรึกษาฝึกหัด โดยสามารถแบ่งออกเป็น 5 ประเด็นย่อย กล่าวคือ การตระหนักรู้ การยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข การจริงแท้ในตนเอง ความเข้าใจลึกซึ้ง และ การเปิดรับ ผู้ให้ข้อมูลหลักกล่าวถึงการตระหนักถึงพื้นฐานวัฒนธรรมของตนเองและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติ การให้คุณค่าและอคติเกี่ยวกับกระบวนการทางจิตวิทยา รวมถึงตระหนักถึงอารมณ์ ความรู้สึกที่มีต่อกลุ่มวัฒนธรรมอื่นที่แตกต่างจากตน ซึ่งสิ่งเหล่านี้สำคัญอย่างยิ่งต่อสัมพันธภาพในการปรึกษา จึงควรตระหนักรู้เพื่อไม่ตัดสินและเหมารวมคนต่างวัฒนธรรม ดังเช่นที่ผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งกล่าวว่า “นักจิตวิทยาการปรึกษาที่ดี มีความใจกว้างและยืดหยุ่น จริงแท้ในตัวเอง และเข้าใจสังคมวัฒนธรรมต่าง ๆ ด้วย” อีกท่านได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า “นักจิตวิทยาการปรึกษาควรใจกว้างมากที่จะเข้าใจและยอมรับผู้มาปรึกษาที่แตกต่างจากเขา”

ประเด็นที่ 4 ความรู้เรื่องจิตวิทยาการปรึกษาทางพหุวัฒนธรรมของนักจิตวิทยาการปรึกษาฝึกหัด โดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นย่อย กล่าวคือ ภาษา ภูมิหลัง ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม และ ความแตกต่างภายในกลุ่มของตนเอง เช่นข้อความว่า “เมื่อทำงานในชั่วโมงบำบัดกับชาวมาเลเซีย ที่มีสถานะต่างวัฒนธรรม พูดภาษาที่แตกต่าง และแม้ว่าฉันก็เป็นคนมาเลเซียและเขาก็คนมาเลเซียแต่ ภาษาเฉพาะถิ่นก็ยังแตกต่างกัน” และอีกท่านกล่าวว่า “ฉันค่อนข้างรบกวนใจเล็กน้อยเมื่อหัวข้อสนทนานั้นเกี่ยวกับศาสนาอิสลามโดยเฉพาะเมื่ออยู่ในชั่วโมงบำบัด ฉันจะถามเยอะมากเกี่ยวกับอิสลาม ซึ่งทำให้กระบวนการไม่ราบรื่นเท่าไร”

ประเด็นที่ 5 ทักษะเรื่องจิตวิทยาการปรึกษาทางพหุวัฒนธรรมของนักจิตวิทยาการปรึกษาฝึกหัด สามารถแบ่งออกเป็น 7 ประเด็นย่อย กล่าวคือ ทักษะในการจัดการดูแลและบริการ ทักษะการกระตุ้น ทักษะการทวนความ ทักษะการสะท้อนความ ทักษะการใช้คำถาม ทักษะการถามเพื่อขยายความและตรวจสอบ และ ทักษะการสรุปความ ตัวอย่างข้อความเช่น “เมื่อทำงานกับผู้มาปรึกษาที่ฉันไม่แน่ใจในเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมของเขา ฉันมักจะสะท้อนความอยู่บ่อยๆบางครั้งก็ใช้ทักษะการถาม ฉันคิดว่ามันดีมากเพื่อผู้มาปรึกษาก็จะได้แบ่งปันข้อมูลของตัวเองและฉันก็จะได้เข้าใจการมองโลกของเขามากขึ้นไปด้วย” หรืออีกท่านกล่าวว่า “ในฐานะของนักจิตวิทยาการปรึกษาการเปิดรับเรื่องความหลากหลายของสังคมผู้มาปรึกษาเสียตั้งแต่แรกเป็นสิ่งสำคัญ จะได้ว่าฉันจะทำอย่างไรต่อไป และฉันสามารถนำความรู้ที่ฉันมีมาใช้ให้เกิดประโยชน์”

ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้พบว่านักจิตวิทยาการปรึกษาฝึกหัดทั้ง 12 คนมีการรับรู้และความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับจิตวิทยาการปรึกษาทางพหุวัฒนธรรม ทุกคนมีทัศนคติที่เพียงพอต่อการบริการทางพหุวัฒนธรรม ในทางตรงข้ามทุกคนต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่าตนนั้นยังขาดทักษะในการทำงานร่วมกับผู้มาปรึกษาที่หลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากประสบการณ์ที่แตกต่างกันระหว่างพวกเขา และระดับของการผสมผสานทางวัฒนธรรมและสังคมที่น้อยอาจเป็นอีกสาเหตุที่ส่งผลให้ขาดทักษะนี้ได้

การศึกษาเรื่องที่ 3 โดย Jennings และคณะ (2012) ศึกษาเรื่อง ความรู้และทักษะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษาและนักจิตบำบัด (counselor and psychotherapist) ชาวสิงคโปร์ จำนวน 6 คน อายุระหว่าง 51-64 ปี (อายุเฉลี่ย 54 ปี) มีประสบการณ์การทำงานการบำบัดเชิงจิตวิทยาระหว่าง 9-30 ปี (จำนวนประสบการณ์เฉลี่ย

23 ปี) โดยมีแนวทฤษฎีในการทำงานที่หลากหลาย ได้แก่ แนวคิดตามทฤษฎีจิตวิทยาเชิงวิเคราะห์ของ Jung (Jung's analytical psychology), ทฤษฎีการบำบัดอย่างเป็นระบบ (systematic theory), ทฤษฎีการบำบัดอย่างเป็นโครงสร้าง (structural theory), การบำบัดแบบระยะสั้น (brief therapy), การบำบัดแบบผสมผสาน (integrative therapy) และ จิตบำบัดแบบจิตพลวัต (psychodynamic) การศึกษาครั้งนี้เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยคำถามเปิด จำนวน 12 ข้อ ที่เกี่ยวข้องกับความคิดและการจัดการจิตวิทยาการปรึกษาทางพฤติกรรม และบันทึกวิดีโอในระหว่างการสัมภาษณ์กับนักบำบัดระดับปริญญาโทและเอก ผลการศึกษา พบว่าความรู้และทักษะเรื่องสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยามี 2 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 1. ความรู้ทางพฤติกรรม อันประกอบไปด้วย 4 ประเด็นย่อย ได้แก่

1.1) ความรู้เกี่ยวกับตนเอง หมายถึง การตระหนักรู้ถึงสิ่งที่ตนเองเป็น เช่นนักบำบัดคนหนึ่งกล่าวว่า “ผมปรารถนาที่จะท้อกลับไปในชีวิตของตนเอง เพื่อสำรวจถึงสิ่งที่ได้รับถ่ายทอดมาทางวัฒนธรรมของตนเอง” สอดคล้องกับนักบำบัดท่านอื่นที่กล่าวว่า “สิ่งแรกสุดที่ควรทำคือการตรวจสอบตนเอง ดังที่โลเครติสได้กล่าวไว้ว่า ชีวิตที่ไม่เคยถูกตรวจสอบเลยนั้นคือชีวิตที่ไร้ค่า ฉะนั้นนักบำบัดจึงควรอย่างยิ่งในการตระหนักรู้ถึงอคติ ความเชื่อ การคิดไปล่วงหน้าของตนเองว่ามีความแตกต่างกับผู้อื่นอย่างไรบ้าง”

1.2) การมีใจจดจ่อทางวัฒนธรรม คือการที่นักบำบัดกระตือรือร้นในการแสวงหาโอกาสสำคัญในการเรียนรู้เรื่องพฤติกรรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทั้งวัฒนธรรมของตนเองและผู้อื่น เช่นคำกล่าวของนักบำบัดที่ว่า “ผมตั้งใจแนะนำอย่างแน่นนอนถึงประสบการณ์ทางพฤติกรรม เพราะว่า คุณไม่สามารถรอให้มันมาถึงตัวคุณได้ พวกเราไปลอสแอนเจลิส แคลิฟอร์เนียร์ และใช้เวลาไปย่านสลัม เราไปเยี่ยมวัดพุทธ เราพูดคุยกับอหิมาที่มัลลิต เราไปถกกับศาสตราจารย์ประเด็นเรื่องเกย์ ผมรู้ว่ามันเป็นแค่การเปิดรับ แต่ว่ามันช่วยเปิดโลกของผมให้กว้างขึ้น”

1.3) ความรู้ทางวัฒนธรรม หมายถึง การเรียนรู้เกี่ยวกับผู้รับบริการเกี่ยวกับ ชาติพันธุ์ สถานะทางสังคม สถานะทางเศรษฐกิจ บทบาททางเพศ อายุ เพศ ศาสนา และอื่น ๆ เมื่อต้องทำงานการที่นักบำบัดแสดงให้เห็นว่าตนนั้นมีความรู้เกี่ยวกับผู้รับบริการจะช่วยสร้างสัมพันธภาพในการปรึกษาได้ ตัวอย่างคำบอกเล่าของนักบำบัดว่า “พวกเขาทั้งคู่เป็นชาวมาเลเซีย และแต่งงานแบบพิธีของมุสลิม เมื่อพวกเขาเล่าถึงว่าพวกเขาจัดการกับการแต่งงานยังงั้นด้วยคำเรียกเฉพาะ เขาก็ไม่แน่ใจ

ว่าผมจะเข้าไปในสิ่งที่เขาพูดมัยโดยเฉพาะเมื่อเขาเล่าถึงการหย่าร้างในศาสนาของเขา และเมื่อผมพูดว่าผมทราบว่าการออกเสียงว่า Te-la คือการหมายถึงการบอกว่าผมขอหย่ากับคุณ ในตอนนั้นที่ผมพูดคำนี้ออกไปเขามองมาที่ผมแล้วพูดว่า อ้าวคุณรู้ด้วยหรือ จากนั้นเท่าที่ผมมีโอกาสผมก็จะกล่าวคำอื่น ๆ ที่มีความหมายกับวัฒนธรรมของเขา ซึ่งการกระทำนั้นมันมีความหมายต่อพวกเขามาก”

1.4) ความรู้เรื่องราวแห่งวัฒนธรรม หมายถึง ความเข้าใจถึงความเป็นมาทางวัฒนธรรมทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น “มีบางกรณีที่คุณต้องระวังและอันตรายในการไม่ตระหนักและระมัดระวังความแตกต่างเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางวัฒนธรรม เมื่อคุณพบกับคนที่มีวัฒนธรรมแตกต่างจากคุณ ทั้งความเชื่อ ความศรัทธา เช่นการยกมือไหว้พระ ซึ่งสิ่งนี้อาจดูเล็กน้อย แต่สำหรับบางคนแล้วเขาถือเรื่องนี้มาก”

หมวดที่ 2 ทักษะทางพหุวัฒนธรรม อันประกอบไปด้วย 4 ประเด็นย่อย ได้แก่

2.1) ความเคารพในศักดิ์ศรี และความเป็นมนุษย์ หมายถึง การแสดงให้เห็นว่ามีความเคารพต่อผู้อื่น เช่นคำกล่าวของนักบำบัดที่ว่า “เป็นสิ่งที่สำคัญมากที่จะตระหนักถึงความแตกต่าง ไม่ใช่ว่าคอยระวังจนมากเกินไป ไม่ใช่ที่ต้องคิดถึงแต่เรื่องนี้อยู่ตลอดเวลาที่จะทำอะไร หรือมองว่าตัวเองอ่อนไหวทางวัฒนธรรมเกินไปหรือเปล่า อย่าให้เหมือนกับว่าผู้มารับบริการมองดูคุณแล้วรู้สึกว่าคุณกำลังพยายามมากเกินไปที่จะแสดงความเคารพต่อพวกเขา เพราะนั่นมันสำคัญมาก เพียงเคารพเขาในฐานะมนุษย์ที่เท่าเทียมกันทุกคน เท่านั้นคุณก็จะเป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาที่ดีได้แล้ว”

2.2) ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนทางวัฒนธรรม หมายถึง การเข้าใจผิดถึงวัฒนธรรมที่จะเป็นบทเรียนอันผิดพลาดที่ช่วยให้เรียนรู้พัฒนาการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกว่าเดิม ตัวอย่างคำกล่าวเช่น “ในวัฒนธรรมมาเลเซีย คุณไม่ต้องจับมือทักทายกับผู้หญิงชาวมาเลเซีย ด้วยความเชื่อ ผมก็ยื่นมือออกไปหาแล้วเธอก็พูดว่า ห้าม! พร้อมกับส่ายหน้าอย่างแรง เท่านั้นล่ะผมถึงได้รู้ว่าผมทำผิดอย่างมหันต์ แต่ก็ไม่ใช่เป็นไรผมก็เรียนรู้จากความผิดพลาดนั้น แล้วก็ทำมันอีก”

2.3) การถามและไม่ด่วนไม่สรุป หมายถึง การไม่สรุปตีความไปเองตามความคิดของตน แต่ควรถามเพื่อให้ทราบตามความจริง ซึ่งการถามนี้ถือว่าเป็นแหล่งความรู้เกี่ยวกับผู้มารับบริการที่ดีเยี่ยม ตัวอย่างเช่น “ผมคิดว่าเป็นความผิดพลาดที่เกิดขึ้นได้เป็นปกติที่นักจิตวิทยาการปรึกษาจะทำงานการปรึกษาจากการตีความเข้าใจไปเอง เพราะว่าอย่างตัวผมเป็นคนเชื่อสายจีน และผู้มารับบริการของผม

ก็เป็นคนเชื้อสายจีนเช่นกัน ดังนั้นผมเลยคิดเอาว่าผมนั้นรู้เรื่องวัฒนธรรมจีนดีอยู่แล้ว แต่การคิดแบบนี้ เป็นอันตรายอย่างมาก นั่นเพราะผมคิดว่าผมรู้ดีจึงไม่มีอะไรสงสัย แล้วมันกลายเป็นการตัดสินไปซะจริง ๆ แล้วเมื่อไม่แน่ใจอะไรก็ควรถามออกไปตรง ๆ ดีกว่า”

2.4) การไม่ตัดสินและหลีกเลี่ยงการให้ความหมาย หมายถึง การระมัดระวังการตัดสินและให้ความหมายเกี่ยวกับเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ที่แตกต่างจากตนเอง เพราะจะก่อให้เกิดความเสียหายในกระบวนการช่วยเหลือมากกว่าผลดี เช่นคำกล่าวที่ว่า “ในศาสนาของสิงคโปร์ ที่มาจากต่างศาสนากัน ทั้งชาวคริสต์ พุทธ มุสลิม บางครั้งบักบาบ์บอดอยากจะสอนคนอื่นด้วยหลักศาสนาของตัวเอง ผมคิดว่าการทำแบบนั้นไม่ถูกต้อง แต่ควรถามด้วยความเคารพว่าในศาสนาของเขาสอนว่าอย่างไรบ้าง กับปัญหาเช่นนี้ เพราะว่าจะอะไรที่ตัวเราคิดว่าดี แต่มันอาจจะไม่ได้ดีในมุมมองของคนอื่นก็ได้”

การศึกษาเรื่องที่ 4 โดย Anuar และ Jaladin (2016) พัฒนาชุดการฝึกอบรมและประเมินผลการฝึกอบรมสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาสำหรับนักจิตวิทยาฝึกหัด ในกลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาจิตวิทยาระดับปริญญาตรีชาวมาเลเซีย ที่กำลังศึกษาปีที่สุดท้ายของหลักสูตรในรายวิชา Multicultural Counseling จาก 3 มหาวิทยาลัยในประเทศมาเลเซีย จำนวน 60 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน กลุ่มทดลองคือกลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมฝึกอบรมสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา จากนักจิตวิทยาการปรึกษาที่สำเร็จการศึกษาปริญญาโทมาบัณฑิต และมีประสบการณ์การทำงานในเป็นนักจิตวิทยาการปรึกษา (counselor) มาแล้ว 5 ปี ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกอบรมดังกล่าว ผลการศึกษาพบว่า ชุดการฝึกอบรมเรื่องสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยานั้นมีประสิทธิภาพในการเพิ่มระดับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยานักศึกษาจิตวิทยาระดับปริญญาตรีและจากการเพิ่มขึ้นของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยานักศึกษาจิตวิทยาระดับปริญญาตรีหลังจากที่ได้รับการฝึกอบรมนี้แสดงให้เห็นว่ากรอบความคิดเชิงทฤษฎีเรื่องสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของ D. W. Sue และคณะ (1992) นี้สามารถนำมาฝึกปฏิบัติได้ ซึ่งการตระหนักรู้ที่เพิ่มขึ้นนั้นคือการที่นักศึกษาจิตวิทยาระดับปริญญาตรีตระหนักถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม การเหมารวม ความลำเอียงและความเคารพในความแตกต่างทางด้านศาสนา วิถีปฏิบัติและภาษา ด้านของความรู้ที่เพิ่มขึ้นนั้นเกี่ยวข้องกับการรู้จักถึงความสำคัญที่จะหลีกเลี่ยงอคติ รู้จักใช้ภาษาถ้อยคำเฉพาะที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมและมีความรู้ในการใช้เครื่องมือ กลยุทธ์และเทคนิคที่

เหมาะสม ในด้านของทักษะที่บ่งชี้ถึงการไม่เหยียดเชื้อชาติ การเลือกใช้นวัตกรรม การแสดงออกทางภาษาและท่าทางเพื่อสื่อสารที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

การศึกษาเรื่องที่ 5 Gonzalez และคณะ (2018) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สัมพันธภาพและความร่วมมือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของผู้มารับบริการ และผลลัพธ์ของการบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ในนักจิตวิทยาการปรึกษาฝึกหัด และผู้มาปรึกษา ณ University-Based Community Counseling Research Centerของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีการติดตามความปรารถนาของสังคมเป็นตัวแปรควบคุม กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้เป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาฝึกหัด (counselor in training) ในนักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิตจิตวิทยาการปรึกษา จำนวน 85 คน โดยนักจิตวิทยาการปรึกษาเป็นผู้ที่กำลังศึกษารายวิชา Counseling Practicum ในโปรแกรม Counselor Education และผู้มาปรึกษา จำนวน 146 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ (1) มาตรฐานสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (the Cross-Cultural Counseling Inventory: CCCI-R, La Fromboise et al., 1991) ในการประเมินระดับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษาฝึกหัด ที่ประกอบด้วยด้านการตระหนักรู้ทางพหุวัฒนธรรม ด้านความรู้ทางพหุวัฒนธรรม และด้านทักษะทางพหุวัฒนธรรม (2) มาตรฐานสัมพันธภาพและความร่วมมือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (Working Alliance Inventory-Short Revision; WAI-S, Horvath & Greenberg, 1989) ซึ่งเป็นมาตรวัดที่ใช้ในการประเมินการรับรู้ระดับสัมพันธภาพและความร่วมมือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษาฝึกหัดและผู้มาปรึกษา (3) แบบสอบถามผลลัพธ์ของการบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (Outcome Questionnaire 45.2 : OQ 45.2, Lambert & Burlingame, 1996) ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ใช้ประเมินสถานะความทุกข์ของผู้มาปรึกษา และ (4) มาตรฐานการติดตามความปรารถนาของสังคม (Raynolds Marlowe-Crown Social Desirability Scale-Short Form A: SDS, Reynold, 1982) ในการประเมินการตอบความความปรารถนาของสังคม ซึ่งเป็นการตอบที่บิดเบือนข้อมูล ไม่ตรงตามความจริง แต่เป็นการตอบเพื่อทำให้ดูดีเท่านั้น โดยผู้วิจัยขอความร่วมมือจากนักจิตวิทยาการปรึกษาฝึกหัดที่อยู่ระหว่างการฝึกปฏิบัติงาน เพื่อขอความร่วมมือจากผู้รับบริการในการเข้าร่วมตอบชุดของมาตรวัดในงานวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามผลลัพธ์ของการบริการการ

ปรึกษาเชิงจิตวิทยา (Outcome Questionnaire 45.2: OQ 45.2) หลังการรับบริการครั้งแรก และ
 ตอบมาตรฐานวัฒนธรรมทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (the Cross-Cultural
 Counseling Inventory: CCCI-R) มาตรฐานสัมพันธภาพและความร่วมมือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
 (Working Alliance Inventory-Short Revision; WAI-S) มาตรฐานการตอบตามความปรารถนาของ
 สังคม (Raynolds Marlowe-Crown Social Desirability Scale-Short Form A: SDS) และ
 แบบสอบถามผลลัพธ์ของการบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (Outcome Questionnaire 45.2: OQ
 45.2) อีกครั้งหลังการรับบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาครั้งที่สามเสร็จสิ้น ผลการศึกษา พบว่า (1) ใน
 นักจิตวิทยาการปรึกษาฝึกหัด การรับรู้มาตรฐานวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยามี
 ความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธภาพและความร่วมมือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในระดับค่อนข้างสูง
 ($r = .62, p < .05$) สำหรับในผู้มาปรึกษา การรับรู้มาตรฐานวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิง
 จิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธภาพและความร่วมมือในการ
 ปรึกษาเชิงจิตวิทยาเช่นกัน ($r = .57, p < .05$) นอกจากนี้ยังพบว่า การรับรู้มาตรฐานวัฒนธรรมทางพหุ
 วัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษาฝึกหัด สามารถทำนายผลลัพธ์ของ
 การบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของผู้รับบริการ ($b = -.16, p < .05$) นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบ
 ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างการรับรู้ของผู้รับบริการกับนักจิตวิทยาปรึกษาฝึกหัดที่
 มีต่อระดับสัมพันธภาพและความร่วมมือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมใน
 การปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษาฝึกหัดภายหลังการควบคุมด้วยการตอบตามความ
 ปรารถนาของสังคม ($F(1,174.38) = 30.43, p < 0.05$) อีกด้วย ผลจากงานวิจัยนี้เน้นให้เห็นความสำคัญ
 ของการรับรู้มาตรฐานวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ควบคู่ไปกับกับการสร้าง
 สัมพันธภาพและความร่วมมือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาระหว่างนักจิตวิทยาการปรึกษากับผู้รับบริการ
 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาให้ดียิ่งขึ้น

การศึกษาเรื่องที่ 6 โดย Bernhard และคณะ (2015) ที่พัฒนาและตรวจสอบเครื่องมือ
 ประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เชี่ยวชาญเรื่องการดูแลสุขภาพ (Cross-Cultural
 Competence of Healthcare Professionals: CCCHP) ในประเทศเยอรมัน โดยมีวัตถุประสงค์
 ดังนี้ (1) ระบุองค์ประกอบหลักของสมรรถนะทางวัฒนธรรมจากมุมมองของ ผู้เชี่ยวชาญเรื่องการดูแลสุขภาพ
 (2) เพื่อพัฒนาเครื่องมือประเมินตนเองเรื่องสมรรถนะทางวัฒนธรรมของผู้เชี่ยวชาญเรื่องการ

ดูแลสุขภาพ และ (3) เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของเครื่องมือใหม่ที่พัฒนาขึ้น ด้วยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 สร้างกรอบมโนทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เชี่ยวชาญเรื่องการดูแลสุขภาพร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมจากเครื่องมือประเมินที่มีอยู่ก่อนแล้วจากการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ได้งานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้องทั้งสิ้น 900 เรื่อง จากนั้นสังเคราะห์ร่วมกับการสำรวจความเห็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องการดูแลสุขภาพมืออาชีพจำนวน 23 คน และจากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเรื่องการดูแลสุขภาพอีกจำนวน 12 คน จากระยะนี้ผู้วิจัยได้กรอบมโนทัศน์และข้อกระทงที่สร้างขึ้นเบื้องต้น จำนวน 384 ข้อ แล้วจึงปรึกษากับทีมผู้วิจัยเพื่อลดจำนวนข้อคำถามที่ไม่จำเป็นออกเหลือเพียง 115 ข้อที่มีความเห็นตรงกันว่ามีความเหมาะสมสำหรับการแปลเป็นภาษาไทย โดยมีข้อกระทงอีกจำนวน 6 ข้อที่เป็นข้อกระทงที่นำมาจากมาตรวัดการตอบตามความปรารถนาของสังคม (the Social desirability: SDS-17) ด้วยเหตุผลเพื่อประเมินการตอบไม่ตรงตามความจริงของผู้ตอบเครื่องมือเนื่องจากเป็นเครื่องมือแบบรายงานตนเองของผู้ตอบ จากนั้นวิเคราะห์ทีมผู้วิจัยจึงลดจำนวนข้อคำถามอีกครั้งด้วยการทดลองใช้กับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 13 คน และพิจารณาตัดข้อกระทงของเนื้อหาที่ราคาต่ำกว่า .70 ออก จากขั้นตอนนี้ได้เครื่องมือประเมินที่มีจำนวน 85 ข้อ และ 6 ข้อที่เป็นข้อกระทงการตอบตามความปรารถนาของสังคม จากนั้นตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เหลือข้อกระทงจำนวน 59 ข้อ พบความสอดคล้องภายในค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นที่ระดับ .87

ระยะที่ 2 เป็นการตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของเครื่องมือประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เชี่ยวชาญเรื่องการดูแลสุขภาพ ด้วยการตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก Principle Component Analysis: PCA) ด้วยการหมุนแกนองค์ประกอบแบบตั้งฉาก (orthogonal rotation) ด้วยวิธี Varimax ได้ 5 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบที่ 1 แรงจูงใจทางพหุวัฒนธรรม (Cross-Cultural Motivation: CC-MC) จำนวน 9 ข้อ โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .45 ถึง .73 (كرونบาคอัลฟ่า .84, $M = 4.14$, $SD = 0.56$) องค์ประกอบที่ 2 ทักษะทางพหุวัฒนธรรม (Cross-Cultural Attitudes: CC-A) จำนวน 4 ข้อ โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .67 ถึง .77 (كرونบาคอัลฟ่า .78, $M = 3.11$, $SD = 0.76$) องค์ประกอบที่ 3 ทักษะทางพหุวัฒนธรรม (cross-cultural

skills) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .49 ถึง .70 (كرونบาค อัลฟา .68, $M = 3.90$, $SD = 0.57$) จำนวน 5 ข้อ องค์ประกอบที่ 4 อารมณ์หรือความเข้าใจใจทางพหุวัฒนธรรม (Cross-Cultural Emotions/Empathy: CC-EE) จำนวน 5 ข้อ โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .46 ถึง .69 (كرونบาค อัลฟา .69, $M = 3.50$, $SD = 0.65$) องค์ประกอบที่ 5 ความรู้หรือการตระหนักรู้ทางพหุวัฒนธรรม (Cross-Cultural Knowledge/Awareness: CC-KA) จำนวน 4 ข้อ โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .41 ถึง .71 (كرونบาค อัลฟา .54, $M = 4.26$, $SD = 0.56$) และองค์ประกอบที่ 6 การตอบตามความปรารถนาของสังคม (social desirability: SD) จำนวน 5 ข้อ โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .44 ถึง .69 (كرونบาค อัลฟา .71, $M = 3.96$, $SD = 0.55$) รวมทั้งสิ้นจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ได้เครื่องมือประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เชี่ยวชาญ เรื่องการดูแลสุขภาพ เหลือข้อกระทงจำนวน 32 ข้อ เป็นการตอบแบบ Likert Scale 5 ระดับ (5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างมาก และ 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างมาก)

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานของเครื่องมือประเมินอีกครั้งด้วยเทคนิคกลุ่มรู้ชัด (known-groups technique) ซึ่งเป็นเทคนิคที่นำมาประยุกต์ใช้ทดสอบความสามารถของเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นในการแบ่งแยกกลุ่มที่มีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมแตกต่างกันได้ มาจากการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทั้ง 3 กลุ่มที่มีพื้นฐานมาจากข้อมูลทางทฤษฎีว่าทั้ง 3 กลุ่มนี้ ได้รับการคาดว่ามีสมรรถนะทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ได้แก่ (1) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเรื่องการดูแลสุขภาพ ที่มีภูมิหลังเรื่องการย้ายถิ่น (migration background) (2) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเรื่องการดูแลสุขภาพ ที่มีความถี่ในการเผชิญหน้ากับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมและ (3) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเรื่องการดูแลสุขภาพ ที่มีการเข้าร่วมฝึกอบรมสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม โดยมีสมมติฐานว่ากลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยที่สูงกว่าบ่งชี้ถึงการมีแรงจูงใจที่สูงกว่า มีทัศนคติและอารมณ์ทางบวกมากกว่า มีการใช้ทักษะทางพหุวัฒนธรรมในการทำงานที่บ่อยกว่าและมีระดับความรู้ทางพหุวัฒนธรรมที่สูงกว่าด้วย โดยคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้านจากเครื่องมือประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เชี่ยวชาญเรื่องการดูแลสุขภาพ ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าบ่งชี้ถึงการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมที่สูงกว่าด้วย ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยด้านการตอบตามความปรารถนาของสังคมที่สูงกว่าหมายถึงการมีแนวโน้มที่จะตอบตามความปรารถนาของสังคมที่มากกว่า ผลพบว่าผู้เชี่ยวชาญเรื่องการดูแลสุขภาพที่มีภูมิหลังด้านการย้ายถิ่นมีคะแนนเฉลี่ย 3 ด้าน ใน 5 ด้านสูงกว่าอย่างมีนัยยะสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับ

กับผู้เชี่ยวชาญเรื่องการดูแลสุขภาพที่ไม่มีภูมิหลังด้านการย้ายถิ่น และคะแนนเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญเรื่องการดูแลสุขภาพที่มีความถนัดในการเผชิญหน้ากับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นบุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อนหรือบุคคลในที่ทำงานก็ตาม มีคะแนนเฉลี่ย 2 ด้าน ใน 5 ด้านต่ำกว่าเมื่อเทียบกับผู้เชี่ยวชาญเรื่องการดูแลสุขภาพที่ไม่มีประสบการณ์การเผชิญหน้ากับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม และคะแนนเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญเรื่องการดูแลสุขภาพที่รายงานว่าคนเคยได้รับการฝึกอบรมทางพหุวัฒนธรรม มีคะแนนเฉลี่ย 4 ด้าน ใน 5 ด้านสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมทางพหุวัฒนธรรม จากคะแนนจากการเปรียบเทียบทั้ง 3 กลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสามารถสรุปได้ว่าเครื่องมือประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เชี่ยวชาญเรื่องการดูแลสุขภาพสามารถจำแนกกลุ่มที่มีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมแตกต่างได้

การศึกษาเรื่องที่ 7 โดย Pope-Davis และ Nielson (1996) ทำการทบทวนงานวิจัยเชิงประจักษ์ (systematic review) ในเรื่องสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ใช้แบบวัด The Multicultural Counseling Inventory (แบบวัด MCI, Sodowsky, 1996) ในการศึกษาวิจัยจำนวน 6 เรื่อง ในช่วงปี ค.ศ. 1993- 1995 โดยงานวิจัยทั้ง 6 เรื่อง ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน ดังนี้ Sodowsky และคณะ (1994) แบ่งเป็นการศึกษาย่อยจำนวน 2 การศึกษา คือ (1.1) กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาด้านจิตวิทยา นักจิตวิทยาการปรึกษา และนักจิตวิทยาครอบครัวทั้งรัฐ จำนวน 604 คน (1.2) กลุ่มตัวอย่างคือนักจิตวิทยาการปรึกษาประจำศูนย์บริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ จำนวน 320 คน Ottavi และคณะ (1994) กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 128 คน Pope-Davis และ Ottavi (1994) ตัวอย่างคือนักจิตวิทยาการปรึกษาประจำศูนย์บริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ จำนวน 220 คน Pope-Davis และคณะ (1995) กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาจิตวิทยาคลินิกและจิตวิทยาการปรึกษาทั่วประเทศ จำนวน 344 คน โดยแบ่งเป็นนักศึกษาจิตวิทยาคลินิก จำนวน 185 คน และนักศึกษาจิตวิทยาการปรึกษาจำนวน 159 คน Pope-Davis และคณะ (1994) กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนหลักสูตรเดียวกันในมหาวิทยาลัยมิสเวสต์ จำนวน 120 คน และ Pope-Davis และคณะ (1993) กลุ่มตัวอย่างคือนักกิจกรรมบำบัดจาก 3 รัฐ จำนวน 94 คน นอกจากนี้ Pope-Davis และ Nielson (1996) ยังได้รวบรวมตัวแปรต่างๆ ที่ใช้ในการศึกษาร่วมกับระดับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

จากการประเมินด้วยแบบวัด MCI ที่ใช้ในการศึกษาทั้ง 6 เรื่อง ได้แก่ เชื้อชาติ อายุ เพศ ระดับการศึกษา จำนวนปีของการบริการทางสุขภาพทางจิต (years of mental health services) ประสบการณ์การทำงานในบิณฑพัฒนธรรม ประสบการณ์การฝึกปฏิบัติงาน, จำนวนการเรียนหลักสูตรวิชาทางพหุวัฒนธรรม, จำนวนการเข้าร่วมการฝึกอบรม, ประสบการณ์การรับกรณีพิเศษ ร่วมด้วย

ผลการวิจัยทั้ง 6 การศึกษาพบดังนี้ Sodowsky และคณะ (1994) พบว่านักศึกษาจิตวิทยา นักจิตวิทยาและนักจิตวิทยาการปรึกษาผู้ตอบแบบวัด MCI ที่มีประสบการณ์สูงกว่าในการทำงานในบิณฑพัฒนธรรมมีคะแนนด้านการตระหนักรู้และสัมพันธภาพสูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ที่น้อยกว่า Ottavi และคณะ (1994) พบว่าตัวแปรด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ชั้นปีการศึกษาของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา แต่จำนวนรายวิชาและการฝึกอบรม จำนวนชั่วโมงการปรึกษาเชิงจิตวิทยากับผู้มาปรึกษาจากพหุวัฒนธรรม และจำนวนการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษามีความสัมพันธ์กับคะแนนด้านการตระหนักรู้ทางพหุวัฒนธรรม อีกทั้งที่จำนวนรายวิชาทางพหุวัฒนธรรมของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษายังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนด้านทักษะและความรู้ทางวัฒนธรรมอีกด้วย ส่วน Pope-Davis และ Ottavi (1994) พบว่าเชื้อชาติของนักจิตวิทยาการปรึกษาประจำศูนย์บริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในมหาวิทยาลัยมีผลต่อคะแนนด้านความรู้ การตระหนักรู้และสัมพันธภาพทางพหุวัฒนธรรม เช่นเดียวกับ Pope-Davis และคณะ (1995) พบว่าเชื้อชาติของนักศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษาและจิตวิทยาคลินิก จำนวนรายวิชา การฝึกปฏิบัติงาน การฝึกอบรม การนิเทศที่เกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมและการทำงานกับผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมล้วนมีผลต่อสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาทั้งสิ้น ส่วน Pope-Davis และคณะ (1994) พบว่านักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรีที่มีประสบการณ์ในการทำงานในบิณฑพัฒนธรรมมีคะแนนสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาสูงกว่าผู้ที่ไม่มีความสัมพันธ์ โดยเฉพาะคะแนนด้านความรู้และด้านทักษะทางพหุวัฒนธรรม และ Pope-Davis และคณะ (1993) พบว่านักกิจกรรมบำบัดที่มีจำนวนรายวิชาและการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องทางพหุวัฒนธรรม จำนวนชั่วโมงการทำงานกับผู้รับบริการทางพหุวัฒนธรรมที่มากกว่าจะมีคะแนนด้านการตระหนักรู้ทางวัฒนธรรมที่สูงกว่าด้วย และระดับการศึกษาสามารถทำนายคะแนนด้านความรู้ทางพหุวัฒนธรรมได้

ข้อค้นพบจากการศึกษานี้มีประเด็นที่น่าสนใจ กล่าวคือการศึกษาวิจัยจำนวน 4 เรื่อง รายงานคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสมรรถนะทางพฤติกรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาด้วยแบบวัด MCI โดยแยกเป็นรายด้าน ได้แก่ การมีทักษะทางพฤติกรรม การมีความรู้ทางพฤติกรรม และการตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม ซึ่งการศึกษาทั้งหมดนี้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นทั้งนักจิตวิทยาการปรึกษาที่ปฏิบัติงานจริงในหน่วยงานบริการการปรึกษาในมหาวิทยาลัย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษา และนักศึกษาพยาบาล พบว่าคะแนนเฉลี่ยรายด้านทุกด้านนั้นมีคะแนนไม่แตกต่างกันทั้งในนักจิตวิทยาการปรึกษาที่ปฏิบัติงานจริง และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษาและนักศึกษาพยาบาลเลย หากแต่พบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทุกด้านจากแบบวัด MCI ระหว่างนักศึกษาพยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงานมีคะแนนเฉลี่ยรายด้านสูงกว่าคนที่ไม่มีความรู้ประสบการณ์ในการทำงานอย่างชัดเจน ผลจากการศึกษาครั้งนี้สรุปและอภิปรายว่า จำนวนการสำเร็จหลักสูตรวิชาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเป็นตัวทำนายคะแนนสมรรถนะทางพฤติกรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาทั้งในกลุ่มตัวอย่างนักจิตวิทยาการปรึกษาและนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษาได้ โดยผู้ที่มีจำนวนการเรียนหลักสูตรที่เกี่ยวข้องทางพฤติกรรมมากกว่าจะมีสมรรถนะทางพฤติกรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยามากกว่าผู้ที่ไม่เคยเรียนหรือสำเร็จหลักสูตรวิชาทางพฤติกรรม ส่วนในด้านประสบการณ์การเข้าร่วมสัมมนาหรือการฝึกอบรม ประสบการณ์การฝึกปฏิบัติงานและการนิเทศทางพฤติกรรม รวมถึงประสบการณ์การทำงานกับผู้มาปรึกษาจากพฤติกรรมต่างก็เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับสมรรถนะทางพฤติกรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาเช่นกัน

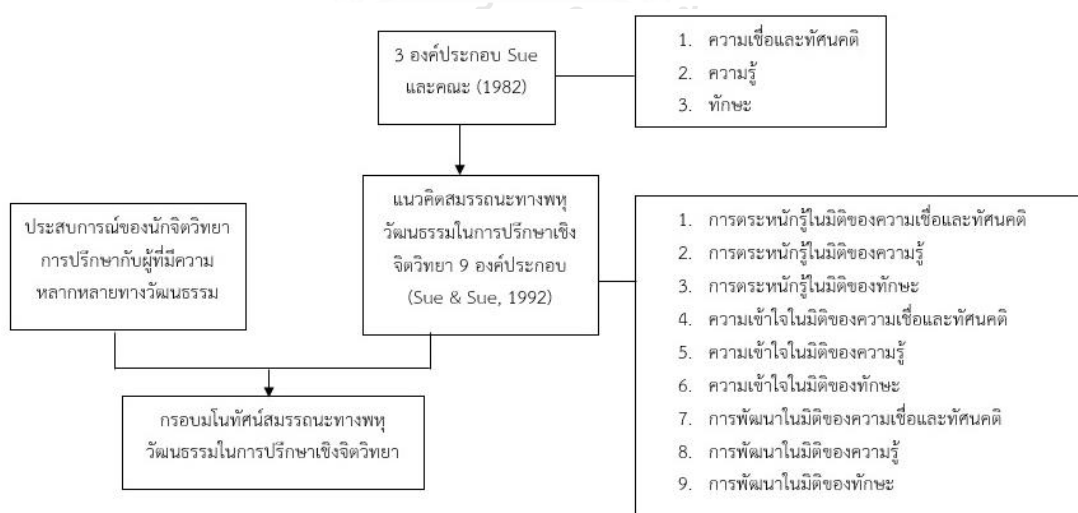
กล่าวโดยสรุปการศึกษาสมรรถนะทางพฤติกรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยานั้นยังคงมีอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ และความเข้าใจถึงสมรรถนะทางพฤติกรรมที่มีอยู่ในผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา รวมถึงประสบการณ์การทำงานของผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในฐานะมืออาชีพที่ทำงานกับผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และประสบการณ์ของผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาฝึกหัด ด้วยการศึกษาทั้งระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาหาคำตอบว่าสมรรถนะทางพฤติกรรมของผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีอยู่ในขณะนั้นเป็นอย่างไรบ้าง เพื่อทราบถึง

ข้อมูลเชิงประจักษ์ของสถานะสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีอยู่ในปัจจุบัน และเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษานั้นไปใช้สำหรับเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาสมรรถนะบางด้านที่ยังคงบกพร่องอยู่ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีความพร้อมอย่างเพียงพอมากที่สุดต่อการบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับบริบทสังคมที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรมสอดคล้องกับความหลากหลายที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน

ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

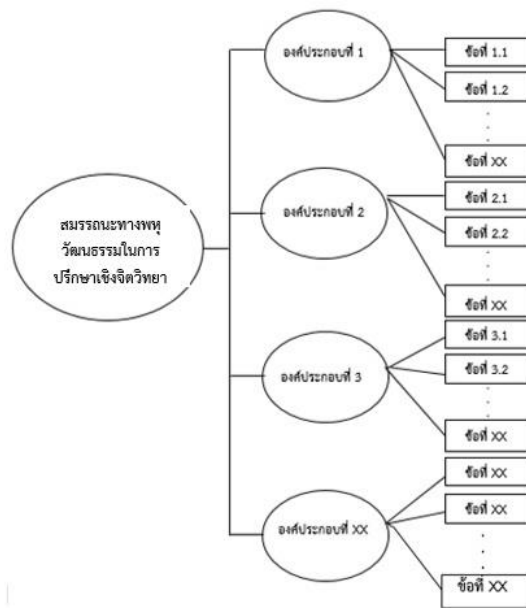
ในการศึกษาครั้งนี้ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนามาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทย โดยผู้วิจัยเริ่มต้นจากการวิจัยเชิงคุณภาพ แล้วจึงตามด้วยการวิจัยเชิงปริมาณเป็นลำดับ

ในการวิจัยการเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยศึกษากรอบโมโนทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทย ด้วยการสังเคราะห์ข้อมูลที่เป็นผลจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษาไทย ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัยในการวิจัยเชิงคุณภาพ

ต่อมาเป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ผู้วิจัยพัฒนาและตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติที่พึงประสงค์ มาตรฐานวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทย และทำการตรวจสอบข้อมูลเชิงประจักษ์จะมีความสอดคล้องกับโมเดลสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ตามมาตรฐานที่พัฒนาขึ้นจากการศึกษาระยะที่ 1 มากน้อยเพียงใด ดังกรอบแนวคิดในการวิจัย ในภาพที่ 5

ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดการวิจัยในการวิจัยเชิงปริมาณ

จากกรอบแนวคิดการวิจัยเชิงคุณภาพที่ผู้วิจัยศึกษาเป็นกรอบมโนทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทย จากการสังเคราะห์ข้อมูลการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพ และนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเชิงปริมาณในลำดับต่อมา ดังแผนภาพที่ 4 และ 5 โดยมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยดังแสดงในบทถัดไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีเชิงสำรวจเป็นลำดับ (exploratory sequential mixed methods design) เพื่อศึกษากรอบโมทัศน์และพัฒนาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทย โดยผู้วิจัยเริ่มต้นจากการวิจัยเชิงคุณภาพ แล้วจึงตามด้วยการวิจัยเชิงปริมาณเป็นลำดับ (Creswell, 2006, pp. 75-76) ในการวิจัยการเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา (phenomenology qualitative research) โดยให้ความสำคัญกับประสบการณ์ของนักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีลักษณะร่วมกัน (common experience) ในการปฏิบัติงานกับผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม จากนั้นจึงนำข้อมูลจากการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับผลจากการทบทวนวรรณกรรมมาพัฒนาเป็นกรอบโมทัศน์สำหรับกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการและองค์ประกอบสำหรับการพัฒนามาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา พร้อมทั้งตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ สำหรับรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย แบ่งตามการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยเริ่มต้นการศึกษาด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษากรอบโมทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทย ด้วยการศึกษาทบทวนวรรณกรรม และการสัมภาษณ์นักจิตวิทยาการปรึกษาที่ทำงานกับผู้มาปรึกษาจากหลากหลายวัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษากรอบโมทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทยจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อ (1) สังเคราะห์ข้อความรู้ปัจจุบันในเรื่องสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และ (2) ใช้ความรู้เป็นแนวทางในการกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกนักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม ตลอดจนแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาถึงการรับรู้ ความเข้าใจและ

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานกับผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมของนักจิตวิทยาการปรึกษาไทย

1. การสืบค้นงานวิจัยและหลักฐานอ้างอิงทางวิชาการเพื่อการทบทวน ประกอบด้วย

1.1) แหล่งข้อมูลงานวิจัยแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ มาจาก วัสดุตีพิมพ์ผลงานวิจัยในประเทศไทย โดยการสืบค้นงานวิจัยและหลักฐานอ้างอิงทางวิชาการดังกล่าวมาจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์โดยฐานข้อมูลที่เลือกใช้มีดังนี้

(1) สืบค้นงานวิจัยและหลักฐานทางวิชาการจาก งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และบทความทางวิชาการจากฐานข้อมูลของห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (CU Reference Databases) เอกสารฉบับเต็มในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (เครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย ThaiLis-Thai Library integrated System สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) รวมทั้งแหล่งข้อมูลของหน่วยงานหรือสถาบันที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมสุขภาพจิต

(2) สืบค้นงานวิจัยและหลักฐานอ้างอิงทางวิชาการ จากห้องสมุดของมหาวิทยาลัย

(3) สืบค้นจากบรรณานุกรมท้ายบทของงานวิจัยแต่ละเรื่องแล้วจึงสืบค้นงานวิจัยต้นฉบับต่อไป

1.2) กำหนดคำสำคัญในการสืบค้น (Key Word) คำสำคัญที่ใช้ในการสืบค้นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่สนใจ ได้แก่ “สมรรถนะพหุวัฒนธรรม” “การศึกษาเชิงจิตวิทยา” และในรูปแบบภาษาอังกฤษใช้คำสืบค้น คือ “Multicultural Competency” “Multicultural Counseling” “Asia Multiculturalism” และ “Asia Multiculturalism” เป็นต้น

1.3) เกณฑ์การคัดเลือกงานวิจัย ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกงานวิจัย ดังนี้

(1) ชนิดหรือประเภทของงาน เป็นงานวิจัย วิทยานิพนธ์ หรือบทความวิจัย ที่ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา

(2) ระยะเวลาที่รายงานผล/ ตีพิมพ์ เป็นงานวิจัยและหลักฐานอ้างอิงทางวิชาการจากแหล่งข้อมูลที่รายงานผล/ ตีพิมพ์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2549-2559

(3) ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล เป็นงานวิจัยและหลักฐานอ้างอิงทางวิชาการที่สามารถค้นหารายงานฉบับเต็ม (Full Text) ได้

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพในเรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา โดยในขั้นตอนนี้ มีรายละเอียดดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) เป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานการศึกษาเชิงจิตวิทยากับผู้มาปรึกษา ที่มีความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม จำนวน 7 คน ซึ่งได้รับการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ตามเกณฑ์คัดเข้าและเกณฑ์คัดออกดังต่อไปนี้

เกณฑ์คัดเข้า ได้แก่

(1) เป็นนักจิตวิทยาการปรึกษา ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรจิตวิทยาการปรึกษาระดับปริญญาโทหรือเอก

(2) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในการศึกษาเชิงจิตวิทยา 3 ปีขึ้นไป หรือจำนวนชั่วโมงการศึกษาเชิงจิตวิทยาตั้งแต่ 2,000 ชั่วโมงขึ้นไป

(3) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานอย่างต่อเนื่องกับผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เช่น กลุ่มความหลากหลายทางเพศ กลุ่มนักบวช กลุ่มผู้บกพร่องทางด้านร่างกาย และกลุ่มที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม อาทิ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ภาษาถิ่น และศาสนา เช่น กลุ่มมุสลิมผู้ที่มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ภาคใต้ของประเทศไทย เป็นต้น

(4) เป็นผู้ที่สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ของตนได้ดี และ มีความสมัครใจเข้าร่วมการวิจัยเพื่อให้ข้อมูล

เกณฑ์การคัดออก ได้แก่

- (1) ไม่สะดวกที่จะบอกเล่าถึงประสบการณ์ของตนเอง
- (2) ไม่ยินยอมให้มีการใช้เทปบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์

การเข้าถึงผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยติดต่อไปยังผู้นำผู้วิจัยเข้าสู่แหล่งข้อมูล (Gatekeepers) ผู้ที่กำลังศึกษาหลักสูตรจิตวิทยาการปรึกษาหรือเป็นศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้ว ที่เป็นสมาชิกกลุ่มสมาคม เช่น ชมรมนักจิตวิทยาการปรึกษาจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่มีการเปิดหลักสูตรด้านจิตวิทยาการปรึกษา ทั้งนี้ในกรณีที่ผู้นำผู้วิจัยเข้าสู่แหล่งข้อมูลแนะนำผู้ให้ข้อมูลหลักมากกว่า 1 คน นอกเหนือจากการพิจารณาตามเกณฑ์คัดเลือกแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกโดยพิจารณาจากความหลากหลายของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้งในด้าน อายุ ประสบการณ์ทำงาน แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ตลอดจนความอิ่มตัวของข้อมูล (saturation) ประกอบด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. ตัวผู้วิจัย สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ตัวผู้วิจัยถือเป็นเครื่องมือสำคัญเพราะผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยตระหนักว่าภูมิหลังและวัฒนธรรมของตนเองนั้นอาจมีส่วนทำให้เกิดผลกระทบต่อการศึกษาความหมายได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดจุดยืนในการวิจัยเพื่อรับทราบถึงภูมิหลังและวัฒนธรรมส่วนตัวนั้นเป็นปัจจัยสำคัญ ที่พึงตระหนัก ระมัดระวังอยู่เสมอตลอดระยะเวลาการทำวิจัย เพื่อมิให้เกิดอคติใดใดที่จะส่งผลกระทบต่อความและสามารถวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเที่ยงตรง ไม่บิดเบือน

2. แนวทางการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยพัฒนาแนวคำถามสัมภาษณ์จากการทบทวนวรรณกรรม โดยเน้น การรับรู้ การตระหนัก ความรู้และความเข้าใจผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่างหลากหลายในด้านวัฒนธรรมและเน้นถึงประสบการณ์ของนักจิตวิทยาการปรึกษาในการทำงานกับผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม ดังแนวคำถามต่อไปนี้

ตารางที่ 2

แนวคำถามการสัมภาษณ์

ประเด็น	แนวคำถามการสัมภาษณ์
1. คำถามนำ	1.1) ขอให้เล่าถึงลักษณะการทำงานจิตวิทยาการศึกษาของท่าน คำถามเพิ่มเติม เช่น กลุ่มผู้มารับบริการศึกษา ที่ท่านให้บริการศึกษา ประเภทของการให้บริการทางจิตวิทยา และจิตวิทยาการศึกษา ระยะเวลาในการทำงาน และจำนวนผู้มาปรึกษาโดยเฉลี่ยต่อวัน
2. ประสพการณ์ ทำงานกับผู้มา ปรึกษาที่มีความ แตกต่าง และ หลากหลายทาง วัฒนธรรม	2.1) โดยทั่วไป ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิง จิตวิทยาที่ทำงานกับผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่าง และหลากหลายทาง วัฒนธรรม ควรจะมีลักษณะอย่างไร และอะไรเป็นสิ่งที่ทำให้การปรึกษา ประสบความสำเร็จ สิ่งใดเป็นตัวขัดขวาง คำถามเพิ่มเติม เช่น ด้านความรู้ (ประเด็นที่เป็นความรู้คืออะไรบ้าง อย่างไร เล่าถึงประสพการณ์ตรง) ด้านการตระหนักรู้ (ควรมีการตระหนักในเรื่องใด อย่างไรบ้าง) ด้านทักษะ (มีทักษะหลักที่สำคัญอย่างไร และแตกต่างไป จากการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทั่วไปอย่างไร) 2.2) ขอให้ท่านเล่าถึงประสพการณ์ตรงของท่านในการให้บริการปรึกษาเชิง จิตวิทยา กับผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม คำถามเพิ่มเติม เช่น กลุ่มเป้าหมายและลักษณะประเด็นปัญหาของผู้มารับ บริการปรึกษา ท่านเคยมีประสพการณ์ ความเข้าใจผิด ความยากลำบาก หรือความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในขณะที่ให้บริการปรึกษา มีมากน้อยเพียงใด ท่านแก้ไขอย่างไร และผลลัพธ์คืออะไร 2.3) ขอให้ท่านพูดถึงถึงประสพการณ์ของท่าน ในด้านการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้อง ในการให้บริการด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยา กับผู้มาปรึกษาที่มีความ หลากหลายทางวัฒนธรรม

ประเด็น

แนวคำถามการสัมภาษณ์

คำถามเพิ่มเติม เช่น ท่านเคยได้เรียน ผีกรอบมเฉพาะทางด้านนี้ หรือไม่
อย่างไร ท่านเรียนรู้ ในเรื่องการให้บริการ ผู้มาปรึกษาที่มีความ
หลากหลายทางวัฒนธรรม อย่างไร จากแหล่งข้อมูลใด (ประสบการณ์ตรง
การอ่านหนังสือ ดูสารคดี การวิจัย การเป็นอาสาสมัคร ฯลฯ)

3. คำถามปิดท้าย ขอให้ท่านระบุประเด็นอื่นเพิ่มเติมจากคำถามข้างต้น (ถ้ามี)

3. บันทึกการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจัดบันทึกการสัมภาษณ์ระหว่างการสนทนา (ดังภาคผนวก ง)

4. อุปกรณ์บันทึกเสียง เพื่อบันทึกการสนทนาระหว่างการสัมภาษณ์ เพื่ออำนวยความสะดวก
ในการเก็บข้อมูลและเพื่อความถูกต้องของข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. ผู้วิจัยนำเสนอโครงการวิจัยต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่ม
สหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (โครงการวิจัยที่ 134.1/2560 วันที่รับรอง 9 ตุลาคม
2560)

2. เมื่อได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยได้ ผู้วิจัยติดต่อผู้นำผู้วิจัยเข้าสู่แหล่งข้อมูล
เพื่อติดต่อไปยังผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์คัดเลือกทุกท่าน ผู้วิจัยอธิบายรายละเอียด
ของโครงการวิจัยและแจ้งสิทธิของผู้เข้าร่วมการวิจัยให้ทราบ พร้อมทั้งนำเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการ
วิจัยให้ผู้ให้ข้อมูลได้อ่าน และอธิบายข้อสงสัยต่าง ๆ จนเกิดความเข้าใจเป็นอย่างดี

3. เมื่อทราบความสมัครใจและยินดีร่วมการวิจัยของผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยขอให้ผู้ให้ข้อมูลหลักลง
นามลงในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

4. จากนั้นผู้วิจัยเดินทางไปพบผู้ให้ข้อมูลหลักตามวันและเวลาดนัดหมาย ตามที่ผู้ให้ข้อมูล
สะดวก เพื่อสัมภาษณ์พร้อมทั้งบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล โดยใช้เวลา
ประมาณครั้งละประมาณ 44-92 นาที ทั้งนี้การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3 และ 4 เป็นการสัมภาษณ์
2 ครั้งต่อผู้ให้ข้อมูล 1 ราย

5. หลังจากการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง ผู้วิจัยถอดข้อความจากแถบเสียงแล้วจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลควบคู่ระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตารางที่ 3

รายละเอียดวันเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก	ครั้งที่	วันที่	สถานที่	เวลา	ระยะเวลารวม
A01/ วรรณภา	1	28 ธันวาคม 2560	บ้านพักแห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร	10.20-11.42 น.	82 นาที
A02/ นฤมล	1	21 ตุลาคม 2560	ห้องพักอาจารย์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง	13.00-14.05 น.	65 นาที
A03/ จริญญา	1	16 ตุลาคม 2560	ห้องพักอาจารย์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง	13.00-14.20 น.	80 นาที
	2	4 พฤศจิกายน 2560	ห้องพักอาจารย์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง	11.30-12.22 น.	52 นาที
A04/ อารีญา	1	10 พฤศจิกายน 2560	ห้องประชุม มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง	13.00-14.26 น.	86 นาที
	2	21 พฤศจิกายน 2560	ห้องประชุม มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง	14.00-14.44 น.	44 นาที
A05/ รุ่งอรุณ	1	3 พฤศจิกายน 2560	ห้องประชุม มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง	13.30-14.38 น.	68 นาที
A06/ พัฒนา	1	17 พฤศจิกายน 2560	ห้องประชุม หน่วยส่งเสริมสุขภาพของ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง	12.00-13.06 น.	66 นาที
A07/ บรรจง	1	7 มกราคม 2561	ห้องประชุม มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง	14.00-15.32 น.	92 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนของระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา โดยเน้นถึงความเข้าใจถึงความหมายของปรากฏการณ์หรือประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ถอดเทปอย่างละเอียดแบบคำต่อคำ (verbatim) โดยรักษาลักษณะที่เป็นธรรมชาติ อารมณ์ ความรู้สึก และบรรยากาศของการสนทนา เพื่อเตรียมข้อมูลเพื่อใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล (content analysis)

2. การให้รหัสข้อมูลแบบอุปนัย (inductive) ผู้วิจัยอ่านเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์อย่างละเอียดและมองหาประเด็นสำคัญ (themes) จากข้อมูล เพื่อให้รหัสข้อมูล (coding) ที่สั้นกระชับเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลสื่อความหมายถึง ด้วยการให้รหัสชื่อเดียวกันกับข้อมูลที่มีความหมายเดียวกัน เมื่อดำเนินการให้รหัสข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลหลักคนแรกแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก (รองศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ต้อยคำภีร์) ตรวจสอบการให้รหัสข้อมูลและข้อเสนอแนะในการปรับแก้ไขการให้รหัสข้อมูล เพื่อแนวทางในการให้รหัสข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลหลักคนอื่น ๆ ต่อไป

3. จัดกลุ่มข้อมูล (categorization) ที่มีความเหมือนหรือคล้ายกันของประเด็นสำคัญ (themes) มาสร้างเป็นหมวดหมู่ย่อย (subcategories) เพื่อพัฒนาการวิเคราะห์ข้อมูลไปสู่ความคิดรวบยอด (concept) โดยนำหมวดหมู่ย่อยที่คล้ายกันมาอยู่ในหมวดเดียวกันตามองค์ประกอบแบบจำลองสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา

4. สังเคราะห์กรอบมโนทัศน์เกี่ยวกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบกับนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบและองค์ประกอบย่อยของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม

5. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (trustworthiness) ของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพหลังจากเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว (นิศา ชูโต, 2551) ดังนี้

5.1) ความน่าเชื่อถือ (credibility) ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลและการตีความของผู้วิจัยเพื่อยืนยันว่าผลที่ได้จากการศึกษานั้นเป็นความจริง ด้วยวิธีการดังนี้

5.1.1) ระยะเวลาอยู่ในสนามที่นานพอ (prolonged engagement) (วิจัยได้ใช้ระยะเวลาในการศึกษา ทบทวนวรรณกรรม รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลที่นานเพียงพอที่ผู้วิจัยจะสามารถเข้าใจคุณลักษณะสำคัญของสมรรถนะทางพฤติกรรมธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและเข้าใจความหมายนั้น มีระยะเวลาในการเรียนรู้ในบริบทที่ศึกษา มีการถ่ายทอด เล่า ตรวจสอบ และปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางการวิจัยกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อยู่เสมอ

5.1.2) ด้วยการตรวจสอบสามเส้า (triangulation) ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลนั้นถูกต้องหรือไม่ จากนั้นตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (investigator triangulation) โดยมีผู้ช่วยวิจัยจำนวน 1 คน (นายธนพงศ์ อุทัยรัตน์) ที่เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีประสบการณ์ในการวิจัยเชิงคุณภาพร่วมตรวจสอบบทบันทึกการสัมภาษณ์ เพื่อดูว่าได้ข้อมูลแตกต่างกันอย่างไร และดำเนินการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (methodological triangulation) คือผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายเพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน ทั้งจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการทบทวนวรรณกรรม ควบคู่ไปกับการสังเกตในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

5.1.3) การตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (peer debriefing) ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์และข้อสรุปมาตรวจสอบกับรองศาสตราจารย์ ดร.อริญญา ตัญคำภีร์

5.1.4) การตรวจสอบโดยผู้ให้ข้อมูลหลัก (member-checking) ผู้วิจัยนำผลการให้รหัสข้อมูลไปให้ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 5 ราย (ผู้ให้ข้อมูลหลัก ID A01, A02, A03, A04, และ A06) ตรวจสอบและแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อแน่ใจว่าข้อสรุปที่ได้นั้นครอบคลุมเรื่องราวและเป็นข้อมูลที่มาจากประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลอย่างแท้จริง รวมทั้งตรวจสอบว่าผู้วิจัยเข้าใจ

เรื่องราวตรงกันกับผู้ให้ข้อมูลหลักบอกเล่ามา โดยผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 5 รายเห็นด้วยกับผลการวิเคราะห์ข้อมูล

5.2) ความสามารถในการถ่ายโอน (transferability) เพื่อแสดงให้เห็นว่าผลการศึกษสามารถอ้างผลวิจัยไปสู่สภาพบริบทที่คล้ายคลึงกัน โดยการใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sample) โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์คุณลักษณะของผู้ให้ข้อมูลหลัก และเลือกแบบเฉพาะเจาะจงเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่สามารถตอบคำถามการวิจัยและสามารถอ้างอิงได้

5.3) ความสามารถในการพึ่งพาได้ (dependability) เพื่อแสดงให้เห็นว่าข้อค้นพบที่ได้มีความคงที่ และสามารถกระทำซ้ำได้ ด้วยการตรวจสอบ (inquiry audit) เป็นการตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำทั้งกระบวนการและผลลัพธ์ของการศึกษาวิจัย โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ในแต่ละขั้นตอนปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำเป็นระยะ

5.4) ความสามารถในการยืนยัน (confirmability) เพื่อแสดงความเป็นกลางของข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาวิจัยว่าเกิดจากผู้ให้ข้อมูลหลัก ไม่ใช่อคติหรือความคิดเห็นส่วนตัวของผู้วิจัยด้วยวิธี การตรวจสอบร่องรอย (audit trail) ซึ่งผู้วิจัยแสดงหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้เก็บรวบรวมไว้ทั้งหมดตลอดระยะเวลาการศึกษาวิจัย เพื่อยืนยันว่าข้อมูลที่ได้มาจากการวิเคราะห์และสรุปจากข้อมูลจริงทั้งสิ้น รวมทั้งการพิจารณาตนเองของผู้วิจัย (reflexivity) เป็นการจดบันทึกที่แสดงถึงการพิจารณาใคร่ครวญตนเองของผู้วิจัยในระหว่างการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพเริ่มตั้งแต่ความสนใจที่มีต่อเรื่องที่ศึกษาจนถึงเมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ผู้อ่านสามารถตรวจสอบได้

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยคำนึงการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างโดยได้นำโครงสร้างวิทยานิพนธ์เสนอคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การวิจัยนี้ดำเนินโดยคำนึงถึงความยินยอมและความปลอดภัยของกลุ่มตัวอย่างเป็นหลัก ตั้งแต่เริ่มกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลจนกระทั่งนำเสนอผลการวิจัย ซึ่งมีการแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล และลักษณะการสนทนาแบบเจาะลึก โดยให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่าการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้เป็นไปด้วยความสมัครใจ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างตัดสินใจด้วยตนเอง และชี้แจงให้ทราบสิทธิของตัวอย่างในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ จึงให้เซ็นใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย และแจ้งให้ทราบว่าผู้เข้าร่วมวิจัยมีสิทธิในการถอนตัวจากการวิจัยได้ทุกเมื่อหากต้องการ โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล ซึ่งการถอนตัวนั้นไม่ส่งผลกระทบต่อผู้เข้าร่วมวิจัยทั้งสิ้น ในส่วนข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียงนำไปถอดข้อความเก็บรักษาไว้เป็นความลับและจะถูกทำลายเมื่อสิ้นสุดการวิจัยภายใน 1 ปี ส่วนการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลรายงานในภาพรวม โดยไม่มีการเปิดเผยชื่อนามสกุลที่แท้จริงและที่อยู่ของกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งไม่นำเสนอข้อมูลใดในรายงานที่จะนำไปสู่การระบุตัวตนของผู้เข้าร่วมวิจัยได้

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 คือผลการทบทวนวรรณกรรม และข้อมูลการศึกษาในขั้นตอนที่ 2 คือ ผลการศึกษาเชิงคุณภาพถึงการรับรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการปรึกษาเชิงจิตวิทยากับผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มาสังเคราะห์ร่วมกับนิยามขององค์ประกอบ 9 ด้านตามแบบจำลองเมทริกซ์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (The MCCs Matrix Model) (D. W. Sue et al., 1992) ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการศึกษาครั้งนี้ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้พิจารณาผลการสังเคราะห์ในเรื่องของแนวคิดทฤษฎีทางด้านพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา โดยผลลัพธ์ของขั้นตอนนี้คือ กรอบมโนทัศน์ของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สำหรับนำไปพัฒนามาตรวัดในระยะที่ 2 ต่อไป

ตอนที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยเชิงปริมาณมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติที่พึงประสงค์ของมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา โดยมี 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 พัฒนาข้อกระทงรายชื่อ ในขั้นตอนนี้มีแนวทางการดำเนินการดังนี้

1. การสร้างข้อกระทง ผู้วิจัยสร้างข้อกระทงจากข้อมูลเอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีอยู่ รวมทั้งข้อมูลจากการศึกษา ระยะที่ 1 ตามประเด็นหลักและประเด็นย่อยที่ได้ทั้งหมดจากข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยพิจารณาสร้างข้อกระทงจากข้อความที่ผู้ให้ข้อมูลหลักกล่าวถึงในแต่ละประเด็นทั้งหมด ร่วมกับนิยามขององค์ประกอบ 9 ด้านตามแบบจำลองเมทริกซ์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา (The MCCs Matrix Model) (D. W. Sue et al., 1992) ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนามาตร

2. การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความตรงตามภาวะสันนิษฐาน และความเหมาะสมของข้อกระทงรายชื่อ ด้วยวิธีการดังนี้

2.1) ผู้วิจัยนำข้อกระทงที่ได้จากข้อมูลผลการวิจัยเชิงคุณภาพ ไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (รศ. ดร.อรุณญา ตัญคำภีร์) ครั้งที่ 1 เพื่อดูความเหมาะสมของข้อกระทงและรับข้อเสนอแนะ โดยผู้วิจัยร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตัดข้อกระทงที่มีความหมายซ้ำซ้อน ความหมายคลาดเคลื่อนหรือไม่ชัดเจน และไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

2.2) จากนั้นผู้วิจัยนำข้อกระทงที่ได้จากการพิจารณา ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ครั้งที่ 1 มาจัดทำการทดสอบความเข้าใจในด้านความเหมาะสมของการใช้ภาษาในการสื่อความหมายของข้อกระทง และพิจารณาความซ้ำซ้อนอีกครั้ง ร่วมกับนิสิตปริญญาเอก สาขาจิตวิทยาการศึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ผ่านประสบการณ์การฝึกปฏิบัติการด้านการศึกษาเชิงจิตวิทยามาแล้วอย่างน้อย 1,500 ชั่วโมง จำนวน 4 คน จากนั้นปรับตามข้อคำถามที่มีความหมายกำกวม หรือเป็นข้อคำถามที่เนื้อความยาวเกินไป ออก

2.3) ผู้วิจัยได้นำข้อกระทงที่พัฒนาจากขั้นตอนข้างต้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ รวมจำนวน 7 ท่าน (รายชื่อดังภาคผนวก ค) พิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหาและความเป็นตัวแทนของเนื้อหาที่ต้องการวัด ร่วมกับการพิจารณาความตรงของเนื้อหาหรือข้อ (item content validity) ตามเนื้อหาที่ระบุไว้ในนิยามเชิงปฏิบัติการ จากนั้นนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence: IOC) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	หมายถึง	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์
ΣR	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญ โดยคะแนนผลการตัดสินของผู้เชี่ยวชาญ ให้คะแนน ดังนี้
+1	หมายถึง	ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ
0	หมายถึง	ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ
-1	หมายถึง	ข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ
N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์ ถ้าค่า IOC มากกว่า .60 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ หากค่า IOC น้อยกว่าหรือเท่ากับ .60 แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ จึงตัดข้อกระทงที่ค่า IOC ไม่ถึงเกณฑ์ออก จากนั้นผู้วิจัยนำข้อคำถามที่ปรับปรุงแก้ไขเป็นที่เรียบร้อยแล้วมารวมเป็นมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 จำนวน 73 ข้อ

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพข้อกระทงรายข้อ ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากร เป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก (ด้านจิตวิทยาการศึกษาและสาขาวิชาหรือแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว) และผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (เช่น ผู้ให้บริการทางสุขภาพจิต พยาบาลจิตเวช ครูแนะแนว เป็นต้น)

กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น (1) นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก ที่กำลังศึกษาภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2560 ด้านจิตวิทยาการศึกษา และสาขาวิชาหรือแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว (ได้แก่ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก ในสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและแนะแนว สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา และแขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา) และ (2) ผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (เช่น ผู้ให้บริการทางสุขภาพจิต พยาบาลจิตเวช ครูแนะแนว เป็นต้น) สำหรับขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการตรวจสอบข้อกระทงรายข้อ อ้างอิงตามคำแนะนำของ (Javali, Gudaganavar, & Raj, 2011) ที่เสนอให้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างมีขั้นต่ำ จำนวน 50 คนขึ้นไป สำหรับการตรวจสอบความเที่ยง ความสอดคล้องภายใน (Javali et al., 2011) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้เก็บตัวอย่าง จำนวน 85 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ มาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยมีทั้งหมด 10 ด้าน 73 ข้อ ลักษณะการตอบเป็นมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ ตั้งแต่ 5 (ตรงมากที่สุด) 4 (ค่อนข้างตรง) 3 (ตรงกับไม่ตรงพอ ๆ กัน) 2 (ค่อนข้างไม่ตรง) และ 1 (ไม่ตรงเลย) คิดคะแนนโดยนำคะแนนของแต่ละข้อกระทงมารวมกัน มีช่วงคะแนนตั้งแต่ 73 ถึง 365 คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนามาตรวัดและเก็บข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับมหาวิทยาลัยที่และ/หรือ อาจารย์ผู้สอนและ/หรือ หน่วยงานต้นสังกัดของกลุ่มตัวอย่างทั้งที่เป็นศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้ว และศิษย์ปัจจุบัน โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งไปให้มหาวิทยาลัยหรืออาจารย์ผู้สอนและ จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 85 คน ตามวันและเวลาที่ได้นัดหมายไว้ล่วงหน้า

2. นัดหมายวันและเวลาในการรับแบบสอบถามคืน ตามวันและเวลาที่กลุ่มตัวอย่างสะดวก

3. ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการเก็บข้อมูล มาทำการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

3.1) วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อคำถามที่เหลือในมาตรวัด (corrected item-total correlation: CITC) เพื่อประเมินว่าข้อคำถามแต่ละข้อนั้นวัดลักษณะเดียวกันกับข้อคำถามอื่นหรือไม่

3.2) วิเคราะห์ความเที่ยงของมาตรวัด โดยการหาค่าความสอดคล้องภายในด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha)

4. ผู้วิจัยนำข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกมาจัดทำเป็นมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 จำนวน 47 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ (1) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของมาตรวัด ด้วยโปรแกรม SPSS for windows คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแต่ละข้อคำถามจะต้องมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เกินกว่า .20 ขึ้นไป (2) วิเคราะห์ความสอดคล้องภายใน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค วัดด้วยโปรแกรม SPSS for windows

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของมาตรวัดทั้งฉบับ ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ (criterion-related validity) และความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน (construct validity) ด้วยวิธีการวิเคราะห์หอคัมภ์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติของมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาที่ให้ผลการวัดสอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด และตรวจสอบว่าข้อกระทงแต่ละข้อในมาตรวัดที่พัฒนาขึ้นนี้มีความตรงเชิงโครงสร้างตามกรอบแนวคิดในการพัฒนามาตรวัด และการตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์ของมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา (criterion-related validity)

ในการพิจารณามาตรวัดสำหรับการตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์ ผู้วิจัย ใช้ 2 มาตรวัด ได้แก่ (1) มาตรวัดการตอบเพื่อทำให้ดูดีทางสังคม (Social Desirability Scale: SDS Form C) ซึ่งเป็นมาตรวัดเพื่อช่วยตรวจสอบความน่าเชื่อถือว่าการตอบคำถามของผู้ตอบในมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยานั้นเป็นการตอบเพียงเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของสังคมหรือไม่ (2) แบบสอบถามสัมพันธภาพและความร่วมมือในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับนักจิตวิทยาการปรึกษา (The Working Alliance Inventory-Short Form) เป็นแบบวัดความร่วมมือในการศึกษาเชิงจิตวิทยาระหว่างผู้มารับบริการและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษา โดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งเหตุผลของผู้วิจัยในการเลือกมาตรวัดสองฉบับนี้เนื่องจากการทบทวนวรรณกรรมจากการศึกษา โดย Gonzalez และคณะ (2018) ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ระดับสัมพันธภาพและความร่วมมือในการศึกษาเชิงจิตวิทยาของผู้มารับบริการ และผลลัพธ์ของการบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา โดยมีการตอบตามความปรารถนาของสังคมเป็นตัวแปรควบคุม ซึ่งพบว่าสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษาฝึกหัดผู้ให้บริการกับระดับสัมพันธภาพและความร่วมมือในการศึกษาเชิงจิตวิทยามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับที่สูง ที่สะท้อนถึงสัมพันธภาพในการปรึกษาที่เกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นของกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยา เนื่องจากสัมพันธภาพและการร่วมมือในการศึกษาเชิงจิตวิทยานั้นสามารถสะท้อนถึงความสามารถของผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ในการทำงานในบริบทของพหุวัฒนธรรมได้ ซึ่งผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ที่มีสมรรถนะทาง

พหุวัฒนธรรมในการศึกษานั้นย่อมมีสัมพันธภาพที่เอื้อให้เกิดความร่วมมือในการศึกษาได้ดีด้วยเช่นกัน สำหรับขั้นตอนนี้มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากร เป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก (ด้านจิตวิทยาการศึกษาและสาขาวิชาหรือแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว) และผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (เช่น ผู้ให้บริการทางสุขภาพจิต พยาบาลจิตเวช ครูแนะแนว เป็นต้น)

กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น (1) นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก ที่กำลังศึกษาภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2560 ด้านจิตวิทยาการศึกษา และสาขาวิชาหรือแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว (ได้แก่ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก ในสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและแนะแนว สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา และแขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา) และ (2) ผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (เช่น ผู้ให้บริการทางสุขภาพจิต พยาบาลจิตเวช ครูแนะแนว เป็นต้น) สำหรับการกำหนดขนาดตัวอย่าง ผู้วิจัยพิจารณาตามข้อเสนอแนะของ Tabachnick และ Fidell (2001) ที่ระบุว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ ในการวิเคราะห์โมเดลรีสเรล ควรมีจำนวน 300 คน ขึ้นไป ซึ่งในการวิจัยขั้นตอนนี้มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน

การเข้าถึงและคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วย 2 แนวทาง กล่าวคือ (1) ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ด้านจิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและแนะแนว) ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกแบบหลายขั้นตอน เพื่อให้สามารถเป็นตัวแทนประชากร โดยเริ่มจากขั้นตอนแรก ผู้วิจัยคัดเลือกมหาวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจากทั่วประเทศที่มีหลักสูตรด้านจิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและแนะแนว ขั้นตอนต่อมา ผู้วิจัยจัดกลุ่มมหาวิทยาลัยในข้อที่ 1 ตามภูมิภาค ด้วยการแบ่งพื้นที่ เป็น 5 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และเขตกรุงเทพมหานคร ขั้นตอนสุดท้าย ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง นิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ด้านจิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและแนะแนว) แบบเจาะจง (purposive sampling)

เพื่อให้สามารถเป็นตัวแทนประชากร (2) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแล้วปฏิบัติงานด้านการปรึกษาในวิชาชีพอื่น (เช่น นักจิตวิทยาการปรึกษาที่ไปทำหน้าที่ฝ่ายฝึกอบรมของหน่วยงานต่างๆ) และผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (เช่น ผู้ให้บริการทางสุขภาพจิต พยาบาลจิตเวช ครูแนะแนว เป็นต้น) ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เพื่อให้สามารถเป็นตัวแทนประชากร โดยผู้วิจัยติดต่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับหน่วยงานต้นสังกัดของกลุ่มตัวอย่าง โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งไปยังหน่วยงานต้นสังกัดของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น มีจำนวน 316 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ซึ่งประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนวิชาที่เคยเรียนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางพฤติกรรม และจำนวนหลักสูตรที่เคยฝึกอบรมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม
2. มาตรฐานวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 โดยมีทั้งหมด 10 ด้าน จำนวน 47 ข้อกระทง ลักษณะการตอบเป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ ตั้งแต่ 5 (ตรงมากที่สุด) 4 (ค่อนข้างตรง) 3 (ตรงกับไม่ตรงพอ ๆ กัน) 2 (ค่อนข้างไม่ตรง) และ 1 (ไม่ตรงเลย) คิดคะแนนโดยนำคะแนนของแต่ละข้อกระทงมารวมกัน มีช่วงคะแนนตั้งแต่ 47 ถึง 235 คะแนน
3. มาตรฐานวัดการตอบเพื่อทำให้ดูดีทางสังคม ฉบับสั้น Form C (Social Desirability Scale: SDS Form C) โดย W. M. Reynolds (1982) ซึ่งพัฒนาเป็นแบบวัดมาตรฐานฉบับสั้นจากมาตรฐานวัดการตอบเพื่อทำให้ดูดีทางสังคมฉบับเต็ม จำนวน 13 ข้อ (Social Desirability Scale: SDS) ของ Crowne และ Marlowe (1960) ฉบับภาษาไทยแปลและเรียบเรียงโดย (มณีญา สุราษ, 2559) เนื่องจากการประเมินสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาด้วยการให้ผู้ตอบรายงานตนเอง อาจมีประเด็นของการตอบเพื่อให้ตนเองดูดี ประกอบกับในการศึกษาของ Ponterotto และ Potere (2003) ซึ่งพัฒนามาตรวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาสำหรับนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้ใช้มาตรฐานวัดการตอบเพื่อทำให้ดูดีทางสังคมนี้เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือ

ของคำตอบที่ได้จากคำตอบว่ามีแนวโน้มตอบคำถามให้ดีขึ้นความเป็นจริงเช่นกัน มาตรวัดนี้ประกอบด้วยข้อกระทงทั้งหมด 13 ข้อ ด้วยการเลือกตอบแบบใช่-ไม่ใช่ คะแนนรวม 13 คะแนน พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 0 ถึง 13 เช่น ฉันไม่เคยแสดงความไม่ชอบอย่างรุนแรงต่อหน้าใคร, ฉันมีตระวังเรื่องการแต่งกายของตนเองเสมอ เป็นต้น มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Reliability Coefficient) ของแบบวัดมีค่าอยู่ในช่วง .87 ถึง .88 (มณีญา สุราษ, 2559)

4. มาตรวัดสัมพันธภาพและความร่วมมือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับนักจิตวิทยา (The Working Alliance Inventory-Short Form) พัฒนาโดย Kokotovic และ Tracey (1990) และมีรากฐานมาจาก The Working Alliance Inventory ของ Horvath และ Greenberg (1986, 1989) มาตรวัดนี้ฉบับภาษาไทยแปลและเรียบเรียงโดย ธนพล เลี้ยงสุขสันต์ (2561) ซึ่งในการศึกษาของ Sodowsky, Kuo-Jackson, Richardson, และ Corey (1998) ใช้มาตรนี้เป็นเกณฑ์ในการประเมินผลลัพธ์ของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษา ทั้งนี้สัมพันธภาพและความร่วมมือทางการปรึกษาเชิงจิตวิทยานี้ เป็นตัวแทนที่สะท้อนได้ถึง การมีปฏิสัมพันธ์ การร่วมมือในการทำงาน และสัมพันธภาพระหว่างผู้มารับบริการและนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา อันเป็นส่วนสำคัญอย่างมากต่อความราบรื่นและความก้าวหน้าของกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยา อีกทั้งสามารถทำนายได้ถึงความสำเร็จจุล่งตามเป้าหมายที่วางไว้ในแต่ละขั้นตอนได้ด้วยเป็นอย่างดี และเนื่องจากว่าสัมพันธภาพและการร่วมมือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยานั้นสามารถสะท้อนถึงความสามารถของผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในการทำงานในบริบทของพหุวัฒนธรรมได้ ซึ่งนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาผู้ที่มีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษานั้นย่อมมีสัมพันธภาพที่เอื้อให้เกิดความร่วมมือในการปรึกษาได้ดีด้วยกัน มาตรวัดสัมพันธภาพและความร่วมมือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับนักจิตวิทยานี้มีจำนวน 12 ข้อ เป็นการประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) แบ่งเป็น 7 ระดับ (1 ไม่เคย, 2 แทบไม่เคย, 3 ไม่บ่อย, 4 บางครั้ง, 5 บ่อย, 6 บ่อยมาก, 7 ตลอดเวลา) มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Reliability Coefficient) ของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 (ธนพล เลี้ยงสุขสันต์, 2561)

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผ่านการอนุมัติการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (โครงการวิจัยที่ 134.1/60 วันที่รับรอง 14 กันยายน 2561) โดยก่อนเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ของการศึกษาและการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างมีสิทธิที่จะตอบรับหรือปฏิเสธในการตอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้ และสามารถยุติการตอบแบบสอบถามการวิจัยในช่วงเวลาใดก็ได้โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล ทั้งนี้จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อกลุ่มตัวอย่าง จึงให้เซ็นใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย และข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้เฉพาะการวิจัยครั้งนี้เท่านั้นไม่มีการแปลผลและเผยแพร่ผลการตอบแบบสอบถามการวิจัยใดใดทั้งสิ้น เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินดีเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย

1. ผู้วิจัยติดต่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับมหาวิทยาลัยและ/หรืออาจารย์ผู้สอนและ/หรือหน่วยงานต้นสังกัดของกลุ่มตัวอย่างทั้งที่เป็นศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้วและศิษย์ปัจจุบัน และทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งไปให้มหาวิทยาลัยและ/หรืออาจารย์ผู้สอนและ/หรือหน่วยงานต้นสังกัด
2. หลังจากที่ได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัยและ/หรืออาจารย์ผู้สอนและ/หรือหน่วยงานต้นสังกัดแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการนัดหมายวัน เวลาและสถานที่ ตามที่กลุ่มตัวอย่างสะดวก
3. ผู้วิจัยนัดหมายกลุ่มตัวอย่างตามวันและเวลาที่กลุ่มตัวอย่างสะดวก และดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยนำชุดแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย (1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป (2) มาตรวัดสมรรถนะทางพุทธิคุณธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 (3) มาตรวัดการตอบเพื่อทำให้ดูดีทางสังคม ฉบับสั้น Form C และ (4) แบบสอบถามสัมพันธภาพและความร่วมมือในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับนักจิตวิทยาการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่มีความใกล้เคียงกับประชากรที่ต้องการศึกษา จำนวน 316 คน ตามเกณฑ์คัดเข้าที่กำหนด
4. นัดหมายวันและเวลาในการรับแบบสอบถามคืน ตามวันและเวลาที่กลุ่มตัวอย่างสะดวก

5. ตรวจสอบค่าความเที่ยงและความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ (criterion related validity) โดยใช้มาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 ร่วมกับและชุดเครื่องมือประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย (1) วิเคราะห์ค่าความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 กับและชุดเครื่องมือประเมิน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) (2) วิเคราะห์ความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยโปรแกรม LISREL for windows (3) นำผลจากการวิเคราะห์ความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน มาปรับแก้ไขข้อคำถามเพื่อพัฒนาเป็นมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานด้วยเทคนิคกลุ่มรู้ชัด

เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ด้วยเทคนิคกลุ่มรู้ชัด (known-group technique) โดยการนำมาตรวัดที่ได้ทำคุณภาพแล้วจากขั้นตอนข้างต้น ไปประเมินกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 กลุ่มแยกจากกัน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความแตกต่างกันทางคุณวุฒิและประสบการณ์ในการทำงานบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอย่างชัดเจน โดยผู้วิจัยมีเหตุผลในการเลือกกลุ่มรู้ชัด จำนวน 2 กลุ่มมาจากการศึกษาก่อนหน้านี้ 2 เรื่อง กล่าวคือ เรื่องที่ 1 งานวิจัยของ Pope-Davis และ Nielson (1996) ร่วมด้วย ซึ่งเป็นการศึกษา งานวิจัยจำนวน 6 เรื่อง ในช่วงปี ค.ศ. 1993- 1995 ที่ใช้แบบวัด The Multicultural Counseling Inventory (แบบวัด MCI, Sodowsky, 1996) วัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา กับกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน ประกอบด้วยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษาและจิตวิทยาคลินิก นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ นักจิตวิทยาการปรึกษาฝึกหัด และนักจิตวิทยาการปรึกษาที่ปฏิบัติงานจริงในหน่วยงานบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในมหาวิทยาลัย และมีข้อค้นพบว่าคะแนนสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาด้วยแบบวัด MCI ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่เป็นทั้งนักจิตวิทยาการปรึกษาที่ปฏิบัติงานจริงในหน่วยงานบริการการปรึกษาใน

มหาวิทยาลัย และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษา มีคะแนนไม่แตกต่างกัน แต่พบว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมีคะแนนสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ทุกด้าน สำหรับเรื่องที่ 2 เป็นการศึกษาวิจัย Bernhard และคณะ (2015) ที่พัฒนาและตรวจสอบเครื่องมือประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เชี่ยวชาญเรื่องการดูแลสุขภาพ (Cross-Cultural Competence of Healthcare Professionals: CCCHP) ในประเทศเยอรมัน ซึ่งเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของเครื่องมือใหม่ที่พัฒนาขึ้น และมีขั้นตอนในการตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานด้วยเทคนิคกลุ่มรู้ชุด (known-group technique) อันเป็นเทคนิคที่นำมาประยุกต์ใช้ทดสอบความสามารถของเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นในการแบ่งแยกกลุ่มที่มีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมแตกต่างกันได้ จำนวนกลุ่มทั้ง 3 กลุ่มที่มีพื้นฐานมาจากข้อมูลทางทฤษฎีว่ามีสมรรถนะทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันคือ (1) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเรื่องการดูแลสุขภาพ ที่มีภูมิหลังเรื่องการย้ายถิ่น (migration background) (2) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเรื่องการดูแลสุขภาพ ที่มีความถนัดในการเผชิญหน้ากับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมและ (3) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเรื่องการดูแลสุขภาพ ที่มีการเข้าร่วมฝึกอบรมสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม แต่เนื่องด้วยประชากรของการศึกษานี้มีได้มีเพียงนักจิตวิทยาการปรึกษาหรือนักวิชาชีพเฉพาะเพียงอย่างเดียวเท่านั้น จึงไม่สามารถแบ่งเป็นกลุ่มนักจิตวิทยาการปรึกษาหรือนักวิชาชีพที่มีความรู้แตกต่างกันได้ตั้งการศึกษาข้างต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาจาก

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม จากการศึกษาของ Pope-Davis และ Nielson (1996) และ Bernhard และคณะ (2015) ให้มีความแตกต่างกันทางคุณวุฒิและประสบการณ์ในการทำงานบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอย่างชัดเจน แล้วนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกันด้วยการวิเคราะห์ทางสถิติ หากคะแนนกลุ่มนักจิตวิทยาการปรึกษาที่ปฏิบัติงานจริงกับนักศึกษาปริญญาตรีด้านจิตวิทยา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือมาตรวัดที่มีอำนาจจำแนกรายข้อสูงถือว่ามี ความตรงเชิงโครงสร้างสูงด้วย (ประสพชัย พสุนนท์, 2557) มีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานด้วยเทคนิคกลุ่มรู้ชัด

กลุ่มตัวอย่าง ในการตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานด้วยเทคนิคกลุ่มรู้ชัดนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย จำนวน 60 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กล่าวคือ กลุ่มแรก เป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์ด้านจิตวิทยาการศึกษาน้อย คือ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ในสาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัย 2 แห่ง ที่มีการเรียนการสอนรายวิชาจิตวิทยาการศึกษามากกว่า 1 รายวิชา และได้มีการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียนเรื่องทักษะและเทคนิคเบื้องต้นมาแล้ว จำนวน 30 คน กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์ด้านจิตวิทยาการศึกษานิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 ในสาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัย 2 แห่ง ที่มีการเรียนการสอนรายวิชาจิตวิทยาการศึกษามากกว่า 1 รายวิชา และได้มีการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียนเรื่องทักษะและเทคนิคเบื้องต้นมาแล้ว จำนวน 30 คน กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์ด้านจิตวิทยาการศึกษานิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 ในสาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัย 2 แห่ง ที่มีการเรียนการสอนรายวิชาจิตวิทยาการศึกษามากกว่า 1 รายวิชา และได้มีการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียนเรื่องทักษะและเทคนิคเบื้องต้นมาแล้ว จำนวน 30 คน กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์ด้านจิตวิทยาการศึกษานิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 ในสาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัย 2 แห่ง ที่มีการเรียนการสอนรายวิชาจิตวิทยาการศึกษามากกว่า 1 รายวิชา และได้มีการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียนเรื่องทักษะและเทคนิคเบื้องต้นมาแล้ว จำนวน 30 คน กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์ด้านจิตวิทยาการศึกษานิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 ในสาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัย 2 แห่ง ที่มีการเรียนการสอนรายวิชาจิตวิทยาการศึกษามากกว่า 1 รายวิชา และได้มีการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียนเรื่องทักษะและเทคนิคเบื้องต้นมาแล้ว จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ มาตรฐานสมรรถนะทางพฤติกรรมธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับสมบูรณ์ จำนวน 47 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับอาจารย์ผู้สอนของกลุ่มนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง และหน่วยงานที่เป็นต้นสังกัดของนักจิตวิทยาการปรึกษาที่ปฏิบัติงานจริง และทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ส่งไปให้อาจารย์ผู้สอนและหน่วยงานต้นสังกัด

2. หลังจากที่ได้รับอนุญาตจากอาจารย์ผู้สอนและหน่วยงานต้นสังกัดแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการนัดหมายวัน เวลาและสถานที่ ตามที่กลุ่มตัวอย่างสะดวก

3. ผู้วิจัยเดินทางไปพบกลุ่มตัวอย่างตามวันและเวลาที่ได้นัดหมายไว้ล่วงหน้า และดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ด้วยการแจกมาตรฐานสมรรถนะทางพฤติกรรมธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับสมบูรณ์กับกลุ่มตัวอย่าง

4. นัดหมายวันและเวลาในการรับแบบสอบถามคืน ตามวันและเวลาที่กลุ่มตัวอย่างสะดวก

5. ตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานด้วยเทคนิคกลุ่มรู้ชุด (known-groups technique) ระหว่างกลุ่มนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง และนักจิตวิทยาการปรึกษาที่ปฏิบัติงานจริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับสมบูรณ์ ด้วยเทคนิคกลุ่มรู้ชุด โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (t-test independent)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ และผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ในส่วนของการวิเคราะห์การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ผลการศึกษา นิยาม ขอบเขต และแนวคิดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา จากการทบทวนวรรณกรรม ตอนที่ 2 ผลการศึกษาประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา และตอนที่ 3 การกำหนดกรอบโมทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา จากการทบทวนวรรณกรรมและการศึกษาประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษา นิยาม ขอบเขต และแนวคิดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา จากการทบทวนวรรณกรรม

ในขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยศึกษา นิยาม ขอบเขต และกรอบโมทัศน์ของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า

1. เอกสารและงานวิจัยที่ผ่านมา โดยกำหนดชนิดหรือประเภทของงาน เป็นงานวิจัยวิทยานิพนธ์ หรือบทความวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งตีพิมพ์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2549-2559 พบว่ามีเอกสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ จำนวน 145 เรื่อง และมีเรื่องที่มีขอบเขต (1) เป็นเอกสาร งานวิจัย ที่นำเสนอ ความหมายและองค์ประกอบของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาอย่างชัดเจน (2) เป็นเอกสาร งานวิจัยที่นำเสนอมาตรวัดประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาและมีคุณสมบัติตามแนวทางที่กำหนด จำนวน 39 เรื่อง

2. สาระสำคัญของการทบทวนวรรณกรรม สรุปได้ว่า ความรู้ความเข้าใจเรื่องสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา นี้ได้รับความสนใจในศาสตร์จิตวิทยาการปรึกษา ในหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา และศึกษาอย่างต่อเนื่องมาหลายทศวรรษ โดยมีการระบุถึงการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (multicultural counseling competencies) ในจรรยาบรรณของนักจิตวิทยาการปรึกษา ได้ระบุถึง การมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ว่าเป็นความสามารถของนักจิตวิทยาการปรึกษา ในการจัดการและปฏิบัติงานได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับผู้มาปรึกษาแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ที่เป็นการสร้างความมั่นใจแก่ผู้มาปรึกษาในเรื่องของค่านิยมทางวัฒนธรรมและการปราศจากอคติในเรื่องของวัฒนธรรมที่แตกต่างกับผู้มาปรึกษา (American Counseling Association, 2005) โดย D. W. Sue และคณะ (1982) ทั้งนี้ นักจิตวิทยาการปรึกษา ยุคแรก คือ D. W. Sue และ Sue (1990) ที่ศึกษาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้านหลัก คือ ความเชื่อและทัศนคติ (belief & attitude) ที่เป็นการตระหนักความแตกต่างของพฤติกรรม ค่านิยม อคติ การคิดล่วงหน้า และข้อจำกัดต่าง ๆ ต่อมาคือ ด้านความรู้ (knowledge) หรือความรู้ในวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา และด้านสุดท้าย คือ ทักษะ (skills) ในกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่จำเป็นในการทำงานกับผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม (Ponterotto et al., 2000; D. W. Sue et al., 1992) ต่อมา D. W. Sue และคณะ (1992) ได้ขยายพัฒนาแบบจำลองเมทริกซ์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (The MCCs Matrix Model) โดยเพิ่มเติม 3 คุณลักษณะ ใน 3 ด้านหลักเดิม โดยแบบจำลองใหม่นี้ แต่ละด้านหลักมี 3 คุณลักษณะย่อย ได้แก่ (1) การตระหนักรู้ (awareness) หมายถึง การตระหนักรู้ถึงค่านิยมทางวัฒนธรรม, อคติที่มีอยู่, การคิดคาดการณ์ล่วงหน้า, ข้อจำกัดส่วนบุคคล และภูมิหลังทางวัฒนธรรมของตนเอง (2) การมีความเข้าใจ (understanding) หมายถึง ความเข้าใจในการมองโลกทางวัฒนธรรม (worldview) ของบุคคลที่มีต่างวัฒนธรรมกับตนเองและมีความรู้เกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดต่อกันมา (3) การพัฒนาตนเอง (developing) หมายถึง การพัฒนา เทคนิค กลยุทธ์ และเครื่องมือต่าง ๆ อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับแต่ละวัฒนธรรม ดังนั้นสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ใหม่ นี้ จึงประกอบด้วย 9 ด้านย่อยที่ขยายมาจากด้านหลักของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเดิมในปี 1990

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการ การปรึกษาเชิงจิตวิทยา

ในตอนี่ 2 นี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาเชิงคุณภาพในนักจิตวิทยาการปรึกษาจำนวน 7 คน โดยแบ่งผลการวิจัยออกเป็น ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลหลัก และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานการปรึกษาเชิงจิตวิทยากับผู้มาปรึกษา ที่มีความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม จำนวน 7 คน (หญิง 4 คน ชาย 2 คน และหญิงข้ามเพศ 1 คน) ดังตารางสรุปและข้อมูลรายบุคคลของผู้ให้ข้อมูลหลักโดยสังเขปต่อไปนี้

ตารางที่ 4

สรุปข้อมูลรายบุคคลของผู้ให้ข้อมูลหลัก

รหัส/ นามสมมติ	อายุ (ปี)	การศึกษา สูงสุด	ระยะเวลา การทำงาน	ประสบการณ์การปรึกษาในผู้มาปรึกษาที่มีความ หลากหลายทางวัฒนธรรม
A01/ วรรณ	61	ปริญญาโท จิตวิทยาการ ปรึกษา	25 ปี	ประสบการณ์ปฏิบัติงานบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยากับนิสิต นักศึกษาและบุคคลทั่วไป ทุกเพศ ทุกวัย หลากหลายอาชีพ รวมถึงผู้นำทางศาสนา ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้
A02/ นฤมล	45	ปริญญาเอก จิตวิทยาการ ปรึกษา	15 ปี	ประสบการณ์การศึกษาวิจัยการบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแก่กลุ่มพระสงฆ์ ปัจจุบันบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแก่บุคคลทั่วไปทุกเพศทุกวัย หลากหลายอาชีพ ทั้งนิสิต นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศไทย อีกทั้งกลุ่มพระสงฆ์ รวมถึงผู้นำทางศาสนา ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

รหัส/ นามสมมติ	อายุ (ปี)	การศึกษา สูงสุด	ระยะเวลา การทำงาน	ประสบการณ์การศึกษาในผู้มาปรึกษาที่มีความ หลากหลายทางวัฒนธรรม
A03/ จรรยา	35	ปริญญาเอก จิตวิทยาการ ปรึกษา	9 ปี	ประสบการณ์การศึกษาวิจัยถึงบริการการปรึกษา เชิงจิตวิทยาแก่กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ และความเท่าเทียมทางเพศ ปัจจุบันบริการการ ปรึกษาเชิงจิตวิทยาแก่กลุ่มคนใช้แรงงาน กลุ่ม ผู้บำบัดสารเสพติด นิสิตนักศึกษาและบุคคลทั่วไป ทั้งผู้ที่มาจากพื้นที่ที่มีความหลากหลายทาง วัฒนธรรม เช่น ภาคเหนือ ภาคอีสานและ ภาคใต้ รวมถึงกลุ่มผู้ความหลากหลายทางเพศ (LGBT)
A04/ อารีย์	40	ปริญญาโท จิตวิทยาการ ปรึกษา	12 ปี	ประสบการณ์ปฏิบัติงานกับกลุ่มผู้บำบัดยาเสพติด 600 ชั่วโมงในขณะศึกษาปริญญาโท ปัจจุบัน บริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแก่บุคคลทั่วไป ทุกเพศทุกวัย หลากหลายอาชีพ ทั้งนิสิตนักศึกษา จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศไทย อีกทั้ง กลุ่มพระสงฆ์ รวมถึงผู้นำทางศาสนา ผู้ที่นับถือ ศาสนามุสลิมที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้
A05/ รุ่งอรุณ	27	ปริญญาเอก จิตวิทยาการ ปรึกษา	5 ปี	ประสบการณ์การฝึกปฏิบัติงานกับชาวต่างชาติโดย ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร เป็นระยะเวลา 3 ปี ปัจจุบันบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแก่ บุคคล ทั่วไปทุกเพศทุกวัย ทั้งที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย และต่างประเทศ รวมถึงผู้มารับบริการที่เป็น ชาวต่างชาติ ต่างวัฒนธรรมที่อาศัยอยู่ใน ประเทศไทย
A06/ พัฒนา	27	ปริญญาโท จิตวิทยาการ ปรึกษา	5 ปี	ประสบการณ์การศึกษาวิจัยถึงบริการการปรึกษา เชิงจิตวิทยาแก่กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ ปัจจุบันบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแก่นิสิต นักศึกษา และบุคคลทั่วไปทั้งชาวไทยและ ชาวต่างชาติและกลุ่มความหลากหลายทางเพศ (LGBT) โดยใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเป็นหลัก

รหัส/ นามสมมติ	อายุ (ปี)	การศึกษา สูงสุด	ระยะเวลา การทำงาน	ประสบการณ์การฝึกหัดในผู้มาฝึกหัดที่มีความ หลากหลายทางวัฒนธรรม
A07/ บรรจง	42	ปริญญาเอก จิตวิทยาการ ปรึกษา	13 ปี	ประสบการณ์การฝึกหัดเชิงจิตวิทยาในกลุ่มมุสลิม ปัจจุบันสอนผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการฝึกหัดโดยใช้ ทักษะการฝึกหัดเชิงจิตวิทยาหลักสูตรฟื้นฟู สมรรถภาพผู้พิการ รวมถึงบริการการฝึกหัดเชิง จิตวิทยาเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพแก่ผู้ที่บกพร่องทาง ร่างกายทั้งทางหู ทางตา และทางร่างกายอื่น ๆ อีก ทั้งมีความถนัดจิตวิทยาการฝึกหัดครอบครัว จิตวิทยาการฝึกหัดคู่สมรส และจิตวิทยาการ ปรึกษาชุมชน

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการมีสมรรถนะทางวัฒนธรรมในการฝึกหัดเชิงจิตวิทยาของ
นักจิตวิทยาการปรึกษาผู้ให้ข้อมูลรายบุคคล มีดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลหลักรายชื่อที่ 1 (รหัส A01)

วรรณภา (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 61 ปี ปัจจุบันเกษียณอายุราชการจากการรับราชการ
เป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาและอาจารย์สอนจิตวิทยาการปรึกษาประจำมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งใน
ภาคใต้ โดยมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 25 ปี และบริการการฝึกหัดเชิงจิตวิทยากับ
นิสิต นักศึกษาและบุคคลทั่วไป ทุกเพศทุกวัย หลากหลายอาชีพ รวมถึงผู้นำทางศาสนา ผู้ที่นับถือ
ศาสนาอิสลามที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ หลังจากลาราชการมาศึกษาต่อระดับปริญญาโท
สาขาจิตวิทยาการปรึกษา ก็กลับไปปฏิบัติงานต่อทันที

ด้านความรอบรู้ในวัฒนธรรม วรรณภาเล่าว่ามีวัฒนธรรม ประเพณีของผู้มาฝึกหัดชาวมุสลิม
ที่อาศัยอยู่ภาคใต้ถึงข้อปฏิบัติที่เป็นปกติ และข้อห้ามบางอย่างที่ชาวมุสลิมต้องยึดถืออย่างเคร่งครัด
โดยเฉพาะข้อห้ามที่มีอยู่ระหว่างเพศหญิงและเพศชายที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง และวรรณภาเล่าถึง
การปฏิบัติตนของชาวมุสลิมโดยเฉพาะช่วงเดือนบวชซึ่งงดทานอาหารในเวลากลางวัน ทำให้ไม่สะดวก
เดินทางออกมาพบได้ตามเวลานัดดั้งเดิมที่เป็นช่วงเวลากลางวันได้ ซึ่งการรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมเช่นนี้
ช่วยให้วรรณภาเข้าใจได้ว่าเพราะเหตุใดชาวมุสลิมจึงไม่ค่อยมาตามนัดกันเป็นส่วนใหญ่ในช่วงเวลา

ดังกล่าว จึงไม่ขัดเคืองใจที่ต้องถูกยกเลิกลงอยู่บ่อยครั้ง และวรรณากล่าวว่าถึงการคลุมผ้าของผู้หญิง ชาวมุสลิมที่เรียกว่าฮิญาบโดยปกติต้องคลุมผ้ากันทุกคน แต่ว่ายุคสมัยปัจจุบันไม่เคร่งครัดเรื่องการคลุมผ้าเช่นเดิมแล้ว โดยเฉพาะหญิงวัยรุ่นที่มักจะพกเสื้อผ้าล้าลองชุดต่าง ๆ ออกมาเปลี่ยนนอกบ้าน และเอาผ้าคลุมออกเมื่อพ้นสายตาของผู้ปกครอง ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องคอยปกปิดไม่ให้รู้ ซึ่งวรรณากล่าวว่าเรื่องความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงก็มีข้อห้ามที่ต้องยึดถือ อย่างเช่นการห้ามถูกเนื้อต้องตัวกันระหว่างเพศโดยเด็ดขาดหากยังไม่ได้แต่งงานกัน และเพศหญิงมักถูกห้ามให้แสดงความรู้สึกหรือเปิดเผยเรื่องภายในครอบครัวจนเกิดความเครียด กัดค้น ซึ่งพบ อยู่บ่อยครั้งในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ต้องแอบมาพบโดยไม่ให้ใครรู้

ด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง วรรณามักจะพัฒนาตนเองอยู่เสมอด้วยการพูดคุย แลกเปลี่ยน สอบถามสิ่งต่าง ๆ เพิ่มเติม ที่ช่วยในการพัฒนาการทำงานของตนเองอยู่เสมอ ทั้งจากอาจารย์ที่เคยสอน หรือผู้ที่มีความรู้ อีกทั้งมักจะอ่านหนังสือทั้งวิชาการและนวนิยายที่เกี่ยวกับกลุ่มวัฒนธรรม แล้วนำความรู้ที่ได้มาเรียบเรียงเป็นรูปแบบการทำงานของตัวเอง แม้วรรณาจะอาศัยอยู่ภาคใต้มาหลายปีแต่พูดภาษาใต้ไม่ได้ แต่สามารถฟังออกและจับใจความได้ ส่วนภาษายาวีนั้นฟังเข้าใจเพียงบางคำ

ด้านการมีทักษะทางพหุวัฒนธรรม วรรณากล่าวว่าเป็นคนชอบอ่านหนังสือเป็นพื้นฐานตั้งแต่ครั้งที่ยังศึกษาอยู่ ทั้งการอ่านนิยายที่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวมุสลิมเพื่อความเพลิดเพลิน และได้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้นอีกด้วย รวมถึงอ่านหนังสือที่อาจารย์ของวรรณาเป็นผู้แต่ง ซึ่งเป็นหนังสือที่เกี่ยวกับวิชาชีพผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และวรรณานำมาปรับใช้กับการทำงานของตนเอง นอกจากนี้วรรณากล่าวว่าผู้มาปรึกษาเองก็เป็นเหมือนครูที่สอนวรรณาถึงวิธีการปฏิบัติงานด้วยเช่นกัน และในเรื่องของการสื่อสารนั้นแม้ว่าวรรณาจะพูดภาษาใต้หรือภาษายาวี แต่เธอจะคอยบอกให้ผู้มารับบริการสื่อสารด้วยภาษาใต้ตามปกติ ก็ยังคงสามารถสื่อสารกันได้ตามปกติ วรรณาก็ใช้วิธีตีความและจับใจความจากสิ่งที่เขาพูด หากไม่เข้าใจก็ถามความหมายอีกที ซึ่งวรรณากล่าวไว้ว่าบางคนที่มีความเครียดแม้ว่าเขาจะพูดไทยกลางได้ แต่การพูดภาษาถิ่นของเขาช่วยให้เขาระบายออกมาได้ดีกว่า

ด้านการผสมผสานของความเป็นมีอาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว วรรณากล่าวว่าชีวิตและงานเป็นสิ่งเดียวกันจึงพัฒนาไปด้วยกันได้แยกออกจากกันเลย แต่ดำเนินอยู่คู่กันตลอดเวลา

ผู้ให้ข้อมูลหลักรายชื่อที่ 2 (รหัส A02)

นฤมล (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 45 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก จิตวิทยาการปรึกษา ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคกลาง เป็นผู้เชี่ยวชาญการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทั้งรายบุคคลและแบบกลุ่ม วิทยากรพิเศษบรรยายและจัดอบรมเชิงปฏิบัติการทางด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยา รวมทั้งบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแก่บุคคลทั่วไปทุกเพศทุกวัย หลากหลายอาชีพ ทั้งนี้มีศิษย์เก่าจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศไทย รวมทั้งกลุ่มพระสงฆ์ ผู้นำทางศาสนา และผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ด้านความรู้ในวัฒนธรรม นฤมลกล่าวถึงความรู้ที่มีเกี่ยวกับพระสงฆ์ไว้ว่าท่านมักจะมีการสร้างบุคลิกที่ไม่แสดงความรู้สึก นิ่ง เงียบ แม้ว่าบางท่านรู้สึกน้อยใจจากการต้องดูแลรับใช้เถรวัท ผู้ใหญ่อยู่ตลอดเวลาก็ตาม ซึ่งบางครั้งยากต่อการบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ต้องทำงานผ่านความรู้สึกที่เกิดขึ้น หรือการที่ไปทำงานที่ภาคใต้และชาวมุสลิมจะมีอาการสำรวมเมื่ออยู่ในที่ชุมชน ดเว้นการร้องเพลง สนุกสนาน เฮฮา ซึ่งการทราบสิ่งเหล่านี้ทำให้นฤมลสามารถทำงานได้โดยไม่ขัดกับวังที่เขาปฏิบัติ

ด้านการตระหนักรู้เท่าทันตนเอง นฤมลให้ความสำคัญคือการพัฒนาที่ความเชื่อที่มีอยู่ในใจตัวเอง เนื่องจากเป็นสิ่งที่กั้นขวางการทำงานกับบุคคลอื่นได้มากที่สุด การขัดเกลาจิตใจตนเองก่อนที่จะไปทำงานร่วมกับผู้อื่นจึงเป็นสิ่งที่นฤมลให้ความสำคัญ แม้มีประสบการณ์ทำงานมา 15 ปี นฤมลยังคงฝึกพัฒนาจิตใจ ทบทวนสังเกตตนเองอยู่เสมอตลอดเวลา นฤมลกล่าวถึงการทบทวนความรู้สึกต่าง ๆ และอคติที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการมีชุดความเชื่อต่อผู้อื่นที่แตกต่างจากตนเอง ส่วนด้านการมีทักษะทางพหุวัฒนธรรม นฤมลได้กล่าวไว้ว่า บางครั้งการใช้คำพูดในการสื่อสารเช่นกับพระสงฆ์ก็มีความสับสน ไม่แน่ใจว่าควรพูดอย่างไร ไม่สามารถสื่อสารด้วยน้ำเสียง หรือถ้อยคำยามที่ใช้ปกติได้ ซึ่งนฤมลเรียกว่าเป็นโจทย์ในใจของคนที่ต้องขัดเกลาให้หายไป เมื่อรับรู้ถึงอคติที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ แล้วพยายามฝืนไว้ ก็จะต้องสังเกตดูว่าเพราะอะไร จนในที่สุดนฤมลพบว่า เป็นความปรารถนาของตนที่ให้ผู้อื่นยอมรับตนเองให้ได้นั่นเอง นฤมลได้กล่าวว่าเรื่องความเชื่อ การให้คุณค่ารวมทั้งอคติที่ตนมีต่อกลุ่มพระสงฆ์ไว้ว่ามีความคิดแยกท่านไว้อีกกลุ่มประเภทหนึ่งที่แตกต่างออกไป ไม่ได้มองว่าท่านเป็นคนเหมือนกับตนเองแต่เป็นบุคคลที่อยู่อีกระดับขึ้นไป และนฤมลยังเล่าถึงความรู้สึกต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นขณะที่ทำงานร่วมกับผู้มาปรึกษาจากกลุ่มวัฒนธรรม เช่นเกิดหวาดหวั่นในใจ กลัวการถูกตัดสิน

กลัวไม่เป็นที่ยอมรับจากผู้มาปรึกษาที่เป็นผู้บำบัดยาเสพติด พระสงฆ์ หรือชาวมุสลิม ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้เป็นความปั่นป่วนที่เกิดขึ้นอยู่ภายในใจขณะที่กำลังทำงาน ทำให้ทำอะไรไม่ถูก ไม่มั่นใจว่าควรทำอย่างไรจึงจะเหมาะสม เกิดเป็นความขัดแย้งระหว่างสิ่งที่พึงทำกับความคิดของตัวเอง

ด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นฤมลฝึกปฏิบัติสมาธิ พัฒนาสติตามแนวทางของพุทธศาสนา อยู่เสมอในชีวิตประจำวัน จึงสามารถรับรู้ความรู้สึกที่เกิดขึ้นในใจตนเองได้อย่างชัดเจนเมื่อทำงานร่วมกับผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่ตนไม่เคย สามารถถ่ายทอดความรู้สึกนั้นออกมาได้อย่างชัดเจน เมื่อมีความรู้สึกที่ไม่สบายใจเกิดขึ้นจนส่งผลกระทบต่อการทำงาน นฤมลปรึกษาขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาหรือเพื่อนร่วมวิชาชีพเพราะเป็นวิธีที่ช่วยให้เข้าใจและแก้ไขการทำงานครั้งต่อไปให้ดีขึ้นได้ นฤมลยังได้กล่าวถึงการรับการนิเทศจากอาจารย์และเพื่อร่วมวิชาชีพเพื่อช่วยเหลือการติดขัดในการทำงานให้กระจ่างแจ้งมากขึ้นซึ่งนฤมลบอกว่าเป็นสิ่งสำคัญมากในการพัฒนาตนเอง

ด้านการผสมผสานของความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว ดังที่นฤมลกล่าวว่า การทำงานการปรึกษาเชิงจิตวิทยานั้นก็คือการทำงานกับความทุกข์ ตนเองในฐานะมนุษย์ก็มีความทุกข์ไม่แตกต่างจากผู้มาปรึกษา ฉะนั้นโจทย์ของเขาก็ไม่ต่างกับโจทย์ในใจของนฤมล จึงต้องทำงานกับโจทย์ในใจของตนเองด้วยเสมอควบคู่ไปกับการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกแตกต่างระหว่างกันแม้ว่าจะมาจากวัฒนธรรมใด นฤมลกล่าวว่าความแตกต่างมีอยู่มากมาย ไม่สามารถทำงานร่วมกับบุคคลที่แตกต่างได้ทั้งหมด ฉะนั้นนฤมลจึงทำงานอยู่บนพื้นฐานของความเหมือน เพราะทุกคนก็เป็นมนุษย์เช่นเดียวกัน มีโครงสร้างของใจที่เหมือนกัน

ผู้ให้ข้อมูลหลักรายที่ 3 (รหัส A03)

จรียา (นามสมมติ) อายุ 35 ปี ปัจจุบันเป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาและอาจารย์สอนจิตวิทยาการปรึกษาประจำมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร จரியานิยามตัวเองว่าเป็นผู้หญิงข้ามเพศที่สามารถจบปริญญาเอกได้ และได้รับการยอมรับจากทุกเพศ ประสบการณ์ทำการก่อนที่จะมาเป็นอาจารย์ที่กรุงเทพฯ เคยเป็นอาจารย์สอนจิตวิทยาแก่นิสิตแพทย์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคเหนือ เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาจิตวิทยาการปรึกษา จึงย้ายมาสอนที่กรุงเทพมหานคร เนื่องจากย้ายกลับมาอยู่ใกล้บ้านมากขึ้น นอกจากงานด้านการสอนแล้วยังมีประสบการณ์กว่า 10 ปี

ในการศึกษาวิจัยถึงบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแก่กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศและความเท่าเทียมทางเพศ และปัจจุบันบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแก่กลุ่มคนใช้แรงงาน กลุ่มผู้บำบัดสารเสพติด นิสิตนักศึกษาและบุคคลทั่วไป ทั้งผู้ที่มาจากพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เช่น ภาคเหนือ ภาคอีสานและ ภาคใต้ โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ (LGBT) อีกด้วย

ด้านความรอบรู้ในวัฒนธรรม ในฐานะที่จริยานิยามว่าตนเองก็เป็นหนึ่งในกลุ่มวัฒนธรรมนี้ เช่นเดียวกัน จึงมีความรู้ ความเข้าใจถึงการถูกกลั่นแกล้ง กีดกัน ต้องปิดบังสถานภาพและรสนิยมทางเพศ เพราะการไม่ได้รับการยอมรับอย่างเท่าเทียมทั้งจากบุคคลในครอบครัวและสังคมแวดล้อมที่มีอยู่จริงในสังคมไทยซึ่งส่งผลต่อสภาพจิตใจของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศเกือบทุกคน

ด้านการตระหนักและรู้เท่าทันตนเอง จริยายอมรับว่าตนเองก็มีความเชื่อเรื่องความมีสิทธิและอำนาจของเพศชายที่เหนือกว่าคนอื่น (วาทกรรมชายเป็นใหญ่) ซึ่งเป็นสิ่งที่จริยาระมัดระวังอคติ หรือการเหมารวมโดยไม่ได้ตั้งใจเสมอในการทำงานร่วมกับผู้มาปรึกษา จริยากล่าวถึงการเก็บซ่อนการเป็นคนรักเพศเดียวกันเนื่องจากไม่เป็นที่ยอมรับภายในสังคม เช่น สังคมคณะวิศวกรรมศาสตร์ที่มีความเป็นเพศชายที่มากกว่าสังคมคณะแพทย์ที่สามารถเปิดเผยตนเองได้ง่ายกว่า และยังได้กล่าวว่า การไม่ได้รับการยอมรับอีกแห่งที่สำคัญคือครอบครัวที่มีการถามเรื่องการแต่งงานกับคนที่รักเพศเดียวกันซึ่งเป็นความกดดันทุกครั้งยามที่กลับบ้าน อีกทั้งการถูกล้อเลียนจากคนอื่นเมื่อเห็นความอ่อนไหวของเพศชาย จริยากล่าวว่าเป็นการตีตราจากสังคม ทำให้ไม่สามารถแสดงออกได้อย่างชัดเจน กระบวนการทางสังคมนั้นมีผลทางจิตใจกับกลุ่ม LGBT ที่ถูกมองว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงที่ต้องปฏิเสธ และกีดกันออกไป และจริยาเองยอมรับว่าลึก ๆ แล้วตนก็ยังคงมีความสงสัยว่าผู้อื่นมีทัศนคติเช่นไรต่อเธอในฐานะอาจารย์ที่เป็นผู้หญิงข้ามเพศ จริยากล่าวถึงประเด็นนี้ว่าตนเองสงสัยว่านักศึกษาที่ตนสอนอยู่นั้นคิดอย่างไรต่อตนเองในฐานะที่เป็น LGBT ด้วยเช่นเดียวกัน แต่ก็มี ความกลัวอยู่จึงไม่กล้าถามเลย และรู้ว่าตนเองนั้นเคยมีความเชื่อว่าเพศชายเป็นใหญ่ในสังคมเช่นเดียวกัน จริยาเล่าว่ามีผลต่อการทำงานกับผู้มาปรึกษาเช่นกันที่บางครั้งก็ละลายความรู้สึกหรืออารมณ์ของผู้มาปรึกษาไปบ้างกับผู้มาปรึกษาที่ไม่ใช่เพศชาย ละด้วยความที่ตนเองนั้นเป็นหนึ่งในกลุ่มความหลากหลายทางเพศ จริยาจึงกล่าวว่าตนเองนั้นก็ต้องระวังอคติที่ตนเองมีการเหมารวมคนในกลุ่มเดียวกันอีกด้วย

ด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จริยามีความสนใจงานวิจัยต่าง ๆ ของต่างประเทศ และติดตามอ่านหนังสือ หรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์เกี่ยวกับผู้มีความหลากหลายทางเพศอยู่ตลอดเวลา

เนื่องจากในประเทศไทยยังมีไม่เพียงพอโดยเฉพาะงานด้านวิชาการ ด้วยการหาอ่านเพิ่มเติมจากบทความวิจัยต่างประเทศเกี่ยวกับเพศทางเลือก เพราะในประเทศไทยยังไม่มีเรื่องนี้โดยตรง ร่วมกับการที่จรรยาทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่ด้วยในปัจจุบัน

ด้านการมีทักษะทางพหุวัฒนธรรม จรียากล่าวว่าทักษะที่มักใช้คือทักษะที่เรียกว่า confirmation คือการที่ยืนยันกับผู้มาปรึกษาบ่อย ๆ เพื่อให้เขารู้สึกว่าเขาไม่ได้แปลกแยกหรือผิดปกติไปจากคนในสังคมเลย ซึ่งจริง ๆ แล้วยังคือทักษะในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีอยู่แล้วที่เรียกว่า normalization หรือทักษะการถามในบางประเด็นที่อ่อนไหว เช่นรสนิยมทางเพศ จรียากล่าวว่าควรคุยจังหวะด้วย และค่อนข้างเสี่ยงต่อสัมพันธภาพในการบำบัดที่อาจแย่งลงได้

ผู้ให้ข้อมูลหลักรายที่ 4 (รหัส A04)

อารียา (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 40 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท จิตวิทยาการปรึกษา และมีประสบการณ์ทำงานไม่น้อยกว่า 12 ปี ปัจจุบันมีอาชีพเป็นนักจิตวิทยาการปรึกษา บริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคลแก่บุคคลทั่วไปทุกเพศทุกวัย หลากหลายอาชีพ ทั้งนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศไทย อีกทั้งกลุ่มพระสงฆ์ รวมถึงผู้นำทางศาสนา ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงทราบถึงข้อปฏิบัติต่าง ๆ ภายใต้วัฒนธรรม ประเพณีของแต่ละกลุ่มวัฒนธรรม มาจากการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตหรือสอบถามกับผู้ที่มีประสบการณ์ก่อนทำงานเสมอเพื่อให้รู้จักกลุ่มวัฒนธรรมที่ต้องทำงานด้วย

ด้านความรอบรู้ในวัฒนธรรม อารียากล่าวถึงความรู้เกี่ยวกับพระสงฆ์ว่าการนั่งของพระสงฆ์ในกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ต้องนั่งกับพื้นเป็นวงกลม ท่านจะไม่นั่งอาสนะติดกัน และไม่เรียงตามอาวุโส แต่จะให้พระพรชามากกว่านั่งก่อนและเรียงลำดับพรชากันไป

ด้านการตระหนักและรู้เท่าทันตนเอง อาริยายอมรับว่าบางครั้งก็เกิดอคติต่อกลุ่มวัฒนธรรมต่าง ๆ จากการรับข้อมูลข่าวสาร โดยอารียากล่าวถึงอคติของตนที่มีต่อพระสงฆ์ว่าเกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ที่ได้รับ เช่นข่าวการทุจริตเงิน หรือข่าวฉาวต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ตนั้น มีผลต่ออคติของอารียา ทำให้มีภาพทั้งดีและไม่ดีของพระสงฆ์ ส่งผลให้ไม่อยากทำงานร่วมด้วยเท่าใดนัก เมื่อต้องทำงานด้วยอารียาบอกว่าเกิดความเกร็ง และกังวลว่าจะต้องทำตัวอย่างไร หรือเช่นกลุ่มผู้บำบัดยาเสพติดที่อาริยาก็กังวลว่าจะสามารถเปลี่ยนแปลงเขาให้เป็นคนดีขึ้นได้หรือไม่ มีความสนใจต่อการกระทำผิด

ของเขาเกิดขึ้น และอารียาเล่าว่าในช่วงปีแรก ๆ ของการทำงาน จะมีการหยั่งเชิงกันและกันกับผู้มาปรึกษาว่าจะมาประมาณไหน ซึ่งการมีความเกร็ง กังวลใจ หนักใจ ส่งผลให้เกิดความผิดพลาดในการรักษาระยะห่างที่ไม่พอดี มีการคอยหยั่งเชิงดูท่าทีระหว่างกัน ซึ่งการพลาดนั้นอารียานำมาเป็นบทเรียนสำคัญในการทำงานครั้งต่อไป

ด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อารียากล่าวว่าตั้งแต่เมื่อตอนเริ่มฝึกใหม่ ๆ จนถึงทำงานในปัจจุบัน อารียามักจะรับคำแนะนำและการนิเทศจากรุ่นพี่ที่เคารพและอาจารย์ผู้ที่เคยสอนเมื่อครั้งเรียนปริญญาโทอยู่เสมอมีได้ขาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งทุกครั้งที่เกิดความติดขัดในการทำงาน แม้เป็นประเด็นเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็ตาม โดยการรับการนิเทศจากอาจารย์นั้นเป็นการช่วยชี้ให้อารียาเห็นถึงจุดบกพร่องหรือข้อจำกัดของตัวเอง ซึ่งในหลาย ๆ ครั้งอารียาไม่รู้ตัวเลยและมองข้าม อารียากล่าวถึงการแสวงหาความรู้ก่อนไปทำงานอยู่เสมอ ดังที่กล่าวว่าได้เตรียมตัวก่อนเดินทางไปทำงานกับชาวมุสลิมที่ต่างประเทศด้วยการโทรหารุ่นน้องคนหนึ่งทำงานกับคนกลุ่มนี้อยู่แล้ว หรือหาอ่านจากอินเทอร์เน็ต เพราะการเตรียมตัวก่อนเป็นเรื่องที่ดีในเบื้องต้นให้รู้จักธรรมชาติของคนแต่ละกลุ่ม นอกจากนี้อารียาได้พัฒนาตนเองอยู่เสมอด้วยการทบทวนตนเอง ดังที่อารียาได้กล่าวถึงการทำงานที่ผิดพลาดบางประการ และอารียานำข้อที่ผิดพลาดนั้น กลับมาสังเกตตัวเองในแต่ละขณะ

ด้านการมีทักษะทางพหุวัฒนธรรม อารียาให้ความสำคัญเรื่องระดับภาษาที่ใช้ในการสื่อสารกับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ เนื่องจากแต่ละกลุ่มจะมีภาษาที่ใช้แตกต่างกัน เพราะอารียาทราบดีว่าการสื่อสารด้วยระดับภาษาที่เหมาะสมนั้นสามารถช่วยให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและผู้มาปรึกษาได้เร็วยิ่งขึ้น โดยอารียากล่าวถึงการใช้ภาษาสื่อสารไว้ว่า แต่ละกลุ่มวัฒนธรรม การใช้ภาษาจะมีระดับอยู่ เช่นกลุ่มช่างก็จะมีภาษาที่นึกเลวกว่ากลุ่มผู้บริหารในองค์กร หรือกลุ่มผู้ติดตาม ที่อารียาได้จากการฟังเขาสนทนากัน และสังเกตท่าทางไปด้วย ส่วนเรื่องทักษะอารียากล่าวว่า ขณะที่ว่าวุ่นใจในการอยู่กับผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมอื่นทำให้ไม่ได้มีสมาธิจดจ่ออยู่กับผู้มาปรึกษาจริง ๆ แต่ด้วยทักษะที่เรียนมาก็รู้ว่าจะต้องทำเป็นเหมือนว่ากำลังฟังอยู่และสะท้อนความต่าง ๆ ได้ แต่ว่าเป็นการทำงานด้วยความรู้ที่ทักษะที่มีว่าพูดมาแบบนี้ ต้องตอบสนองไปอย่างไร แต่ว่าในใจอารียาขณะนั้นมีแต่อคติ อัดแน่นอยู่ อารียาเปรียบว่าเหมือนตนเองก็ถูกขังอยู่ในความทุกข์จึงไม่สามารถพาให้ผู้มาปรึกษาพ้นทุกข์ของเขาได้เช่นกัน

ด้านการผสมผสานของความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัวอาเรียใช้วิธีการฝึกสังเกตใจของตนเองแต่ละขณะโดยฝึกเสมอในชีวิตประจำวันกับบุคคลรอบตัว เพื่อขัดเกลาให้มี ความละเอียดมากยิ่งขึ้น ให้สามารถละวางความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของตนเองในขณะที่ บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยากับผู้มารับบริการ อาเรียเรียนรู้ ฝึกฝนการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอยู่จบจน ปัจจุบัน ซึ่งฝึกฝนเองด้วยการอยู่กับคนรอบข้าง แม้ว่าทำไม่ได้บ้างก็เริ่มต้นใหม่ ซึ่งอาเรียบอกว่า เป็นการฝึกขัดเกลาใจตัวเองให้นิ่งและใสปราศจากความเชื่อ หรือความความหวังต่อบุคคลอื่น ทำให้มี สติหรือความเจียบของใจที่ว่างและสามารถทำงานได้โดยไม่ต้องพะวงเรื่องทักษะมากเกินไป ทั้งนี้อาเรีย ได้กล่าวว่า การทบทวนตัวเองและการรับการนิเทศนั้นเหมือนเป็นลมพัดเมฆหมอกที่ปกคลุมใจให้ หายไป รวมทั้งเมื่อมีข้อผิดพลาดก็จะถามอาจารย์ทันทีให้เกิดความเข้าใจที่ซึมซับไว้ส่วนตัว อีกทั้งการ คุยกับเพื่อน ๆ ที่ทำงานด้วยกันก็ช่วยให้สะท้อนเห็นใจที่อคติกับสิ่งที่ผู้มาปรึกษาทำได้อีกด้วย อาเรีย ได้กล่าวไว้ว่าในการทำงานสิ่งแรกที่ต้องมีคือการมีแผนที่ที่จะพาผู้มาปรึกษาพ้นจากทุกข์ แผนที่ที่นี้อาเรีย ยอธิบายว่าหมายถึงการเข้าใจจิตใจของทุกคนที่เหมือนกัน ว่าที่ทุกข์อยู่นั้นเป็นเพราะยึดอยู่กับอะไร ไว้บางอย่าง ฉะนั้นการทำงานของอาเรียในฐานะผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการ ปรึกษาเชิงจิตวิทยาคือการพาให้ผู้มาปรึกษาศลายออกจากสิ่งที่ยึดอยู่นั้น นั่นคือแผนที่การทำงานว่า จะต้องไปอย่างไรบ้าง อาเรียบอกว่าการมีแผนที่ทำให้ไม่เกร็ง เมื่อไม่เกร็งก็สามารถทำงานได้เต็มที่ ไม่ พยายามจนมากไปหรือน้อยไป และเมื่อมีสมาธิ สติในการทำงานอาเรียเห็นว่าแต่ละกลุ่มก็มีธรรมชาติ ของกลุ่มนั้น ๆ ซึ่งอาจไม่ใช่อย่างที่คิดไว้ในตอนแรกก็ได้ อาเรียกล่าวว่าก็ไม่เกิดการปะทะทาง วัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา แต่ค่อย ๆ ทำงานร่วมกับเขาได้อย่างแท้จริง สามารถรับรู้ปัญหาของผู้มา ปรึกษาได้อย่างถูกต้อง ดังเช่นกลุ่มผู้บำบัดยาเสพติด

ผู้ให้ข้อมูลหลักรายที่ 5 (รหัส A05)

รุ่งอรุณ (นามสมมติ) เพศหญิง อายุ 27 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก จิตวิทยาการ ปรึกษา จากมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ มีประสบการณ์การฝึกปฏิบัติงานการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแก่ ผู้มาปรึกษาที่เป็นชาวต่างชาติ เป็นระยะเวลา 3 ปี โดยที่รุ่งอรุณเป็นชาวเอเชียที่ไปศึกษาต่อที่นั่น และ ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการสื่อสาร รุ่งอรุณจึงมีสถานะเป็นชนกลุ่มน้อยโดยปริยาย ปัจจุบันมี อาชีพเป็นอาจารย์ทางด้านจิตวิทยาการปรึกษา มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร และ นักจิตวิทยาการปรึกษาบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ แก่บุคคลทั่วไป

ทุกเพศทุกวัย ทั้งที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยและต่างประเทศ รวมถึงผู้มารับบริการที่เป็นชาวต่างชาติต่างวัฒนธรรมที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย

ด้านความรอบรู้ในวัฒนธรรม จากการที่รุ่งอรุณบริการปรึกษาแก่คนต่างชาติมาโดยตลอดจึงทราบถึงความแตกต่างบางประการของความคิดที่มีต่อตนเองและผู้อื่น ลักษณะนิสัย รวมถึงการกระทำระหว่างชาวต่างชาติตะวันตก ชาวเอเชียและชาวไทยที่มีผลต่อกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่แตกต่างกัน โดยรุ่งอรุณกล่าวว่าชาวตะวันตกมีความรับผิดชอบต่อตัวเองและตรงต่อเวลามากกว่าคนไทยที่แบ่งคนจะมีเช่นกัน แต่บางครั้งก็ไม่มาตามนัด อยู่ดีดีก็หายไปเลย หรืออย่างในกรณีที่ชาวต่างชาติรู้สึกแย่ จะรู้สึกแย่เพราะตัวเอง แต่คนไทยมีแนวโน้มที่จะโทษว่าเป็นเพราะคนอื่น เป็นต้น

ด้านการตระหนักและรู้เท่าทันตนเอง เมื่อครั้งยังศึกษาอยู่ต่างประเทศรุ่งอรุณเคยมีความกลัวที่เกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้งโดยเฉพาะในช่วงแรก ๆ ของการฝึกปฏิบัติงานและเจอกับผู้มาปรึกษา ซึ่งเป็นความกลัวว่าจะไม่ได้รับการเชื่อถือ กลัวการถูกตัดสินว่าไม่รู้จริงจากเจ้าของภาษาในฐานะที่เป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจากการที่เป็นคนเอเชียเพียงไม่กี่คนที่อยู่ที่แห่งนั้น หลายครั้งที่รุ่งอรุณไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่ผู้มาปรึกษากล่าว แต่ด้วยความกลัวจึงได้แต่เก็บงำความสงสัย ไม่เข้าใจนั้นไว้แล้วมาสืบค้นภายหลังจากชั่วโมงบำบัด เป็นความไม่มั่นใจที่มีอยู่แทบตลอดเวลาทำให้บางครั้งไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ รุ่งอรุณกล่าวว่าด้วยความที่อยู่ในวัฒนธรรมตะวันตก ตนเองเรียนอยู่ในฐานะของชนกลุ่มน้อยของสังคม รุ่งอรุณก็รู้สึกที่ไม่เหมือนกับเขา จะมีความกลัวว่าชาวต่างชาตินั้นจะมองว่าตนเองโง่ เป็นคนบ้านนอก เป็นชนกลุ่มน้อย เลยไม่เข้าใจผู้มารับบริการที่เป็นชาวต่างชาติ ซึ่งรุ่งอรุณบอกว่ามีประสบการณ์กระทบกับภาพของผู้เชี่ยวชาญของเธอได้ และในการทำงานรุ่งอรุณกล่าวว่าความไม่มั่นใจลดลง กังวลว่าจะพลาด ทำให้ฟังเรื่องราวได้ไม่เต็มร้อยเปอร์เซ็นต์

ด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รุ่งอรุณมีการแสวงหาความรู้จากการค้นในอินเทอร์เน็ต ซึ่งรุ่งอรุณกล่าวว่ามี การอ่านคำศัพท์ ท่องคำศัพท์เพิ่มมากขึ้น เปิดยูทูบฟังสำเนียงการออกเสียง และรุ่งอรุณบอกว่าตนมีความสนใจฟังข่าวต่างประเทศเป็นทุนเดิม เพราะสังคมตะวันตกนั้นเหมือนเป็นกระแสหลักของโลก ซึ่งสามารถช่วยในการทำงานของรุ่งอรุณได้โดยปริยาย

ด้านการมีทักษะทางพหุวัฒนธรรม เนื่องจากความไม่มั่นใจ กังวลใจในการทำงานที่เกิดขึ้น ภายหลังรุ่งอรุณจึงปรับความเข้าใจกับผู้มาปรึกษาตั้งแต่ครั้งแรกที่พบกัน ถึงความกังวลใจที่อาจเกิดขึ้น

ระหว่างกันเพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างสบายใจและตรงไปตรงมา ส่วนในด้านการมีทักษะทางพหุวัฒนธรรม รุ่งอรุณกล่าวว่าก็พยายามจับใจความให้ได้ว่าเขาต้องการพูดเกี่ยวกับอะไร แม้รุ่งอรุณจะไม่รู้คำแปลเหล่านั้นก็ตาม นอกจากนี้รุ่งอรุณกล่าวถึงการบอกผู้มารับบริการตั้งแต่ก่อนเริ่มชั่วโมงบำบัดเลยว่าการปรึกษาเชิงจิตวิทยาคืออะไร ไม่ใช่การบอกผู้มาปรึกษาต้องทำอะไร แต่คือการพูดคุยร่วมกัน เพราะผู้มาปรึกษาบางคนโดยเฉพาะคนไทยมักให้รุ่งอรุณบอกไปเลยว่าเขาต้องทำอะไรบ้างเป็นขั้นตอน หรือการบอกกับชาวต่างชาติเลยว่าหากมีคำถามอะไรหรือเห็นว่ามีความแตกต่างที่แตกต่างกันแล้วมีผลต่อความรู้สึกของผู้มารับบริการสามารถบอกได้ตามตรง และหากจะขอเปลี่ยนนักจิตวิทยาการปรึกษารุ่งอรุณก็ยินดี

ผู้ให้ข้อมูลหลักรายที่ 6 (รหัส A06)

พัฒนา (นามสมมติ) เพศชาย อายุ 27 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการปรึกษา มีประสบการณ์การศึกษาวิจัยถึงบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแก่กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ ปัจจุบันเป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาประจำหน่วยงานหนึ่งในมหาวิทยาลัย บริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแก่นิสิตนักศึกษา และบุคคลทั่วไปทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติและกลุ่มความหลากหลายทางเพศ (LGBT) โดยใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเป็นหลัก ด้วยประสบการณ์มากกว่า 5 ปี

ด้านความรอบรู้ในวัฒนธรรม พัฒนามีความรู้และเชี่ยวชาญกับกลุ่มความหลากหลายทางเพศว่าภายในกลุ่มวัฒนธรรมนั้นก็มีการแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ๆ อีกด้วย เนื่องจากลักษณะทางบุคคลที่มีรายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างกันอยู่ และทราบถึงการแบ่งแยก กีดกัน ที่มีระหว่างกัน อีกทั้งการถูกตัดสิน กีดกันจากบุคคลรอบข้างโดยเฉพาะครอบครัว การเลือกปฏิบัติจากผู้อื่นในสังคม ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อสภาพจิตใจ ทำให้กลุ่มความหลากหลายทางวัฒนธรรมยากที่จะยอมรับและภาคภูมิใจในตัวเอง พัฒนากล่าวว่า กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศมีแบ่งกลุ่มย่อยทางวัฒนธรรมภายในกลุ่มอยู่เยอะ และแต่ละกลุ่มก็จะมีลักษณะปัญหาที่กังวลอยู่น้อยแตกต่างกัน ดังที่พัฒนากล่าวว่าสมมติมีคนที่ตั้งใจมาเต็มตัว แต่ยังไม่ได้แปลงเพศครบถ้วน ก็จะมีการคิดกันไปเองอีกว่าเขาคงอยากทำให้หมดทั้งตัว แต่จริง ๆ เขาพอใจเพียงเท่านั้นก็ได้ แต่คนอื่นคิดไปเองแล้วว่าเพราะอะไรจึงไม่ทำและไปถามเขา รวมทั้งที่พัฒนากล่าวถึงการไม่ได้รับการยอมรับจากครอบครัวที่พูดจาด้วยคำแรง ๆ ที่กดดันและเป็นแผลในใจ มองว่าตนเองนั้นไม่มีคุณค่า ไม่ยอมรับตัวเองตามมา ดังเช่นที่พัฒนายกตัวอย่างถึง

ครอบครัวคนจีนที่มีความคาดหวังต่อลูกชายสูงว่าต้องดูแลครอบครัว พัฒนากล่าวว่าคนจีนนั้นไม่ค่อยมีพื้นที่เปิดรับต่อชาว LGBT มีการขับไล่ไสส่ง หรือการพยายามคลุมถุงชนก็มี อีกทั้งพัฒนาเล่าถึงการถูกกีดกัน ปฏิเสธออกจากสังคม ถูกตัดสินจากสายตาท่าทางที่คนอื่นกระทำต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ มีการถามบ่อย ๆ ว่าเป็นผู้หญิงหรือเป็นผู้ชาย หรือคำถามส่วนตัวต่าง ๆ ที่ผู้รับบริการเผชิญ รวมทั้งการคุกคามทางร่างกายอื่น ๆ อีกด้วย

ด้านการตระหนักและรู้เท่าทันตนเอง พัฒนาพูดถึงการมีความเชื่อ การให้คุณค่าหรืออคติว่าคนในกลุ่มวัฒนธรรมเดียวกันก็จะมีมุมมองคนในกลุ่มแตกต่างจากที่คนนอกวัฒนธรรมมอง แต่ก็ไม่ได้แปลว่าสายตาของคนในจะตรงเสมอไป อาจมีอคติของตัวเองที่คิดเอาว่าคนเป็นเกย์จะต้องเป็นแบบนี้กะเทยต้องเป็นแบบนี้เท่านั้น ซึ่งพัฒนาคอยบอกตัวเองว่าอย่าเพิ่งรีบตัดสินไปจากข้อมูลที่พัฒนารู้มาก่อน แต่เปิดพื้นที่ในการตรวจสอบจากที่ผู้มาปรึกษาเล่าในช่วงโม่งบำบัด และพัฒนากล่าวว่าตนจะแจ้งให้ผู้รับบริการที่เป็นกลุ่มความหลากหลายทางเพศทราบตั้งแต่ต้นว่าตนเองนั้นไม่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องนี้โดยตรงเพื่อให้ผู้มาปรึกษาทราบตั้งแต่แรก

ด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง พัฒนาตัวเองด้วยการอ่านหนังสือภาษาอังกฤษเพิ่มเติม นอกเหนือจากการปฏิบัติงานจริงด้วยตนเอง และยังเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มชมรมต่าง ๆ ของกลุ่มผู้หลากหลายทางเพศ เพื่อทำความรู้จักให้มากยิ่งขึ้นอีกด้วย พัฒนาเล่าว่าสืบเนื่องมาจากการทำวิทยานิพนธ์เมื่อครั้งเรียนปริญญาโทที่ทำเกี่ยวเรื่องชายรักชาย จึงมีการค้นคว้าบทความต่าง ๆ อีกทั้งพัฒนาเล่าว่ามีความสนใจส่วนตัวที่ไปลงชื่ออยู่ในสมาคมที่มีความหลากหลายทางเพศไว้ ได้เจอผู้คนที่มีความหลากหลายทางเพศ และได้ร่วมอบรมปฏิบัติการต่าง ๆ เป็นประสบการณ์ตรงอีกด้วย นอกจากนี้พัฒนากล่าวว่าการเจอผู้มาปรึกษานั้นก็ต้องมีการรับการนิเทศจากอาจารย์ที่จะมาช่วยเพิ่มเติมในการทำงานด้วย

ด้านการมีทักษะทางพหุวัฒนธรรม พัฒนาระมัดระวังท่าที คำพูดของตนเองระหว่างการทำงานร่วมกับผู้มาปรึกษาเพราะทราบดีว่าท่าทีหรือคำพูดบางอย่างที่เป็นปกติทั่วไป มีผลต่อความไม่สบายใจต่อผู้มาปรึกษาได้ พัฒนาเรียนรู้ที่ไม่รีบตีความ ตัดสินใดใดต่อผู้มาปรึกษา และเปิดใจกว้างในการทบทวนตรวจสอบตนเองเสมอ พัฒนากล่าวไว้ว่าทุกคนมีเพื่อนที่เป็นผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศอยู่แล้ว แต่ก็ต้องมีความละเอียดอ่อนด้วย เพราะการที่มีเพื่อนเป็นคนกลุ่มนี้ไม่ได้แปลว่าจะเข้าใจคนกลุ่มนี้ไปด้วย บางทีการพูดแซวกันก็มีการเหยียดอยู่ด้วยก็ต้องระวัง

ด้านการผสมผสานของความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว พัฒนายังได้ กล่าวอีกว่าตัวเองในฐานะนักจิตวิทยาการศึกษานั้นเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำงาน ฉะนั้น เครื่องมือจะมีประสิทธิภาพได้ดีก็คือไม่มีสนิม ในที่นี้พัฒนาได้หมายถึงการทำให้ตนเองปราศจากอคติ รู้ถึงมุมมองความเชื่อของตนเองเสียก่อนด้วยการหมั่นสังเกตทบทวนตนเองอยู่เสมอในชีวิตประจำวัน

ผู้ให้ข้อมูลหลักรายที่ 7 (รหัส A07)

บรรจง (นามสมมติ) เพศชาย อายุ 42 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาจิตวิทยา การศึกษา มีประสบการณ์การศึกษาระดับปริญญาโทกลุ่มมุสลิม ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ประจำมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคกลาง รวมถึง เป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาบริการการศึกษาระดับปริญญาโทเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพแก่ผู้ที่มีความบกพร่อง ทางร่างกายทั้งทางหู ทางตา และทางร่างกายอื่น ๆ อีกทั้งมีความถนัดจิตวิทยาการปรึกษาครอบครัว จิตวิทยาการปรึกษาผู้สมรส และจิตวิทยาการปรึกษาชุมชน ประสบการณ์การทำงานประมาณ 13 ปี

ด้านความรู้ในวัฒนธรรม บรรจงกล่าวว่าในการทำงานกับผู้บกพร่องทางหูจะมีล่ามภาษา มือที่จะอยู่ประกบคู่อยู่ด้วยกับผู้ที่มีความบกพร่องทางหูในลักษณะของบัดดี้ อันเป็นนโยบายที่กำหนด ไว้ และในการทำงานการศึกษาระดับปริญญาโท เด็กที่มีความบกพร่องทางหูจะมีความกังวลเกิดขึ้นว่า เรื่องที่เล่ามานั้นล่ามจะนำไปพูดต่อหรือเปล่า จะมีความระแวงเมื่อเห็นล่ามออกไปทำมือสื่อสารกับคน อื่น ๆ เพราะบรรจงกล่าวว่า เรื่องที่เขามาปรึกษานั้นมีความประหลาดอยู่มากอันเป็นเรื่องทางเพศ ที่เป็นปกติของสังคมในวัฒนธรรมนี้ที่จะเปิดกว้างและเสรีในเรื่องความสัมพันธ์ จะมีเรื่องสุขภาพหรือ โรคติดต่อบางโรคที่เกิดขึ้นอยู่

ด้านการตระหนักรู้เท่าทันตนเอง (ความเชื่อ คุณค่า และอคติของตนเอง ปฏิบัติการที่ เกิดขึ้นในช่วงของการปรึกษา ความผิดพลาดที่มักเกิด) บรรจงให้ความสำคัญอย่างมากคือเรื่องทัศนคติที่มี ต่อบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย เพราะทุกคนล้วนมีศักยภาพไม่แตกต่างกับบุคคลจากกลุ่ม วัฒนธรรมอื่น โดยการมีทัศนคติที่เท่าเทียมนี้ ทำให้นักจิตวิทยาการปรึกษาสามารถทำงานกับผู้ที่มีความบกพร่องได้อย่างไม่รังเกียจ หรือรู้สึกว่ามีผู้มาปรึกษานั้นด้อยกว่าตนเอง ซึ่งทัศนคตินั้นเป็นเชื่อต่อการปฏิบัติอย่างให้เกียรติและเคารพ รู้จักมองถึงศักยภาพที่ผู้มาปรึกษามีอยู่อย่างแท้จริง บรรจงได้ กล่าวถึงความเชื่อ การให้คุณค่า หรืออคติที่เกิดขึ้นไว้ว่าการที่จะอยู่กับผู้ที่มีความบกพร่องทางกาย สิ่ง

แรกที่สำคัญคือต้องมีทัศนคติที่ดีเพราะบางคนก็จะมีเรื่องของการขาดความสะอาด เมื่อเขาเข้ามาใช้บริการแล้ว บรรจงบอกว่ก็ต้องพร้อมให้ความช่วยเหลือเขาได้ ทุกคนมีศักยภาพไม่ว่าจะเป็นแบบไหน เขาคือเจ้าของชีวิตของตัวเอง เพราะฉะนั้นบรรจงบอกว่ต้องมองว่เขามีศักยภาพ เพียงแค่อยู่บนฐานมนุษย์คุยกับมนุษย์

ด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง บรรจงพัฒนาตนเองด้วยการเข้าฝึกอบรมและจัดการฝึกอบรมหลักสูตรเฉพาะต่าง ๆ เสมอ เช่น หลักสูตรที่มีการปฏิบัติกับคนหูหนวกและตาบอดและบรรจงบอกว่มาจากการลงมือกระทำ ศึกษาเรียนรู้จากการลงมือทดลองด้วยตัวเอง พร้อม ๆ กับการเรียนรู้จากผู้รับบริการที่บอกบรรจงว่ควรต้องทำอย่างไรจึงจะเหมาะสมร่วมกับการอ่านบททวนจากคู่มือปฏิบัติที่จัดทำไว้จากรุ่นก่อนที่ส่งต่อประสบการณ์การทำงานจากรุ่นสู่รุ่นถึงหลักการปฏิบัติ

ด้านการมีทักษะทางพหุวัฒนธรรม บรรจงมีความเชี่ยวชาญเรื่องการศึกษาเชิงจิตวิทยาแก่ผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกายเป็นพิเศษ เนื่องจากมีความแตกต่างในการทำงานจากการศึกษาเชิงจิตวิทยาโดยทั่วไป ต้องมีล่ามช่วยในการสื่อสารกับผู้บกพร่องทางหู ซึ่งไม่ใช่การสื่อสารโดยตรงกับผู้มาปรึกษา แต่สื่อสารผ่านล่ามที่แปลคำพูดกลับไปกลับมาอีกต่อหนึ่ง ฉะนั้นจึงมีจังหวะการรอ หรือการเน้นคำซ้ำ ๆ สื่อสารด้วยน้ำเสียงหนักและเบา สำหรับผู้บกพร่องทางตา เพื่อให้เข้าใจตรงกันระหว่างนักจิตวิทยาและผู้รับบริการ เป็นต้น อีกทั้งบรรจงบอกว่การทำงานตรงนี้ต้องเปิดใจมากในการรับกฎกติกาใหม่ที่ตกลงใช้ชีวิตร่วมกันอีกแบบหนึ่งด้วย ซึ่งในการทำงานนั้นจะใช้เวลานานกว่าการบริการการศึกษาเชิงจิตวิทยาตามปกติเพราะมีจังหวะการรอล่ามแปลด้วย นอกจากนี้บรรจงกล่าวถึงการทำงานที่ต้องมีล่ามมาเป็นสื่อกลางในการสื่อสารไว้ว่ จะต้องให้ผู้รับบริการเป็นคนเลือกล่ามด้วยตัวเอง เพราะไวใจคนนี้มากกว่า และมีการจัดที่นั่งให้ล่ามนั่งอยู่ในลานสายตา เมื่อสนทนาผู้รับบริการจะได้สบตากับบรรจงได้โดยไม่ต้องคอยหันไปหันมาระหว่างตนกับล่าม และบรรจงกล่าวว่สำหรับผู้รับบริการที่มองไม่เห็นร่วมด้วยนั้น จะใช้โปรแกรมตาทิพย์ พิมพ์แทนการใช้เสียง อันเป็นโปรแกรมพิเศษที่ใช้ในการสื่อสาร อีกทั้งทักษะอื่นที่บรรจงกล่าวถึงเช่นการใช้คำพูดที่ตรง และชัด ไม่พรรณนาแต่ต้องเป็นรูปธรรมรวมทั้งมีการเน้นเสียง ลงน้ำหนักคำ จังหวะการพูด และหน้าตาประกอบที่ชัดเจนบ่งบอกอารมณ์ เช่นหน้าตาที่จริงจังแสดงถึงเรื่องที่จริงจัง หรือหน้าตาที่แสดงความเศร้าเสียใจประกอบการพูดเพื่อให้ผู้รับบริการเห็นภาพตรงกัน เป็นต้น

2. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการศึกษา

ผลการศึกษาประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการศึกษาผู้ให้ข้อมูลทั้ง 7 คน พบประเด็นหลัก 5 ประเด็น ได้แก่ (1) ความรอบรู้ในวัฒนธรรม (2) การตระหนักรู้เท่าทันตนเอง (3) การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (4) การมีทักษะทางพหุวัฒนธรรม และ (5) การผสมผสานของความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัวดังต่อไปนี้

1. ความรอบรู้ในวัฒนธรรม ผู้ให้ข้อมูลได้ระบุถึง ความรอบรู้ทางวัฒนธรรมว่ามีความสำคัญ โดยเมื่อทราบว่าจะมีผู้มาศึกษาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเองและผู้ให้ข้อมูลไม่คุ้นเคย เช่น ผู้มาศึกษาชาวมุสลิม คนต่างชาติ หรือ พระสงฆ์ ผู้ให้ข้อมูลจะใช้เวลาศึกษาค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต หรือ การพูดคุยกับนักจิตวิทยาการศึกษาคนอื่นที่เคยมีประสบการณ์ โดยมี 2 ประเด็นย่อย ดังนี้

1.1 ความรอบรู้ในวัฒนธรรมผู้มาศึกษา นักจิตวิทยาการศึกษาผู้ให้ข้อมูล ระบุถึงความสำคัญของการมีความรอบรู้ในวัฒนธรรมผู้มาศึกษา เช่น ธรรมเนียมปฏิบัติ ความเชื่อ พฤติกรรมการแสดงออกที่เนื่องกับการเป็นสมาชิกของกลุ่มวัฒนธรรมหนึ่ง ๆ ดังข้อความต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 “ต้องรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของเขา (ผู้มาศึกษา) ..เช่นเราทำไปแล้วเราจะนัดต่อเนื่อง แต่ช่วงนี้เป็นประเพณีสำคัญของเขา ที่ยังไงเขาก็จะไม่มาตามนัดเราก็จะต้องดูว่านัดกันแบบนี้ได้มั๊ย ...ช่วงทำบุญเดือน 10 ก็จะเป็นงานใหญ่ทำบุญบรรพบุรุษแล้วก็รวมญาติอันนี้ช่วงนั้นส่วนใหญ่ที่โรงพยาบาลก็จะเจิบ... หรืออย่างมุสลิม ช่วงเดือนบวชกลางวันเขาจะไม่ได้กินอะไร แต่ว่าบางคนเขาก็ยินดีนะเราก็จะถามเขาก่อนว่าโอเคช่วงนี้ได้ไหม ...อย่างนี้ที่เราจะต้องรู้ไว้เหมือนเป็นข้อควรรู้”

A01: วรรณ

“เด็กกลุ่มนี้ (มุสลิม) ก็จะมีความเชื่อทางศาสนาของเขาก็จะปิดหน้าแต่ว่าอันนี้เราจะต้อง เคารพ แสดงว่าเขา ก็จะเปิดเผยแค่ตรงนี้ ด้วยกิจกรรมบางอย่าง ที่

เราจะให้เขาถูกเนื้อต้องตัวกันก็ควรจะเว้น หรือว่าปกติเขาก็ไม่ได้สื่อสารกันแบบ
มากนัก”

A04: อารียา

ดังเช่นข้อความที่กล่าวถึงการเรียงลำดับอาวุโสในกลุ่มผู้มาปรึกษาที่มีการยึดถือปฏิบัติกัน
อย่างเคร่งครัด ไม่ว่าจะอยู่ภายใต้บริบทใด ดังเช่นบริบทของกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ต้องมีการนั่ง
เรียงกันในระดับที่เสมอกันทุกคน

“แล้วท่าน (พระสงฆ์) จะไม่นั่งอาสนะติดกัน....ถ้านั่งเป็นวงกลมไม่เรียงค่ะ
แต่ท่านจะให้พระผู้ใหญ่นั่งก่อนแล้วท่านก็กราบ กราบพระเถระก่อน แล้วเราก็กกราบ
ท่านอีกทีอย่างนี้”

A04: อารียา

นอกจากนี้ ความรอบรู้ในวัฒนธรรมเฉพาะของกลุ่มคนที่ผู้มาปรึกษาสังกัดอยู่ ยังรวม
ความคิดหรือความเชื่อ ของกลุ่มคนที่ผู้มาปรึกษาเป็นสมาชิกอยู่

“ช่วงหลังหลังก็จะเห็นมุสลิมก็จะไม่ค่อยคลุมผ้า ผ่อนคลายมากขึ้น อย่าง
เด็กวัยรุ่นเวลาอยู่บ้านก็คลุมผ้าอะไรเรียบร้อย พอออกนอกบ้านก็มีชุดเสื้อยืดกางเกง
ยีนส์ที่เอามาเปลี่ยนบนรถไฟเวลาออกไปเที่ยว แต่ว่าจริง ๆ วัฒนธรรมเขาเองเรื่อง
พวกนี้มันค่อนข้างเป็นเรื่องปกปิดเป็นเรื่องที่ Personal มาก ๆ”

A01: วรณา

“ในคณะแพทย์มีการเป็น homosexual ค่อนข้างเป็นเรื่องที่ได้รับการ
ยอมรับมากกว่าถ้าเทียบกับสังคมที่มีความเป็นชายเป็นใหญ่มาก ๆ อย่างเช่นคณะวิศ
วะ ซึ่งอันนั้นมันจะต้องเก็บซ่อนไว้แต่ว่าคณะแพทย์จะเปิดเผยตัวได้ง่ายขึ้นกว่า”

A03: จริญญา

1.2) ความรอบรู้ในประเด็นที่อ่อนไหว หรือเปราะบางทางวัฒนธรรมผู้มาปรึกษา
 ในประเด็นนี้ ได้แก่ ความรู้ที่ทำให้เกิดปัญหาเฉพาะต่าง ๆ ที่ผู้มาปรึกษาประสบ เนื่องจาก
 ความแตกต่างทางวัฒนธรรม เช่น สาเหตุจากการไม่ยอมรับของคนครอบครัว (บิดา มารดา
 พี่ น้อง หรือญาติ) ที่ทำให้ผู้มาปรึกษาไม่ยอมรับตัวเอง ไม่กล้าแสดงออก เป็นต้น ดังข้อความ
 ต่อไปนี้

“ข้อกำหนดของมุสลิมจริง ๆ คือบางคนถ้าเขาค่อนข้างเคร่งครัดหรือว่าถูก
 กรอบไว้เยอะ ๆ เวลามาปรึกษาเอาเรื่องภายในครอบครัวมาแล้วข้างนอกซึ่งเขาก็คง
 ไม่ค่อยโอเค แต่ก็มีเคล็ดลับที่ผู้หญิงเขาก็ยอมรับว่าเขาเครียดในครอบครัวแล้วก็มาหา
 หมออย่างนี้เขาก็มาของเขาเองโดยที่ไม่ได้บอกที่บ้าน”

A01: วรรณ

“คนในครอบครัวคนจีนก็จะถูกคาดหวังจะต้องเป็นลูกชายก็จะต้องแบบ
 ดูแลครอบครัวแล้วคนจีนก็จะไม่ค่อยมีพื้นที่ให้กับ LGBT ที่เท่าไรแล้วพอมาเป็น
 LGBT ก็ต่างคนก็จะถูกขับไล่อะไรแบบนี้ หรือพ่อแม่ก็รู้ว่าเป็น LGBT ที่ก็ยังไปหาลูก
 สาวบ้านอื่นมาแต่งงานมาบ้านด้วย”

A06: พัฒนา

นอกจากนี้ ความรอบรู้ในประเด็นที่อ่อนไหว หรือเปราะบางทางวัฒนธรรมผู้มา
 ปรึกษา ยังมี สาเหตุจากบุคคลในสังคม ที่เป็นความไม่เข้าใจ กีดกัน แยกแยะ ไม่ยอมรับจาก
 บุคคลอื่นในสังคมกระแสหลักที่มีต่อคนในกลุ่มวัฒนธรรม ที่ ดังข้อความต่อไปนี้

“คนที่เป็น *trans sexual* ก็จะเป็นแบบหนึ่ง คือคนที่ข้ามเพศแล้วแต่งเป็น
 หญิง แปลงเป็นชาย มี 2 อย่างอีก คือประเภทที่แต่งไปเลย กับประเภทที่แต่งบ้าง
 บางเวลา ก็ไม่เหมือนกันเพราะว่า ถ้าเป็นประเภทที่แต่งไปเลยเขาจะพบกับเรื่องของ
 การถูกตัดสิน เรื่องการ *judge* ท่าทางสายตาที่คนอื่นเขามอง สายตาที่เห็นถึงความ
 ต่างต่างแล้วจะถามบ่อย ๆ ว่ามีผู้หญิงหรือผู้ชาย เฉาะมาหรือยัง แปลงเพศ หรือไม่
 ทำไมไม่มีนมแล้วละ หรืออะไรแบบนี้เข้ามาในตลอดเวลาในทุกวัน”

A06: พัฒนา

สุดท้าย ความรอบรู้ในประเด็นที่อ่อนไหว หรือเปราะบางทางวัฒนธรรมผู้มาปรึกษา ได้รวมสาเหตุจากตนเอง โดยตรงที่ส่งผลต่อการเกิดผลสะท้อนทางจิตใจที่กลายเป็นปัญหา เฉพาะที่บุคคลจากกลุ่มวัฒนธรรมเผชิญอยู่ดังข้อความต่อไปนี้

“ท่าน (พระสงฆ์) ก็เล่าสมัยเป็นพระผู้น้อย มีความน้อยอกน้อยใจมีความน้อยใจในโชคชะตา ว่าพระผู้น้อยนี้ลำบากนะ ต้องดูแลรับใช้สารพัด”

A02: นฤมล

“แต่ถ้าเป็นชายรักชาย อันนี้อาจจะทั้งประสบการณ์ตรง และก็จากคนนอก (ที่ไม่ใช่ LGBT) มันเหมือนจะคล้าย ๆ นี้เรื่องของ identity disclosure มันมาตอบกับการยอมรับตัวเองว่าเพราะว่าการที่ไปเปิดเผยว่าตัวเองเป็นแบบนี้ ตัวเองชอบแบบนี้ เปิดแค่นั้นกับใครแค่นั้นที่ เราจะรู้สึกปลอดภัย แค่นั้นที่ฉันรู้สึกไม่ปลอดภัย เจอคนใหม่ ๆ เกิดขึ้นใหม่ จะต้องบอกใหม่ บอกแค่นั้นดี มันจะมีชั้นของการยอมรับตัวเอง”

A06: พัฒนา

“ชาวต่างชาติรู้สึกแย่ ฉันเรียนไม่เก่ง ตัวเองจะรู้สึกแย่ ในขณะที่คนไทย อันนี้คือไม่ใช่ทุกคน แต่แนวโน้มจะเป็นว่า ทำไมเขาทำแบบนี้”

A05: รุ่งอรุณ

2. การตระหนักและรู้เท่าทันตนเอง ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวถึงประเด็นการตระหนักรู้ที่ครอบคลุมความเชื่อ การให้คุณค่า อคติ สิ่งที่ปฏิบัติในชั่วโมงบำบัดรวมทั้งข้อผิดพลาด และประเด็นอ่อนไหวทางวัฒนธรรม โดยมี 3 ประเด็นย่อย ดังต่อไปนี้

2.1) ความเชื่อ คุณค่า อคติของตนเอง ในประเด็นนี้ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึง ความไวต่อความเชื่อที่ตนเองได้รับการหล่อหลอมจากวัฒนธรรมที่ตนสังกัดอยู่ ซึ่งรวมถึงการมีความไวต่อความคิดทางลบที่ตนเองมีทั้งก่อนและหลังการพบกับผู้มาปรึกษา การตระหนักถึงกิริยาอาการที่แสดงออกหรือเกิดขึ้นของตนเองที่เป็นผลมาจากความเชื่อ การให้คุณค่าต่อสิ่งต่าง ๆ

จากวัฒนธรรมที่ตนเองสังกัด ต่อผู้มาปรึกษา ทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจที่เกิดขึ้นในและนอก ชั่วโมงบำบัดที่มีต่อผู้มาปรึกษา ดังข้อความต่อไปนี้

“ตอนนั้นมันเหมือนไม่มองท่าน (พระสงฆ์) เป็นคนเหมือนกันนะ มันเหมือนความต่างที่เราคิดนี้ ใจเรายกท่านออกไปที่หนึ่ง จัดท่านไว้อีกกลุ่มหนึ่ง”

A02: นฤมล

“บางทีจะมีข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ก็มีผลกับอคติของเรา อย่างเช่นข่าวว่าข่าวพระสงฆ์กับการใช้เงิน หรือเรื่องที่มีนฉาวในอินเทอร์เน็ต คือมีภาพทั้งพระที่ทั้งพระไม่ดี เราก็คจะรู้สึกที่เราไม่ค่อยถนัดที่จะทำงานกับกลุ่มท่านเท่าไร”

A04: อารียา

“ด้วยความที่ก็เป็น western structure เหมือนเราเรียนในฐานะ minority เราก็อาจจะรู้สึกว่าไม่เหมือนเขา”

A05: รุ่งอรุณ

“เอาว่าการเป็นคนใน (คนในกลุ่ม LGBT) ก็คล้าย ๆ กับว่า ถ้าคนนอก (คนที่ไม่ใช่กลุ่ม LGBT) มองมาที่คนใน มันก็มองอย่างหนึ่ง คนในมองที่คนในก็จะเป็นอีกอย่างหนึ่ง ไม่ได้แปลว่าคนในมองคนในจะตรงเสมอไป บางทีคนในมองคนในบ้านจะมีอคติของตัวเอง ที่คิดเอาว่าถ้าคนนี้เป็นเกย์จะต้องเป็นแบบนี้ เป็นกะเทยก็ต้องเป็นแบบนี้ ถ้าคนนี้เป็นแบบ 2 เพศก็จะเป็นแบบนี้”

A06: พัฒนา

2.2) ปฏิกริยาที่เกิดขึ้นในชั่วโมงการปรึกษา ผู้ให้ข้อมูลระบุถึง ความไวและการรู้ทันกระแสความรู้สึกที่ปรากฏภายในใจขณะนั้นที่อยู่ในชั่วโมงการปรึกษา เช่น ความรู้สึกไม่มั่นคง ไม่ปลอดภัย ความไม่เป็นมิตร ไม่ลงรอยกัน ความขัดแย้งที่รบกวนใจขณะอยู่ในชั่วโมงบำบัด อันเนื่องมาจากการไม่คุ้นเคย รู้สึกว่าตนและผู้มาปรึกษานั้นไม่กลมกลืนกัน

“เรากลัวไม่เป็นที่รักในกลุ่ม (ผู้บำบัดยาเสพติด) เหมือนกัน หรือเรากลัวคนไม่ชอบ ฉะนั้นการตัดสินใจมันก็ไม่ชัด แต่ข้างในก็ยังปั่นป่วน”

A02: นฤมล

“สิ่งที่แตกต่างคือตอนนั้นคงกลัว กลัวเขา (ชาวต่างชาติ) มองว่าโง่ กลัวเขามองว่า you บ้านนอก minority เห็นไหม you เลยไม่เข้าใจฉัน” ...“ขอเปลี่ยน counselor นี้ก็คือกลัว กลัวว่าเขา (ชาวต่างชาติ) cancel counseling ก็คือกลัว rejection มากกว่าตอนนี้”

A03: จริญญา

“เกร็งเราคะ สมณศักดิ์ของท่าน (พระสงฆ์) สูงแล้วท่านก็เป็นพระผู้ใหญ่ พระเถระ พระเถรานุเถระที่ชาวบ้านเข้ามากราบไหว้”

A04: อารีญา

2.3) ความผิดพลาดที่มักเกิด นักจิตวิทยาผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึง การตระหนักและรู้เท่าทันตนเอง ที่เป็นการรู้เท่าทันตนเองว่าควรมีช่องทางการสื่อสาร การวางตนหรือรู้ถึงระยะห่างที่พอเหมาะ รู้ว่าตัวเองนั้นยังไม่เข้าใจและทำได้ไม่มีดีในการทำงานกับบุคคลที่มาจากกลุ่มทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกับตนอย่างแท้จริง รู้เท่าทันถึงสิ่งที่ตนเองนั้นยังบกพร่องอยู่ จึงแสวงหาการเรียนรู้และวิธีการเพื่อพัฒนาเพิ่มพูนและปรับปรุงตนเองในการทำงาน ได้แก่ ความไว และการเท่าทันในท่าทีการแสดงออกและการลงมือทำของตนเองที่มีในชั่วโมงบำบัด การรู้เท่าทันในผลที่เกิดขึ้นจากการที่ตนเองไม่มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการทำงานกับผู้มาปรึกษาที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางวัฒนธรรม ส่งผลต่อกระบวนการการทำงานและเกิดผลกระทบต่อตนเองนอกชั่วโมงบำบัด และมีความไวต่อการตระหนักรู้ในความคิด ความเชื่อ และการกระทำของตนเองในชั่วโมงการปรึกษา ดังข้อความต่อไปนี้

“ต้องระวังอีกแบบ เพราะว่าด้วยความที่ตัวเองก็เป็นคนที่อยู่หนึ่งใน subculture ของ LGBT ครั้นอย่างนั้นความเป็น subculture ของ LGBT ก็จะมี

อคติอีกแบบ อคติหรือภาพที่มันเป็น stereotype อีกแบบ ..บางทีอาจจะต้องมารีวกับตัวเองบ้างว่าที่ทำอย่างนี้ทำไปเพราะอะไรจริง ๆ ใช้ไหมอย่างไร”

A03: จริยา

“สมมติว่าร้อยเปอร์เซ็นต์ที่เราจะฟังเขาโดยธรรมชาติ มันอาจจะได้ 70 ส่วน 30 นี่กังวลอยู่ว่าพลาดแล้ว เขา (ชาวต่างชาติ) จะรู้ไหม ความมั่นใจก็จะลดลง แต่ก็ไม่ถึงขนาดว่าแบบหลุดเลย ไม่สนใจอะไร”

A05: รุ่งอรุณ

“แล้วก็ได้แจ้งให้เขา (LGBT) รู้ตั้งแต่แรก ว่าเราอาจจะไม่ได้ expertise เป็นด้านนี้”

A06: พัฒนา

3. การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงการพัฒนาตนเองต่อเนื่องทั้งพื้นฐานความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และอคติของตนเอง ด้วยการทบทวนข้อบกพร่อง ผิดพลาด ชัดเกล้าทัศนคติ ความเชื่อตนเองร่วมกับการรับการนิเทศจากอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญ อีกทั้งการเพิ่มเติมความรู้ที่จำเป็นต่อการทำงานจากแหล่งต่าง ๆ รวมถึงความรู้ทางภาษาที่ใช้สื่อสารกับผู้มาปรึกษาให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมที่หลากหลายของผู้มารับบริการ เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองในการทำงานกับผู้มาปรึกษาจากต่างวัฒนธรรมได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังประเด็นย่อย 2 ประเด็น ต่อไปนี้

3.1) การแสวงหาความรู้เสมอ ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงการแสวงหาเพิ่มเติมความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในกลุ่มวัฒนธรรมนั้น ด้วยการ การสอบถามผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์ในวัฒนธรรมนั้น ๆ การมีประสบการณ์ตรงในวัฒนธรรมอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากวัฒนธรรมของตน และการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งจากแหล่งข้อมูลทางวิชาการและการสืบค้นจากแหล่งข้อมูลออนไลน์ ดังข้อความต่อไปนี้

“ชอบอ่านหนังสืออ่านหนังสือ แล้วก็ชอบคุย ชอบฟังเวลาคนอื่นเขาคุย เวลาฟัง เวลาดูหนังสือที่อ่านก็จะเป็นอย่างหนังสืออาจารย์ หรือหนังสือของที่มันเป็นประสบการณ์ของคนที่เขาเล่าสิ่งที่เขาไปเจอหรือแม้แต่เนียนอย่างนี้ยากก็เป็นเนียน

ที่เกี่ยวกับมุสลิมสมัยเรียนพี่ชอบเอามามันช่วยให้ทำให้เราเข้าใจถามของมุสลิมเช่น เรื่องของวัฒนธรรมผู้หญิงผู้ชาย”

A01: วรรณภา

“ตอนแรก ๆ เราจะไม่กล้าถามเขา (ชาวต่างชาติ) ก็จะจำมาแล้วก็ไป google หาทีหลังหรือถามเพื่อนว่าคืออะไร ...ถ้าในแง่ความสามารถทางภาษาก็จะ ฟัง youtube แต่อันนี้ก็ทำ จำไม่ได้ว่าที่ฟัง youtube ทำเริ่มจากทำ counseling กับผู้ใหญ่รีไปแล้ว...มีอ่านคำศัพท์ ท่องศัพท์อะไรอย่างนี้ ก็คือเพิ่มเรื่องภาษา...ตนเอง ส่วนตัวก็สนใจข่าวสารทางต่างชาติอยู่แล้วด้วยปกติ เลยมาช่วยโดยปริยาย เพราะ สังคมเขา (ชาวตะวันตก) มันเหมือนเป็นสังคม main stream ของโลกอยู่แล้ว อันนี้ มันก็อาจจะช่วยเหมือนกัน”

A05: รุ่งอรุณ

“เป็นความสนใจส่วนตัวที่ไปลงในสมาคมที่มีความหลากหลายทางเพศ ได้ ทำวิทยานิพนธ์ได้เจอกับผู้คนคล้ายกัน ได้ไปร่วมกับอีเว้นที่มีความแตกต่าง หลากหลายด้วย... โอกาสที่ได้ก่อนเคยไปจัด workshop อันหนึ่งให้ในเรื่องของ LGBT การได้เห็นความหลากหลาย จริง ๆ แล้วช่วยนะ...อีกส่วนหนึ่งก็ผ่านทางได้ เจอคนที่ได้เจอคนในกลุ่มนี้ (LGBT) ที่หลากหลายและเข้าไปอยู่ใน culture คำ”

A06: พัฒนา

3.2) การสังเกตทบทวนตนเองและรับการนิเทศจากผู้มีประสบการณ์ ผู้ให้ข้อมูล กล่าวถึงการพัฒนาตนเองด้วยการสังเกตทบทวนตนเองว่าเป็นการนำสิ่งที่สังเกตได้เช่น ความรู้สึกทางลบที่ปรากฏในใจ การกระทำที่ผิดพลาด ที่เกิดขึ้นในช่วงโม่งบ่าบัด หรือสิ่งที่ตน ยังบกพร่อง ยังทำไม่ได้ดีนัก เป็นต้น มาทบทวน ใคร่ครวญถึงสาเหตุ ทบทวนเพื่อทำความเข้าใจในตนเองให้กระจ่างชัด เป็นการชำระล้างสิ่งที่ขัดข้องต่าง ๆ ทางวัฒนธรรมที่ตนเอง โดยตรง ดังข้อความต่อไปนี้

“เห็นความวิตกกังวล ชุดความเชื่อนั้นมันจะเบา มันจะแผ่วลง...เห็นหลากหลายโจทย์ แต่สิ่งหนึ่งที่ถ้าจะมองว่าเราเอาวิธีที่อาจารย์ให้เห็นว่า การศึกษาตัวเองมันมีความสำคัญ เอากลับมาหมั่นขัด หมั่นฝึก หมั่นมอง ...กลับมานึกถึงว่าถ้ามันเป็นโจทย์เรา จัดการไม่ได้เหมือนกัน ถึงจะไม่ใช้พระเราก็จัดการไม่ได้นะ ภาวะแบบนี้ เราเริ่มกลับมาสังเกต...เรารู้สึกถึงอคติ แล้วพอมันเป็นสัก 2-3 หนนี้ เริ่มกลับมาดูแล้วว่า เป็นอะไร...เราก็กลับมาสังเกตว่าแล้วทำไมเราไม่ทำอะไรละ ทำไมเราต้องปล่อยไปอย่างนั้น ทั้งที่มันก็ได้สลายอกสบายใจในการทำงาน แต่เราก็ฝืนมัน แล้วอะไรที่ทำให้เราฝืนก็มาเห็นว่ามันมีความปรารถนาให้คนยอมรับเราในรูปแบบหนึ่ง...ตอนทำงานมันเหมือนใจที่ใส่กับได้มากกว่ากับการที่ได้เองเราเริ่มไม่ขัด เริ่มติดขัดเรากลับมาทบทวน เราที่ลงสนามบวกกับการมองเห็นแบบอันนี้สำคัญมากกว่า”

A02: นฤมล

“คิดว่ามาจากการพลาด ก็ต้องกลับมาสังเกตตัวเองในแต่ละขณะ...ก็ฝึกอยู่กับคนรอบข้าง อาจจะได้บ้างไม่ได้บ้างกระทบกระเทือนพี่น้องที่เราอยู่ด้วยบ้างเราก็กลับมาแล้วก็อยู่ใหม่...ก็ใช้สุดท้ายใจสักสามสี่รอบแล้วก็กลับมาตั้งหลักกลับไปทำงานอีกทีหนึ่ง...เราก็จะต้องฝึกละทิ้งความคิด ความเชื่อเดิมของเรา หรืออันที่มันจะไปรบกวนการทำความเข้าใจเขา...เพราะรู้ตัวเหมือนว่าพอทบทวนเสร็จแล้วจะตามมาด้วยการทิ้งตัวเอง”

A04: อาริยา

“พอเราได้เรียนรู้ว่าเราก็สามารถที่จะเป็นตัวเราโดยที่เราไม่ปล่อยให้การที่ไม่ยอมรับนั้นทำให้เรานี้ไม่นิ่ง เราก็ร้อนรน...“เป็นประสบการณ์ที่ต้องไปเจอตรง ๆ แล้วอยู่ที่โอกาสงาน ซึ่งมันก็ได้ต้องไปเรียนรู้ที่งานนั้นอยู่ดี แต่ว่าอย่างน้อย ให้คนตระหนักว่านักจิตวิทยาการศึกษา ก็เหมือนเป็นเครื่องมือ คือตัวเราเองนี่แหละที่เป็นเครื่องมือในการช่วย”

A06: พัฒนา

นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลยังกล่าวถึงการรับกรณีพิเศษจากผู้มีประสบการณ์ ซึ่งเป็นการพัฒนาตนเองจากการสังเกตตัวแบบที่ดี และรับกรณีพิเศษจากอาจารย์ เพื่อนร่วมวิชาชีพ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจและนำไปสู่การฝึกฝนตัวเองให้มีทักษะที่เก่งขึ้นสามารถปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น ดังข้อความต่อไปนี้

“ได้จาก Case ก็เป็นครูเราด้วย หรือเวลาที่อบรมกับอาจารย์มันก็จะมึนอะไรพวกนี้หรือว่าเรื่องที่เรามาเรียน ไปรู้มา ก็เอาเวลาที่เราจะเอาไปใช้ ก็เหมือนกับว่าก็ต้องเอามารวบรวมเรียบเรียงในส่วนของเราเอง เพราะฉะนั้นเวลาที่เรามีเราก็เรียบเรียงตัวเราเอง”

A01: วรธนา

“แล้วพอมันเป็นสัก 2-3 หนนี้ เริ่มกลับมาดูแล้วว่าเป็นอะไร น่าจะมาจาก supervisor อาจารย์ด้วยนะ ...กระบวนการทำงานที่เราต้องมา supervision อย่างนี้ การพูดคุยในวงงานวิชาชีพเราเนี่ยแหละ ...แล้วอาศัยกลุ่ม กลุ่มเพื่อนกลุ่มพี่ กลุ่มอะไร ฉะนั้นกระบวนการในกลุ่มตรงนี้ กระบวนการช่วยเหลือ Supervision กันตามเคลกัน”

A02: นฤมล

“คิดว่าส่วนหนึ่งเป็นการซึมซับส่วนตัวแบบส่วนหนึ่งก็เป็นการที่เราเอามาฝึก เหมือนกับว่าเรามี set ความรู้ความเข้าใจ...เพื่อนก็สำคัญนะคะ เหมือนกับพอได้คุยก็จะได้เห็นว่าเป็นใจของเราที่มันสอดคล้องกับสิ่งที่เขาทำกับสิ่งที่เขายังไม่เห็น เราก็เลยไม่สว่างพอจะไปส่งให้เขาเห็น จะมาทบทวนตัวเองหรือการ super vision เหมือนเป็นลมพัดเมฆหมอกนี้ไป ความรู้ตัวเป็นหนึ่งในอย่างละที่ช่วยพัดเมฆหมอก... “ส่วนหนึ่งว่าเป็นตัวแบบจากอาจารย์ จากพี่ ๆ ที่จะ supervise เยอะหน่อยตั้งแต่ไปโคราช...ต้นแบบและ supervise สำคัญมากคะ เราทุกวันนี้พอทำเคสพลาด ดิดีปุ๊บก็จะถามอาจารย์เลยว่าอาจารย์ทำอย่างนี้แล้วดีจัง”

A04: อารียา

“เจอกับเคสเองก็ต้องมี supervisor ที่จะช่วย”

A06: พัฒนา

4. การมีทักษะทางพหุวัฒนธรรม ในประเด็นนี้ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงการมีทักษะต่าง ๆ ในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ได้แก่เรื่องการใช้ระดับภาษา หรือคำศัพท์เฉพาะในการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้มาปรึกษาจากต่างวัฒนธรรม การรู้จังหวะในการสื่อสารถามตอบเกี่ยวกับเรื่องเฉพาะวัฒนธรรม ซึ่งเป็นทักษะในการทำงานที่มีรายละเอียดแตกต่างกันไปในแต่ละวัฒนธรรม โดยมี 2 ประเด็นย่อยดังนี้

4.1) การใช้คำพูดในการสื่อสาร ในประเด็นนี้ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงการเลือกใช้ระดับภาษา และคำศัพท์ในการสื่อสารตามความหมายที่เหมาะสม สามารถแสดงออกอย่างเป็นธรรมชาติในการพูดคุยกับคนที่มาจากต่างวัฒนธรรม เหมือนกับการใช้ชีวิตประจำวันทั่วไป ดังข้อความต่อไปนี้

“บางตัวก็จะสื่อไม่ได้เราก็จะบอกเขาให้เขาพูดภาษาใต้ได้ก็สื่อสารกันได้ เพราะงานเราหลักหลักคือการสื่อสารการคุย”

A01: วรรณณา

“เป็นความเชื่อบางอย่าง ที่มีอยู่ในคำศัพท์เฉพาะนั้น เป็นเรื่องความละเอียดอ่อนของแต่ละคนด้วยอีกว่า จะรู้ว่า impact หรือว่ามีผลมากน้อยขนาดไหน...ทุกคนมีเพื่อนที่เป็น LGBT อยู่แล้ว แต่ในความละเอียดอ่อนและความเปิดใจ ข้อความของคนที่มีเพื่อนอยู่นั้น ไม่ได้แปลว่าเขาจะเข้าใจกับคนกลุ่มนั้น บางทีอาจจะไม่มีเพื่อนคนนั้น แต่ว่าก็เต็มไปด้วยความคิด ทำไม่ไม่อย่างนั้น ทำไม่ไม่อย่างนั้น เหยียดบ้างในเชิงแซวกันบ้างก็มีมันซ่อนอยู่...จะ work พระสงฆ์ท่านแบบตะโกนเลย ได้ไหม เหมือนบางโจทย์มันต้อง Action อะไรบางอย่าง ต้องรุนแรงหน่อย ความรู้สึกอะไรอย่างนี้ เอาซอฟต์แวร์ดี หรือจะเอาแบบฮาร์ดคอร์ดี มีลับสัน ไม่แนใจอยู่”

A02: นฤมล

“ว่าวุ่นใจกับเป้าหมายของตัวเอง เลยไม่ได้อยู่กับเขา แต่เหมือนอยู่ เหมือนอยู่คือมีทักษะว่าต้องพูดสะท้อนไปแบบนั้น ความกังวลขึ้นมาบังหมดแล้ว ไม่รู้ว่าจะพาไปไหน แต่ว่าอยู่ได้เป็นการอยู่ได้ด้วยความรู้ด้วยทักษะของเราว่าเราแบบนี้ เหมือนกับเรารู้ว่าพูดมาแบบนี้ เราตอบสนองไปแบบไหนอย่างนี้ แต่ว่าใจเราเข้าไปไม่ถึงเขา...เราต้องมีทักษะเรารู้ว่ากระบวนการเป็นยังไง...คือไม่ทัน แต่ว่ามีทักษะแล้วเราจะรู้ว่าจังหวะนี้ เราต้องทำอะไร เราทำอะไรได้บ้างเราจะรู้แต่ความที่มันอคติหรือความในใจเรามันอัดแน่น มันคล้าย ๆ ว่าเราจะถูกขังอยู่ในนี้ แต่เราไม่สามารถที่จะไปพาเขาออกจากความทุกข์ของเขาได้”

A04: อารียา

“บางครั้งเวลาเขาพูดคำที่เราไม่รู้ อันนี้เชิงเทคนิคนะ เราก็จะทวนคำนั้นซ้ำ...เราก็พยายามจับใจความ main idea ได้ว่าเขาต้องการที่พูดเกี่ยวกับแพลตฟอร์มซื้อแพลตฟอร์ม แต่แค่ไม่รู้คำนี้แปลว่าอะไรหรือมันสำคัญยังไง...เดี๋ยวนี้บอกก่อนตั้งแต่แรก สมมติว่า ตอน session แรกที่เราอธิบายว่า counseling คืออะไร อย่างคนที่เขาไม่เคยมีประสบการณ์ เราก็จะบอกใส่ไปเลยว่าแบบ counseling คือการคุยไม่ได้เป็นการมาบอกว่าต้องทำไง...บอกเขา (ชาวต่างชาติ) you มีคำถามอะไร หรือ you อาจจะเห็นว่าเรามี culture difference ถ้า you concern กังวลไรก็ถามได้ คุยกันได้”

A05: รุ่งอรุณ

5. การผสมผสานความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงการฝึกฝนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจนการทำงานการปรึกษาเชิงจิตวิทยากับการใช้ชีวิตประจำวันไม่แยกขาดออกจากกัน ในประเด็นนี้ มี 2 ประเด็นย่อยดังนี้

5.1) การใช้ตนเองเป็นสนามในการเรียนรู้ ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึง การทำงานกับผู้มาปรึกษาในชั่วโมงบำบัด ที่เป็นลักษณะของการกระทำโดยธรรมชาติที่กลมกลืนสอดคล้องกับกระบวนการ ไม่มีการชะงักหรือติดขัดระหว่างกระบวนการทำงาน ในประเด็นนี้ นักจิตวิทยาการปรึกษา กล่าวถึง การใช้ตนเองเป็นสนามของการเรียนรู้ ด้วยการใส่ใจ และการเชื่อม

ตนเองกับผู้มาปรึกษาได้อย่างแนบสนิท นอกจากนี้ยังรวมถึง การเปิดใจเรียนรู้ข้อบกพร่อง ผิดพลาดและข้อจำกัดทางความสามารถของตนเองในการทำงานกับบุคคลที่มาจากกลุ่มทาง วัฒนธรรมที่แตกต่าง ดังข้อความต่อไปนี้

“(มองว่า) ชีวิตและงานมันไปด้วยกันมันก็เลยถามว่าพัฒนาหรืออะไรยังไง คือมันก็อยู่กับตรงนี้อยู่ตลอดเวลา”

A01: วรรณภา

“ที่ตัวเองกำลังทำวิจัยอยู่นะบางทีมัน sensitive มาก ในการไปถาม เกี่ยวกับบรรณนิยมนซึ่งบางทีมันจะต้องถามใช้ใหม่ว่าบรรณนิยมนทางเพศของเขาเป็นแบบ ไหนเพราะว่าเวลาที่เรามาตีพิมพ์มันจะมีเขียนด้วยใช้ใหม่ ถ้าเราดูใน journal ต่างประเทศว่าคนนี้เป็น Bisexual หรือว่าเป็นอะไร แต่ว่ามันเป็นเรื่อง sensitive เหมือนกันนะ เพราะฉะนั้นการถามมันอาจจะต้องเป็นครั้งหลังในการทำวิจัยคือ สัมภาษณ์เราดีแล้วแล้วเราก็ค่อยถาม หรือบางทีเขาพูดขึ้นมาก่อนในประเด็นนี้ แล้ว เราก็ค่อยถาม แต่ว่าการที่นักวิจัยเชิงคุณภาพที่บางทีหรือนักบำบัดที่บางทีไม่ เข้าใจ ก็ไปถามตั้งแต่เริ่มต้นเลย ก็จะค่อนข้างเสี่ยง ต่อการที่จะทำให้สัมพันธภาพใน การบำบัดมันแย่ลง...จะไม่ได้ถามเอง แต่จะดึงจากเวลาที่เขาพูดแล้วเอาคำพูดของ เขามาย้อนกลับไปถาม”

CHULALONGKORN UNIVERSITY

A03: จริญญา

“ในช่วงแรกแล้วเราก็อธิบายเขาผ่านประโยค เหมือนกับบางที่เราชวนเขา แบ่งปันเรื่องราว เราก็อธิบายภาษาสำนวนที่เขาใช้...แต่ถ้ามันย้อนไปถึงตอนฝึกงานใหม่ ๆ อาจจะมีบ้างอย่างนักศึกษา พี่โตกว่าเยอะนะค่ะ คือจะเชื่อมกับเขาในภาษาของเขาก็ อาจจะต้องเหมือนกับเลือกใช้คำบางส่วนแต่ก็ไม่ถึงกับต้องระวัง... แล้วเราจะต้องมี อะไรบ้างอันแรกที่จะต้องมีก็คือแผนที่ที่จะพาเขาเจอกับทุกซ์ เหมือนกับว่าจะต้อง เข้าใจว่าจิตใจของทุกคนก็เหมือนกัน คือเพราะทุกซ์เพราะยึดอะไรในบางอย่าง เราก็อ ธิบายเขาไปสู่ความที่คล้ายหรือ meaning คือทำให้ตรงนี้ต้องมีแผนที่ว่าจะไปยังไง ...

พอเรามีความรู้บ้างแล้วละเรามีแผนที่ทำให้เราไม่เกร็งถ้าเราไม่เกร็ง เราใช้สิ่งที่มีได้เต็มที”

A04: อารียา

“ต้องมีจังหวะที่เรารู้ว่า เราจะพร้อมแล้วมันก็ต้องมีการ set ประมาณนี้ ด้วยว่าสถานการณ์ ณ ตอนนั้นมันมีความไว้วางใจเพียงพอหรือยัง หรือว่าไม่ใช่ว่าเจอหน้ากัน ถ้ามไปเลยตั้งแต่แรกแรกเลย มันก็คงจะไม่เหมาะ เพียงแต่ารู้แล้วตรงนี้ ก็ต้องตระหนักแล้วว่าเราถามแต่เราก็ต้องตอบตัวเองชัดเจน ว่าเราทำเพื่ออะไร...ถ้ามีเข้าใจผิดบ้างหรือเป็นการถามโดยที่เราไม่ใช่ตีความตลอดนะ ก็เหมือนอย่างทีบอกว่ามันเราต้องมี space ที่เราเองก็ต้องเผื่อไว้ว่าเราอาจจะเข้าใจผิด”

A06: พัฒนา

5.2) การพัฒนาคุณภาพใจอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ นักจิตวิทยาการปรึกษาผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึง การพัฒนาคุณภาพของใจ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอสม่ำเสมอ ให้เป็นใจที่เอื้อต่อการเติบโตทางวิชาชีพการปรึกษาและการใช้ชีวิต เช่น การเป็นผู้ที่มีใจที่นิ่งสงบด้วยความเข้าใจอันถูกต้องที่กลมกลืนกับประสบการณ์ทางวัฒนธรรม สามารถรับรู้เรื่องราวและภาวะที่เขาเผชิญอยู่อย่างลึกซึ้งและชัดเจน ดังข้อความต่อไปนี้

“แปลว่าถ้าเขารู้สึกต่างกับเรา ยังจัดการได้นะ เพราะงานเราก็คือต้องไปเชื่อมเขาอยู่แล้ว เขารู้สึกยังงั้นอันนั้นเป็นโจทย์เขา ฉะนั้นทำงานกับโจทย์ตัวเองให้ทัน ถ้าเรารู้สึกต่าง ต่างในที่นี้หมายถึงกังวลว่าเขาจะ... อันนี้เราก็ต่างแล้ว...รู้สึกว่ามันส่งกันนะ เราก็คสร้างท่าน (พระสงฆ์) ท่านก็สร้างเรา คือ ทั้งสองฝ่ายต่างมีส่วน เราเป็นปัจจัยให้ท่านเป็นอย่างนี้เอง ท่านก็เป็นปัจจัยทำให้เราอยู่กันมาแบบนี้ละ การที่ทำให้ได้เข้าไปเชื่อมนี้ ทำให้เราสลายเสื้อผ้า แล้วเข้าไปเห็นแผนที่การทำงานให้ได้ลึกซึ้งขึ้น ชัดขึ้น... รู้สึกว่าวิถีที่เราจะอยู่กับเขา (ผู้มาบำบัดยาเสพติด) อย่างเข้าใจ นอบน้อมในเส้นทางที่เราทำงานมันอยู่ได้หมดเลยนะอย่างนี้”

A02: นฤมล

“พอทำงานจริง ๆ มันมีทั้งทักษะทั้งความใส พี่ให้คะแนนความใส ความเจียบความสะอาดของใจที่จะ tune กับเขาเป็นตัวตั้งที่จะเห็นว่าคือตัวเราก็ต้องเข้าใจความจริงของชีวิต ที่จะไปส่งให้เขาได้ ไม่ได้มีดมนไปกับเขา... ด้วยกิจกรรมบางอย่างที่เราจะให้เขา (มุสลิม) ถูกเนื้อต้องตัวกันก็ควรจะเว้น หรือว่าปกติเขาก็จะไม่ได้สื่อสารกันแบบมากนักแปลว่าเราก็ต้องค่อย ๆ เชื่อมเขาเข้าหากัน อันนี้เราก็จะรู้ธรรมชาติเขา เราจะได้ไม่รู้สึกว่าเขาไม่เข้าร่วม เพราะเราคิดแบบนั้นใจเราก็จะปิด แปลว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอันแรก การที่เรารู้จักกลุ่มนี้บ้าง มันก็จะช่วยให้เราเชื่อมได้เร็วขึ้น หรืออย่างน้อยเราไม่ทำอะไร ที่มันมากเกินไปน้อยเกินไป ที่นี้พอเราไปอยู่กับเขาจริง ๆ แต่ละกลุ่มก็จะมีธรรมชาติของกลุ่มนั้นอีก ซึ่งอาจจะไม่ใช่อย่างที่เราศึกษามากก็ได้... เป็นที่ว่างเปิด space ให้คนอื่น space ในที่นี้ก็คือไม่เอาความคิดความเชื่อประสบการณ์อะไรของเราเข้าไปตัดสินเขาไปยึดยึดหรือว่าเป็นมาตรฐาน แต่ว่าเข้าไปเข้าใจเขา (ผู้บำบัดยาเสพติด) จริง ๆ”

A04: อารียา

นอกจากนี้ คุณภาพของใจ ยังรวมถึง การมองเห็นในความเหมือนของบุคคลในกลุ่มทางวัฒนธรรมไม่ว่าวัฒนธรรมใดก็ตามในฐานะมนุษย์คนหนึ่งเช่นเดียวกับตนเอง สามารถยอมรับบุคคลที่แม้จะแตกต่างทางวัฒนธรรมได้อย่างที่เป็นตามจริง โดยไม่ตัดสิน ไม่มีความแบ่งแยกหรือไม่ยอมรับในจิตใจ ซึ่งเป็นการอยู่ร่วมกันได้อย่างสอดประสาน ส่งผลให้ดำเนินกระบวนการการปรึกษาเชิงจิตวิทยานั้นได้เช่นเดียวกันทุกคน ทุกวัฒนธรรม ส่งผลให้มีความกระตือรือร้นในการฝึกฝน หมั่นพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ดังข้อความต่อไปนี้

“มาเติมอะไรบางอย่างให้เรา ว่าบางทีเราไม่ได้รู้ความแตกต่างชัดเจน 108 วัฒนธรรมหมดหรอกนะ แล้วเราจะเอาอะไรไปอยู่กับเขา? อันนี้แหละสำคัญ ไม่อย่างนั้นเราเรียนความต่างได้ไม่หมดนะ ตอนนี่เรารู้ความเหมือน เลยรู้สึกว่าความเหมือนนี่สำคัญ แล้วถ้าแม่นในความเหมือนคือทุกคนนะพี่รู้สึกว่าเขาจะล้มผลได้ว่า

คนนี้พาให้เขากลับมาชัดเจนกับความทุกข์ ความสุขในชีวิต แล้วมันมีอะไรเชื่อมกัน...
คนทุกคนมันก็มีใจที่เดียวกัน โครงสร้างนี้เหมือนกันนะ มันก็เหมือนพาเราแหวกไป
จากเสื้อผ้านั้นแหละ แล้วพออยู่กับกลุ่มได้นี้ก็ไม่มีแล้วเรื่องความต่างนี้ มันได้เห็นว่า
ท่านก็มีความทุกข์. ...แปลว่าเราต้องทนความต่างในใจให้ได้ ความต่างข้างนอกยังไม่
ทันได้มาทำอะไรเลยคะ แปลว่าตอนนี้เราอยู่ในความเหมือนเลยนะ แต่มันมีความ
ต่างที่แยกเธอออกจากพี่”

A02: นฤมล

“อันนี้ในเรื่องของความเข้าใจในด้านของความเข้าใจในความหมายนี้
หมายถึงการยอมรับเขาในแบบที่เขาเป็น”

A03: จริญญา

“อีกส่วนหนึ่งด้วยว่าน่าจะเป็นใจของเราที่มีความรัก ที่จะทำงาน รักที่จะให้
พื้นที่กับเขา ให้พื้นที่กับเขา แล้วก็ใจที่มันโล่งว่าง เพื่อที่เราจะได้รับรู้ได้อย่างเต็มที่ ถึง
เรื่องของเขานี้คือภาพกว้าง...สติปัญญานี้สำคัญมาก ชุดความรู้ที่สำคัญ ใจที่เรารัก
จะช่วยก็สำคัญ แต่ว่าถ้ามันมาพร้อมความคาดหวังหรือว่าความเชื่อบางอย่างมันก็
อาจจะทำให้เฉไปแล้วทำให้ไปไม่ถึงเป้าหมาย แต่ถ้าเรามีค่าใช้จ่ายที่พอที่จะอาจจะว่า
ปัญญา ณ ขณะนั้นความสว่าง ณ ขณะนั้นความใสก็จะมากคอยคอยนำทางทำให้
ทิศทางของเราที่จะไปผ่านจอของเขามันชัดเจนอย่างนี้คะ ทั้งการรับรู้ทั้งการเห็น
จิตเห็น split เห็นจิตเห็นใจเขาที่มันไม่สอดคล้อง ก็นำพาไปสู่การคลิกได้...รู้ว่า
เราต้องเป็นกัลยาณมิตรต้องมีสัมมาทิฐิ สัมมาทิฐิอยู่ตรงไหนวะ เพราะเราต้อง
เข้าใจเรื่องนั้นเรื่องนี้แต่ว่าเข้าใจตัวหนังสือก็ยังไม่ใช้สัมมาทิฐิอย่างนี้คะจนกระทั่ง
หมายถึงว่ามันปรากฏกับเรา...เป็นที่ว่างเปิด space ให้คนอื่น space ในที่นี้ก็คือไม่
เอาความคิดความเชื่อประสบการณ์อะไรของเราเข้าไปตัดสินเขาไปยึดยึดหรือว่า
ไปเป็นมาตรฐาน แต่ว่าเข้าไปเข้าใจเขาจริง ๆ”

A04: อาริยา

“การตระหนักแล้วก็เท่าทันกับตัวเอง ว่าตัวเองมีอคติในตัวเองยังไงอยู่ ตัวเองซื่อยังไงในสิ่งที่เชื่อหรือคิดอยู่ เช่นว่าอะไรดี ทำให้ตัวเองปราศจากอคติหรือว่า ปราศจากการตัดสิน...ตัวเราเองนี่แหละที่เป็นเครื่องมือในการช่วยขนาดตัวเราเอง เรายังไม่รู้เลยว่าเครื่องมือมันมีประสิทธิภาพหรือว่ามันมีคมไม่คมมีสนิมหรือว่ามีอะไรตรงไหนมันก็ไม่ต้องพูดกันแล้วละว่าแล้วมันจะไปยังทำให้เกิดผลดี ๆ ได้ยังไง... การตระหนักแล้วก็เท่าทันกับตัวเอง ว่าตัวเองมีอคติในตัวเองยังไงอยู่ ตัวเองซื่อยังไง ในสิ่งที่เชื่อหรือคิดอยู่ประมาณหนึ่ง เพื่อ เช่นว่าอะไรดี ทำให้ตัวเองปราศจากอคติ หรือว่าปราศจากการตัดสิน ที่เป็นการทำร้ายหรือว่าเป็นการให้บริการไม่เต็มที่ แล้ว ก็มุมมองความเชื่อของ client... ผมต้องตระหนักในตัวเองว่าคนที่ เป็น client ของ ผม เขามีสิทธิ์หรือมีโอกาสที่จะเป็นหรือ sexual orientation ที่ไม่เหมือนกับที่ผม เข้าใจ หรืออาจจะเกิดตีความนึกคิดไปเองก่อน”

A06: พัฒนา

กล่าวโดยสรุป ประสบการณ์ของนักจิตวิทยาการปรึกษาที่เกี่ยวกับสมรรถนะทางพหุ วัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา 5 ประเด็นหลัก 11 ประเด็นย่อย ดังแสดงตามตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5

ประสบการณ์ของนักจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
1. ความรอบรู้ในวัฒนธรรม	1.1) ความรอบรู้ในวัฒนธรรมผู้มาศึกษา 1.2) ความรอบรู้ในประเด็นที่อ่อนไหว หรือเปราะบางทางวัฒนธรรมผู้มาศึกษา
2. การตระหนักและรู้เท่าทันตนเอง	2.1) ความเชื่อ คุณค่า อคติของตนเอง 2.2) ปฏิกริยาที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาการศึกษา 2.3) ความผิดพลาดที่มักเกิด
3. การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	3.1) การแสวงหาความรู้เสมอ 3.2) การสังเกตทบทวนตนเองและรับการนิเทศจากผู้มีประสบการณ์
4. การมีทักษะทางพหุวัฒนธรรม	4.1) การใช้คำพูดในการสื่อสาร 4.2) การใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยา
5. การผสมผสานความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว	5.1) การใช้ตนเองเป็นสนามในการเรียนรู้ 5.2) การพัฒนาคุณภาพใจอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

ตอนที่ 3 การกำหนดกรอบมโนทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา จากการทบทวนวรรณกรรมและการศึกษาประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 คือผลการทบทวนวรรณกรรมเรื่องสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ที่เน้นถึง การมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ว่าเป็นความสามารถของนักจิตวิทยาการศึกษา ในการจัดการและปฏิบัติงานได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับผู้มาศึกษาแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ที่เป็นการสร้างความมั่นใจแก่ผู้มาศึกษาในเรื่องของค่านิยมทางวัฒนธรรมและการปราศจากอคติใน

เรื่องของวัฒนธรรมที่แตกต่างกับผู้มาปรึกษา (American Counseling Association, 2005) โดยงานด้านนี้มีพื้นฐานมาจาก งานของ D. W. Sue และคณะ (1992) ที่กล่าวถึงแบบจำลองเมทริกซ์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (The MCCs Matrix Model) ที่ประกอบด้วย 9 ด้านย่อย มาร่วมวิเคราะห์สังเคราะห์ กับข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการปรึกษาเชิงจิตวิทยากับผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในบริบทสังคมไทย โดยในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำผลการสังเคราะห์ไปพิจารณาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา และผลการศึกษาพบว่าสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทยที่เป็นผลลัพธ์จากขั้นตอนที่ 3 นี้ประกอบด้วย 10 ด้าน ซึ่ง 9 ด้านแรกตรงกับ สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (D. W. Sue et al., 1992) ส่วนด้านที่ 10 เป็นด้านที่พบในนักจิตวิทยาการปรึกษาในขั้นตอนที่ 2 ผลการศึกษาในขั้นตอนนี้ดังปรากฏในตาราง 6

ตารางที่ 6

กรอบโมโนทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา จากการวิจัยเชิงคุณภาพ

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ
1. การตระหนักในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติทางวัฒนธรรม (Awareness of own assumption: Belief and Attitude)	หมายถึงนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มีความไวในการรับรู้สถานภาพทางวัฒนธรรมของตนเองและผู้มาปรึกษา มีการตระหนักถึงความแตกต่างพื้นฐานทางวัฒนธรรม ประสบการณ์ ค่านิยม และอคติ ต่าง ๆ ว่าเป็นสิ่งที่ มีผลกระทบต่อบุคคลแต่ละวัฒนธรรม ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษา โดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีการตระหนักในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม จะมีความไวและมองเห็นถึงผลกระทบของความแตกต่างเหล่านั้น จะมีความอ่อนคลาย รู้สึกสบาย ๆ ไม่อึดอัด หรือเกร็งกับความแตกต่างที่มีอยู่ทางด้านเชื้อชาติ, ชนชาติ, ความเชื่อ ในวัฒนธรรมระหว่างตนเองผู้มาปรึกษา
	ผลการสัมภาษณ์ครอบคลุมประเด็นย่อยในด้านนี้ ได้แก่ การรู้เท่าทันในสถานะของตน

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ
<p>2. การตระหนักในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม (Awareness of own assumption: Knowledge)</p>	<p>หมายถึง นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มีความไวต่อความรู้ ที่เป็นข้อเท็จจริงทางวัฒนธรรมของตนเองและผู้มาปรึกษา มีการแสดงถึงการตระหนักในข้อเท็จจริงว่าผู้มาปรึกษาในแต่ละวัฒนธรรมนั้นมีลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรม สิ่งที่ปฏิบัติกันเป็นปกติ และแนวโน้มที่จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมของบุคคล กิริยาอาการ ความคิด ความเชื่อ ทักษะคิด หรือความรู้สึกที่ตอบสนองที่แตกต่างกันต่อสถานการณ์ต่าง ๆ นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีการตระหนักในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม จะมีการตระหนักและมีความรอบรู้ในข้อเท็จจริงทางวัฒนธรรม สิ่งที่ปฏิบัติกันเป็นปกติ รูปแบบการสื่อสาร ที่แตกต่างกันของผู้มาปรึกษา ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการปรึกษาเชิงจิตวิทยา</p> <p><i>ผลการสัมภาษณ์ครอบคลุมประเด็นย่อยในด้านนี้ ได้แก่ ความรู้ในเรื่องธรรมเนียมปฏิบัติของผู้มาปรึกษา ความรู้ในความเชื่อ ทักษะคิด ของผู้มาปรึกษา ความรู้ในพฤติกรรมของผู้มาปรึกษา ความรู้ในสาเหตุปัญหาของผู้มาปรึกษา</i></p>
<p>3. การตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรม (Awareness of own assumption: Skills)</p>	<p>หมายถึง การที่นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มีความไวต่อทักษะทางพหุวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นระหว่างชั่วโมงการปรึกษา เช่น การทบทวน ย้อนกลับ มาตรวจสอบความคิด ความเชื่อ และการกระทำของตนเองในขณะนั้น ถึงการสื่อสาร การวางตน และตระหนักถึงการมีระยะห่างที่พอเหมาะระหว่างตนเองและผู้มาปรึกษา นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีการตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรม จะแสดงออกด้วยการตระหนักและรู้เท่าทันว่าตนเองยังไม่เข้าใจผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมที่หลากหลาย มีข้อบกพร่องผิดพลาดและข้อจำกัดทางความสามารถของตนเองในการทำงานกับ</p>

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ
	<p>บุคคลที่มาจากกลุ่มทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง จึงมีความแน่วแน่ในการค้นหาวิธีการทำความเข้าใจตนเองและผู้มาปรึกษาเกี่ยวกับทางวัฒนธรรม เพื่อที่ไม่เกิดความแปลกแยกแตกต่างในการปฏิบัติงาน</p> <p>ผลการสัมภาษณ์ครอบคลุมประเด็นย่อยในด้านนี้ ได้แก่ การรู้เท่าทัน ปฏิกริยาของตอนที่เกิดขึ้น การรู้เท่าทันการกระทำของตนเองในชั่วโมงบำบัด การรู้เท่าทันการตรวจสอบตนเอง</p>
<p>4. ความเข้าใจในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา (Understanding of client's worldview : Belief and Attitude)</p>	<p>หมายถึง การที่นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษา โดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มีความเข้าใจในสถานภาพทางวัฒนธรรมของตนเองและผู้มาปรึกษา มีความเข้าใจถึงปฏิกริยาที่เกิดจากความคิด (โดยเฉพาะความคิดทางลบ การเหมารวม การคิดไปล่วงหน้า) มีความเข้าใจผลกระทบของความคิด ความเชื่อ การให้คุณค่า และทัศนคติ เป็นมรดกตกทอดมากับวัฒนธรรมอาจก่อให้เกิด ความรู้สึกไม่มั่นคง ไม่ปลอดภัย ความหงุดหงิดคับข้องใจ ลังเลสงสัย หรือ ความขัดแย้งในใจ ในชั่วโมงบำบัด กระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานกับผู้มาปรึกษาจากหลากหลายวัฒนธรรมได้ นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีความเข้าใจพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา จะไม่ด่วนสรุปหรือตัดสินผู้มาปรึกษาที่แตกต่างจากตน และสามารถยอมรับความแตกต่างพื้นฐานทางวัฒนธรรม ประสบการณ์ ค่านิยม และอคติ ต่าง ๆ ว่าเป็นสิ่งที่มีผลกระทบต่อบุคคลแต่ละวัฒนธรรมได้</p> <p>ผลการสัมภาษณ์ครอบคลุมประเด็นย่อยในด้านนี้ ได้แก่ การรู้เท่าทัน ความรู้สึกไม่มั่นคง การรู้เท่าทันความรู้สึกเข้าหาหรือผลักออก การรู้เท่าทันความรู้สึกขัดแย้งในใจ การรู้เท่าทันในความเชื่อ ทัศนคติการให้คุณค่า และอคติของตน ที่มีผลต่อกระบวนการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา</p>

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ
<p>5. ความเข้าใจในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา (Understanding of client's worldview : Knowledge)</p>	<p>หมายถึง การที่นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษา โดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มีความเข้าใจพื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษาที่ตนทำงานด้วย เช่น แนวทางประเพณีปฏิบัติของผู้มาปรึกษายึดถือ ประเด็นปัญหาที่มีแนวโน้มเกิดขึ้นอยู่เสมอ ความไม่เข้าใจจากสังคม การได้รับการตำหนิ รังเกียจ กีดกัน แบ่งแยก ไม่ยอมรับจากบุคคลอื่น ส่งผลให้เกิดผลทบทางจิตใจที่กลายเป็นปัญหาเฉพาะที่บุคคลจากกลุ่มวัฒนธรรม นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มีความเข้าใจพื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา จะมีความรอบรู้และความเข้าใจในสาเหตุจากการไม่ยอมรับเคารพในตนเอง ความรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิต, สิ่งที่สืบทอดกันมาทางวัฒนธรรม และพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง ที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้มาปรึกษา</p> <p><i>ผลการสัมภาษณ์ครอบคลุม 2 ประเด็นย่อยในด้านนี้ ได้แก่ (1) ความรู้ทั่วไปในวิถีปฏิบัติของคนในวัฒนธรรมของผู้มารับบริการปรึกษา เช่น ความรู้ในอัตลักษณ์ของผู้มาปรึกษา (2) ความรู้ในสาเหตุของประเด็นด้านจิตใจที่เปราะบาง อ่อนไหวในวัฒนธรรมนั้น ๆ ที่เผชิญอยู่</i></p>
<p>6. ความเข้าใจในทักษะทางพหุวัฒนธรรม (Understanding of client's worldview : Skills)</p>	<p>หมายถึง การที่นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มีความเข้าใจถึงทักษะในการทำงานกับผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมกับคนกลุ่มน้อยทางสังคมที่ไม่ใช่ในบริบทของการทำงานจิตวิทยาการปรึกษา นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ที่มีความเข้าใจถึงทักษะทางพหุวัฒนธรรมจะเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน พบปะผู้คนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม เพื่อทราบถึงมุมมองของผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมที่หลากหลายนอกเหนือไปจากมุมมองในบริบทการทำงานจิตวิทยาการปรึกษา เป็นต้น</p>

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ
	<p>ผลการสัมภาษณ์ครอบคลุมประเด็นย่อย ได้แก่ การรู้เท่าทันผลสืบเนื่องที่ เกิดจากการปราศจากสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม</p>
<p>7. การพัฒนาอย่าง ต่อเนื่องในเรื่อง พื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม (Developing appropriate interventions : Belief and Attitude)</p>	<p>หมายถึง การที่นักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษา โดยใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยา มี การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่อง พื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม แสดงออกด้วยการ สังเกตทบทวนถึงข้อบกพร่อง ผิดพลาด แล้วพัฒนา ฝึกฝน ชัดเกล้าที่ ตนเองเพื่อเพิ่มพูนศักยภาพในฐานะนักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ที่ ปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยา เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการทำงานในบริบทพหุวัฒนธรรมให้มากยิ่งขึ้น ด้วยการ หมั่นทบทวนสังเกตตนเองร่วมกับ การรับการนิเทศจากอาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนร่วมวงวิชาชีพและตัวแบบที่ยึดถือ เพื่อชัดเจน ความคิด ความเชื่อ การให้คุณค่า ทศนคติ และลดอคติที่มีต่อบุคคลจาก วัฒนธรรมที่หลากหลาย และฝึกฝนตัวเองให้มีมุมมองที่ไม่แบ่งแยก สามารถสอดคล้องกลมกลืนแม้จะต่างวัฒนธรรม เพื่อการปฏิบัติงานได้ดี ยิ่งขึ้น นักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยใช้ ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม จะมีการชัดเจนพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตทั้งความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และการ ดำเนินชีวิตส่วนตนประจำวันกับการอยู่ร่วมกับบุคคลรอบข้าง อีกทั้ง เคารพในวิถีปฏิบัติ ความเชื่อ ทศนคติและการมองโลกของผู้มาศึกษา จากหลากหลายวัฒนธรรม และให้คุณค่ากับระบบการใช้สองภาษาและ ไม่ได้มองว่าการใช้ภาษาอื่นนั้นเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาเชิงจิตวิทยา</p> <p>ผลการสัมภาษณ์ครอบคลุมประเด็นย่อยในด้านนี้ ได้แก่ การพัฒนาตนเอง โดยการทบทวนสังเกตตนเอง ผ่านการสะท้อนคิด และการพัฒนาตน ทางด้านวิชาชีพ</p>

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ
<p>8. การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้ทางวัฒนธรรม (Developing appropriate interventions : Knowledge)</p>	<p>หมายถึง หมายถึง การที่นักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยา มี การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในเรื่องความรู้ทางวัฒนธรรม ความลำเอียงของเครื่องมือประเมินที่ใช้ ความรู้เรื่องกระบวนการใช้และการแปลผลให้เหมาะสมกับผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมที่หลากหลาย นักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยา ที่มี การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในเรื่องความรู้ทางวัฒนธรรมจะเป็นผู้ที่แสวงหาเพิ่มเติมความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น สืบค้นข้อมูลบางประการที่สงสัยหรือยังขาดความเข้าใจ ด้วยการสืบค้นข้อมูลกลุ่มทางวัฒนธรรมนั้น ทั้งจากแหล่งข้อมูลทางวิชาการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อันได้แก่ หนังสือ บทความตีพิมพ์ วารสาร เป็นต้น และการสืบค้นจากแหล่งข้อมูลออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในกลุ่มวัฒนธรรมนั้นให้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งพัฒนาความรู้ทางภาษาในการสื่อสารกับผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมด้วยการเลือกใช้ระดับภาษา และคำพูดในการสื่อสารตามความหมายที่เหมาะสมกับผู้มาปรึกษา ผลการสัมภาษณ์ครอบคลุมประเด็นย่อยในด้านนี้ ได้แก่ การพัฒนาตนเอง โดยการเพิ่มเติมความรู้ (การสอบถามผู้มี คำนคว่าจากแหล่งข้อมูล หาประสบการณ์เพิ่มเติมด้วยตนเอง) การมีทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยาของผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยา</p>
<p>9. การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้านทักษะ กลยุทธ์ และเทคนิคที่เหมาะสม (Developing appropriate</p>	<p>หมายถึง การที่นักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยา มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในเรื่อง ทักษะ กลยุทธ์ และ เทคนิคต่าง ๆ ทางการศึกษาเชิงจิตวิทยา เช่น ทักษะการตอบสนองและสื่อสารได้ทั้งทางภาษาและอวัจนภาษาได้อย่างสอดคล้องและเหมาะสม ไม่จำกัดเฉพาะวิธีการใดวิธีการเดียวในการช่วยเหลือ แต่รู้ว่าควรมีรูปแบบและลีลาในการช่วยเหลืออย่างไรต่อขอบเขตทางวัฒนธรรม สามารถบอก</p>

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ
interventions : Skills)	<p>กล่าวบางประเด็นแก่ผู้มาปรึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตรงกัน ตั้งแต่ก่อนเริ่มต้นกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยา นักจิตวิทยาการปรึกษา และผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องทักษะต่าง ๆ ทางการปรึกษาเชิงจิตวิทยา จะเป็นผู้ที่มีการเลือกใช้ระดับภาษา และคำศัพท์ในการสื่อสารตามความหมายที่เหมาะสม และรู้จังหวะในการใช้การถามผู้มาปรึกษาในประเด็นเฉพาะที่สำคัญ โดยไม่ก่อให้เกิดการชะงักหรือติดขัดระหว่างกระบวนการ สามารถเปิดเผยตัวเอง หรือการแบ่งปันเรื่องราวเฉพาะของตนเองต่อผู้มาปรึกษาที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางวัฒนธรรม เพื่อช่วยให้เกิดผลดีในการร่วมมือและสร้างสัมพันธภาพต่อกระบวนการและเป็นการสร้างพลังใจแก่ผู้มาปรึกษา นอกจากนี้ นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา จะต้องสามารถสามารถปรับกลยุทธ์การสร้างสัมพันธภาพ, แผนการช่วยเหลือ และมีความรับผิดชอบในการจัดการเมื่อตนเองไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาเดียวกับกับผู้มาปรึกษาได้ ด้วยการหาล่ามแปลภาษาที่มีความรู้ทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษาและมีประสบการณ์เป็นมืออาชีพเพียงพอ หรือพิจารณาการส่งต่อให้นักจิตวิทยาการปรึกษาหรือผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ที่มีความรู้และมีความสามารถในการสื่อสารภาษาของผู้มาปรึกษาอย่างเหมาะสมกับแต่ละขั้นการพัฒนาของผู้มาปรึกษาอยู่เสมอ</p> <p><i>ผลการสัมภาษณ์ครอบคลุมประเด็นย่อยในด้านนี้ ได้แก่ การหลอมรวมทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (ด้านการสื่อสาร การเปิดเผยตนเอง การมีความไวในการรับรู้) การมีทักษะด้านพหุวัฒนธรรมด้วยการสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน การมีความเชี่ยวชาญ</i></p>

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ
<p>10. การผสมผสานของความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว (Well integration between professional and personal life)</p>	<p>หมายถึง การที่นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มีการผสมผสานของความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ได้ใช้ตนเองเป็นสนามในการศึกษาและฝึกฝนพัฒนาเพื่อเกิดประสบการณ์ที่เป็นจริงตามธรรมชาติของชีวิตภายในจิตใจของตน เข้าใจถึงความเท่าเทียมกันในมนุษย์ทุกคนในฐานะเพื่อนร่วมทุกข์ นำไปสู่การเข้าใจผู้อื่นได้โดยไม่แบ่งแยก ซึ่งเป็นสภาวะใจที่สงบของนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในการทำงาน สามารถอยู่กับผู้มาปรึกษาได้อย่างที่เป็นอย่างเข้าใจสามสารถเชื่อมตนเองกับผู้มาปรึกษาได้อย่างแนบสนิททางใจ นิ่งสงบด้วยความเข้าใจอันถูกต้องที่กลมกลืนกับการเปิดในรับรู้เรื่องราวและภาวะที่เขาเผชิญอยู่อย่างลึกซึ้งและชัดเจน โดยอาศัยความนิ่งของนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ปราศจากความคิด วิเคราะห์ ตีความ เป็นสภาวะที่เงียบสงบในจิตใจ ประกอบพร้อมไปด้วยสติและสมาธิอย่างสมบูรณ์ และมีความรักและเคารพในวิชาชีพของตน ตั้งใจทำงานในหน้าที่ในฐานะผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของตนได้ดี และผูกพันกับงานที่ตนรับผิดชอบอยู่ ส่งผลให้มีความกระตือรือร้นในการฝึกฝน หมั่นพัฒนาตนเองอยู่เสมอ นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม มีการผสมผสานของความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว จะเป็นผู้ที่มีการตระหนักรู้ถึงท่าที กิริยาอาการที่แสดงออกของตนเองในฐานะผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ที่เกิดขึ้นระหว่างชั่วโมงการบำบัดที่</p>

องค์ประกอบ

นิยามเชิงปฏิบัติการ

เกิดขึ้นทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจทั้งในและนอกชั่วโมงบำบัดที่มีต่อผู้มา
 ปรึกษาที่มาจากวัฒนธรรมที่หลากหลาย จากการทบทวน ย้อนกลับมา
 ตรวจสอบความคิด ความเชื่อ และการกระทำของตนเองในขณะนั้น ถึง
 การสื่อสาร การวางตน และตระหนักถึงการมีระยะห่างที่พอเหมาะ
 ระหว่างตนเองและผู้มาปรึกษา และรู้ทันว่าตนเองยังไม่เข้าใจผู้มาปรึกษา
 จากวัฒนธรรมที่หลากหลาย มีข้อบกพร่องผิดพลาดและข้อจำกัดทาง
 ความสามารถของตนเองในการทำงานกับบุคคลที่มาจากกลุ่มทาง
 วัฒนธรรมที่แตกต่าง จึงมีความแน่วแน่ในการค้นหาวิธีการทำความเข้าใจ
 ตนเองและผู้มาปรึกษาเกี่ยวกับทางวัฒนธรรม เพื่อที่ไม่เกิดความแปลก
 แยกแตกต่างในการปฏิบัติงาน

*ผลการสัมภาษณ์ครอบคลุมประเด็นย่อยในด้านนี้ ได้แก่ การมีทักษะด้าน
 พหุวัฒนธรรมด้วยการสร้างความใจที่ตรงกัน การมีใจรักในงาน และ การ
 ยอมรับอย่างไม่แบ่งแยก*

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ

ผลการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติที่พึงประสงค์ของ
 มาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งแบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1
 การพัฒนาข้อกระทงรายข้อ ตอนที่ 2 การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ตอนที่ 3 การตรวจสอบ
 คุณภาพข้อกระทงรายข้อ และคุณภาพของมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิง
 จิตวิทยา ตอนที่ 4 ตรวจสอบความคุณสมบัติทางจิตมิติของมาตรวัดทั้งฉบับ มี 3 ขั้นตอนย่อย 4.1
 การตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ (criterion-related validity) 4.2 ตรวจสอบความตรงเชิง
 ภาวะสันนิษฐาน (construct validity) ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory
 factor analysis) และ 4.3 การตรวจสอบความตรงภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดสมรรถนะทางพหุ
 วัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ด้วยเทคนิคกลุ่มรู้จัก (known-group technique)

ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติและตัวแปรต่าง ๆ ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

IOC	หมายถึง	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence)
CITC	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อคำถามที่เหลือในมาตรวัด (Correlation item-total correlation)
N	หมายถึง	จำนวนนิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
M	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean)
SD	หมายถึง	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
SE	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (standard error)
CV	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (coefficient of variation)
MIN	หมายถึง	คะแนนต่ำสุด (minimum)
MAX	หมายถึง	คะแนนสูงสุด (maximum)
SK	หมายถึง	ค่าความเบ้ (skewness)
KU	หมายถึง	ค่าความโด่ง (kurtosis)
r_{xy}	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation)
χ^2	หมายถึง	ดัชนีตรวจสอบความถี่ไค-สแควร์ (chi-square)
df	หมายถึง	องศาอิสระ (degree of freedom)
χ^2/df	หมายถึง	ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์
p	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
R^2	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (Coefficient of determination)

<i>CFI</i>	หมายถึง	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index)
<i>GFI</i>	หมายถึง	ค่าดัชนีชี้วัดความกลมกลืน (Goodness of Fit Index)
<i>AGFI</i>	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
<i>SRMR</i>	หมายถึง	ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือมาตรฐาน (Standardized Root Mean Square Residual)
<i>RMSEA</i>	หมายถึง	ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน (Root Mean Square Error of Approximation)
β	หมายถึง	สัมประสิทธิ์นำหน้าองค์ประกอบมาตรฐานหรือค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัว
สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปร		
MCC	หมายถึง	สมรรถนะทางพฤติกรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา
AWAT	หมายถึง	การตระหนักในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม (Awareness of own assumption: Belief and Attitude)
AWKN	หมายถึง	การตระหนักในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม (Awareness of own assumption: Knowledge)
AWSK	หมายถึง	การตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรม (Awareness of own assumption: Skills)
UNAT	หมายถึง	ความเข้าใจในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา (Understanding of client's worldview : Belief and Attitude)
UNKN	หมายถึง	ความเข้าใจในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา (Understanding of client's worldview : Knowledge)

UUSK	หมายถึง	ความเข้าใจในทักษะทางพหุวัฒนธรรม (Understanding of client's worldview : Skills)
DEAT	หมายถึง	การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องพื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และอคติทางวัฒนธรรม (Developing appropriate interventions : Belief and Attitude)
DEKN	หมายถึง	การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้ทางวัฒนธรรม (Developing appropriate interventions : Knowledge)
DESK	หมายถึง	การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องทักษะทางวัฒนธรรม (Developing appropriate interventions : Skills)
PPPE	หมายถึง	การผสมผสานของความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว (Well integration between professional and personal life)

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาข้อกระทงรายชื่อ

ในตอนต้นที่ 1 ผู้วิจัยพัฒนาข้อกระทงรายชื่อโดยใช้กรอบมโนทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทย จากการทบทวนวรรณกรรมและการศึกษาประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ผลในขั้นตอนนี้ ได้ข้อกระทงในขั้นต้นแรก จำนวน 188 ข้อ จากนั้นผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ครั้งที่ 1 ของข้อกระทงรายชื่อ จำนวน 188 ข้อร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (รองศาสตราจารย์ ดร.อรุณญา ตัญคำภีร์) โดยมีการพิจารณาตัดข้อกระทงที่มีความหมายซ้ำซ้อน กำกวม และไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ทั้งนี้มีข้อกระทงที่ถูกตัดออกจำนวน 74 ข้อ เหลือจำนวน 114 ข้อ

ต่อมาผู้วิจัยจากนั้นผู้วิจัยนำข้อกระทงที่ผ่านการพิจารณาครั้งที่ 1 จำนวน 114 ข้อ มาจัดทำ การทดสอบความเข้าใจในด้านความเหมาะสมของการใช้ภาษาในการสื่อความหมายของข้อกระทง และพิจารณาความซ้ำซ้อนอีกครั้ง ร่วมกับนิสิตปริญญาเอก สาขาจิตวิทยา แขนงวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ผ่านประสบการณ์การฝึกปฏิบัติการด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยามาแล้วอย่างน้อย 1500 ชั่วโมง จำนวน 4 คน จากนั้นปรับตามข้อคำถามที่มีความหมายกำกวม

หรือเป็นข้อคำถามที่เนื้อความยาวเกินไปออก โดยมีการตัดข้อกระทงที่มีความหมายของข้อความที่ก่อให้เกิดความเข้าใจไม่ตรงกันทั้ง 4 ท่าน ในขั้นตอนนี้ได้มีการคัดข้อกระทงออกเพิ่มอีก จำนวน 32 ข้อ คงเหลือข้อกระทง 78 ข้อสำหรับการพิจารณารอบต่อไป โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ตารางที่ 7

ผลการพัฒนาและคัดกรองข้อกระทงรายชื่อในแต่ละองค์ประกอบมาตรฐานวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา

องค์ประกอบ	จำนวนข้อที่ผ่านการคัดกรองเบื้องต้น		
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
1. การตระหนักในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และ อคติ ทางวัฒนธรรม	17	2	4
2. การตระหนักในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม	14	7	8
3. การตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรม	13	12	8
4. ความเข้าใจในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และ อคติ ทางวัฒนธรรมของผู้มาศึกษา	28	15	8
5. ความเข้าใจในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของ ผู้มาศึกษา	7	10	8
6. ความเข้าใจในทักษะทางพหุวัฒนธรรม	3	6	5
7. การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องพื้นฐานความ เชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม	25	16	8
8. การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้ทาง วัฒนธรรม	22	14	11
9. การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้านทักษะ กลยุทธ์ และเทคนิคที่เหมาะสม	36	21	11
10. การผสมผสานความเป็นมืออาชีพกับการใช้ ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว	23	11	7
รวม	188	114	78

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity)

ผู้วิจัยนำมาตรวัดที่ประกอบด้วย ข้อกระทบ จำนวน 78 ข้อ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน พิจารณาความตรงของเนื้อหาข้อ (item content validity) และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/ วัตถุประสงค์ (มีค่า IOC ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป) ผลการวิเคราะห์พบว่า มาตรวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยามีค่า IOC มากกว่า .60 มีจำนวน 73 ข้อ จาก 78 ข้อ โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง .71-1.00 รายละเอียดดัง ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ค่า IOC จากข้อคำถามทั้งหมด 78 ข้อ ผู้วิจัยคัดเลือกข้อกระทบที่มีค่า IOC ผ่านเกณฑ์ (ค่า IOC มากกว่า .60) จำนวน 73 ข้อ และตัดข้อกระทบที่มีค่า IOC ไม่ผ่านเกณฑ์ (ค่า IOC น้อยกว่าหรือเท่ากับ .60) ออกจำนวน 5 ข้อ จึงมีข้อกระทบในมาตรวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับสำหรับใช้ในการเก็บข้อมูล ครั้งที่ 1 ทั้งสิ้น 73 ข้อ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขมาตรวัดตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญซึ่งข้อเสนอในการปรับปรุงแก้ไขมาตรวัดสรุปเป็นประเด็นหลัก ๆ ได้ 2 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 นิยามเชิงปฏิบัติการ นิยามองค์ประกอบ และนิยามตัวบ่งชี้ ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ปรับนิยามเชิงปฏิบัติการ นิยามองค์ประกอบ และนิยามตัวบ่งชี้ ให้ชัดเจนและกระชับ สอดคล้องกับเป้าหมายที่ต้องการวัด ประเด็นที่ 2 จำนวนข้อคำถาม ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะตัดข้อคำถามที่ไม่สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ ออกและมีความหมายซ้ำกันกับข้อคำถามอื่น จำนวน 5 ข้อ พร้อมทั้งเสนอแนะให้ปรับข้อความในข้อคำถามบางข้อ เนื่องจากมีความขัดแย้งกับทิศทางของข้อคำถามซึ่งก่อให้เกิดความสับสนได้ และการสะกดคำให้ถูกต้องตามหลักภาษา อีกทั้งเสนอแนะให้ปรับภาษาให้กระชับและเข้าใจง่าย เป็นภาษาทางการมากยิ่งขึ้น ไม่เป็นภาษาพูดมากเกินไป

นอกจากข้อเสนอแนะในการปรับปรุงมาตรวัดที่ได้จากข้อสรุปของผู้เชี่ยวชาญข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยได้พิจารณาปรับปรุงข้อคำถามตามเกณฑ์ในการพัฒนาข้อความเพื่อใช้วัดทัศนคติ ตามที่นักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอไว้ในช่วง ค.ศ.1932-1948 (Edwards, 1957) เสนอไว้ดังนี้ (1) ไม่ควรเป็นข้อคำถามที่กล่าวถึงอดีตมากกว่าปัจจุบัน (2) ไม่ควรเป็นข้อคำถามที่แปลความหมายได้มากกว่าหนึ่งอย่าง (3) ไม่ควรเป็นข้อคำถามที่ไม่ตรงประเด็นต่อเป้าหมายทางจิตวิทยาที่ต้องการจะวัด (4) ไม่ควรเป็นข้อคำถามที่คนส่วนใหญ่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยอย่างมาก (5) ควรเป็นข้อคำถามที่เชื่อถือ

ได้ว่าครอบคลุมขอบเขตที่ต้องการศึกษา (6) เป็นข้อความที่มีภาษาเข้าใจง่าย ชัดเจน กระชับ ตรงประเด็น (7) ควรเป็นข้อคำถามที่สั้น ไม่เยิ่นเย้อ (8) ข้อความในข้อคำถามควรที่ความคิดเดียวและครอบคลุม (9) ไม่ควรเป็นข้อคำถามที่แสดงลักษณะทั่วไปที่มักจะมีคลุมเครือ (10) ควรปรับข้อความในข้อคำถามให้ดี ระวังการใช้คำที่แสดงถึงความถี่ เช่น ทั้งหมด เสมอ ไม่มี ไม่เคย หรือ คำที่แสดงถึงการจำกัด เช่น เพียงแค่ เท่านั้น หรือคำอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกัน เพราะจะทำให้เข้าใจคลาดเคลื่อน (11) ข้อคำถามไม่ควรเป็นประโยคความซ้อน ควรมีความหมายเดียว (12) ไม่ควรใช้คำที่ผู้ตอบไม่เข้าใจ และ (13) ไม่ควรเป็นข้อคำถามที่เป็นประโยคปฏิเสธซ้อนปฏิเสธ (Edwards, 1957)

ตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบคุณภาพข้อกระทงรายข้อ และคุณภาพของมาตรวัด

ในตอนต้นที่ 3 นี้ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพข้อกระทงรายข้อ และคุณภาพของมาตรวัด ด้วยการนำมาตรวัดสมรรถนะทางพุทธิคุณธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับ 73 ข้อ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 85 คน สำหรับผลการศึกษาในตอนต้นนี้แบ่งออกเป็น (1) ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง และ (2) ค่าอำนาจจำแนกและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อคำถามในมาตรวัด (3) ค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (internal consistency) ดังนี้

3.1) ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก (ด้านจิตวิทยาการศึกษา และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและแนะแนว) จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 62.35 ในจำนวนนี้ ร้อยละ 96.5 เป็นนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาโท และเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกแล้วโดยปฏิบัติงานด้านการศึกษาในวิชาชีพอื่น หรือเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทแล้วไปปฏิบัติงานในวิชาชีพอื่น แต่มีลักษณะงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (เช่น บุคลากรด้านการแพทย์ผู้ให้บริการทางสุขภาพจิต พยาบาลจิตเวช ครูแนะแนว เป็นต้น) จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 37.65 รายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของมาตรวัด จำแนกตามเพศ มหาวิทยาลัย และระดับชั้นปีที่ศึกษา

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
หญิง	56	65.90
ชาย	29	34.10
2. สถานภาพการศึกษา		
กำลังศึกษา	53	67.35
สำเร็จการศึกษาแล้ว	32	37.65
3. ระดับชั้นปีการศึกษา		
ปริญญาโท	82	96.50
ปริญญาเอก	3	3.50
รวม	85	100.00

3.2) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อคำถามในมาตรวัด

ผลการนำมาตรวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับข้อกระทง 73 ข้อ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 85 คน และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อคำถามที่เหลือในมาตรวัด (corrected item-total correlation: CITCพบว่า มีข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป) จำนวน 65 ข้อ (ค่า CITC ระหว่าง .24-.81

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้มาตรวัดที่มีจำนวนข้อกระทงไม่มากเกินไป ผู้วิจัยจึงพิจารณาตัดข้อกระทงเพิ่มเติมจากข้อกระทงดังกล่าว โดยคำนึงถึง 4 ปัจจัยดังนี้ (1) ข้อกระทงในแต่ละด้านมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือประมาณ 4-6 ข้อ (2) ข้อกระทงที่มียังสามารถเป็นตัวแทน

และครอบคลุมกับนิยามเชิงปฏิบัติการของแต่ละด้าน (3) ความเข้าใจง่ายในการอ่านข้อ
 กระทบ และ (4) คัดเลือกตัดข้อกระทบที่มีผลค่า CITC ต่ำกว่าข้อกระทบอื่นออกทีละข้อ เมื่อ
 พิจารณาตัดข้อกระทบดังกล่าวการพิจารณา 4 ข้อนี้ออกแล้วจึงเหลือข้อกระทบที่ผ่านเกณฑ์
 เป็นมาตรวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับปรับปรุงใช้เก็บ
 ข้อมูลจริง จำนวน 47 ข้อ โดยมีค่า CITC ระหว่าง .28-.75 รายละเอียดของผลการวิเคราะห์
 ดังแสดงใน ภาคผนวก จ

3.3) ค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (internal consistency)

ผลการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (internal consistency)
 มาตรวัดฉบับ 47 ข้อ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พบว่า ค่าความ
 เที่ยงของมาตรวัดทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .96 ค่าความเที่ยงรายด้าน 10 ด้าน มีค่าความเที่ยง
 ระหว่าง .67-.88 รายละเอียดดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9

ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของมาตรวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา

องค์ประกอบ	จำนวน ข้อ	สัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's alpha)
1. การตระหนักในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม	3	.67
2. การตระหนักในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม	5	.82
3. การตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรม	5	.71
4. ความเข้าใจในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา	5	.73
5. ความเข้าใจในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา	5	.86
6. ความเข้าใจในทักษะทางพฤติกรรม	4	.72
7. การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องพื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม	5	.82
8. การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้ทางวัฒนธรรม	5	.83
9. การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องทักษะทางวัฒนธรรม	5	.88
10. การผสมผสานของความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัว ได้อย่างลงตัว	5	.86
รวม	47	.96

ตอนที่ 4 ผลการตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของมาตรวัดทั้งฉบับ

ผู้วิจัยนำ มาตรวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับ 47 ข้อ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 316 คน เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของมาตรวัดทั้งฉบับผลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ (1) ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง (2) ผลการตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ (3) ผลการตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน และ (4) ผลการตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานด้วยเทคนิคกลุ่มรู้ชัด มีรายละเอียด ดังนี้

4.1) ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก (ด้านจิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและแนะแนว) จำนวนร้อยละ 34.5 และเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก แล้วปฏิบัติงานด้านการปรึกษาในวิชาชีพอื่น หรือเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (เช่น ผู้ให้บริการทางสุขภาพจิต พยาบาลจิตเวช ครูแนะแนว เป็นต้น) ร้อยละ 65.5 โดยมีอายุเฉลี่ย 28.73 ± 7.11 ปี ด้านประสบการณ์การเรียนรู้วิชาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา กลุ่มตัวอย่างจำนวน ร้อยละ 60.10 ระบุว่าไม่มีประสบการณ์การเรียนรู้วิชาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และจำนวนร้อยละ 78.50 ระบุว่าไม่เคยมีประสบการณ์การเข้ารับการฝึกอบรมในเรื่องนี้ รายละเอียดกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
หญิง	237	75.00
ชาย	79	25.00
2. อายุ		
20-30 ปี	115	36.40
31-40 ปี	125	39.00
41-50 ปี	50	15.80
51-60 ปี	19	6.00
60 ปีขึ้นไป	7	2.20
3. สถานภาพทางการศึกษา		
สำเร็จการศึกษาแล้ว	206	65.20
กำลังศึกษา	109	34.50

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
4. ประสบการณ์การทำงานด้านจิตวิทยาการศึกษา		
0-5 ปี	264	83.50
6-10 ปี	29	9.20
มากกว่า 10 ปี	23	7.30
5. ประสบการณ์ด้านการเรียนวิชาที่เกี่ยวข้องกับพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา		
มี	125	39.60
ไม่มี	190	60.10
ไม่ระบุ	1	0.30
6. ประสบการณ์ด้านการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา		
มี	66	20.90
ไม่มี	248	78.50
ไม่ระบุ	2	0.60
7. ประสบการณ์ด้านการนิเทศที่เกี่ยวข้องกับพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา		
มี	53	16.80
ไม่มี	261	82.60
ไม่ระบุ	2	0.60
8. ประสบการณ์ด้านการบริการการศึกษาเชิงจิตวิทยากับผู้มาศึกษาในพหุวัฒนธรรม		
มี	101	6.30
ไม่มี	195	61.70
ไม่ระบุ	20	32.00
รวม	316	100.00

4.2) ผลการตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ (criterion-related validity)

ผลการตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ของมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับ 47 ข้อ กับ มาตรวัดการตอบเพื่อทำให้อุบัติทางสังคม (Social Desirability Scale: SDS Form C) และ แบบสอบถามสัมพันธภาพและความร่วมมือในการศึกษาเชิงจิตวิทยา นักจิตวิทยาการศึกษา (The Working Alliance Inventory-Short Form) ด้วยการวิเคราะห์ความตรงเชิงเกณฑ์สัมพัทธ์ โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า มาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับมาตรวัดความร่วมมือในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับนักจิตวิทยาการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และไม่มีความสัมพันธ์กับมาตรวัดการตอบเพื่อทำให้อุบัติทางสังคม รายละเอียดผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา มาตรวัดการตอบเพื่อทำให้อุบัติทางสังคม และ มาตรวัดสัมพันธภาพและความร่วมมือในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับนักจิตวิทยาการศึกษา (N = 316)

มาตรวัด	M	SD	Min-Max	1	2	3
1. สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ทั้งฉบับ	196.22	21.16	94-235	-	.035	.48**
2. การตอบเพื่อทำให้อุบัติทางสังคม	7.21	2.34	1-13		-	.21**
3. สัมพันธภาพและความร่วมมือในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับผู้ นักจิตวิทยาการศึกษา	69.45	7.75	46-84			-

* $p < .05$, หนึ่งหาง. ** $p < .01$, หนึ่งหาง.

4.3) ผลการตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน (construct validity)

การตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานนี้ของสมรรถนะทางพฤติกรรมธรรมในการ
 ปรัชญาเชิงจิตวิทยานี้ ประกอบไปด้วยการตรวจสอบ 2 ขั้นตอนคือ (1) การสร้างตัวแปรสังเกตได้
 (observed Variable) และ (2) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor
 analysis) ดังผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

4.3.1) การสร้างตัวแปรสังเกตได้ (observed Variable)

ในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างนั้นมีข้อตกลงเบื้องต้นว่าตัวแปรแฝง
 แต่ละตัวควรประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตได้อย่างน้อย 3 ตัว (Jöreskog &
 Sörbom, 1996; นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) โดยตัวแปรทุกตัวในการวิจัยครั้งนี้มี
 โครงสร้างแบบองค์ประกอบเดียวทั้งหมด ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้นของการ
 วิเคราะห์สมการโครงสร้าง Little, Cunningham, และ Shahar (2002) เสนอไว้ว่า
 สำหรับสมการโครงสร้างที่มีตัวแปรแบบองค์ประกอบเดียวนั้นควรใช้วิธีการจัดกลุ่ม
 ของข้อกระทง (parceling) ด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อสำรวจว่าตัวแปรเหล่านั้นมีมิติ
 ย่อย (dimensional) ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจก่อนแล้วจึงจัดกลุ่ม
 ข้อกระทงตามมิติที่ปรากฏ แม้ว่าตัวแปรนั้นเป็นตัวแปรที่มีโครงสร้างแบบ
 องค์ประกอบเดียวในกลุ่มประชากรกลุ่มหนึ่ง แต่ในกลุ่มประชากรที่ต่างไปอาจมี
 รูปแบบข้อมูลที่แตกต่างกันก็ได้ จึงใช้มิติที่พบนั้นแทนตัวแปรสังเกตได้ในการ
 วิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างได้ แต่หากว่าผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิง
 ยืนยันยืนยันว่ามีองค์ประกอบเดียวอยู่ก็ควรใช้ (Little et al., 2002) ฉะนั้นผู้วิจัยได้
 ดำเนินการสร้างตัวแปรสังเกตได้ตามข้อเสนอแนะดังกล่าว

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิง
 สำรวจในตัวแปรทั้ง 10 ตัว พบว่าค่าสหสัมพันธ์ทุกคู่ในเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของแต่ละ
 ตัวแปรมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 โดยมีค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) อยู่
 ระหว่าง .63 ถึง .82 และการทดสอบด้วยสถิติ Bartlett's Test of Sphericity
 พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งหมายความว่าข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์มี

ความสัมพันธ์กันมากพอสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของมาตรวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา เพื่อการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างตัวแปร ทั้งหมด 10 องค์ประกอบ โดยมีข้อกระทงทั้งหมด 47 ข้อ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 36.13 ถึง 50.22 มีโครงสร้างองค์ประกอบแต่ละด้านดังนี้

ด้านที่ 1 การตระหนักในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม (AWAT) จากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficients) พบว่ามีค่าความเที่ยงขององค์ประกอบเท่ากับ .60 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงในองค์ประกอบ (CITC) อยู่ระหว่าง .38 ถึง .48 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ มีจำนวน 1 องค์ประกอบ จำนวน 3 ข้อกระทง โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .51 ถึง .74 อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 36.13 โดยรายละเอียดของน้ำหนักองค์ประกอบแสดงดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12

น้ำหนักองค์ประกอบของด้านที่ 1 การตระหนักในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม (AWAT)

องค์ประกอบด้านที่ 1	M	SD	น้ำหนัก องค์ประกอบ
ข้อที่ 1 ฉันเห็นความสำคัญถึงสิ่งที่คุณมาปรึกษาได้รับ ถ่ายทอดมาจากวัฒนธรรมที่เขาเติบโตมา	4.51	0.58	.74
ข้อที่ 2 ฉันใส่ใจถึงตัวตนของฉันที่เป็นผลมาจากการหล่อ หลอมทางวัฒนธรรม	4.29	0.72	.52
ข้อที่ 3 ฉันให้ความสำคัญต่อการแสดงออกของตนเองที่ ควรระมัดระวังของตนเอง เมื่อทำงานกับผู้มา ปรึกษาจากวัฒนธรรมที่หลากหลาย	4.45	0.66	.51
Eigenvalues			1.69

ด้านที่ 2 การตระหนักในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม (AWKN) จากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficients) พบว่ามีค่าความเที่ยงขององค์ประกอบเท่ากับ .83 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงในองค์ประกอบ (CITC) อยู่ระหว่าง .51 ถึง .72 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ มีจำนวน 1 องค์ประกอบ โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .51 ถึง .85 อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 50.09 โดยรายละเอียดของน้ำหนักองค์ประกอบแสดงดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13

น้ำหนักองค์ประกอบของด้านที่ 2 การตระหนักในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม (AWKN)

องค์ประกอบด้านที่ 2	M	SD	น้ำหนัก องค์ประกอบ
ข้อที่ 4 ฉันใส่ใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา	4.52	0.63	.51
ข้อที่ 5 ฉันมีความรู้เกี่ยวกับข้อห้าม และข้อปฏิบัติต่าง ๆ ของผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมหลากหลาย	3.47	0.90	.81
ข้อที่ 6 ฉันมีความรู้เกี่ยวกับที่มาของพฤติกรรม การแสดงออกของผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน	3.55	0.87	.85
ข้อที่ 7 ฉันทราบแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมในแต่ละสถานการณ์ของผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน	3.67	0.84	.75
ข้อที่ 8 ฉันรู้ว่าควรระมัดระวังท่าทีของตนเองเมื่อทำงานกับผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมที่หลากหลาย	4.40	0.68	.556
Eigenvalues			2.98

ด้านที่ 3 การตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรม (AWSK) จากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficients) พบว่ามีค่าความเที่ยงขององค์ประกอบเท่ากับ .74 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงในองค์ประกอบ (CITC) อยู่ระหว่าง .41 ถึง .54 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ มีจำนวน 1 องค์ประกอบ จำนวน 5 ข้อกระทง โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .47 ถึง .69 อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 36.59 โดยรายละเอียดของน้ำหนักองค์ประกอบแสดงดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14

น้ำหนักองค์ประกอบของด้านที่ 3 การตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรม (AWSK)

องค์ประกอบด้านที่ 3	M	SD	น้ำหนัก องค์ประกอบ
ข้อที่ 9 ฉันเห็นความสำคัญถึงการรักษาระยะห่างที่เหมาะสมกับผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมต่าง ๆ ในการทำงาน	4.24	0.71	.47
ข้อที่ 10 ฉันเท่าทันถึงความไม่เข้าใจของตนเอง ในการทำงานกับผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมหลากหลาย	4.01	0.72	.64
ข้อที่ 11 ฉันเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในการให้การปรึกษากับผู้มาปรึกษาจากต่างวัฒนธรรมได้อย่างราบรื่น แม้ฉันยังขาดความรู้ในวัฒนธรรมนั้น	3.94	0.87	.69
ข้อที่ 12 ฉันเตือนตนเองเสมอขณะทำงานกับผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมที่แตกต่าง ว่าไม่รีบตีความหรือตัดสินผู้มาปรึกษาจากพหุวัฒนธรรม	4.41	0.68	.64
ข้อที่ 13 ฉันทบทวนถึงเหตุผลของการกระทำของฉันที่มีต่อกับผู้มาปรึกษาจากพหุวัฒนธรรมในช่วงการบำบัด	3.89	0.82	.56
Eigenvalues			2.45

ด้านที่ 4 ความเข้าใจในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม ของผู้มาปรึกษา (UNAT) จากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficients) พบว่ามีค่าความเที่ยงขององค์ประกอบเท่ากับ .74 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของ ข้อกระทงในองค์ประกอบ (CITC) อยู่ระหว่าง .31 ถึง .65 ผลการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงสำรวจ มีจำนวน 1 องค์ประกอบ จำนวน 5 ข้อกระทง โดยค่า น้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .38 ถึง .79 อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 39.86 โดยรายละเอียดของน้ำหนักองค์ประกอบแสดงดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15

น้ำหนักองค์ประกอบของด้านที่ 4 ความเข้าใจในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม ของผู้มาปรึกษา (UNAT)

องค์ประกอบด้านที่ 4	M	SD	น้ำหนัก องค์ประกอบ
ข้อที่ 14 ฉันเท่าทันความรู้สึกไม่พอใจที่เกิดกับผู้มาปรึกษาจาก วัฒนธรรมที่แตกต่างจากฉัน	4.00	0.84	.71
ข้อที่ 15 ฉันทราบดีว่าอคติ ความคิดลบที่ฉันมี ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการทำงานกับผู้มาปรึกษาที่มาจาก วัฒนธรรมหลากหลาย	4.28	0.92	.57
ข้อที่ 16 ฉันรับรู้อย่างทันทีถึงทัศนคติที่ฉันมีต่อวัฒนธรรมของ ผู้มาปรึกษา	4.03	0.81	.79
ข้อที่ 17 ฉันยอมรับความเชื่อของตนเองที่สั่งสมมาตั้งแต่อดีตที่ มีต่อวัฒนธรรมอื่นที่แตกต่างจากฉัน	4.07	0.84	.64
ข้อที่ 18 ฉันให้คุณค่าและเคารพต่อวัฒนธรรมที่แตกต่างจาก ฉัน	4.66	0.54	.38
Eigenvalues			2.54

ด้านที่ 5 ความเข้าใจในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา (UNKN) จากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficients) พบว่ามีค่าความเที่ยงขององค์ประกอบเท่ากับ .83 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงในองค์ประกอบ (CITC) อยู่ระหว่าง .60 ถึง .69 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ มีจำนวน 1 องค์ประกอบ จำนวน 5 ข้อกระทง โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง .66 ถึง .79 อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 50.22 โดยรายละเอียดของน้ำหนักองค์ประกอบแสดงดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16

น้ำหนักองค์ประกอบของด้านที่ 5 ความเข้าใจในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา (UNKN)

องค์ประกอบด้านที่ 5	M	SD	น้ำหนัก องค์ประกอบ
ข้อที่ 19 ฉันเข้าใจว่าผู้มาปรึกษาจากบางวัฒนธรรมมีความ ยากลำบากในการเปิดเผยตนเองต่อสังคม	4.52	0.68	.66
ข้อที่ 20 ฉันรู้ว่าผู้มาปรึกษาจากบางวัฒนธรรมไม่สามารถ ยอมรับตนเองได้โดยง่าย เมื่ออยู่ร่วมในสังคมส่วนใหญ่	4.33	0.78	.70
ข้อที่ 21 ฉันทราบว่าครอบครัวและคนใกล้ชิดมีอิทธิพลอย่าง มากต่อจิตใจ เช่น การยอมรับตนเองของผู้มาปรึกษา บางวัฒนธรรม	4.56	0.59	.67
ข้อที่ 22 ฉันทราบว่าผู้มาปรึกษาจากบางวัฒนธรรมถูก แบ่งแยกหรือเลือกปฏิบัติจากคนต่างวัฒนธรรม	4.30	0.72	.79
ข้อที่ 23 ฉันทราบว่าผู้มาปรึกษาจากบางวัฒนธรรมเคยถูกทำ ร้ายจิตใจด้วยคำพูด หรือการกระทำจากคนต่าง วัฒนธรรม	4.28	0.79	.73
Eigenvalues			3.01

ด้านที่ 6 ความเข้าใจในทักษะทางพหุวัฒนธรรม (UNSK) จากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficients) พบว่ามีค่าความเที่ยงขององค์ประกอบเท่ากับ .69 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงในองค์ประกอบ (CITC) อยู่ระหว่าง .42 ถึง .57 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ มีจำนวน 1 จำนวน 4 ข้อกระทง องค์ประกอบ โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .45 ถึง .82 อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 38.62 โดยรายละเอียดของน้ำหนักองค์ประกอบแสดงดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17

น้ำหนักองค์ประกอบของด้านที่ 6 ความเข้าใจในทักษะทางพหุวัฒนธรรม (UNSK)

องค์ประกอบด้านที่ 6	M	SD	น้ำหนัก องค์ประกอบ
ข้อที่ 24 ฉันเข้าใจถึงผลกระทบที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่หลากหลาย	4.33	0.74	.82
ข้อที่ 25 ฉันตระหนักว่าระดับของภาษาและคำที่ใช้ฉันมีผลต่อความรู้สึกของผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมหลากหลาย	4.50	0.63	.67
ข้อที่ 26 ฉันเห็นถึงความแตกต่างขณะพูดคุยปรึกษากับคนต่างวัฒนธรรมกับคนในวัฒนธรรมเดียวกับฉัน	4.09	0.82	.45
ข้อที่ 27 ฉันเข้าใจอย่างกระจ่าง เมื่อผู้มาปรึกษาจากต่างวัฒนธรรมพูดถึงเรื่องที่กำลังเผชิญ	3.76	0.79	.47
Eigenvalues			2.11

ด้านที่ 7 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องพื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม (DEAT) จากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficients) พบว่ามีค่าความเที่ยงขององค์ประกอบเท่ากับ .77 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงในองค์ประกอบ (CITC) อยู่ระหว่าง .48 ถึง .62 ผลการวิเคราะห์

องค์ประกอบเชิงสำรวจ มีจำนวน 1 องค์ประกอบ โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .53 ถึง .77 อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 43.46 โดยรายละเอียดของน้ำหนักองค์ประกอบแสดงดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18

น้ำหนักองค์ประกอบของด้านที่ 7 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องพื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และอคติทางวัฒนธรรม (DEAT)

องค์ประกอบด้านที่ 7	M	SD	น้ำหนัก องค์ประกอบ
ข้อที่ 28 ฉันหมั่นทบทวนสังเกตตนเองอยู่เสมอ เพื่อพิจารณาถึงข้อบกพร่องของตน ในการทำงานกับผู้มาปรึกษา จากวัฒนธรรมที่หลากหลาย	4.13	0.75	.59
ข้อที่ 29 ฉันเรียนรู้จากความผิดพลาดในการทำงานกับผู้มาปรึกษาจากพหุวัฒนธรรมด้วยการสังเกตตนเองแต่ ละขณะ	4.16	0.79	.64
ข้อที่ 30 ฉันปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญทางวัฒนธรรมต่าง ๆ ทั้งก่อนและหลังการปรึกษาเชิงจิตวิทยา	3.39	1.17	.53
ข้อที่ 31 ฉันเชื่อว่าการเรียนรู้ตัวแบบจากอาจารย์นิเทศ เป็นวิธีหนึ่งในการพัฒนาความเชื่อและทัศนคติของฉัน สู่การเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรมมืออาชีพ	4.18	0.83	.77
ข้อที่ 32 ฉันเห็นว่าการเข้ารับการนิเทศ ช่วยให้ฉันจัดการความวิตกกังวลของตนเองที่เกิดขึ้นในการทำงานกับผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมต่าง ๆ	4.20	0.82	.74
Eigenvalues			2.73

ด้านที่ 8 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้ทางวัฒนธรรม (DEKN) จากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficients) พบว่ามีค่าความเที่ยงขององค์ประกอบเท่ากับ .81 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงในองค์ประกอบ (CITC) อยู่ระหว่าง .39 ถึง .69 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ มีจำนวน 1 องค์ประกอบ จำนวน 5 ข้อกระทง โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .44 ถึง .80 อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 46.92 โดยรายละเอียดของน้ำหนักองค์ประกอบแสดงดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19

น้ำหนักองค์ประกอบของด้านที่ 8 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้ทางวัฒนธรรม (DEKN)

องค์ประกอบด้านที่ 8	M	SD	น้ำหนัก องค์ประกอบ
ข้อที่ 33 ฉันแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในวัฒนธรรมที่หลากหลาย	4.03	0.90	.80
ข้อที่ 34 ฉันสอบถามสิ่งที่ควรรู้ ข้อพึงปฏิบัติและข้อควรระวัง ต่อกับผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมต่าง ๆ จากผู้ที่มีประสบการณ์มาก่อน	3.98	0.86	.63
ข้อที่ 35 ฉันเข้าร่วม การมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับคนวัฒนธรรมอื่น เพื่อเรียนรู้คนในวัฒนธรรมนั้นมากยิ่งขึ้น	3.69	0.98	.71
ข้อที่ 36 ฉันทำความเข้าใจกับวัฒนธรรมหลากหลาย จากหนังสือหรือบทความต่าง ๆ	3.87	0.93	.79
ข้อที่ 37 ฉันสามารถถามผู้มาปรึกษาที่ต่างวัฒนธรรมกับฉันในสิ่งที่ฉันไม่รู้ แทนการคิดไปเอง	4.38	0.74	.44
Eigenvalues			2.83

ด้านที่ 9 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้านทักษะ กลยุทธ์ และเทคนิคที่เหมาะสม (DESK) จากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficients) พบว่ามีค่าความเที่ยงขององค์ประกอบเท่ากับ .82 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงในองค์ประกอบ (CITC) อยู่ระหว่าง .58 ถึง .67 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ มีจำนวน 1 องค์ประกอบ จำนวน 5 ข้อกระทง โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .66 ถึง .76 อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 48.40 โดยรายละเอียดของน้ำหนักองค์ประกอบแสดงดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20

น้ำหนักองค์ประกอบของด้านที่ 9 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้านทักษะ กลยุทธ์ และเทคนิคที่เหมาะสม (DESK)

องค์ประกอบด้านที่ 9	M	SD	น้ำหนัก องค์ประกอบ
ข้อที่ 38 ฉันขอให้ผู้มาปรึกษาจากต่างวัฒนธรรม ขยาย ความหมายของคำเฉพาะเพื่อให้เข้าใจความหมาย ตรงกัน	4.41	0.76	.71
ข้อที่ 39 ฉันสบายใจกับการพูดคุยประเด็นเฉพาะทาง วัฒนธรรม เช่น ประเด็นเรื่องเพศ เป็นต้น	3.99	0.90	.68
ข้อที่ 40 ฉันสามารถแสดงออกอย่างเป็นธรรมชาติในการ พูดคุยกับคนที่มาจากต่างวัฒนธรรม เหมือนกับการใช้ ชีวิตประจำวันทั่วไป	4.25	0.74	.76
ข้อที่ 41 ฉันแก้ไขความเข้าใจผิดของตนเองเรื่องวัฒนธรรม ด้วยการถามตรง ๆ ต่อผู้มาปรึกษาจากต่างวัฒนธรรม	4.12	0.83	.67
ข้อที่ 42 ฉันสังเกตผู้มาปรึกษามีความลำบากใจในประเด็น เฉพาะใดบ้าง เพื่อพิจารณาจังหวะเหมาะสมในการ กล่าวถึง	4.08	0.83	.66
Eigenvalues			2.93

ด้านที่ 10 การผสมผสานความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว (PPPE) มีจากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficients) พบว่ามีค่าความเที่ยงขององค์ประกอบเท่ากับ .83 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงในองค์ประกอบ (CITC) อยู่ระหว่าง .59 ถึง .70 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ มีจำนวน 1 องค์ประกอบ จำนวน 5 ข้อกระทง โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .63 ถึง .82 อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 49.84 โดยรายละเอียดของน้ำหนักองค์ประกอบแสดงดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21

น้ำหนักองค์ประกอบของด้านที่ 10 การผสมผสานความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว (PPPE)

องค์ประกอบด้านที่ 10	M	SD	น้ำหนัก องค์ประกอบ
ข้อที่ 43 ฉันถือว่าสิ่งสำคัญในการเข้าใจผู้มาปรึกษาจากหลากหลายวัฒนธรรม คือ การเข้าใจผู้คนรอบตัวในชีวิตประจำวันของเรา	4.41	.69	.63
ข้อที่ 44 การฝึกให้ใจสงบนิ่งในชีวิตประจำวันของฉัน ทำให้ฉันสามารถใส่ใจ รับรู้เรื่องราว ผู้มาปรึกษาจากต่างวัฒนธรรม ได้มากขึ้น	4.40	.72	.72
ข้อที่ 45 การใช้ตนเองเป็นสนามฝึกฝนความเข้าใจโลกและชีวิต ทำให้ฉันเข้าใจเรื่องราวและประสบการณ์ชีวิตของที่ผู้มาปรึกษาจากต่างวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี	4.43	.65	.82
ข้อที่ 46 ฉันตระหนักเสมอว่าผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมที่หลากหลาย ล้วนเป็นเพื่อนร่วมทุกข์ เท่าเทียมกันกับคนอื่น ๆ	4.59	.61	.70

องค์ประกอบด้านที่ 10	M	SD	น้ำหนัก องค์ประกอบ
ข้อที่ 47 การทำความเข้าใจประสบการณ์ที่ผู้มาปรึกษาจาก วัฒนธรรมที่หลากหลายนำมาปรึกษาแต่ละมุมมองอย่าง ชัดเจน ทำให้ฉันเกิดความเข้าใจชีวิตตนเองไปพร้อม ๆ กันด้วย	4.47	.73	.65
Eigenvalues			2.99

ผู้วิจัยนำผลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างตัวแปรสังเกตได้ ผู้วิจัยใช้วิธีการตัดกลุ่มข้อกระทงโดยกำหนดตัวแปรสังเกตได้ และทำให้ตัวแปรสังเกตได้แต่ละด้านมีขนาดน้ำหนักองค์ประกอบใกล้เคียงกันมากที่สุดตามข้อเสนอแนะของ Little และคณะ (2002) ทั้งนี้เป็นตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 10 ตัวแปร โดยตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 1 ประกอบด้วยข้อกระทงทั้งหมด 3 ข้อได้แก่ข้อที่ 1,2 และ 3 ตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 2 ประกอบด้วยข้อกระทงทั้งหมด 5 ข้อได้แก่ข้อที่ 4,5,6,7 และ 8 ตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 3 ประกอบด้วยข้อกระทงทั้งหมด 5 ข้อได้แก่ข้อที่ 9,10,11,12 และ 13 ตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 4 ประกอบด้วยข้อกระทงทั้งหมด 5 ข้อได้แก่ข้อที่ 14,15,16,17 และ 18 ตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 5 ประกอบด้วยข้อกระทงทั้งหมด 5 ข้อได้แก่ข้อที่ 19,20,21,22 และ 23 ตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 6 ประกอบด้วยข้อกระทงทั้งหมด 4 ข้อได้แก่ข้อที่ 24,25,26 และ 27 ตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 7 ประกอบด้วยข้อกระทงทั้งหมด 5 ข้อได้แก่ข้อที่ 28,29,30,31 และ 32 ตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 8 ประกอบด้วยข้อกระทงทั้งหมด 5 ข้อได้แก่ข้อที่ 33,34,35,36 และ 37 ตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 9 ประกอบด้วยข้อกระทงทั้งหมด 5 ข้อได้แก่ข้อที่ 38,39,40,41 และ 42 และตัวแปรสังเกตได้ตัวที่ 10 ประกอบด้วยข้อกระทงทั้งหมด 5 ข้อได้แก่ข้อที่ 43,44,45,46 และ 47

ฉะนั้น จากการวิเคราะห์ทั้งหมดนี้ สามารถทำให้มั่นใจได้ว่าทุกข้อกระทงเป็นโมเดลสมการโครงสร้างเดียว (Uni-dimensional factor model) จึงสามารถ

สร้างเป็นโมเดลการวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาได้ต่อไป (Little et al., 2002)

4.3.2) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis)

เนื่องจากในการศึกษารอบมโนทัศน์และการพัฒนามาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาครั้งนี้ มีขอบเขตและโมเดลการวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ตามแนวคิดทฤษฎีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา (D. W. Sue et al., 1992; D. W. Sue et al., 1982) และการสัมภาษณ์เพิ่มเติมประสบการณ์การศึกษาระดับปริญญาตรีของนักจิตวิทยาในบริบทสังคมไทย โดยแนวทางการสัมภาษณ์พัฒนามาจากแนวคิดทฤษฎีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาของ Sue และคณะเช่นกัน ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในการตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดนี้

ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผู้วิจัยได้เริ่มต้นด้วยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) เพื่อตรวจสอบว่าตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ถ้าตัวแปรใดไม่มีความสัมพันธ์กันแสดงว่าไม่มีองค์ประกอบร่วมและไม่มีประโยชน์ที่จะนำเมทริกซ์สหสัมพันธ์นั้นไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของโมเดลการวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา (MCC) จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 316 คน ภายใต้ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 10 ตัวได้แก่ ตัวแปรสังเกตได้ที่ 1 การตระหนักในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม (AWAT) ตัวแปรสังเกตได้ที่ 2 การตระหนักในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม (AWKN) ตัวแปรสังเกตได้ที่ 3 การตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรม (AWSK) ตัวแปรสังเกตได้ที่ 4 ความ

เข้าใจในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา (UNAT) ตัวแปรสังเกตได้ที่ 5 ความเข้าใจในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา (UNKN) ตัวแปรสังเกตได้ที่ 6 ความเข้าใจในทักษะทางพหุวัฒนธรรม (UNSK) ตัวแปรสังเกตได้ที่ 7 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องพื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม (DEAT) ตัวแปรสังเกตได้ที่ 8 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้ทางวัฒนธรรม (DEKN) ตัวแปรสังเกตได้ที่ 9 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องทักษะทางวัฒนธรรม (DESK) และ ตัวแปรสังเกตได้ที่ 10 การผสมผสานความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว (PPPE) รวมจำนวนตัวแปรที่สังเกตได้ทั้งหมด 10 ตัวแปร ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรวมทั้ง 45 คู่ มีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกคู่ โดยทุกคู่มีความสัมพันธ์เป็นบวก และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตั้งแต่ .38 ถึง .68 โดยในขั้นตอนการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตามข้อเสนอแนะของ Hair, Black, Babin, Anderson, และ Tatham (2006) เมื่อพิจารณาค่าสถิติของมาตรวัดชุดนี้มีค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) = .93 ซึ่งเป็นค่าที่เข้าใกล้ 1 แสดงว่าตัวแปรต่าง ๆ ในข้อมูลนี้มีความสัมพันธ์กัน และการทดสอบด้วยสถิติ Bartlett's test of sphericity พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($\chi^2 = 1962.96, df = 45, p < .001$) ซึ่งหมายความว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ดังกล่าวแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญและสามารถนำไปใช้วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันได้ โดยผลการวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์แสดงตารางเมทริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้มีค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในโมเดลการวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรสังเกตได้

ในโมเดลสมรรถนะทางพฤติกรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา (N = 316)

ตัวแปร	ค่าสหสัมพันธ์									
	AWAT	AWKN	AWSK	UNAT	UNKN	UNSK	DEAT	DEKN	DESK	PPPE
AWAT	1									
AWKN	.53**	1								
AWSK	.56**	.59**	1							
UNAT	.45**	.51**	.69**	1						
UNKN	.48**	.49**	.60**	.59**	1					
UNSK	.46**	.53**	.58**	.54**	.47**	1				
DEAT	.47**	.66**	.56**	.48**	.48**	.68**	1			
DEKN	.44**	.38**	.60**	.58**	.60**	.57**	.59**	1		
DESK	.48**	.44**	.64**	.64**	.63**	.57**	.52**	.70**	1	
PPPE	.52**	.60**	.62**	.60**	.64**	.57**	.57**	.53**	.63**	1
M	4.42	3.92	4.10	4.21	4.40	4.01	3.99	4.17	4.46	4.17
SD	.49	.61	.53	.57	.55	.64	.67	.62	.53	.54

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .93,

Barlett's Test of Sphericity Aprox: $\chi^2 = 1962.96$, $df = 45$ ** $p < .001$.

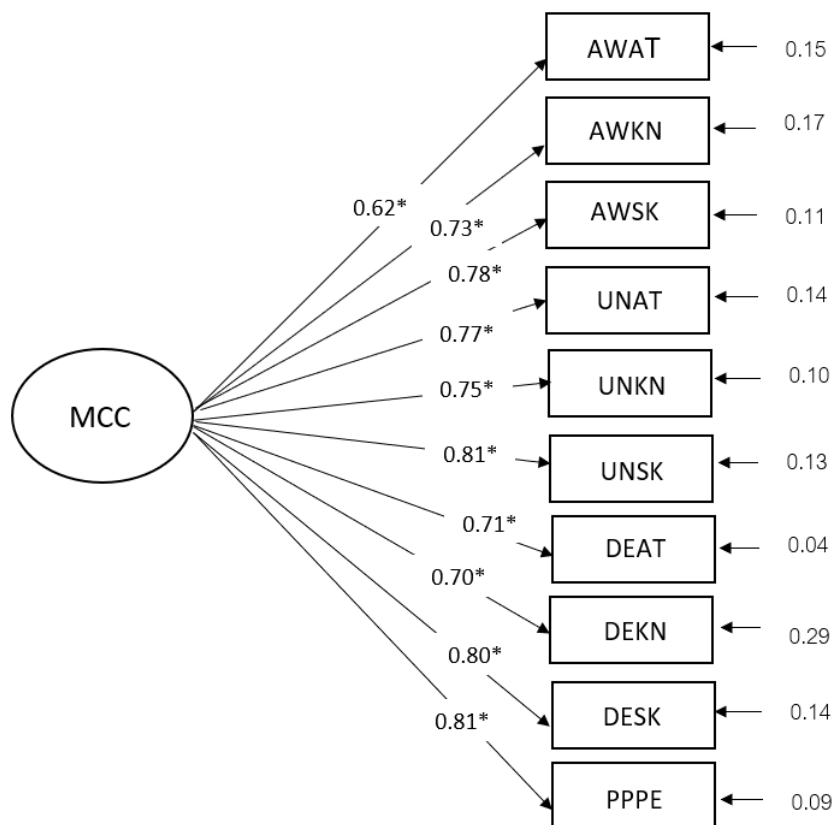
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยโปรแกรม LISREL

8.72 ผลการวิเคราะห์พบว่าโมเดลการวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 40.58$; $df = 28$; $p = .059$; $CFI = 1.00$; $GFI = 0.98$; $AGFAI = 0.95$; $SRMR = 0.03$; $RMSEA = 0.04$; $\chi^2/df = 1.45$) แสดงว่าโมเดลการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือมีความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน

เมื่อพิจารณาค่าสถิติวัดความกลมกลืนจากค่าดัชนีวัดความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index: CFI) พบว่ามีค่าเท่ากับ 1.00 ซึ่งมีค่ามากกว่า .95 แสดงว่าโมเดลการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

(Diamantopoulos & Sigauw, 2000; เสรี ชัดเข้ม, 2547) เช่นเดียวกับค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GIF) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.98 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) ที่พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.95 ซึ่งทั้งสองค่ามีค่ามากกว่า 0.90 แสดงว่าโมเดลการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเมื่อพิจารณาค่าความคลาดเคลื่อนของโมเดล ได้แก่ ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษที่เหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized RMR) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.03 ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 0.08 และค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.04 ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 0.06 แสดงว่าโมเดลการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี (Hu & Bentler, 1999; เสรี ชัดเข้ม, 2547) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (relative Chi-square) ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระ (χ^2/df) พบว่ามีค่าเท่ากับ 1.45 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 3.00 แสดงว่าโมเดลการวัดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือมีความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน ทั้งนี้โมเดลการวัดมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวแปรอยู่ระหว่าง 0.62 ถึง 0.81 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกค่าน้ำหนักองค์ประกอบและตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวแปรมีการผันแปรร่วมกับองค์ประกอบหลัก อยู่ระหว่างร้อยละ 39.00 ถึงร้อยละ 66.00 ทั้งนี้ ลักษณะแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของโมเดลการวัดโครงสร้างเชิงเส้นที่ได้จากการวิเคราะห์ในครั้งนี้ ดังแสดงไว้ในภาพที่ 6

$\chi^2 = 40.58$; $df = 28$; $p = .059$; $CFI = 1.00$; $GFI = 0.98$; $AGFAI = 0.95$; $SRMR = 0.03$; $RMSEA = 0.04$; $\chi^2/df = 1.45$

** $p < .001$

ภาพที่ 6 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันยืนยันของตัวแปรสังเกตได้สมรรถนะ

ทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (β) ดังแผนภาพที่ 6 และรายละเอียดในตารางที่ 22 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานทั้ง 10 ตัวแปร มีค่าเป็นบวก และมีขนาดตั้งแต่ .62 ถึง .81 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกค่า โดยองค์ประกอบแต่ละตัวมีค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ องค์ประกอบด้านที่ 6 ความเข้าใจในทักษะทางพหุวัฒนธรรม (UNSK) และองค์ประกอบด้านที่ 10 การผสมผสานความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว (PPPE) ($\beta = .81$) องค์ประกอบด้านที่ 9 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องใน

เรื่องทักษะทางวัฒนธรรม (DESK) ($\beta = .80$) องค์ประกอบด้านที่ 3 การตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรม (AWSK) ($\beta = .78$) องค์ประกอบด้านที่ 5 ความเข้าใจในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา (UNKN) ($\beta = .75$) องค์ประกอบด้านที่ 4 ความเข้าใจในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา (UNAT) ($\beta = .74$) องค์ประกอบด้านที่ 3 การตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรม (AWSK) ($\beta = .73$) องค์ประกอบด้านที่ 7 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม (DEAT) ($\beta = .71$) องค์ประกอบด้านที่ 8 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้ทางวัฒนธรรม (DEKN) ($\beta = .70$) และ องค์ประกอบด้านที่ 1 การตระหนักในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม (AWAT) ($\beta = .62$) ทั้งนี้องค์ประกอบแต่ละด้านมีความผันแปรร่วมกันกับ โมเดลการวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ร้อยละ 39.00, 52.60, 60.80, 55.50, 55.70, 65.70, 50.90, 48.50, 63.40 และ 66.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 23

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา

ตัวแปร	สปส.น้ำหนัก			สปส.คะแนน	
	องค์ประกอบมาตรฐาน (β)	SE	t	องค์ประกอบ (FS)	R^2
1. การตระหนักในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม (AWAT)	.62	.06	10.62**	.04	.390
2. การตระหนักในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม (AWKN)	.73	.07	14.52**	.20	.526
3. การตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรม (AWSK)	.78	.07	13.10**	.06	.608

ตัวแปร	สปล.น้ำหนัก องค์ประกอบ มาตรฐาน (B)	SE	t	สปล.คะแนน องค์ประกอบ (FS)	R ²
4. ความเข้าใจในพื้นฐาน ความ เชื่อ ค่านิยม และอคติ ทาง วัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา (UNAT)	.74	.07	12.56**	.05	.555
5. ความเข้าใจในความรู้พื้นฐาน ทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา (UNKN)	.75	.07	13.41**	.06	.557
6. ความเข้าใจในทักษะทางพหุ วัฒนธรรม (UNSK)	.81	.07	12.59**	.18	.657
7. การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่อง พื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และ อคติ ทางวัฒนธรรม (DEAT)	.71	.07	14.86**	.06	.509
8. การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่อง ความรู้ทางวัฒนธรรม (DEKN)	.70	-	-	-.04	.485
9. การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่อง ทักษะทางวัฒนธรรม (DESK)	.80	.08	13.08**	.23	.634
10. การผสมผสานความเป็นมือ อาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้ อย่างลงตัว (PPPE)	.81	.07	13.51**	.18	.660

$\chi^2 = 40.58; df = 28; p = .059; CFI = 1.00; GFI = 0.98; AGFAI = 0.95; SRMR = 0.03;$
 $RMSEA = 0.04; \chi^2/df = 1.45$

** $p < .001$.

กล่าวโดยสรุป ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัด (measurement model) ของตัวแปรแฝงในโมเดลสมมติฐานการวิจัยพบว่าโมเดลการวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ของตัวแปร

สังเกตได้ของทั้ง 10 ทั้งหมดมีค่าเป็นบวก และค่าน้ำหนักองค์ประกอบทั้งหมดมีค่าใกล้เคียงกัน

4.4) การตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานด้วยเทคนิคกลุ่มรู้ชุด (known-group technique)

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาด้วยเทคนิคกลุ่มรู้ชุด (known groups technique) ในกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่มีความแตกต่างกันทางคุณวุฒิและประสบการณ์ในการทำงานบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ผลการศึกษามีดังนี้

4.4.1) ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ในสาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัย 2 แห่ง ที่มีการเรียนการสอนรายวิชาจิตวิทยาการปรึกษามากกว่า 1 รายวิชา และได้มีการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียนเรื่องทักษะและเทคนิคเบื้องต้นมาแล้ว เป็นชายและหญิงใกล้เคียงกัน คือ เพศหญิง ร้อยละ 53 และเพศชาย ร้อยละ 47

ส่วนกลุ่มที่มีประสบการณ์ด้านจิตวิทยาการปรึกษาในฐานะของนักจิตวิทยาการปรึกษามืออาชีพ ซึ่งเป็น นักจิตวิทยาการปรึกษาที่ปฏิบัติงานจริงที่มีประสบการณ์บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป จำนวน 30 คน พบว่า เป็นหญิงมากกว่าชาย คิดเป็นร้อยละ 73.33 และ 26.66 ตามลำดับ นักจิตวิทยาการปรึกษาที่ปฏิบัติงานจริงที่มีประสบการณ์บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป มีระดับการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่คือปริญญาโทมากกว่าระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 90 และ 10 ตามลำดับ และมีอาชีพเป็นนักจิตวิทยาการปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 66.66 และอีกร้อยละ 33.33 มีอาชีพเป็นอาจารย์สอนจิตวิทยาที่มีการสอนในรายวิชาจิตวิทยาการปรึกษา มีและมีอาชีพเป็นนักจิตวิทยาการปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 66.66 และอีกร้อยละ 33.33 มีอาชีพเป็นอาจารย์สอนจิตวิทยาที่มีการสอนใน

รายวิชาจิตวิทยาการปรึกษา มีเพียงร้อยละ 20.1 ที่ไม่ระบุอาชีพ ดังรายละเอียดผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 24

ตารางที่ 24

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักจิตวิทยาการปรึกษาที่ปฏิบัติงานจริงที่มีประสบการณ์บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยา จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
หญิง	22	73.33
ชาย	8	26.66
2. ระดับการศึกษา		
ปริญญาโท	23	90.00
ปริญญาเอก	7	10.00
รวม	30	100.00

4.4.2) ผลการตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานด้วยเทคนิคกลุ่มรู้ชัด

ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานด้วยเทคนิคกลุ่มรู้ชัด ใช้การทดสอบค่าที (*t*-test independent groups) พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนมาตรฐานวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ระหว่างทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเฉลี่ยด้วยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (*t*-test independent) ($N = 60$)

กลุ่ม	นักจิตวิทยาการ ศึกษาที่มี ประสบการณ์การ ทำงานมากกว่า 3 ปี ($N = 30$)		นิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ที่เรียน วิชาเอกจิตวิทยา ($N = 30$)		<i>t</i>	<i>p</i> (หนึ่ง หาง)
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>		
มาตรวัดมาตรฐานสมรรถนะทาง พฤติกรรมธรรมในการศึกษา เชิงจิตวิทยา	196.20	18.50	178.23	19.00	3.71***	.000

*** $p < .001$.

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษากรอบโมทัศน์และพัฒนามาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสานวิธีสำรวจเชิงลำดับโดยเริ่มจากการวิจัยเชิงคุณภาพแล้วตามด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีสรุปผลการวิจัยดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาเพื่อกำหนดกรอบโมทัศน์และนิยามเชิงปฏิบัติการสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ผลการศึกษา นิยาม ขอบเขต และแนวคิดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา จากการทบทวนวรรณกรรม ตอนที่ 2 ผลการศึกษาประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา และตอนที่ 3 การกำหนดกรอบโมทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา จากการทบทวนวรรณกรรมและการศึกษาประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ผลการศึกษาในส่วนที่ 1 มีดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษา นิยาม ขอบเขต และแนวคิดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาได้รับความสนใจในศาสตร์จิตวิทยาการศึกษาในหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา และมีศึกษาอย่างต่อเนื่องมาหลายทศวรรษจนถึงปัจจุบัน โดยในยุคแรก D. W. Sue และ Sue (1990) แบ่งสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ออกเป็น 3 ด้านหลัก คือ ความเชื่อและทัศนคติ (belief & attitude) ความรู้ (knowledge) และ ทักษะ (skills) ต่อมา D. W. Sue และคณะ (1992) ได้ขยายพัฒนาแบบจำลองเมทริกซ์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา (The MCCs Matrix Model) โดยเพิ่มเติม 3 คุณลักษณะ ใน 3 ด้านหลักเดิม โดยแบบจำลองใหม่นี้แต่ละด้านหลักมี 3 คุณลักษณะย่อย ได้แก่ (1) การตระหนักรู้ (awareness)

หมายถึง การตระหนักรู้ถึงค่านิยมทางวัฒนธรรม, ทัศนคติที่มีอยู่, การคิดคาดการณ์ล่วงหน้า, ข้อจำกัดส่วนบุคคล และภูมิหลังทางวัฒนธรรมของตนเอง (2) การมีความเข้าใจ (understanding) หมายถึง ความเข้าใจในการมองโลกทางวัฒนธรรม (worldview) ของบุคคลที่มีต่างวัฒนธรรมกับตนเองและมีความรู้เกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดต่อกันมา (3) การพัฒนาตนเองอยู่เสมอ (developing) หมายถึง การพัฒนา เทคนิค กลยุทธ์ และเครื่องมือต่าง ๆ อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับแต่ละวัฒนธรรม ดังนั้นสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาใหม่นี้ จึงประกอบด้วย 9 ด้านย่อยที่ขยายมาจากด้านหลักของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาเดิมในปี 1990

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์นิยม ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นนักจิตวิทยาการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานการศึกษาเชิงจิตวิทยากับผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรมและผ่านการคัดเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ จำนวน 7 คน (หญิง 4 คน ชาย 2 คน และหญิงข้ามเพศ 1 คน) อายุตั้งแต่ 27 ถึง 61 ปี (อายุเฉลี่ย $39.57 + 11.77$ ปี) มีระยะเวลาในการทำงานในเป็นนักจิตวิทยาการศึกษาตั้งแต่ 5 ถึง 25 ปี (อายุทำงานเฉลี่ย $12.00 + 6.90$ ปี) โดยทำงานกับผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรม เช่น กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBT) กลุ่มพระสงฆ์ กลุ่มผู้ที่บกพร่องทางร่างกายทั้งทางหู ทางตา และทางร่างกายอื่น ๆ กลุ่มมุสลิม ผู้ที่มีภูมิถิ่นอาศัยอยู่ภาคใต้ของประเทศไทย กลุ่มนิสิตนักศึกษา และกลุ่มชาวต่างชาติ เป็นต้น การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ระยะเวลาประมาณ 3 เดือน (ตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2560 ถึง เดือนตุลาคม พ.ศ. 2560) ด้วยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยถอดเทปการสัมภาษณ์แบบคำต่อคำ จากนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยอิงขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา โดยมุ่งทำความเข้าใจถึงความหมายของปรากฏการณ์หรือประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล และมีการตรวจสอบข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลโดยการอ่าน วิเคราะห์ อภิปราย และนำข้อมูลจากการสังเกต และบันทึกภาคสนามมาใช้ประกอบ ผลการวิจัยพบประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา มีประเด็นหลัก 5 ประเด็นหลัก 11 ประเด็นย่อย ได้แก่ (1) ความรอบรู้ในวัฒนธรรม ซึ่งครอบคลุม 2 ประเด็นย่อย คือ ความรอบรู้ในวัฒนธรรมผู้มาปรึกษา และ ความรอบรู้ในประเด็นที่อ่อนไหว หรือเปราะบางทางวัฒนธรรมผู้มาปรึกษา (2) การตระหนักและรู้เท่าทันตนเอง ซึ่งครอบคลุม 3 ประเด็นย่อย คือ

ความเชื่อ คุณค่า และอคติของตนเอง ปฏิบัติที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาของการศึกษา ความผิดพลาดที่มักเกิด (3) การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งครอบคลุม 2 ประเด็นย่อย คือ การแสวงหาความรู้เสมอ การสังเกต ทบทวนตนเองและรับการนิเทศจากผู้มีประสบการณ์ (4) การมีทักษะทางพหุวัฒนธรรม ซึ่งครอบคลุม 2 ประเด็นย่อย คือ การใช้คำพูดในการสื่อสาร การใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และ (5) การผสมผสานของความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว ซึ่งครอบคลุม 2 ประเด็นย่อย คือ การใช้ตนเองเป็นสนามในการเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพใจอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

ตอนที่ 3 ผลการสังเคราะห์ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมและผลการวิเคราะห์ข้อมูล
สัมภาษณ์ พบว่าสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา 10 องค์ประกอบ ซึ่งสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา 10 ด้านนี้ 9 ด้านแรกมีความสอดคล้องกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (D. W. Sue et al., 1992) ส่วนด้านที่ 10 เป็นด้านที่พบจากการข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์กับนักจิตวิทยาการปรึกษาไทยจากการศึกษาเชิงคุณภาพในระยะที่ 1

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติที่พึงประสงค์ของมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งแบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 การพัฒนาข้อกระทงรายข้อ ตอนที่ 2 การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพข้อกระทงรายข้อ และคุณภาพของมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ตอนที่ 4 การตรวจสอบความคุณสมบัติทางจิตมิติของมาตรวัดทั้งฉบับมี 3 ชั้นตอนย่อย 4.1 การตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ (criterion-related validity) 4.2 ตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน (construct validity) ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) และ 4.3 การตรวจสอบความตรงภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ด้วยเทคนิคกลุ่มรู้ชุด (known-group technique) ซึ่งผลการศึกษาส่วนที่ 2 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนาข้อกระทงรายข้อ โดยใช้กรอบมโนทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา จากการทบทวนวรรณกรรมและการศึกษาประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการมี

สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ได้ข้อกระทงในขั้นตอนแรก จำนวน 188 ข้อ จากนั้นตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ครั้งที่ 1 ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (รองศาสตราจารย์ ดร.อรุณญา ต้อยคำภีร์) โดยมีการพิจารณาตัดข้อกระทงที่มีความหมายซ้ำซ้อน กำกวม และไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ เหลือจำนวน 114 ข้อ จากนั้นนำไปจัดทำทดสอบความเข้าใจในด้านความเหมาะสมของการใช้ภาษาในการสื่อความหมายของข้อกระทง และพิจารณาความซ้ำซ้อนอีกครั้ง ร่วมกับนิสิตปริญญาเอก สาขาจิตวิทยา แขนงจิตวิทยาการศึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ผ่านประสบการณ์การฝึกปฏิบัติการด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยามาแล้วอย่างน้อย 1,500 ชั่วโมง จำนวน 4 คน ปรับตามข้อคำถามที่มีความหมายกำกวม หรือเป็นข้อคำถามที่เนื้อความยาวเกินไปออก โดยมีการตัดข้อกระทงที่มีความหมายของข้อความที่ก่อให้เกิดความเข้าใจไม่ตรงกันทั้ง 4 ท่าน พบว่ามาตรวัดนี้ได้ข้อกระทงที่มีความหมายชัดเจนและสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ จำนวน 78 ข้อ โดยในแต่ละด้านย่อยมีจำนวนข้อดังนี้

ด้านที่ 1 การตระหนักในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม 4 ข้อ

ด้านที่ 2 การตระหนักในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม 8 ข้อ

ด้านที่ 3 การตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรม 8 ข้อ

ด้านที่ 4 ความเข้าใจในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา 8 ข้อ

ด้านที่ 5 ความเข้าใจในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา 8 ข้อ

ด้านที่ 6 ความเข้าใจในทักษะทางพหุวัฒนธรรม 5 ข้อ

ด้านที่ 7 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องพื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และอคติทางวัฒนธรรม 8 ข้อ

ด้านที่ 8 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้ทางวัฒนธรรม 11 ข้อ

ด้านที่ 9 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้านทักษะ กลยุทธ์ และเทคนิคที่เหมาะสม 11 ข้อ

ด้านที่ 10 การผสมผสานความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว 7 ข้อ

ตอนที่ 2 การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) มาตรฐานวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับที่มีข้อกระทงจำนวน 78 ข้อ โดยคณะผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน พบว่า มีข้อกระทงที่มีค่า IOC มากกว่า .60 จำนวน 73 ข้อ

ตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพข้อกระทงรายข้อและคุณภาพของมาตรฐานวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ด้วยการนำมาตรฐานวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 จำนวน 73 ข้อ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก (ด้านจิตวิทยาการศึกษา และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและแนะแนว) และเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรการปรึกษาเชิงจิตวิทยาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกแล้วโดยปฏิบัติงานด้านการปรึกษาในวิชาชีพอื่น หรือเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทแล้วไปปฏิบัติงานในวิชาชีพอื่น แต่มีลักษณะงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (เช่น บุคลากรด้านการแพทย์ผู้ให้บริการทางสุขภาพจิต พยาบาลจิตเวช ครูแนะแนว เป็นต้น) จำนวน 85 คน และคัดเลือกข้อกระทงตามเกณฑ์ที่กำหนด (มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป) และ ตัดข้อกระทงเพิ่มเติมจากข้อกระทงดังกล่าว โดยคำนึงถึง 4 ปัจจัยดังนี้ (1) ข้อกระทงในแต่ละด้านมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือประมาณ 4-6 ข้อ (2) ข้อกระทงที่ยังสามารถเป็นตัวแทนและครอบคลุมกับนิยามเชิงปฏิบัติการของแต่ละด้าน (3) ความเข้าใจง่ายในการอ่านข้อกระทง และ (4) คัดเลือกตัดข้อกระทงที่มีผลค่า CITC ต่ำกว่าข้อกระทงอื่นออกทีละข้อ เมื่อพิจารณาตัดข้อกระทงดังกล่าวเกณฑ์การพิจารณา 4 ข้อนี้ออกแล้วจึงเหลือข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์เป็นมาตรฐานวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับปรับปรุงใช้เก็บข้อมูลจริง จำนวน 47 ข้อ โดยมีค่า CITC ของมาตรฐานฉบับ 47 ข้อนี้มีค่า อยู่ระหว่าง .28-.75

สำหรับผลการตรวจสอบค่าความเที่ยงมาตรฐานวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับ 47 ข้อ พบว่า ค่าความเที่ยงของมาตรฐานวัดทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .96 ค่าความเที่ยงรายด้าน 10 ด้าน มีค่าความเที่ยงระหว่าง .67-.88 โดยแต่ละด้านย่อยมีจำนวนข้อและค่าความเที่ยงดังนี้

ด้านที่ 1 การตระหนักในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติทางวัฒนธรรม 3 ข้อ $\alpha = .67$

ด้านที่ 2 การตระหนักในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม 5 ข้อ $\alpha = .82$

ด้านที่ 3 การตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรม 5 ข้อ $\alpha = .71$

ด้านที่ 4 ความเข้าใจในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา

5 ข้อ $\alpha = .73$

ด้านที่ 5 ความเข้าใจในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา 5 ข้อ $\alpha = .86$

ด้านที่ 6 ความเข้าใจในทักษะทางพหุวัฒนธรรม 4 ข้อ $\alpha = .72$

ด้านที่ 7 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องพื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และอคติทางวัฒนธรรม

5 ข้อ $\alpha = .82$

ด้านที่ 8 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้ทางวัฒนธรรม 5 ข้อ $\alpha = .83$

ด้านที่ 9 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้านทักษะ กลยุทธ์ และเทคนิคที่เหมาะสม 5 ข้อ

$\alpha = .88$

ด้านที่ 10 การผสมผสานความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว 7 ข้อ

$\alpha = .86$

ตอนที่ 4 ผลการตรวจสอบความคุณสมบัติทางจิตมิติของมาตรวัด จำนวน 47 ข้อ ในกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก (ด้านจิตวิทยาการปรึกษา และจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและแนะแนว) ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรการปรึกษาเชิงจิตวิทยาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก แล้วปฏิบัติงานด้านการปรึกษาในวิชาชีพอื่น (เช่น นักจิตวิทยาการปรึกษา ที่ไปทำหน้าที่ฝ่ายฝึกอบรมของหน่วยงานต่างๆ พยาบาลด้านสุขภาพจิตและจิตเวช อาจารย์จิตวิทยาที่ทำหน้าที่แนะแนวประจำโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย เป็นต้น) และผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (เช่น ผู้ให้บริการทางสุขภาพจิต พยาบาลจิตเวช ครูแนะแนว เป็นต้น) โดยมีอายุเฉลี่ย $28.73 + 7.11$ ปี จำนวน 316 คน พบว่า มาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มีความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ (criterion-related validity) โดยมีค่าความสัมพันธ์ทางบวกกับมาตรวัดความร่วมมือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับนักจิตวิทยาการปรึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับมาตรวัดมาตรวัดการตอบเพื่อทำให้ดูดีทางสังคม

สำหรับการตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน (construct validity) ของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) ด้วยโปรแกรม LISREL 8.72 พบว่าโมเดลการวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 40.58$; $df = 28$; $p = .059$; CFI = 1.00; GFI = 0.98; AGFAI = 0.95; SRMR = 0.03; RMSEA = 0.04; $\chi^2/df = 1.45$) และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ของตัวแปรสังเกตได้ของทั้ง 10 ทั้งหมดมีค่าเป็นบวก และค่าน้ำหนักองค์ประกอบทั้งหมดมีค่าใกล้เคียงกัน มีขนาดตั้งแต่ .62 ถึง .81 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกค่า

ส่วนการตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานด้วยเทคนิคกลุ่มรู้จัก (known groups technique) ในกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่มีความแตกต่างกันทางคุณวุฒิและประสบการณ์ในการทำงาน บริการการศึกษาเชิงจิตวิทยา พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนมาตรฐานวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ระหว่างทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่ามาตรฐานวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา สามารถจำแนกกลุ่มผู้ที่มีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาสูงและต่ำได้

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษารอบมโนทัศน์และพัฒนามาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งนำเสนอการอภิปรายผล 2 ส่วน โดยเริ่มจาก ส่วนที่ 1 คือ การศึกษารอบมโนทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทยและ ส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษารอบมโนทัศน์ของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทย

ผลการศึกษารอบมโนทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทยด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่ากรอบมโนทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา มี 10 องค์ประกอบ ซึ่ง 9 ใน 10 องค์ประกอบนี้สอดคล้อง

และเป็นไปแนวทางเดียวกับแบบจำลองสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาที่นำเสนอโดย D. W. Sue และคณะ (1992) และการศึกษาของนักจิตวิทยาการศึกษา ในเอเชีย เช่น การศึกษาของ Jaladin และ Simmonds (2011) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยในส่วนของกรอบมโนทัศน์นี้อิงตามแบบจำลองสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาที่พัฒนาโดย D. W. Sue และคณะ (1992) ซึ่งแบ่งสมรรถนะนี้ออกเป็น 9 องค์ประกอบ ครอบคลุม 3 มิติ ได้แก่ มิติที่ 1 การตระหนักรู้ทางพหุวัฒนธรรม (awareness) มิติที่ 2 ความเข้าใจทางพหุวัฒนธรรม (understanding) และ มิติที่ 3 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องทางพหุวัฒนธรรม (developing) ส่วนองค์ประกอบที่ 10 การผสมผสานความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัว (well integration between professional and personal life) เป็นองค์ประกอบที่สะท้อนมาจากข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยการสัมภาษณ์นักจิตวิทยาการศึกษาไทยในการศึกษาเชิงคุณภาพระยะที่ 1 โดยการอภิปรายผลนำเสนอ 2 ประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ 1.1 กรอบมโนทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาใน 3 มิติ 9 องค์ประกอบ ที่สอดคล้องกับแบบจำลองสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาที่พัฒนาโดย D. W. Sue และคณะ (1992) ดังการอภิปรายต่อไปนี้

มิติที่ 1 การตระหนักรู้ทางพหุวัฒนธรรม (awareness) ซึ่งหมายถึง การมีความไวในการรับรู้ทางพหุวัฒนธรรม ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอข้อค้นพบและการอภิปรายผลมิติด้านความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ออกเป็น 3 ด้านย่อย ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การตระหนักในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติทางวัฒนธรรม (awareness of own assumption: belief and attitude) องค์ประกอบที่ 2 การตระหนักในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม (awareness of own assumption: knowledge) และ องค์ประกอบที่ 3 การตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรม (awareness of own assumption: skills) ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 การตระหนักในพื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และอคติ (awareness of own assumption: belief and attitude) ในการวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า นักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยาให้ข้อมูลประสบการณ์ด้านนี้ว่า พวกเขามีความรู้ตัว และไวต่อความเชื่อ ความลำเอียงจากชอบ หรือ ไม่ชอบ ของตนที่เป็นผลมาจากการหล่อหลอมทางวัฒนธรรมที่เติบโต

ว่ามีผลต่อความพร้อมในการสร้างสัมพันธภาพและการทำงานกับผู้มาปรึกษา ตัวอย่างเช่น กรณีของรุ่งอรุณ กล่าวถึงประสบการณ์การตระหนักในวัฒนธรรมของตนเองที่แตกต่างจาก วัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา โดยที่ตนเองถือเป็น “คนกลุ่มน้อยในสังคมวัฒนธรรมของผู้มา ปรึกษา” ซึ่งการตระหนักในตนเองนี้ทำให้รุ่งอรุณ ใส่ใจ ทำที่ การกระทำของตน ที่อาจ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการศึกษาได้ ดังข้อความที่ว่า “ด้วยความที่ก็เป็น *western structure* เหมือนเราเรียนในฐานะ *minority* เราก็อาจจะรู้สึกที่ไม่เหมือนเขา (A05: รุ่งอรุณ)” และ กรณี ของพัฒนา กล่าวถึง มุมมองของผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิง จิตวิทยาในฐานะคนใน (ผู้มีประสบการณ์ร่วมในวัฒนธรรมนั้นกับผู้มาปรึกษา) ซึ่งส่งผลทำให้ บางครั้งพัฒนาไม่ได้ระมัด ระวัง การใช้ถ้อยคำที่ส่งให้เกิดความรู้สึกด้านลบกับผู้มาปรึกษาได้ ดังข้อความเช่น “เอาว่าการเป็นคนใน (คนในกลุ่ม LGBT) ก็คล้าย ๆ กับว่า ถ้าคนนอก (คนที่ ไม่ใช่กลุ่ม LGBT) มองมาที่คนใน มันก็มองอย่างหนึ่ง คนในมองที่คนในก็จะเป็นอีกอย่างหนึ่ง ไม่ได้แปลว่าคนในมองคนในจะตรงเสมอไป บางทีคนในมองคนในบ้านจะมีอคติของตัวเอง ที่ คิดเอาว่าถ้าคนนี้เป็นเกย์จะต้องเป็นแบบนี้ เป็นกะเทยก็ต้องเป็นแบบนี้ ถ้าคนนี้เป็นแบบ 2 เพศก็จะเป็นแบบนี้ (A06: พัฒนา)” จะเห็นว่าการที่นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงาน ด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีความไวในการรับรู้และตระหนักถึง ความแตกต่างด้านความเชื่อ ค่านิยม และอคติทางวัฒนธรรมของทั้งตนเองและผู้มาปรึกษา ทำให้นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิง จิตวิทยาสามารถจัดระยะที่พอเหมาะในการสร้างสัมพันธภาพ ก่อให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลาย ไม่เกร็ง หรือ อึดอัดต่อความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่มีอยู่

สำหรับผลการวิจัยเชิงปริมาณในการศึกษาคั้งนี้ พบว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการ ปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ตอบแบบสอบถาม มีคะแนนด้านการการ ตระหนักในพื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และอคติของทั้งผู้มาปรึกษาและของตนเองค่อนข้างสูง (ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป จากคะแนนเต็ม 5) โดยเฉพาะข้อที่ 1 “ฉันเห็นความสำคัญของสิ่งที่ผู้มา ปรึกษาได้รับถ่ายทอดมาจากวัฒนธรรมที่เขาเติบโตมา” มีคะแนนเฉลี่ย 4.51 ± 0.58 คะแนน และ ข้อที่ 3 “ฉันให้ความสำคัญต่อการแสดงออกของตนเองที่ควรระมัดระวังเมื่อ ทำงานกับผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมที่หลากหลาย” มีคะแนนเฉลี่ย 4.45 ± 0.66 คะแนน

ผลการวิจัยข้างต้นเป็นไปที่กล่าวไปแล้วนั้น สนับสนุนแนวคิดของ D. W. Sue และคณะ (1998) ที่ระบุว่า นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีการตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม และมีความไวในการรับรู้ถึงมรดกทางวัฒนธรรมของตนเองและผู้มาปรึกษา จะเป็นผู้ที่ทราบถึงคุณค่าและเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรม และทราบว่า ความเชื่อ หรืออคติที่ตนเองและผู้มาปรึกษามีอยู่นั้นเป็นพื้นฐานของกระบวนการทางจิตใจของตนเองและผู้มาปรึกษา ซึ่งการตระหนักในพื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ช่วยให้นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีความผ่อนคลาย รู้สึกสบาย ๆ ไม่อึดอัด หรือเกร็งกับความแตกต่างที่มีอยู่ทางวัฒนธรรมระหว่างตนเองและผู้มาปรึกษาได้ และยังสนับสนุนการศึกษาของ Jennings และคณะ (2012) ที่ระบุว่า อคติและความเชื่อเดิมที่ตนมีเกี่ยวกับวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา ทำให้ตนเองรู้สึกไม่สบายใจที่จะทำงานด้วย กลายเป็นกำแพงที่ปิดกั้นกีดกันเขาไว้ว่าเป็น “คนอื่น” เนื่องจากนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาก็คือคนหนึ่งที่มีการคิดตัดสินไปล่วงหน้า เป็นอคติความเชื่อ การให้ความหมายคุณค่าต่อสิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะสิ่งที่แตกต่างจากตนเอง ซึ่งอคติชุดความเชื่อนั้นเป็นเหตุให้เกิดความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้มาปรึกษา

องค์ประกอบที่ 2 การตระหนักในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม (awareness of own assumption: knowledge) ในการวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการตระหนักในข้อมูล ข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมถึงประเด็นที่อ่อนไหว หรือเปราะบาง (ความไม่เข้าใจ กีดกัน แบ่งแยก ไม่ยอมรับ) ในวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีความไวต่อประเด็นเฉพาะหรืออ่อนไหวในวัฒนธรรมนั้น ๆ และสามารถให้การปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังข้อความของวรรณภา ที่ว่า “ข้อกำหนดของมุสลิมจริง ๆ คือบางคนถ้าเขาค่อนข้างเคร่งครัดหรือว่าถูกรอรับไว้เยอะ ๆ เวลามาปรึกษาเขาเรื่องภายในครอบครัวมาแล้วข้างนอกซึ่งเขาก็คงไม่ค่อยโอเค แต่ก็มีเคล็ดลับที่ผู้หญิงเขาก็ยอมรับว่าเขาเครียดในครอบครัวแล้วก็มาหาหมออย่างนี้เขาก็มาของเขาเองโดยที่ไม่ได้บอกที่บ้าน (A01: วรรณภา)” เป็นต้น ซึ่งนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะ

การปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีความไวในความรู้เหล่านี้มีการตระหนัก ระมัดระวังในการทำงาน เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนหรือมีกระทบต่อกระบวนการทำงาน นอกจากนี้ประสบการณ์ของ นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิง จิตวิทยา แสดงถึงความรอบรู้ในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม เช่น ธรรมเนียมปฏิบัติของผู้มา ปรึกษา ยังช่วยลดความตึงเครียด ความไม่สบายใจ การต่อต้าน อีกรณหนึ่ง เป็นการมี ความรู้ในประเด็นทางวัฒนธรรมทำให้ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษา เชิงจิตวิทยามีความไวต่อหรือไม่พอใจในระยะเริ่มต้นของการปรึกษา ดังข้อความของอารียา ที่ระบุว่า “เด็กกลุ่มนี้ (มุสลิม) ก็จะมี ความเชื่อทางศาสนาของเขาก็จะปิดหน้าแต่ว่าอันนี้เรา จะต้อง เคารพ แสดงว่าเขาก็จะเปิดเผยแค่ตรงนี้ ด้วยกิจกรรมบางอย่าง ที่เราจะให้เขาถูกเนื้อ ต้องตัวกันก็ควรจะเว้น หรือว่าปกติเขาก็จะไม่ได้สื่อสารกันแบบมากนัก (A04: อารียา)” จะ เห็นได้ว่าการที่นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการ ปรึกษาเชิงจิตวิทยามีการตระหนักในความรู้ทางวัฒนธรรม มีความรอบรู้ในข้อเท็จจริงทาง วัฒนธรรมที่ปฏิบัติมา หรือการมีความรู้ในประเด็นที่อ่อนไหวทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา จะทำให้สามารถลดความตึงเครียด ความไม่สบายใจ การต่อต้านที่อาจเกิดในผู้มาปรึกษาลง ได้ และยังทำให้กระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นไปอย่างราบรื่น ไม่สะดุด

สำหรับผลการวิจัยเชิงปริมาณนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการ ปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ตอบแบบสอบถาม มีคะแนนด้านการตระหนัก ในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม ระดับปานกลาง ดังข้อคำถามข้อที่ 5 ที่ว่า “ฉันมีความรู้ เกี่ยวกับข้อห้ามและข้อปฏิบัติต่าง ๆ ของผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมหลากหลาย” มีคะแนน เฉลี่ย 3.47 ± 0.90 (คะแนนเต็ม 5 คะแนน) ข้อคำถามที่ 6 “ฉันมีความรู้เกี่ยวกับที่มาของ พฤติกรรมการแสดงออกของผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน” มีคะแนน 3.55 ± 0.87 (คะแนนเต็ม 5 คะแนน) และ “ฉันทราบแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมในแต่ละสถานการณ์ ของผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน” คะแนนเฉลี่ย 3.67 ± 0.84 (คะแนนเต็ม 5 คะแนน) เป็นต้น

ผลการวิจัยข้างต้นเป็นไปตามที่ D. W. Sue และคณะ (1998) ว่า นักจิตวิทยาที่มี สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมสามารถมีความไวในการรับรู้ถึงสิ่งที่ได้รับถ่ายทอดมาเป็นมรดก

ทางวัฒนธรรมของตนเองและผู้มาปรึกษา ตระหนักที่มาหรือสาเหตุของความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น และเคารพในความแตกต่างเหล่านั้นที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการทางจิตของบุคคล ดังเช่น McRae และ Johnson (1991) กล่าวไว้ว่า การมีความไวในการรับรู้วัฒนธรรมที่แตกต่างกันและมีความไวในข้อมูลเฉพาะทางวัฒนธรรมจำเป็นต่อการทำงานช่วยเหลือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยากับผู้มาปรึกษาที่หลากหลาย ตระหนักว่าความรู้ทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้นมีความสำคัญที่ควรรู้ไว้ รวมถึงการมีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับตัวแปรทางเชื้อชาติ วัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น อัตลักษณ์ทางชนชาติ การถ่ายทอดทางวัฒนธรรมที่ตนเองและผู้มาปรึกษามี รวมถึงการมองโลก อิทธิพลของสถานะทางสังคม และความแตกต่างของค่านิยมของแต่ละวัฒนธรรม

องค์ประกอบที่ 3 การตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรม (awareness of own assumption: skills) ข้อค้นพบในการวิจัยเชิงคุณภาพที่สะท้อนการตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรมของนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาดังกรณีของอารียาที่ว่า “ถ้าเป็นปีแรกแรก ก็อาจจะเข้าไปใหม่ ๆ ก็จะช่วยช่วงเราก็หยิ่งท่าน (พระสงฆ์) เหมือนกัน ว่าท่านประมาณไหนยังงั้น...คือรู้ว่ากับพระเราต้องเคารพท่านอย่างนี้ค่ะแล้วก็ต้องอยู่ห่างท่านนิดหนึ่ง...ความรู้ทักษะก็ช่วยได้ ความรู้ที่ว่าถ้าแบบนี้เราจะไม่ทำ ทักษะคือเรารู้ว่าเราจะอยู่กับเขา (ผู้บำบัดยาเสพติด) โดยแบบประคับประคองไปก่อน แต่ว่ามันไม่ success มันไม่มีประสิทธิภาพ...คือไม่ทัน แต่ว่ามีทักษะแล้วเรารู้ว่าจังหวะนี้ เราต้องทำอะไร เราทำอะไรได้บ้างเราจะรู้แต่ว่าความที่มันอคติหรือความในใจเรามันอัดแน่น มันคล้าย ๆ ว่าเราจะถูกขังอยู่ในนี้ แต่เราไม่สามารถที่จะไปพาเขาออกจากความทุกข์ของเขาได้... แต่ว่ามีทักษะ แล้วเรารู้ว่าจังหวะนี้ เราต้องทำอะไร เราทำอะไรได้บ้างเราจะรู้แต่ว่าความที่มันอคติหรือความในใจเรามันอัดแน่น มันคล้าย ๆ ว่าเราจะถูกขังอยู่ในนี้ แต่เราไม่สามารถที่จะไปพาเขาออกจากความทุกข์ของเขาได้ (A04: อารียา)” กล่าวคือนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรม ยังคงมีข้อบกพร่องผิดพลาดและข้อจำกัดทางความสามารถของตนเองในการทำงานกับบุคคลที่มาจากกลุ่มทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง รู้ว่าทักษะที่ตนทำอยู่นั้นยังไม่ได้ช่วยให้เกิดผลดีต่อกระบวนการทำงานเท่าที่ควร จึงมีความแนว

แนในการค้นหาวิธีการทำความเข้าใจตนเองและผู้มาปรึกษาเกี่ยวกับทางวัฒนธรรม เพื่อที่ไม่เกิดความแปลกแยกแตกต่างในการปฏิบัติงาน ดังกรณีของวรรณมาที่กล่าวถึงความตั้งใจในการสื่อสารกับชาวใต้ที่ใช้ภาษาใต้และภาษายาวีเป็นส่วนใหญ่ไว้ว่า “ก็บอกตั้งแต่แรกเลย หรือบางคนที่เขาคิดว่าชาวบ้านเลย เพราะอยู่นาน ๆ เราก็ฟังพอรู้เรื่องมันก็คือแค่ช่วงแรกนั้นแหละ แต่ได้เปรียบตรงที่ที่ออกชุมชนไปหมู่บ้านแล้วมันก็ได้เขาก็สื่อกันแบบภาษาใต้ เราก็ดีใจความจับใจความได้อันไหนที่เราไม่รู้ ก็ถามว่าคืออะไรอย่างถ้าคนที่ก็จะมียางคนที่ไม่ได้แก่มาแต่ก็มี ความเครียดเรื่องลูกเรื่องอะไรก็คุยกันภาษาใต้ได้ (A01: วรรณมา)”

สำหรับผลการวิจัยเชิงปริมาณในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ตอบแบบสอบถาม มีคะแนนด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม ค่อนข้างสูง เช่น ข้อที่ 9 “ฉันเห็นความสำคัญถึงการรักษาระยะห่างที่เหมาะสมกับผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมต่าง ๆ ในการทำงาน” มีคะแนนเฉลี่ย 4.24 ± 0.71 คะแนน (คะแนนเต็ม 5) ข้อที่ 10 “ฉันเท่าทันถึงความไม่เข้าใจของตนเอง ในการทำงานกับผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมหลากหลาย” มีคะแนนเฉลี่ย 4.01 ± 0.72 คะแนน (คะแนนเต็ม 5) และ ข้อที่ 11 “ฉันเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในการให้การปรึกษากับผู้มาปรึกษาจากต่างวัฒนธรรมได้อย่างราบรื่น แม้ฉันยังขาดความรู้ในวัฒนธรรมนั้น” คะแนนเฉลี่ย 3.94 ± 0.87 คะแนน (คะแนนเต็ม 5)

ผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการที่นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีความไวในการรับรู้ถึงสิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงานในชั่วโมงบำบัดกับผู้มาปรึกษาจากต่างวัฒนธรรม เป็นการที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยากลับมาทบทวน ตรวจสอบถึงความคิด ความเชื่อ และการกระทำของตนเองในขณะนั้นที่เกิดขึ้น ถึงการสื่อสาร การวางตน และการมีระยะห่างที่พอเหมาะระหว่างตนเองและผู้มาปรึกษา นักจิตวิทยาผู้ว่าควรทำอะไรในเวลา นั้น แต่นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีการตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรม รู้เท่าทันว่าตนเองยังไม่สามารถเข้าใจผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมที่หลากหลายอย่างแท้จริง แต่เป็นการแสดงออกไปตามทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่เคยฝึกปฏิบัติมาเท่านั้น ซึ่งข้อค้นพบนี้ตรงกับที่ D. W. Sue และคณะ

(1998) ระบุว่านักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมสามารถมองเห็นถึงข้อจำกัดของความสามารถและทักษะทางการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีอยู่ของตนเองในขณะนั้น ซึ่งการที่นักจิตวิทยาทราบว่าจะควรใช้ทักษะเท่าที่มีอยู่อย่างไรในการทำงานกับผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมที่หลากหลาย เป็นการทำงานไปตามกระบวนการและใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามที่เรียนรู้มานั้น สอดคล้องกับที่ Ridley (1985) ที่อธิบายประเด็นนี้ว่าแม้สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้ระบุไว้ในสมาคมนักจิตวิทยาอเมริกัน (APA Division 17) เพื่อเป็นแนวทางให้นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีการพัฒนาทักษะทางวัฒนธรรมในการทำงาน แต่ทว่าเป็นเรื่องยากที่แยกทักษะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาออกจากทักษะพื้นฐานที่นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาพึงมีอยู่แล้วจากการฝึกปฏิบัติมาได้อย่างเด็ดขาด เนื่องจากความหมายของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมมีบางส่วนที่ทับซ้อนกับความหมายของสมรรถนะทั่วไปทางจิตวิทยาการปรึกษาอยู่ซึ่งควรศึกษาทำความเข้าใจให้กระจ่างเพื่อประโยชน์ต่อการทำงานในบริบทของวัฒนธรรมที่หลากหลาย ซึ่ง D. W. Sue และคณะ (1998) ได้เสนอไว้ในสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาว่านักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีการตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรม มีความตั้งใจในการค้นหาวิธีการ กลยุทธ์ และเทคนิคในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่เหมาะสมกับอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา

มิติที่ 2 ความเข้าใจทางพหุวัฒนธรรม (understanding) ซึ่งหมายถึงความเข้าใจทางพหุวัฒนธรรมวัฒนธรรมของนักจิตวิทยาการปรึกษา ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ องค์ประกอบที่ 4 ความเข้าใจในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา (understanding of client's worldview : belief and attitude) องค์ประกอบที่ 5 ความเข้าใจในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา (understanding of client's worldview : knowledge) และองค์ประกอบที่ 6 ความเข้าใจในทักษะทางพหุวัฒนธรรม (understanding of client's worldview : skills) ดังข้อค้นพบและการอภิปรายต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 4 ความเข้าใจในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา (understanding of client's worldview : belief and attitude) ผลการวิจัยเชิงคุณภาพในการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการที่นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเข้าใจว่าความรู้สึกที่เกิดขึ้นนั้นได้ส่งผลกระทบต่อการสร้างสัมพันธภาพระหว่างตนเองและผู้มารับบริการ ซึ่งความเข้าใจนี้ทำให้นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาสามารถลดความกังวลใจ จัดความคิดด้านลบของตนเอง และปรับท่าทีการแสดงออกให้ผ่อนคลายได้ ตัวอย่างเช่น กรณีของรุ่งอรุณที่เข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของตนซึ่งเป็นชาวเอเชียและผู้มาปรึกษาที่เป็นชาวยุโรปที่ว่า “ด้วยความที่เป็น western structure เหมือนเราเรียนในฐานะ minority เราก็อาจจะรู้สึกที่ไม่เหมือนเขา (A05: รุ่งอรุณ)” หรือกรณีของอาริยาที่กล่าวถึงความเข้าใจในอคติที่เกิดขึ้นเมื่อทำงานกับกลุ่มพระสงฆ์... “บางทีจะมีข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์ที่มีผลกับอคติของเรา อย่างเช่นข่าวว่าข่าวพระสงฆ์กับการใช้เงิน หรือเรื่องที่มีฉาวในอินเทอร์เน็ต คือมีภาพทั้งพระดีทั้งพระไม่ดี เราก็จะรู้สึกว่าเราไม่ค่อยถนัดที่จะทำงานกับกลุ่มท่านเท่าไร (A04: อาริยา)” ซึ่งความเข้าใจนี้ทำให้ผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาสามารถลดความกังวลใจ จัดความคิดด้านลบของตนเอง และปรับท่าทีการแสดงออกให้ผ่อนคลาย อันจะส่งผลทำให้กระบวนการปรึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง สำหรับผลการวิจัยเชิงปริมาณในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ตอบแบบสอบถาม มีคะแนนด้านความเข้าใจในพื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ของทั้งผู้มาปรึกษาและของตนเองค่อนข้างสูง (ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป จากคะแนนเต็ม 5) โดยเฉพาะข้อที่ 18 “ฉันให้คุณค่าและเคารพต่อวัฒนธรรมที่แตกต่างจากฉัน” มีคะแนนเฉลี่ย 4.66 ± 0.54 คะแนน และ ข้อที่ 15 “ฉันทราบดีว่าอคติ ความคิดลบที่ฉันมี ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานกับผู้มาปรึกษาที่มาจากวัฒนธรรมหลากหลาย” มีคะแนนเฉลี่ย 4.28 ± 0.92 คะแนน

ผลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่พบในการวิจัยนี้ เป็นไปในทางเดียวกับที่ D. W. Sue และ Sue (2008) กล่าวว่าความยากลำบากของผู้มาปรึกษาคือความรู้สึกที่เกิด

ภายในใจขณะที่อยู่ในชั่วโมงบำบัด ที่เป็นผลมาจากอคติ ความเชื่อของนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเอง โดยนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีอคติ ความเชื่อทางลบต่อวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา ย่อมมีท่าทีการแสดงออกทั้งทางคำพูดและน้ำเสียง ทางพฤติกรรม และความรู้สึกในใจ ที่สะท้อนมาจากใจที่แบ่งแยกนั้น โดยอัตโนมัติ สอดคล้องกับ Jennings และคณะ (2012) ที่ระบุว่า การทำความเข้าใจถึงที่มาของอคติของนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นสิ่งที่ไม่ได้เลย ในการสร้างสัมพันธภาพทางการปรึกษาระหว่างนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและผู้มาปรึกษา และนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาควรต้องทราบถึงสาเหตุการแสดงออกของตนเองโดยเฉพาะ การแสดงออกทางลบด้วย ซึ่ง D. W. Sue และคณะ (1998) ได้เสนอว่า นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีความเข้าใจในพื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และอคติ สามารถทราบถึงปฏิกิริยาที่เกิดจากอารมณ์ทางลบของตนเองที่มีต่อบุคคลต่างวัฒนธรรม และเข้าใจดีว่าความรู้สึกทางลบนั้นเป็นเหตุให้เกิดการเหมารวมและคิดสรุปไปเองล่วงหน้า ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้มาปรึกษาโดยตรง ฉะนั้น นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาจึงไม่ตัดสินผู้มาปรึกษาที่แตกต่างจากตนเองไปตามทัศนคติที่ขัดแย้งและความรู้สึกทางลบที่เกิดขึ้นภายในใจแต่รู้จักตรวจสอบทัศนคติหรืออคตินั้นก่อนจากข้อมูลในการทำงานร่วมกับผู้มาปรึกษาโดยตรง เช่นเดียวกับ S. Sue (1988) ว่านักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีสมรรถนะทางวัฒนธรรมคือ ผู้ที่มี Scientific Mindedness คือการที่นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทำงานบนพื้นฐานของสมมติฐานที่ได้พิสูจน์หรือยืนยันแล้วจากข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่ มิใช่การคิดตัดสินไปเองจากข้อสรุปเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่แตกต่างนั้นด้วยตนเอง ซึ่งความผิดพลาดทั้งหลายเกิดขึ้นมาจากสมมติฐานที่สร้างขึ้นเองทั้งนั้นว่าอะไรทำได้หรือไม่ได้บ้าง อย่างไรก็ตามสมมติฐานนั้นมาจากความเชื่อที่ผิดพลาดไม่ถูกต้อง ฉะนั้นนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้

ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาจึงควรมีความเข้าใจสมมติฐานที่ไม่ถูกต้องของตนเอง อันเป็นเหตุให้เกิดความผิดพลาดในการทำงาน เพื่อแก้ไขในการทำงานกับผู้มาปรึกษาจากต่างวัฒนธรรมในครั้งต่อไป

องค์ประกอบที่ 5 ความเข้าใจในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา (understanding of client's worldview : knowledge) ในการวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ แสดงให้เห็นการที่ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีความเข้าใจพื้นฐานทางวัฒนธรรมของนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้มาปรึกษาที่ตนทำงานด้วย เช่น แนวทางประเพณีปฏิบัติของผู้มาปรึกษายึดถือ ประเด็นปัญหาที่มีแนวโน้มเกิดขึ้นอยู่เสมอ ความไม่เข้าใจจากสังคม การได้รับการตำหนิ รังเกียจ กีดกัน แบ่งแยก ไม่ยอมรับจากบุคคลอื่น ส่งผลให้เกิดผลทบทางจิตที่กลายเป็นปัญหาเฉพาะที่บุคคลจากกลุ่มวัฒนธรรม ดังกรณีของวรรณมา ข้อความว่า “ข้อกำหนดของมุสลิมจริง ๆ คือบางคนถ้าเขาค่อนข้างเคร่งครัดหรือว่าถูกกรอบไว้เยอะ ๆ เวลามาปรึกษาเอาเรื่องภายในครอบครัวมาแล้วข้างนอกซึ่งเขาก็คงไม่ค่อยโอเค แต่ก็มีเคล็ดลับที่ผู้หญิงเขาก็ยอมรับว่าเขาเครียดในครอบครัวแล้วก็มาหาหมออย่างนี้เขาก็มาของเขาเองโดยที่ไม่ได้บอกทางบ้าน (A01: วรรณมา)” เมื่อเข้าใจว่าเพราะเหตุผลนี้ที่ทำให้ผู้มาปรึกษาไม่กล้าเปิดเผยเรื่องราวให้นักจิตวิทยาฟังเพราะการถูกกรอบด้วยวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา ช่วยให้อรรถาธิบายไม่คาดคั้นหรือถามจี้ประเด็นนั้นมากจนเกินไป หากแต่ปรับวิธีการทำงานให้ค่อย ๆ เลียบ ๆ เคียง ๆ สร้างบรรยากาศให้ผู้มาปรึกษารู้สึกไว้วางใจมากยิ่งขึ้น และรอจนกว่าผู้มาปรึกษาพร้อมที่จะเปิดเผยเรื่องราวเบื้องต้นมากยิ่งขึ้นด้วยตัวของเขาเอง ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีความเข้าใจพื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา จะมีความรอบรู้และความเข้าใจในสาเหตุจากการไม่ยอมรับเคารพในตนเอง ความรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิต, สิ่งที่สืบทอดกันมาทางวัฒนธรรม และพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง ที่อาจส่งผลกระทบต่อการยอมรับในคุณค่าของตนเองของผู้มาปรึกษา ดังเช่นกรณีของพัฒนาที่กล่าวถึงการถูกปฏิบัติอย่างรุนแรงจากคนในครอบครัวที่ส่งผลให้ผู้มาปรึกษา “เป็นแบบนี้ไม่ต้องมาเป็นลูกดีกว่า ไปเกิดที่บ้านอื่นเลย ถือว่าเป็นอย่างนี้แล้วมันเป็นเรื่องเสียมเสียม เป็นความชั่วช้าอะไรอย่างนี้ของวงศ์ตระกูลของครอบครัวของบ้านก็ ชาตินี้จะไม่มีความผิดขาดไม่มีลูกคนนี้อีกแล้วอย่างนี้...จะเป็นพ่อแม่

หรือคนที่เป็น *parental figured* แล้วความกดดัน เจออย่างนั้นเจอมาหลาย ๆ ครั้ง มันปรืด มันจะทำให้กลายเป็นแผลในใจ ที่มันตราตรึงประมาณหนึ่ง...เกิดความกลัวว่าตัวเองจะไม่มีคุณค่า หรือตัวเองจะไม่เป็นที่รัก แล้วมันก็มีมาจากที่มาจากพ่อแม่เค้ามันแหละที่ทำให้เขาไม่ยอมรับตัวเอง (A06: พัฒนา)” โดยการมีความเข้าใจสาเหตุที่มีผลโดยตรงต่อจิตใจของผู้มาปรึกษานี้ ทำให้นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาว่าควรวางเป้าหมายในการทำงานกับผู้มาปรึกษาอย่างไรจึงเหมาะสมกับความเข้มข้นและซับซ้อนของประเด็นปัญหาที่ผู้มาปรึกษากำลังเผชิญ

สำหรับผลการวิจัยเชิงปริมาณในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ตอบแบบสอบถาม มีคะแนนด้านความเข้าใจในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา ของตนเองและผู้มาปรึกษา ค่อนข้างสูงทุกข้อ (มากกว่า 4 คะแนนจากเต็ม 5 คะแนน) เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะข้อที่ 21 “ฉันทราบว่าครอบครัวและคนใกล้ชิดมีอิทธิพลอย่างมากต่อจิตใจ เช่น การยอมรับตนเองของผู้มาปรึกษาบางวัฒนธรรม” มีคะแนนเฉลี่ย 4.56 ± 0.59 คะแนน และ ข้อที่ 19 “ฉันเข้าใจว่าผู้มาปรึกษาจากบางวัฒนธรรมมีความยากลำบากในการเปิดเผยตนเองต่อสังคม” มีคะแนนเฉลี่ย 4.52 ± 0.68 คะแนน

ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับ D. W. Sue และคณะ (1998) ที่ระบุไว้ว่านักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม คือผู้ที่มีความเข้าใจอย่างละเอียดถึงข้อมูลเฉพาะของกลุ่มวัฒนธรรมที่ตนทำงานด้วย เข้าใจว่าประสบการณ์ชีวิตที่ผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมนั้นประสบมา มีความแตกต่างกัน ซึ่งมีผลต่อการก่อรูปแบบบุคลิกภาพ ความผิดปกติในจิตใจ และแนวคิดหรือพฤติกรรมในชีวิตของผู้มาปรึกษา รวมทั้งการถูกกีดกัน แบ่งแยกออกจากวัฒนธรรมอื่น การถูกเลือกปฏิบัติที่ผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมนั้นต้องเผชิญ เช่นเดียวกับข้อค้นพบของ Jennings และคณะ (2012) ที่พบว่านักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีอาชีพที่มีประสบการณ์มีความเข้าใจในข้อมูลทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมต่าง ๆ โดยการมีความเข้าใจที่ดีและถูกต้องเกี่ยวกับผู้รับบริการ รวมถึงการมีความเข้าใจถึงรากเหง้าทางวัฒนธรรม คือมีความรู้ถึง

ความเป็นมาของผู้มาปรึกษาได้รับจากวัฒนธรรมของเขาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ช่วยให้ นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิง จิตวิทยามีอาชีพสามารถสร้างสัมพันธภาพในการปรึกษาได้ดีมากกว่าไม่รู้ข้อมูลอะไรเลยที่ ต้องใช้เวลาในการสร้างสัมพันธภาพมากกว่าและเสี่ยงต่อการถอยออกจากสัมพันธภาพความ เข้าใจถึงความเป็นมาที่ผู้มาปรึกษาได้รับมาจากวัฒนธรรมของเขาและต้องสร้างขึ้นมาใหม่ซ้ำ ๆ

องค์ประกอบที่ 6 ความเข้าใจในทักษะทางพหุวัฒนธรรม (understanding of client's worldview : skills) ในการวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ แสดงให้เห็นถึงการ ที่นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิง จิตวิทยามีความเข้าใจที่ชัดเจนถึงทักษะในการทำงานกับผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมที่ หลากหลาย สามารถใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้อย่างสอดคล้องและเหมาะสมกับ วัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา โดยไม่กระทบต่อสัมพันธภาพและกระบวนการในการทำงาน เช่น การใช้ทักษะที่สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรม กระบวนการสร้างสัมพันธภาพที่ เหมาะสมกับแต่ละบุคคลจากแต่ละวัฒนธรรมที่มีรายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างกัน การใช้ ระดับภาษาและคำเฉพาะในการสื่อสาร ดังกรณีของอารียาที่กล่าวถึงความสำคัญในการ สื่อสารด้วย “ระดับภาษา” ที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มวัฒนธรรมว่าสามารถช่วยให้ลดระยะห่าง หรือความเป็นทางการระหว่างนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดย ใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและผู้มาปรึกษา เกิดเป็นความสบายใจที่สนทนาต่อด้วยการ เปิดรับว่านักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษา เชิงจิตวิทยานั้นคือพวกเขาเดียวกับตน สามารถคุยได้อย่างเป็นธรรมชาติด้วยภาษาที่ผู้มาปรึกษา คำนึงถึง ดังข้อความว่า “จริง ๆ ด้วยว่ามันมีระดับของการใช้ภาษาถ้าพูดถึงในแง่ของภาษามัน มีระดับอยู่อย่าง เช่นถ้าเป็นในองค์กรกลุ่มที่เป็นกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มวิศวกร ภาษาที่จะเป็น อย่างหนึ่ง ถ้าเป็นกลุ่มช่างภาษาเราก็ต้องนักเลงขึ้นอีกนิดหนึ่งอย่างนี้ แม้เราไม่เคยเจอเขามา ก่อน ก็ค่อย ๆ สื่อสารกับเขาแล้วก็สังเกตวิธีการพูด สังเกตท่าทาง (A04: อารียา)” และ นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิง จิตวิทยาที่มีความเข้าใจในทักษะทางวัฒนธรรม เข้าใจข้อจำกัดหรืออุปสรรคจากการรับ บริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของบางวัฒนธรรมซึ่งขัดกับค่านิยมทางวัฒนธรรมของเขา ดัง

กรณีของรุ่งอรุณที่กล่าวถึงข้อจำกัดของความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่อาจมีผลต่อความไว้วางใจในการรับบริการกับนักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่เป็นชาวเอเชีย รุ่งอรุณจึงใช้ทักษะการแจ้งโดยตรงตั้งแต่เริ่มต้นให้ผู้มาปรึกษาทราบว่าสามารถบอกตนได้ตามตรงหากเกิดความไม่สบายใจในการพบกัน ดังข้อความ “ก็เขียนเป็นข้อความไว้ว่า นี่ถ้า you มีคำถามอะไร หรือ you อาจจะเห็นว่าเรามี culture difference เอ่อจำไม่ได้แล้วว่าเขียนขนาดไหนแต่ว่าถ้า you concern กังวล ไรก็ถามได้ ค่อยกันได้...culture difference มันสำคัญ ดังนั้นผู้มาปรึกษาชาวอังกฤษจะขอ European counselor หรือ British counselor ขอเปลี่ยน counselor ก็ได้ แต่เขาก็สุภาพไม่ คงไม่มีใครหรอกที่จะบอกต่อหน้าเลยว่า ขอเปลี่ยน counselor อยากได้คนชาติเดียวกันมันก็จะดู racist เอ่อก็ไม่มีใครทำ (A05: รุ่งอรุณ)” โดยสามารถทำการส่งต่อไปยังนักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาท่านอื่นให้เหมาะสม เนื่องจากนักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีความเข้าใจทักษะทางวัฒนธรรมทราบดีว่าการยื้อผู้มาปรึกษาไว้กับตนเองนั้นไม่เป็นผลดีต่อกระบวนการทำงานและมีผลกระทบโดยตรงกับผู้มาปรึกษา

นอกจากนี้นักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีความเข้าใจในทักษะทางพหุวัฒนธรรม มักทราบถึงความแตกต่างในทักษะที่ใช้ในการทำงานระหว่างกลุ่มวัฒนธรรมที่เหมือนและแตกต่างต่างไปจากวัฒนธรรมของนักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาซึ่งสำหรับบางวัฒนธรรมก็มีทักษะที่เฉพาะที่แตกต่างไปจากทักษะโดยทั่วไปในกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอยู่ ดังเช่นกรณีจริยาที่กล่าวว่า "ถ้ามองในแง่การยืนยัน เรียกว่าทักษะ affirmation มันช่วยได้มากคือการที่เรายืนยันบ่อย ๆ เพื่อให้เขารู้สึกว่าเขาไม่แปลกแยกเขาไม่ได้ผิดปกติเขาเป็นคนปกติ กับกลุ่มที่ไม่ใช่ LGBT โดยทั่วไปแล้วเรียกว่า normalization คือทำให้เขารู้สึกว่าความทุกข์ของเขามันเจอได้ในคนทั่ว ๆ ไปเป็นความปกติธรรมดา บางประเด็นนี้ถ้าใช้กับ LGBT มันเรียกว่า affirmation มันต่างจาก normalization ตรงที่เรายืนยันว่าสิ่งที่มันเกิดขึ้นกับเขาในทางเลือกหรือเพศวิถีของเขามัน

ปกติดีมันไม่ใช่ความผิดปกติ (A03: จริยา)” และมีได้ยึดถือทักษะในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างตายตัว หากแต่สามารถปรับการทำงานและกลยุทธ์การสร้างสัมพันธภาพให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษาดังกรณีพัฒนาที่กล่าวถึงว่า “แล้วจะมีประเด็นอะไรบ้าง ดังนั้นการที่เรา Aware แต่เราไม่ได้หวั่นกลัว มันจะต้องถูกต้องเสมอ บางทีมันอาจจะช่วยการเข้าใจหรือการพัฒนา relationship ที่มี มันไปได้ไวขึ้น โดยที่เราไม่ต้องพูดไม่ต้องพยายามมากเกินไปเหมือนกัน (A06: พัฒนา)” สำหรับผลการวิจัยเชิงปริมาณในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ตอบแบบสอบถาม มีคะแนนด้านความเข้าใจในทักษะทางวัฒนธรรม ค่อนข้างสูงเช่นกัน โดยข้อที่ 25 “ฉันตระหนักว่าระดับของภาษาและคำที่ใช้ฉันมีผลต่อความรู้สึกของผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมหลากหลาย” มีคะแนนเฉลี่ย 4.50 ± 0.63 คะแนน (คะแนนเต็ม 5) และ ข้อที่ 24 “ฉันเข้าใจถึงผลกระทบที่เกิดจากการขาดความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่หลากหลาย” มีคะแนนเฉลี่ย 4.33 ± 0.74 คะแนน (คะแนนเต็ม 5)

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณข้างต้นนั้น สอดคล้องกับ D. W. Sue และคณะ (1998) ที่ระบุว่านักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีทักษะทางพหุวัฒนธรรมนั้น เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนถึงลักษณะโดยทั่วไปของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและการบำบัด ทั้งในเรื่องขอบเขตทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา และการรู้จักใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับธรรมชาติของวัฒนธรรม อีกทั้งมีความรับผิดชอบในการจัดการที่เหมาะสม เมื่อนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาไม่สามารถบริการการปรึกษาแก่ผู้มาปรึกษาได้ด้วยข้อจำกัดทางความสามารถแล้ว นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีทักษะทางพหุวัฒนธรรมพิจารณาส่งต่อผู้มาปรึกษาไปสู่นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาท่านอื่นที่มีความสามารถเหมาะสมกับผู้มาปรึกษา และสามารถปรับแผนและกลยุทธ์ในการทำงานให้เหมาะสมกับผู้มาปรึกษาได้ตลอดทุกชั้นกระบวนการทำงาน เช่นเดียวกับ McRae และ Johnson (1991) ที่กล่าวถึงทักษะของนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิง

จิตวิทยาในพหุวัฒนธรรมว่า หนึ่งในทักษะที่จำเป็นคือนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาสามารถประยุกต์กลยุทธ์เทคนิคและวิธีการทางการปรึกษาเชิงจิตวิทยาให้สอดคล้องกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษาแต่ละบริบท รู้จักยืดหยุ่นไม่ยึดถือเอาวิธีการใดวิธีการหนึ่งอย่างตายตัวและปฏิบัติเหมือนกันกับผู้มาปรึกษาจากทุก ๆ วัฒนธรรม

มิติที่ 3 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในพหุวัฒนธรรม (developing) ซึ่งหมายถึง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องทางพหุวัฒนธรรมของนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ องค์ประกอบที่ 7 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องพื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม (developing appropriate interventions : belief and attitude) องค์ประกอบที่ 8 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้ทางวัฒนธรรม (developing appropriate interventions : knowledge) และ องค์ประกอบที่ 9 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้านทักษะ กลยุทธ์ และเทคนิคที่เหมาะสม (developing appropriate interventions : skills) ดังข้อค้นพบและการอภิปรายต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 7 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องพื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม (developing appropriate interventions : belief and attitude) ในการวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ผ่านการสังเกต ทบทวนตนเอง จนเห็นถึงอคติที่เกิดจากความไม่ชอบในการแสดงท่าทางของผู้มาปรึกษาที่เกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้งกับผู้มาปรึกษาที่มาจากรั้ววัฒนธรรมเดียวกัน ดังเช่นกรณีนฤมล ที่ว่า “ภาวะแบบนี้ เราเริ่มกลับมาสังเกต...เรารู้สึกถึงอคติ แล้วพอมันเป็นสัก 2-3 หนนี้ เริ่มกลับมาดูแล้วว่าเป็นอะไร...เราก็กกลับมาสังเกตว่าแล้วทำไมเราไม่ทำอะไรละ ทำไมเราต้องปล่อยไปอย่างนั้น ทั้งที่มันก็ได้สบายอกสบายใจในการทำงาน แต่เราก็ฝืนมัน แล้วอะไรที่ทำให้เราฝืนก็มาเห็นว่ามันมีความปรารถนาให้คนยอมรับเราในรูปแบบหนึ่ง...ตอนทำงานมันเหมือนใจที่ใสกับได้มากกว่ากับการที่ได้เองเราเริ่มไม่ขัด เริ่มติดขัดเรากลับมาทบทวน เราที่ลงสนามบวกกับการมองต้นแบบอันนี้สำคัญมากกว่า (A01: นฤมล)” หรือ กรณีของอารีญา ที่รายงานถึงการสังเกตและทบทวนตนเองเป็นวิธีที่นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติ

ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอาศัยในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความเชื่อ ค่านิยม และอคติอยู่เสมอมิได้ขาดที่ว่า “ต้องกลับมาสังเกตตัวเองในแต่ละขณะ...ก็ฝึกอยู่กับคนรอบข้าง อาจจะได้บ้างไม่ได้บ้าง กระทบกระเทือนพี่น้องที่เราอยู่ด้วยบ้างเราก็กลับมาแล้วก็อยู่ใหม่...ก็ใช้สุดท้ายใจสักสามสี่รอบแล้วก็กลับมาตั้งหลักกลับไปทำงานอีกทีหนึ่ง...เราก็จะต้องฝึกละทิ้งความคิด ความเชื่อเดิมของเรา หรืออันที่มันจะไปรบกวนการทำความเข้าใจเขา...เพราะรู้ตัวเหมือนว่าพอทบทวนเสร็จแล้วจะตามมาด้วยการทิ้งตัวเอง (A04: อาริยา)”

นอกจากการสังเกตทบทวนที่ตนเองแล้วนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความเชื่อ ค่านิยม และอคติ มีการสังเกตจากตัวแบบที่มีความเชี่ยวชาญด้วย อีกทั้งหมั่นรับการนิเทศจากผู้มีประสบการณ์ เป็นการฝึกฝนพัฒนาวิชาชีพ เช่นกรณีของวรรณาทีกกล่าวถึงประสบการณ์ที่ได้จากการนิเทศแล้วนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาตนเองว่า “เวลาที่อบรมกับอาจารย์มันก็มีอะไรพวกนี้หรือว่าเรื่องที่เราไปเรียน ไปรู้มา ก็เอามาเวลาที่เราจะเอาไปใช้ก็เหมือนกับว่าก็ต้องเอามารวบรวมเรียบเรียงในส่วนของเราเอง เพราะฉะนั้นเวลาที่เรามีเราก็เรียบเรียงตัวเราเองตัวเอง (A01: วรรณาทีก)” และกรณีของอาริยาที่กล่าวว่าการรับการนิเทศจากอาจารย์ที่มีประสบการณ์นั้นคือการช่วยให้อคติ ชุดความเชื่อเดิมที่เคยมีค่อย ๆ จางหายไป ช่วยให้การทำงานมีข้อผิดพลาดติดขัดน้อยลงและสามารถทำงานร่วมกับผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างได้ดีมากยิ่งขึ้น ว่า “คิดว่าส่วนหนึ่งเป็นการซึมซับส่วนตัวแบบส่วนหนึ่งก็เป็นการที่เราเอามาฝึก เหมือนกับว่าเรามี set ความรู้ความเข้าใจ...เพื่อนก็สำคัญนะคะ เหมือนกับพอได้คุยก็จะได้เห็นว่าเป็นใจของเราที่มันอคติกับสิ่งที่เขาทำกับสิ่งที่เขายังไม่เห็นเราก็เลยไม่สว่างพอจะไปส่งให้เขาเห็น จะมาทบทวนตัวเองหรือการ super vision เหมือนเป็นลมพัดเมฆหมอกนี้ไป ความรู้ตัวเป็นหนึ่งในอย่างละที่ช่วยพัดเมฆหมอก... “ส่วนหนึ่งว่าเป็นตัวแบบจากอาจารย์ จากพี่ ๆ ที่จะ supervise เยอะหน่อยตั้งแต่ไปโคราช...ต้นแบบและ supervise สำคัญมากคะ เราทุกวันนี้พอทำผิดพลาด ติดบึบก็จะถามอาจารย์เลยว่าอาจารย์ทำอย่างนี้แล้วติดขัด (A04: อาริยา)”

สำหรับผลการวิจัยเชิงปริมาณในการศึกษารั้งนี้ พบว่า นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ตอบแบบสอบถาม มีคะแนนด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความเชื่อ ค่านิยม และอคติของตนเองค่อนข้างสูงเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะข้อที่ 32 “ฉันเห็นว่าการเข้ารับการนิเทศ ช่วยให้อันจัดการความวิตกกังวลของตนเองที่เกิดขึ้นในการทำงานกับผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมต่าง ๆ” มีคะแนนเฉลี่ย 4.20 ± 0.82 คะแนน (คะแนนเต็ม 5) และ ข้อที่ 31 “ฉันเชื่อว่าการเรียนรู้ตัวแบบจากอาจารย์นิเทศ เป็นวิธีหนึ่งในการพัฒนาความเชื่อและทัศนคติของฉัน สู่การเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรมมืออาชีพ” มีคะแนนเฉลี่ย 4.18 ± 0.83 คะแนน (คะแนนเต็ม 5) และ ข้อที่ 29 “ฉันเรียนรู้จากความผิดพลาดในการทำงานกับผู้มาปรึกษาจากพหุวัฒนธรรมด้วยการสังเกตดูตนเองแต่ละขณะ” มีคะแนนเฉลี่ย 4.16 ± 0.79 คะแนน (คะแนนเต็ม 5)

ผลการวิจัยข้างต้นเป็นไปในแนวทางเดียวกับ S. Sue (1988) ได้เสนอแนวทางไว้ว่า นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม จะมีการตรวจสอบว่าตนมีทัศนคติ ให้ความหมายหรือคิดเห็นอย่างไรต่อวัฒนธรรมเหล่านั้นซึ่งอาจมีอิทธิพลต่อกระบวนการช่วยเหลือ เพื่อการนำไปสู่การช่วยเหลือทางการปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้ดีมากขึ้น เป็นการพัฒนาตนเองจากการรับการช่วยเหลือและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และการสอนจากผู้นิเทศ ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาตนเองสู่การเป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยามืออาชีพ นั่นก็คือมีความสามารถทำงานในบริบทของความหลากหลายของวัฒนธรรมได้ เช่นเดียวกับ Jennings และ Skovholt (1999) ที่ได้บ่งชี้ว่า การปรึกษาร่วมกับเพื่อนร่วมวิชาชีพและการรับการนิเทศจากอาจารย์นิเทศเพื่อรับทราบ feedback ช่วยให้เกิดการตระหนักว่าตนเองควรพัฒนาการทำงานกับผู้มาปรึกษาจากต่างวัฒนธรรมอย่างไรอีกบ้าง จากการศึกษาพบว่าการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและการสังเกตทบทวนตนเองและรับการนิเทศจากผู้มีประสบการณ์นั้นช่วยให้นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีความเข้าใจความซับซ้อนของวัฒนธรรมต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งทำให้เข้าใจความลึกซึ้ง

ของความรู้ในวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับผู้มาปรึกษาจากประสบการณ์ตรงของตนเอง (Jennings et al., 2012) สอดคล้องกับ Espin (1987) ที่ระบุว่าพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองและผู้อื่นถึงประเด็นทางวัฒนธรรม สิ่งหนึ่งที่สำคัญคือการเฝ้าตรวจสอบภายในตนเอง (self-monitoring) และสะท้อนการประเมินตนเอง (reflective self-evaluation) ถึงความเชื่อและทัศนคติส่วนตนที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งการกลับมาสังเกตภายในนี้ช่วยให้นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาสามารถตระหนักถึงอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรม การให้คุณค่า ความหมาย ค่านิยมรวมถึงเป้าหมายในชีวิตของผู้มาปรึกษาที่มาจากวัฒนธรรมที่หลากหลายได้ดียิ่งขึ้น

องค์ประกอบที่ 8 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้ทางวัฒนธรรม (developing appropriate interventions : knowledge) ในการวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ แสดงให้เห็นถึงการที่นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ตนเองต้องทำงานด้วย ด้วยการสืบค้นข้อมูลหรือการสอบถามความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ด้วยตนเอง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในวัฒนธรรมนั้น ๆ มากยิ่งขึ้นเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนการทำงานกับผู้มาปรึกษา เพื่อการปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม แสดงถึงการใส่ใจและให้เกียรติต่อผู้มาปรึกษาที่มาจากต่างวัฒนธรรม ดังกรณีของอารียา ที่กล่าวถึงการสอบถามข้อมูลที่ควรรู้และข้อควรระวังจากผู้ที่มีความรู้โดยตรงเกี่ยวกับวัฒนธรรมต่างชาติที่ตนเองไม่เคยรู้จักมาก่อนว่า “ตอนไปตุรกกี้ก็จะโทรถามรุ่นน้องคนหนึ่ง ที่เขาทำงานกับกลุ่มนี้ (มุสลิม) ก็จะถามว่าจะต้องระวังอะไรบ้าง (A04: อารียา)” และกรณีของจริยาที่ถึงแม้ว่ายังไม่ได้พบเจอกับผู้มาปรึกษาจากกลุ่มวัฒนธรรมนั้นในเร็ววัน แต่มีการหาอ่านข้อมูลเพิ่มเติมอยู่เสมอแม้ว่าจะเป็นกลุ่มวัฒนธรรมที่ยังไม่ได้รับความสนใจศึกษาในวงกว้างก็ตาม ดังที่กล่าวว่า “หาอ่านจากบทความวิจัยต่างประเทศเกี่ยวกับเพศทางเลือก เพราะในไทยยังไม่มี และต่างประเทศเองก็ยังไม่ text เรื่องนี้โดยตรง (A03: จริยา)”

นอกจากนี้การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิง

จิตวิทยายังเป็นการหาความรู้ด้วยตนเองโดยตรงจาก กรณีของบรรจงที่เรียนรู้เพิ่มเติมจากการเข้ารับการศึกษาอบรมโครงการที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มวัฒนธรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ ดังข้อความว่า “ฝึกอบรมผ่านหลักสูตรเพราะว่าหลักสูตรจะต้องมีการปฏิบัติกับคนพิการหูหนวกตาบอด (A07: บรรจง)” ซึ่งการเข้าร่วมการฝึกอบรมนี้ก็ได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับกลุ่มผู้พิการมากยิ่งขึ้นกว่าเดิมในประเด็นที่มีการศึกษาค้นพบใหม่ และบรรจงสามารถนำความรู้ที่ได้นี้มาพัฒนาใช้ในการทำงานได้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิมอีกด้วย และนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม มีความกระตือรือร้นที่มีส่วนร่วมกับกลุ่มวัฒนธรรมต่าง ๆ ตามความสนใจของตนเองที่นอกจากการทำงานเท่านั้น โดยการทำความรู้จักและสร้างความคุ้นเคยนี้ช่วยให้นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเข้าใจมุมมองการดำเนินชีวิต การมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงเพื่อเป็นความเข้าใจวิถีชีวิตของบุคคลในกลุ่มวัฒนธรรมที่นอกเหนือจากการอ่านจากแหล่งข้อมูลทฤษฎีเพียงอย่างเดียว เช่นกรณีของพัฒนาที่สนใจเข้าร่วมกลุ่มสมาคมด้วยตนเอง ว่า “เป็นความสนใจส่วนตัวที่ไปลงในสมาคมที่มีความหลากหลายทางเพศ ได้ทำวิทยานิพนธ์ได้เจอกับผู้คนคล้ายกัน ได้ไปร่วมกับอีเว้นท์ที่มีความแตกต่างหลากหลายด้วย (A06: พัฒนา)” ซึ่งความเข้าใจทักษะทางวัฒนธรรมนี้นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้มาจากการรับข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวันร่วมด้วย ซึ่งช่วยให้เกิดความเข้าใจว่าควรปฏิบัติตัวอย่างไรให้เหมาะสมสอดคล้องกับความเป็นอยู่ของผู้มาปรึกษาได้โดยทันที เช่นรุ่งอรุณที่บอกว่า ตัวเองก็สนใจว่า “วสารทางต่างชาติอยู่แล้วด้วยปกติ เลยมาช่วยโดยปริยาย เพราะสังคมเขา (ชาวตะวันตก) มันเหมือนเป็นสังคมน main stream ของโลกอยู่แล้ว อันนี้มันก็อาจจะช่วยเหมือนกัน (A05: รุ่งอรุณ)”

สำหรับผลการวิจัยเชิงปริมาณในการศึกษาคั้งนี้ พบว่า นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ตอบแบบสอบถาม มีคะแนนด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยข้อที่ 37 “ฉันสามารถถามผู้มาปรึกษาที่ต่างวัฒนธรรมกับฉันในสิ่งที่ฉันไม่รู้ แทนการคิดไปเอง” มีคะแนนเฉลี่ย 4.38 ± 0.74 คะแนน (คะแนนเต็ม 5) และ ข้อที่ 33 “ฉัน

แสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในวัฒนธรรมที่หลากหลาย” มีคะแนนเฉลี่ย 4.03 ± 0.90 คะแนน (คะแนนเต็ม 5)

ผลการวิจัยข้างต้น สอดคล้องกับ S. Sue และ Zane (2009) ที่ได้กล่าวไว้ว่า นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมนั้นต้องพัฒนาเพิ่มเติมความรู้ถึงวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา และข้อมูลพื้นฐานของวัฒนธรรมนั้น ๆ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสู่การเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปในทางเดียวกับที่ D. W. Sue และคณะ (1998) ระบุไว้ในสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของนักจิตวิทยาว่า ควรมีความคุ้นเคยกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มวัฒนธรรมต่าง ๆ และรู้จักมองหาประสบการณ์ทางการศึกษาเพื่อเพิ่มความรู้ให้มากยิ่งขึ้น และมีความกระตือรือร้นเข้าไปมีส่วนร่วมกับกลุ่มวัฒนธรรมอื่นเพิ่มเติมนอกเหนือจากประสบการณ์ทำงานเท่านั้น โดยการเพิ่มเติมความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน ทั้งการสอบถามจากผู้มีประสบการณ์ การอ่านจากหนังสือและบทความต่าง ๆ รวมถึงการร่วมสมาคมกับคนต่างวัฒนธรรมเพื่อการทำ ความรู้จักวัฒนธรรมนั้นให้มากขึ้นนอกเหนือจากสัมพันธภาพทางการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเท่านั้น โดยการหาความรู้เพิ่มเติมเช่นนี้เป็นหนทางการเรียนรู้เพิ่มประสบการณ์ที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นเส้นทางที่เพิ่มศักยภาพในการเสริมสร้างสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางพหุวัฒนธรรม (Jennings et al., 2012) ดังเช่น D. W. Sue และคณะ (1992) กล่าวไว้ในหนึ่งสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ว่านักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่แสวงหาการเรียนและประสบการณ์การอบรมเพื่อเพิ่มความเข้าใจของตนเองให้มากยิ่งขึ้นและการทำงานกับประชากรต่างวัฒนธรรมได้ประสบผลมากขึ้น คือคุณสมบัติของผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม และการพาตัวเองเข้าไปคลุกคลีกับคนในวัฒนธรรมนั้นเพื่อหาความรู้โดยตรงนั้น Earley และ Ang (2003) เรียกว่า ความฉลาดทางวัฒนธรรม (Cultural Intelligence: CQ) คือความฉลาดในการเรียนรู้ของบุคคลที่มีปฏิสัมพันธ์กับพื้นฐานของวัฒนธรรมนั้นอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Cube Model ใน Rodolfa และคณะ (2005) ที่เสนอว่า การพัฒนาสมรรถนะ

สู่การเป็นนักจิตวิทยามืออาชีพ (professional psychology) ในระดับแรกคือ Foundational Competency เป็นการพัฒนาในความรู้เป็นพื้นฐานที่นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาควรมีเป็นเบื้องต้น เช่น จาก การฝึกปฏิบัติ การอ่านหนังสือ ทำวิจัย ที่เป็นการศึกษาต่อเนื่องสำหรับปรับปรุงความรู้ต่าง ๆ

องค์ประกอบที่ 9 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้านทักษะ กลยุทธ์ และเทคนิคที่เหมาะสม (developing appropriate interventions : skills) ในการวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ แสดงให้เห็นถึงการที่นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในทักษะ กลยุทธ์ และเทคนิควิธีที่เหมาะสม มีประสบการณ์เมื่อให้การปรึกษาผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ครอบคลุม 2 ด้าน ได้แก่ ด้านแรก คือ เช่น การใช้สรรพนามที่เหมาะสมกับบทบาทสถานะทางสังคม โดยเรียกตนเองว่า “โยม” และเรียกผู้มาปรึกษาว่า “พระคุณเจ้า” การหลีกเลี่ยงคำศัพท์บางคำที่แฝงการเหยียดทางเพศกับกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ หรือ การสื่อสารด้วยสายตาที่ไม่แสดงถึงความสงสารต่อผู้พิการ เป็นต้น ดังเช่นกรณีของอาริยาที่กล่าวว่า “อาจจะมีความบางคำแทนตัวเรากับพระสงฆ์ยังงี้ดี เรียกชื่อเรียกโยม หรือเวลาท่านกินข้าวเราก็ต้องคอย ๆ เหมือนมันเป็น second thought ว่าควรใช้คำว่ายังไงนะ...จะอายุโตกว่านักศึกษาเยอะ คือจะเชื่อมกับเขาในภาษาของเขาก็อาจจะต้องเหมือนกับเลือกใช้คำบางส่วน...แต่จะมีกลุ่มที่จะต้องกลับมาดู การใช้ภาษาของตัวเอง ก็คือกลุ่มผู้ติดยาที่ตอนไปทำอินเทิร์น (A04: อาริยา)” ด้านต่อมา คือ การมีทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา เช่น การเว้นจังหวะ รู้จังหวะในการใช้คำถาม การทวนความหรือ สอบทานความเข้าใจ การเปิดเผยตัวเอง หรือการแบ่งปันเรื่องราวเฉพาะของตนเองต่อผู้มาปรึกษาที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางวัฒนธรรมทักษะการปรึกษา หรือ การส่งต่อให้นักจิตวิทยาการปรึกษาท่านอื่นที่มีความคุ้นเคยกับกลุ่มวัฒนธรรมนั้นมากกว่าตนเอง เป็นต้น ดังกรณีของรุ่งอรุณ กล่าวว่า “บางครั้งเวลาเขาพูดคำที่เราไม่รู้ อันนี้เชิงเทคนิคนะ เราก็จะทวนคำนั้นซ้ำ...เราก็พยายามจับใจความ main idea ได้ว่าเขาต้องการที่พูดเกี่ยวกับแพลต อยากซื้อแพลต แต่แค่ไม่รู้วาคำนี้แปลว่าอะไรหรือมันสำคัญยังไง...เดี๋ยวนี้บอกก่อนตั้งแต่แรก สมมติว่า ตอน session แรกที่เราอธิบายว่า counseling คืออะไร อย่างคนที่เขาไม่เคยมีประสบการณ์ เราก็จะบอกไล่ไป

เลยว่าแบบ *counseling* คือการคุยไม่ได้เป็นการมาบอกว่าต้องทำไง...บอกเขา (ชาวต่างชาติ) (A05: รุ่งอรุณ)” จะเห็นได้ว่าการที่นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีการพัฒนาถึงทักษะการสื่อสารทั้งทางภาษาและท่าทางการแสดงออกได้เหมาะสม ไม่จำกัดเพียงวิธีการเดียวในการช่วยเหลือ แต่มีการพัฒนาหลาย ๆ รูปแบบและลีลาที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ให้สอดคล้องกับขอบเขตของวัฒนธรรม สามารถสื่อสารประเด็นที่มีความเฉพาะได้อย่างสะดวกใจมากยิ่งขึ้น รู้จังหวะในการสนทนาโดยไม่ทำให้ผู้มาปรึกษารู้สึกไม่สบายใจหรือชะงักในการพูดคุย นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีการพัฒนาตนเองอยู่อย่างต่อเนื่องในทักษะ กลยุทธ์ และเทคนิควิธีที่เหมาะสมนี้สามารถแบ่งปันเรื่องราวชีวิตของตนเองเพื่อประโยชน์การร่วมมือและสร้างสัมพันธภาพต่อกระบวนการและเป็นการสร้างพลังใจแก่ผู้มาปรึกษาได้

สำหรับผลการวิจัยเชิงปริมาณในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ตอบแบบสอบถาม มีคะแนนด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทักษะ กลยุทธ์ และเทคนิควิธีที่เหมาะสม ค่อนข้างสูง (คะแนน 4 จากคะแนนเต็ม 5) โดยข้อที่ 38 “ฉันขอให้ผู้มาปรึกษาจากต่างวัฒนธรรม ขยายความหมายของคำเฉพาะเพื่อให้เข้าใจความหมายตรงกัน” 4.41 ± 0.76 คะแนน (คะแนนเต็ม 5) และ ข้อที่ 40 “ฉันสามารถแสดงออกอย่างเป็นธรรมชาติในการพูดคุยกับคนที่มาจากต่างวัฒนธรรม เหมือนกับการใช้ชีวิตประจำวันทั่วไป” มีคะแนนเฉลี่ย 4.25 ± 0.74 คะแนน (คะแนนเต็ม 5)

ข้อมูลการวิจัยคุณภาพและวิจัยเชิงปริมาณข้างต้น สอดคล้องกับ D. W. Sue และคณะ (1992) ที่ระบุไว้ว่าการพัฒนาทักษะการสื่อสารนี้เป็นหนึ่งในกลยุทธ์ที่สำคัญในคุณลักษณะของนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม โดยระบุว่านักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีทักษะทางวัฒนธรรมนั้นจะสามารถสื่อสารทั้งภาษาและท่าทางได้อย่างหลากหลายได้อย่างเหมาะสมและแม่นยำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Jennings และคณะ (2012) ที่เสนอว่าเป็นทักษะที่สำคัญในการใช้คำถาม ไม่สรุปข้อมูลไปเอง เช่นการถามข้อมูลพื้นฐานทางวัฒนธรรมหากไม่มีความรู้ หรือแม้แต่การถามตรง ๆ ถึงทัศนคติและความเชื่อที่ผู้มาปรึกษาจาก

ต่างวัฒนธรรมมีอยู่ เพราะดีว่าการสร้างข้อสรุปด้วยตนเอง รวมทั้งการบอกข้อมูลที่ตนทราบเกี่ยวกับ วัฒนธรรมของผู้มาปรึกษาเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน และนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้กล่าวถึงการแสดงความรับผิดชอบ ในการส่งต่อให้ผู้อื่นที่มีความเชี่ยวชาญกับวัฒนธรรมนั้นมากกว่าเมื่อตนไม่สามารถบริการการปรึกษา เชิงจิตวิทยาแก่ผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมนั้นได้ ซึ่งตรงกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของ นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ระบุ ไว้ในคุณลักษณะด้านทักษะว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาควรมองหาลำมือช่วยแปลภาษาในกรณีที่ไม่คุ้นเคยกับภาษาของวัฒนธรรมนั้น หรือส่งต่อให้แก่ผู้ที่มีความถนัดและเชี่ยวชาญมากกว่า

ประเด็นที่ 1.2 กรอบมโนทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ที่พบในการศึกษานักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาไทย อภิปรายได้ดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า โมเดลการวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ในบริบทสังคมไทย 10 องค์ประกอบ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยกรอบมโนทัศน์ของ สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา 9 องค์ประกอบแรก สันับสนุนแบบจำลอง สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่นำเสนอโดย D. W. Sue และคณะ (1992) (ดังที่ได้อภิปรายไปแล้วข้างต้น) อย่างไรก็ตาม โมเดลการวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษา เชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทยนี้ มีองค์ประกอบที่ 10 คือ การผสมผสานของความเป็นมืออาชีพกับ การใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว (well integration between professional and personal life) ที่พบนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิง จิตวิทยาไทย โดยข้อค้นพบนี้อภิปรายได้ 2 ประการ กล่าวคือ

ประการแรก การผสมผสานของความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว (well Integration Between Professional and Personal Life) อาจเป็นมิติที่ 4 ซึ่งขยายจาก 3 มิติใน แบบจำลองสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่นำเสนอโดย D. W. Sue และ คณะ (1992) กล่าวคือ มิติที่ 1 การตระหนักรู้ (awareness) ในด้านความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ด้าน

ความรู้ และด้านทักษะทางวัฒนธรรม มิติที่ 2 ความเข้าใจ (understanding) ในด้าน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ด้านความรู้ และด้านทักษะทางวัฒนธรรม มิติที่ 3 การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (development) ในด้าน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ด้านความรู้ และด้านทักษะทางวัฒนธรรม โดย มิติที่ 4 การผสมผสาน (integration) ในด้าน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ด้านความรู้ และด้านทักษะทางวัฒนธรรม

ทั้งนี้การผสมผสานของความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัวในการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงการที่นักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาด้านความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ด้านความรู้ ด้านทักษะทางวัฒนธรรมในการใช้ชีวิตประจำวัน และการทำงานในฐานะนักจิตวิทยาการศึกษาได้อย่างกลมกลืน ลงตัว ดังผลการวิจัยเชิงคุณภาพที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงการทำงานการปรึกษาเชิงจิตวิทยากับการใช้ชีวิตประจำวันที่ไม่ได้แยกขาดออกจากกัน ตัวอย่างดังเช่น ประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพได้สะท้อนประสบการณ์ด้านนี้ เช่น ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1 วรรณาทีกกล่าวถึง การทำงานกับผู้มาปรึกษาในชั่วโมงบำบัด ที่เป็นลักษณะของการกระทำโดยธรรมชาติที่กลมกลืนสอดคล้องกับกระบวนการ ไม่มีการชะงักหรือติดขัดระหว่างกระบวนการทำงาน ด้วยการใส่ใจ และการเชื่อมตนเองกับผู้มาปรึกษาได้อย่างแนบสนิท นอกจากนี้ยังรวมถึง การเปิดใจเรียนรู้มีข้อบกพร่องผิดพลาดและข้อจำกัดทางความสามารถของตนเองในการทำงานกับบุคคลที่มาจากกลุ่มทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง ดังข้อความที่ว่า “(มองว่า) ชีวิตและงานมันไปด้วยกันก็เลยถามว่าพัฒนาหรืออะไรยังไง คือมันอยู่กับตรงนี้ตลอดเวลา (A01: วรรณาทีก)” ส่วนผลการวิจัยเชิงปริมาณ เช่น ข้อที่ 45 “การใช้ตนเองเป็นสนามฝึกฝนความเข้าใจโลกและชีวิต ทำให้ฉันเข้าใจเรื่องราวและประสบการณ์ชีวิตของที่ผู้มาปรึกษาจากต่างวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี” คะแนนเท่ากับ 4.43 ± 0.65 คะแนน ในข้อที่ 47 “การทำ ความเข้าใจประสบการณ์ที่ผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมที่หลากหลายนำมาปรึกษาแต่ละมุมอย่างชัดเจน ทำให้ฉันเกิดความเข้าใจชีวิตตนเองไปพร้อม ๆ กันด้วย” มีคะแนนเฉลี่ย 4.47 ± 0.73 คะแนน และข้อที่ 43 “ฉันถือว่าสิ่งสำคัญในการเข้าใจผู้มาปรึกษาจากหลากหลายวัฒนธรรม คือ การเข้าใจผู้คนรอบตัวในชีวิตประจำวันของเรา” คะแนนเฉลี่ย 4.41 ± 0.69 คะแนน

เมื่อพิจารณากรอบมโนทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาใน ด้านที่ 10 การผสมผสานของความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว พบว่านักจิตวิทยาการศึกษา

ประเทศไทยมีการผสมผสานการพัฒนาตนเอง (personal development) และการพัฒนาความเป็นมืออาชีพ (professional development) ซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วยการพัฒนาแนวคิดความเป็นมืออาชีพของจิตวิทยาการศึกษาโดย Rønnestad และ Skovholt (2003, 2013) ที่กล่าวว่า เมื่อนักจิตวิทยาการศึกษาเริ่มมีประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปจนถึง 25 ปี พวกเขามีการผสมผสานหรือบูรณาการความเป็นตนเองในชีวิตส่วนตัวเข้ากับลักษณะทางวิชาชีพอย่างกลมกลืนเป็นธรรมชาติแยกจากกันไม่ออก และดำเนินเช่นนั้นต่อเนื่องไปเสมอในลักษณะของการเติบโตในฐานะของมืออาชีพตลอดจนถึงช่วงสุดท้ายของการทำงานในวัยเกษียณ โดยการพัฒนาดังกล่าวนี้ไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาเชิงวิชาชีพนี้ เป็นหัวใจสำคัญของนักวิชาชีพมืออาชีพ อันถือเป็นกระบวนการบูรณาการอย่างเป็นระบบในการเรียนรู้ที่มีอยู่ตลอดชีวิตของนักจิตวิทยาการศึกษาที่ฝึกฝนจากการสะท้อนตนเองในฐานะนักวิชาชีพที่เป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (scientist-practitioner) (Hughes & Youngson, 2009; Scaife, 2010) เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้เก็บตัวอย่างในนักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยา ที่มีประสบการณ์การทำงานด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอย่างหลากหลาย จึงอาจทำให้มีกลุ่มผู้ที่มีความชำนาญในระดับที่มีการหลอมรวมของพัฒนาการส่วนบุคคลและความเป็นมืออาชีพเข้าด้วยกันผ่านการตระหนักรู้ในตนเอง การสะท้อนตรวจสอบตนเองเพื่อทำความเข้าใจตนเอง ดังที่ Rønnestad และ Skovholt (2003), Malikioti-loizus (2013), Reupert (2006), Wilkins (1997), และ Elton-Wilson (1994) เป็นต้น กล่าวว่าการพัฒนาในเชิงวิชาชีพที่เป็นมืออาชีพ (professional development) และการพัฒนาชีวิตส่วนตัว (personal development) เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอยู่อย่างแยกจากกันไม่ได้ในกระบวนการเรียนรู้สู่ความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่องไปตลอดชีวิตและกระบวนการนี้ก็ช่วยปรับปรุงเสริมสร้างผลลัพธ์ของการบำบัด (therapeutic outcome) ที่ประสบผลสำเร็จ

ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ที่ การวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการเก็บข้อมูลแยกระหว่างนักจิตวิทยาการศึกษาที่มีประสบการณ์ และไม่มีประสบการณ์ แล้วทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเปรียบเทียบในทั้งสองกลุ่มต่อไป

ประการที่สอง ความเป็นไปได้ที่ว่า องค์ประกอบด้านที่ 10 การผสมผสานของความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว (well integration between professional and personal life) นี้ เป็นองค์ประกอบสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทยที่

พบในนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาไทยที่มีการการใช้ “ตัวตนของตนเอง” ในฐานะที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (therapeutic use of self) ดังจะเห็นได้จากการที่นักจิตวิทยาการปรึกษาผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพได้สะท้อนประสบการณ์ด้านนี้ เช่น กรณีของพัฒนาได้เปรียบเทียบว่าตนเองในฐานะนักจิตวิทยานั้นคือเครื่องมือสำคัญในการทำงานที่ต้องขัดเกลาอยู่เสมอทั้งในเวลาทำงานและเวลาดำเนินชีวิตส่วนตัว ดังข้อความว่า “คือตัวเราเองนี่แหละที่เป็นเครื่องมือในการช่วยขนาดตัวเราเองเรายังไม่รู้เลยว่าเครื่องมือมันมีประสิทธิภาพหรือว่ามันมีคมไม่คมมีสนิมหรือว่ามีอะไรตรงไหนมันก็ไม่ต้องพูดกันแล้วละว่าแล้วมันจะไปยังทำให้เกิดผลดี ๆ ได้ยังไง (A05: พัฒนา)” จะเห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีการตระหนักรู้ในตนเอง การฝึกสะท้อนตนเองเพื่อทำความเข้าใจตนเอง ในด้านการให้คุณค่า ค่านิยม ความเชื่อ อคติต่างๆ รวมถึงสิ่งที่หล่อหลอมตัวตนของพวกเขาามันว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

เช่นเดียวกับผลการศึกษาเชิงคุณภาพข้างต้น ผลการวิจัยเชิงปริมาณในการศึกษาครั้งนี้ ก็สนับสนุนองค์ประกอบด้านที่ 10 การผสมผสานของความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว ของนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในประเทศไทย โดยคะแนนเฉลี่ยของด้านการผสมผสานความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัว ค่อนข้างสูงทุกข้อ (ระดับ 4 ใน 5 คะแนน) เช่น ข้อที่ 46 “ฉันตระหนักเสมอว่าผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมที่หลากหลาย ล้วนเป็นเพื่อนร่วมทุกข์ เท่าเทียมกันกับคนอื่น ๆ” 4.59 ± 0.61 คะแนน และ ข้อที่ 47 “การทำใจความเข้าใจประสบการณ์ที่ผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมที่หลากหลายนำมาปรึกษาแต่ละมุมมองอย่างชัดเจน ทำให้ฉันเกิดความเข้าใจชีวิตตนเองไปพร้อม ๆ กันด้วย” มีคะแนนเฉลี่ย 4.47 ± 0.73 คะแนน และข้อที่ 43 “ฉันถือว่าสิ่งสำคัญในการเข้าใจผู้มาปรึกษาจากหลากหลายวัฒนธรรม คือ การเข้าใจผู้คนรอบตัวในชีวิตประจำวันของเรา” คะแนนเฉลี่ย 4.41 ± 0.69 คะแนน

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบด้านที่ 10 การผสมผสานของความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัวนี้ โดยให้ความสำคัญกับประเด็นการใช้ “ตัวตนของตนเอง” ในฐานะที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (therapeutic use of self) ของนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาไทย มีความเป็นไปได้ที่องค์ประกอบที่พบนี้ อาจมาจากการที่สังคมวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นวัฒนธรรมตะวันออก มีความ

แตกต่างจากกรอบแนวคิดของ Sue และคณะ ที่มาจากการศึกษาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการ
 ปรัชญาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ซึ่งอยู่ในบริบทสังคมตะวันตก โดยนักจิตวิทยาหลาย
 ท่าน เช่น Hofstede (2001) และ Markus และ Kitayama (1991) ที่ได้นำเสนอว่า วัฒนธรรมที่
 แตกต่างกันนั้นส่งผลให้พฤติกรรม ตลอดจนมุมมองความคิดเกี่ยวกับตัวตนของคนในสังคมนั้นมีความ
 แตกต่างกัน

นอกจากนี้ Markus และ Kitayama (1991) ได้เน้นว่า ผู้คนในวัฒนธรรมแบบตะวันตกซึ่ง
 เป็นปัจเจกบุคคล จะเน้นความเป็นตัวเอง และต้องการให้แต่ละบุคคลมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกัน คนใน
 สังคมนั้นจึงเป็นตัวของตัวเอง แสดงตัวตนอย่างเป็นอิสระ (independent view of self) ส่วนผู้คนใน
 วัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยมซึ่งเน้นไปที่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและต้องการให้บุคคลมีความสัมพันธ์ที่
 ดีต่อสังคม อันจะสร้างให้บุคคลเกิดตัวตนแบบพึ่งพาซึ่งกันและกัน (interdependent view of self)
 ความแตกต่างในบริบทของวัฒนธรรมในสังคมไทย และสังคมตะวันตก ยังได้รับการสนับสนุนจาก
 การศึกษาของ Yablo และ Field (2007) ที่ระบุไว้ว่าสังคมไทยได้รับอิทธิพลโดยตรงมาจากศาสนา
 พุทธว่าบุคคลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับทุกสรรพสิ่งรอบตัว ทุกสิ่งล้วนมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยง
 ซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลา ไม่ได้แยกขาดออกจากกัน ส่งผลให้บุคคลนั้นระลึกถึงการกระทำที่จะ
 ส่งผลกระทบต่อบุคคลรอบข้างอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันในลักษณะใดก็ตาม ทำ
 ให้คนไทยหรือคนในวัฒนธรรมไทยมีลักษณะเป็นคนที่อ่อนน้อมถ่อมตน หลีกเลียงการสร้างวาม
 เตือร้อนร่าคาญใจต่อผู้อื่นในสังคม

จะเห็นได้ว่า ตามแนวคิดของ Markus และ Kitayama (1991) ในเรื่องตัวตนแบบอิสระ
 (independent) ตัวตนแบบพึ่งพา (interdependent) ที่มาจากความแตกต่างกันของบริบท
 วัฒนธรรม และความแตกต่างในบริบทของวัฒนธรรมในสังคมไทย และสังคมตะวันตกนี้ จึงเป็นไปได้
 ที่ว่า การผสมผสานของความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว เป็นด้านที่เพิ่มเติมใน
 เรื่องสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรัชญาเชิงจิตวิทยา จากงานของ D. W. Sue และ Sue
 (1999) ที่พัฒนามาจากสังคมตะวันตก ซึ่งเน้นความเป็นสังคมปัจเจกนิยม (individualistic culture)
 ทำให้อาจมีมุมมองทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกับบริบทของสังคมทางตะวันออกที่เน้นความเป็นสังคมค
 วมหมู่ (collectivistic culture)

ส่วนที่ 2 การพัฒนาและตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติที่พึงประสงค์มาตรฐานวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทย

มาตรฐานวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ในการวิจัยครั้งนี้ มี 47 ข้อ ครอบคลุม สมรรถนะ 10 ด้านย่อย และ 4 มิติหลัก คือ ด้านความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านการผสมผสานความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัว ผลการศึกษาคุณภาพของมาตรฐานวัดด้วยการตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติ ต่าง ๆ พบว่า มาตรฐานวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ที่พัฒนาขึ้นนี้มีคุณสมบัติทางจิตมิติที่พึงประสงค์ กล่าวคือ มีความตรงและความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ดี พอเพียงและเหมาะสมในการนำไปใช้ ดังข้อค้นพบและการอภิปรายผลดังต่อไปนี้

ด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 7 คนอยู่ระดับดี โดยข้อกระทงทุกข้อ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง .71 ถึง 1.00 ทั้งนี้เป็นไปได้ว่า ข้อกระทงของมาตรฐานวัดพัฒนาขึ้นมาจากกรอบมโนทัศน์และนิยามเชิงปฏิบัติการที่ได้มีการศึกษาด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพในบริบทของการศึกษาเชิงจิตวิทยาในประเทศไทย แม้ว่าพื้นฐานทฤษฎีและโมเดลสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยามีอยู่และได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย ตั้งแต่ช่วงช่วงปี ค.ศ. 1990 และมีการศึกษาประเด็นด้านพหุวัฒนธรรมมาอย่างต่อเนื่อง แต่ประเด็นเรื่องนี้เป็นประเทศไทยยังไม่แพร่หลายเมื่อเทียบกับประเทศทางตะวันตก หรือประเทศเพื่อนบ้านในทวีปเอเชียเองก็ตาม อีกทั้งยังคงขาดกรอบมโนทัศน์ที่เป็นไปตามบริบทของสังคมไทย แม้ว่าในสังคมไทยมิติของความหลากหลายทางเชื้อชาติ ชนชาติ ไม่เด่นชัดดังประเทศเพื่อนบ้าน เช่นมาเลเซีย หรือสิงคโปร์ แต่ในสังคมไทยมีความ มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมไทย (cultural diversity) ในมิติอื่นๆ อันเป็นระบบสังคมที่มีความหลากหลายของผู้คนที่แตกต่างกันในวิถีชีวิตและระบบคิด ความเชื่อ ค่านิยมที่ต่างกันของแต่ละกลุ่ม ซึ่งกลุ่มวัฒนธรรมที่แตกต่างหลากหลายนี้อาศัยอยู่ด้วยกันในสังคมพื้นที่เดียวกัน ซึ่งสังคมไทยหากพิจารณาทั้งภาพรวมเช่นระดับภูมิภาค และพิจารณาในระดับที่ย่อยลงไปเช่นระดับชุมชน เห็นได้ชัดว่ามีความหลากหลายในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านวิถีชีวิต วิถีปฏิบัติ หรือความหลากหลายทางด้านภาษาที่ใช้สื่อสารภายในกลุ่มที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละกลุ่ม เช่นกลุ่มกลุ่มผู้ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมเนื่องจากภูมิลำเนาถิ่นเกิด และ ถิ่นที่อยู่อาศัย ศาสนาที่บุคคลนับถือ

(อุทัย ดุลยเกษม, 2551) หรือกลุ่มผู้พิการหรือมีความบกพร่อง สูญเสียสมรรถภาพทางร่างกายต่างๆ เช่น ผู้ที่บกพร่องหรือสูญเสียการมองเห็น ผู้ที่บกพร่องทางการพูด การได้ยิน การสื่อความหมาย และผู้ที่มีความผิดปกติ บกพร่องหรือสูญเสียอวัยวะทางร่างกาย เป็นต้น ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีวิถีชีวิต การได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างในสังคม (สมชาย รัตนทองคำ, 2545) และกลุ่มผู้ที่มีแนวโน้มเอียงทางเพศ หรือความชอบทางเพศต่างกัน (LGBT) ที่มีรายงานว่าเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการถูกแบ่งแยกกีดกันออกจากคนส่วนใหญ่ในสังคม ถูกจัดเป็นบุคคลประเภทที่มีความผิดปกติทางจิตใจ เป็นกลุ่มเสี่ยงสุขภาพทางจิตและการฆ่าตัวตาย ซึ่งการถูกปฏิบัติจากสังคมส่วนใหญ่เช่นนี้ทำให้เกิดผลกระทบต่อจิตใจ และการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลกลุ่มผู้พิการและกลุ่มผู้ที่มีแนวโน้มเอียงทางเพศ หรือความชอบทางเพศต่างกัน (LGBT) อีกทั้งยังพบรายงานว่าบุคคลทั้งสองกลุ่มนี้ไม่ได้รับการปฏิบัติในการเข้าถึงบริการต่างๆ อย่างเป็นธรรม ดังบริการด้านสุขภาพ เช่นการรับบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาจากนักจิตวิทยาการปรึกษาที่ได้รับการบริการที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากการขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดการตระหนัก และขาดทักษะในการให้บริการคนกลุ่มนี้ของนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องและเหมาะสมกับอัตลักษณ์กลุ่มทางวัฒนธรรม ดังนั้นกลุ่มวัฒนธรรมเหล่านี้จึงมักเกิดความตึงเครียดจากประสบการณ์การถูกกีดกัน ไม่ยอมรับในฐานะของการเป็นชนกลุ่มน้อยที่ถูกแบ่งแยกออกจากบริการดังเช่นปกติ (minority stress) (Balsam, Molina, Beadnell, Simoni, & Walters, 2011) นอกจากนี้สังคมไทยยังมีกลุ่มวัฒนธรรมเฉพาะ เช่น กลุ่มนักบวช ผู้นำศาสนา และพระสงฆ์ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีวิถีปฏิบัติที่มีความเฉพาะ และมีถ้อยคำและสรรพนามต่าง ๆ ในการสนทนาซึ่งแตกต่างจากการใช้ชีวิตของคนปกติทั่วไป ที่อาศัยอยู่ร่วมกันในสังคม ฉะนั้นกรอบมโนทัศน์ที่พัฒนาขึ้นในบริบทสังคมไทยนี้ จึงมีความเหมาะสมและสอดคล้องตามสภาพความหลากหลายของสังคมวัฒนธรรมไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน ความเป็นไปได้นี้ตรงกับการศึกษาของ Amet และคณะ (2013) ที่พัฒนารอบมโนทัศน์และเครื่องมือประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยานักจิตวิทยาการปรึกษาในโรงเรียน โดยมีเหตุผลการขาดกรอบมโนทัศน์และเครื่องมือประเมินที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีความตรงในการประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมเช่นเดียวกัน

ด้านความตรงตามภาวะสันนิษฐาน (construct validity) ของสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยานักจิตวิทยาการปรึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้การวิเคราะห์

องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา โดยที่ผลการศึกษาพบว่าโมเดลการวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาที่มี 10 องค์ประกอบ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 40.58$; $df = 28$; $p = .059$; CFI = 1.00; GFI = 0.98; AGFAI = 0.95; SRMR = 0.03; RMSEA = 0.04; $\chi^2/df = 1.45$) และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ของตัวแปรสังเกตได้ของทั้ง 10 ทั้งหมดมีค่าเป็นบวก และค่าน้ำหนักองค์ประกอบทั้งหมดมีค่าใกล้เคียงกัน มีขนาดตั้งแต่ .62 ถึง .81 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกค่า ทั้งนี้สามารถอภิปรายได้ถึงการที่โมเดลการวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา 10 องค์ประกอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นไปได้ว่า กรอบมโนทัศน์และข้อกระทงของมาตรวัดนี้ พัฒนาตามแนวคิดทฤษฎีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา (D. W. Sue et al., 1992; D. W. Sue et al., 1982) และการสัมภาษณ์เพิ่มเติมประสบการณ์การศึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาในบริบทสังคมไทย โดยแนวทางการสัมภาษณ์พัฒนามาจากแนวคิดทฤษฎีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาของ Sue และคณะเช่นกัน อย่างไรก็ตามเนื่องด้วยการเก็บตัวอย่างครั้งนี้ มีข้อจำกัดด้านกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ปฏิบัติงานที่ใช้ทักษะด้านการศึกษาเชิงจิตวิทยา มีจำนวนตัวอย่างประมาณ 300 คน ซึ่งเป็นเพียงขั้นต่ำของการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) และทำให้ไม่ได้มีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจมาก่อน ดังนั้นในประเด็นการตรวจสอบความตรงตามภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดนี้ในอนาคตควรได้มีตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานด้วยการวิเคราะห์ที่องค์ประกอบเชิงสำรวจและองค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) อีกทั้งอาจมีการเก็บตัวอย่างวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเปรียบเทียบในกลุ่มนักจิตวิทยาการศึกษาผู้มีประสบการณ์ และไม่มีประสบการณ์ต่อไป

ต่อมาเป็นผลการตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ (criterion-related validity) ของมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ที่พบว่า มาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ไม่มีความสัมพันธ์กับมาตรวัดการตอบเพื่อทำให้อุบัติทางสังคม สามารถอภิปรายได้ว่า มาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา แม้จะเป็นการตอบแบบที่ผู้ตอบประเมินตนเอง ซึ่งอาจเป็นการตอบที่ผู้ตอบอาจมีอคติหรือความลำเอียงด้วยการ

ตอบให้ตนเองดูดีกว่าความเป็นจริง หากผลการศึกษานี้ได้แสดงให้เห็นว่ามาตรวัดนี้ผู้ตอบไม่มีแนวโน้มของการตอบของผู้ตอบในลักษณะเป็นไปตามที่สังคมมุ่งหวัง หรือ เป็นการตอบที่ทำให้ตนเองดูดีทางสังคม อันจะก่อให้เกิดความลำเอียง ความคลาดเคลื่อนในการประเมินผลได้ ไม่มีผลลำเอียงต่อผลของมาตรวัดแต่อย่างใด (Fisher & Katz, 2000)

สำหรับผลการศึกษาที่พบว่ามาตรวัดนี้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแบบสอบถามสัมพันธภาพและความร่วมมือในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับนักจิตวิทยาการศึกษา อภิปรายได้ว่าผู้ตอบมาตรวัดไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพียงนักจิตวิทยาการศึกษาเพียงอย่างเดียว หากแต่ประกอบไปด้วยทั้งนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ด้านจิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและแนะแนว) ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรการศึกษาเชิงจิตวิทยาแล้วปฏิบัติงานด้านการปรึกษาในวิชาชีพอื่น (เช่น นักจิตวิทยาการศึกษาที่ทำหน้าที่ฝ่ายฝึกอบรมของหน่วยงานต่างๆ พยาบาลด้านสุขภาพจิตและจิตเวช อาจารย์จิตวิทยาที่ทำหน้าที่แนะแนวประจำโรงเรียน เป็นต้น) และผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยา (เช่น ผู้ให้บริการทางสุขภาพจิต พยาบาลจิตเวช ครูแนะแนว เป็นต้น)

นักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีระดับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาระดับที่สูง จะมีระดับสัมพันธภาพและความร่วมมือในการบำบัดในระดับสูงด้วยเช่นกัน ข้อค้นพบนี้สนับสนุนการศึกษาวิจัยก่อนหน้า เช่น Comas-Diaz (2006) ที่พบว่าสัมพันธภาพในการบำบัดนั้นเกี่ยวเนื่องกับการมีสมรรถนะทางวัฒนธรรมของนักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยา เพราะนักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีความใส่ใจในการทำความเข้าใจผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม สามารถสร้างความไว้วางใจและความเชื่อถือในการบำบัด ย่อมสามารถเพิ่มสัมพันธภาพในการบำบัดและการเข้าถึงใจผู้อื่นด้วย และสอดคล้องกับ Vasquez (2007) ที่ศึกษาด้วยมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม (CCCI-R) และแบบสอบถามสัมพันธภาพและความร่วมมือในการศึกษาเชิงจิตวิทยา (WAI-S) เช่นเดียวกันก็พบว่านักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีคะแนนความร่วมมือในการปรึกษากับผู้มาปรึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ระดับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับ

การศึกษาที่ผู้วิจัยใช้เป็นต้นแบบการเลือกมาตรวัดการตอบเพื่อให้ดูดีทางสังคม ฉบับสั้น Form C (SDS: SDS-Form C) และมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และแบบสอบถามสัมพันธภาพและความร่วมมือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับนักจิตวิทยาการปรึกษา (The Working Alliance Inventory-Short Form) ในการนำมาเป็นมาตรวัดตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ ซึ่งคือการศึกษาของ Gonzalez และคณะ (2018) ที่ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ระดับสัมพันธภาพและความร่วมมือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของผู้มารับบริการ และผลลัพธ์ของการบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา โดยมีการตอบตามความปรารถนาของสังคมเป็นตัวแปรควบคุม ที่พบว่าพบว่ามีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษาฝึกหัดผู้ให้บริการกับระดับสัมพันธภาพและความร่วมมือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับที่สูง ที่สะท้อนถึงสัมพันธภาพในการปรึกษาที่เกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นของกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยา เนื่องจากสัมพันธภาพและการร่วมมือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยานั้นสามารถสะท้อนถึงความสามารถของนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในการทำงานในบริบทของพหุวัฒนธรรมได้ ซึ่งนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ที่มีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษานั้นย่อมมีสัมพันธภาพที่เอื้อให้เกิดความร่วมมือในการปรึกษาได้ดีด้วยเช่นกัน

ผลการศึกษาความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานด้วยเทคนิคกลุ่มรู้ชัด เนื่องจากการศึกษาวิจัยก่อนหน้านี้ระบุว่า สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา เป็นสิ่งที่เรียนรู้และเติบโตผ่านการเรียนการสอนรายวิชาจิตวิทยาการปรึกษาในหลักสูตร การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการต่าง ๆ และการมีประสบการณ์การฝึกปฏิบัติการหรือการทำงานด้านจิตวิทยาการปรึกษากับผู้มาปรึกษาหลากหลายวัฒนธรรม (เช่น ผู้ให้ข้อมูลหลักรายที่ 7 กล่าวว่า “เรียนจากการลงมือทำแล้วก็ได้ข้อมูลมาจากการถ่ายทอดมาจากรุ่นพี่ที่มีหลักการปฏิบัติอยู่แล้ว จะมีอาจารย์คอยช่วยบอกเราด้วยว่าอันนี้ได้อันนี้ไม่ได้ ถ้าคนตาบอดต้องแบบนี้ ก็ผ่านการใช้ชีวิตประจำวันหรือแม้กระทั่งคนตาบอดเองก็จะบอกเราว่าอาจารย์เอาแบบนี้ดีกว่า อันนี้ไม่ถนัดอย่างนี้...ฝึกอบรมผ่านหลักสูตรเพราะว่าหลักสูตรเราเนี่ย นักศึกษาจะต้องมีการปฏิบัติกับคนพิการหูหนวกตาบอดเฉพาะ (A07: บรรจง)” ผลการตรวจสอบความตรงด้วยเทคนิคการรู้ชัดในนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้

ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เป็นผู้ที่ผ่านมาการเรียนรายวิชาจิตวิทยาในระดับปริญญาตรี และกลุ่มที่ 2 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรบัณฑิตศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษา และมีประสบการณ์การทำงานกับผู้มาปรึกษาหลากหลายวัฒนธรรม พบว่า มาตรฐานสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทั้งฉบับสามารถจำแนกคนทั้ง 2 คือ กลุ่มที่ 1 เป็นนิสิตปริญญาตรีสาขาจิตวิทยา ผ่านการเรียนรายวิชาจิตวิทยาที่ไม่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการปรึกษา และไม่เคยมีประสบการณ์การทำงานหรือเข้าร่วมการปรึกษาเชิงจิตวิทยามาก่อน และกลุ่มที่ 2 เป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาที่ปฏิบัติงานจริงกับผู้มาปรึกษา พบว่า มาตรฐานสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทั้งฉบับสามารถจำแนกคนทั้ง 2 กลุ่มได้ สอดคล้องกับการศึกษาต้นแบบของ Bernhard และคณะ (2015) ที่พัฒนาและตรวจสอบเครื่องมือประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมของผู้เชี่ยวชาญเรื่องการดูแลสุขภาพ (Cross-Cultural Competence of Healthcare Professionals: CCCHP) ในประเทศเยอรมัน ที่มีขั้นตอนในการตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานขั้นตอนหนึ่งด้วยการใช้เทคนิคการรู้ชุดเพื่อใช้ทดสอบทดสอบความสามารถของเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นในการแบ่งแยกกลุ่มที่มีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมแตกต่างกันได้ โดยทดสอบระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลสุขภาพที่มีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในระดับที่แตกต่างกันตามทฤษฎี นอกจากนี้ผลการตรวจสอบด้วยเทคนิครู้ชุดของการศึกษาคั้งนี้ที่มาตรฐานสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาสามารถจำแนกบุคคล 2 กลุ่มที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์การทำงานบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่แตกต่างกันได้ เป็นไปตามผลการศึกษาของ Pope-Davis และ Nielson (1996) ที่ศึกษาวิจัยที่ใช้ใช้แบบวัด The Multicultural Counseling Inventory (แบบวัด MCI, Sodowsky, 1996) วัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา กับกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันจำนวน 6 เรื่อง ซึ่งผลการศึกษาทั้งหมดนั้นสอดคล้องกันกล่าวคือ ระหว่างนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษาหรือนักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานบริการการปรึกษากับผู้มาปรึกษาแม้ไม่ใช่ผู้ที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมก็ตามจะมีคะแนนสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาจากแบบวัด MCI สูงกว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษาหรือนักจิตวิทยาการปรึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์หรือมีประสบการณ์น้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญ เช่นเดียวกับการศึกษาคั้งนี้ที่มาตรฐานสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่พัฒนาขึ้นก็สามารถพบความแตกต่างของคะแนนสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาระหว่างนักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานกับนิสิตปริญญาตรีสาขา

จิตวิทยาที่ไม่เคยมีประสบการณ์การทำงานบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้เช่นเดียวกัน ดังนั้นจึงสามารถอธิบายได้ว่ามาตรวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่พัฒนาขึ้นนี้มีความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานเนื่องจากสามารถจำแนกบุคคลกลุ่มที่มีระดับสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่แตกต่างออกจากกันได้

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณามาตรวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในรายด้านพบว่ามีเพียง 6 ใน 10 ด้านที่มีความแตกต่างกันของทั้ง 2 กลุ่ม ได้แก่ มิติที่ 4 การผสมผสานของความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว มิติด้านทักษะทางวัฒนธรรม เช่น ความเข้าใจในทักษะทางวัฒนธรรม การตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรมการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องทักษะทางวัฒนธรรม มิติด้านความรู้ เช่นความเข้าใจในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา และมิติด้านความเชื่อและค่านิยม เช่น ความเข้าใจในพื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และอคติทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา ส่วนด้านที่ไม่พบความแตกต่างในทั้งสองกลุ่ม มี 4 ใน 10 ด้าน คือ มิติด้านความรู้ เช่น การตระหนักในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้ทางวัฒนธรรม การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้ทางวัฒนธรรม เช่น การตระหนักในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม และ การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องพื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม

ข้อค้นพบจากผลวิจัยดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่าในนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีทั้งคุณวุฒิและมีประสบการณ์ในการทำงานการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีสมรรถนะทางพฤติกรรมในองค์ประกอบด้านความเข้าใจในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา อันเป็นความสามารถเข้าใจพื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษาจากกลุ่มวัฒนธรรมต่างที่ได้ทำงานด้วย ถึงแนวทางปฏิบัติที่ผู้มาปรึกษายึดถือ และประเด็นปัญหาของผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมนั้นได้รับทั้งจากผู้อื่นในสังคมและสาเหตุของการรู้สึกไม่เคารพตนเองที่มีอยู่ซึ่งมีผลโดยตรงต่อจิตใจเป็นประเด็นปัญหาเฉพาะของผู้มาปรึกษาจากกลุ่มวัฒนธรรมหนึ่ง โดยความเข้าใจเหล่านี้ล้วนเป็นผลมาจากการสั่งสมเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงในการทำงานร่วมกับผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมที่หลากหลายตลอดระยะเวลาของการทำงาน ดังที่ Anuar และ Jaladin (2016) ที่กล่าวว่านักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีอาชีพที่มีประสบการณ์คลุกคลีกับการบริการการปรึกษากับผู้มาปรึกษาที่มีวัฒนธรรมที่

หลากหลายนั้นมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่เกิการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เป็นวิธีการเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีศักยภาพในพหุวัฒนธรรม และองค์ประกอบทั้ง 3 ได้แก่ การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องทักษะทางวัฒนธรรม การตระหนักในทักษะทางวัฒนธรรม และความเข้าใจในทักษะทางพหุวัฒนธรรม ในมิติทักษะทางวัฒนธรรมของผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีประสบการณ์ก็มากกว่านักศึกษาจิตวิทยาที่ไม่มีประสบการณ์ในการทำงานเช่นทุกองค์ประกอบเดียวกัน ซึ่งสามารถอภิปรายได้เช่นเดียวกันว่าประสบการณ์ในการทำงานก็เป็นเหตุผลสำคัญให้นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีประสบการณ์มีคะแนนมิติด้านทักษะทางวัฒนธรรมสูง

นอกจากนี้ข้อค้นพบข้างต้นยังสนับสนุนการศึกษาที่ผ่านมาโดย Ponterotto และคณะ (1996) ที่ว่านักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาผู้มีความเชี่ยวชาญในระดับมีอาชีพมีคะแนนในองค์ประกอบด้านความรู้และทักษะสูงกว่านักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเมื่อใหม่จากการประเมินด้วยแบบสอบถามทางพหุวัฒนธรรม เนื่องจากประสบการณ์ในการทำงานที่มีมากกว่าจึงทำให้มีความเข้าใจในข้อมูลและข้อเท็จจริงที่มีอยู่ในแต่ละวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษามากขึ้นจากการพบเจอโดยตรงและสามารถปรับวิธีการ เทคนิค และกลยุทธ์ ทักษะในการทำงานให้เหมาะสมกับบริบทพหุวัฒนธรรมได้ ตรงกับ D. W. Sue และคณะ (1982) ที่กล่าวถึงประสบการณ์การทำงานกับผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมที่หลากหลายเช่นเดียวกันว่าเป็นหนทางที่นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมพึงเก็บเกี่ยวและเรียนรู้ด้วยตนเองนอกเหนือจากการเรียนในหลักสูตร โดย Geelhoed, Abe, และ Talbot (2003) อธิบายว่าการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมต่าง ๆ มีผลทำให้นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาผู้จักยอมรับและเปิดกว้างต่อการเรียนรู้และทำความเข้าใจประเด็นที่ตนไม่คุ้นเคยมาก่อนเกี่ยวกับวัฒนธรรมนั้นอย่างไม่เป็นปฏิบัติหรือต่อต้าน โดยเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา เป็นการพัฒนาสมรรถนะของตนให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไปทั้งในชีวิตของการทำงานและชีวิตส่วนบุคคล ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผลการศึกษานี้ นักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์มี

คะแนนองค์ประกอบด้าน การผสมผสานของความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว สูงกว่านักศึกษาจิตวิทยาด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Jennings และคณะ (2012) ที่พบว่านักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มืออาชีพมีความกระตือรือร้นที่มีส่วนร่วมในการทำงานกับผู้มาปรึกษาจากต่างวัฒนธรรม เพื่อเรียนรู้จากผู้อื่นและเป็นโอกาสเข้าไปคลุกคลีด้วยตนเองทั้งในแง่ของการทำงานและการมีสัมพันธภาพ เป็นประสบการณ์ทางวิชาชีพและประสบการณ์ส่วนตัว อันเป็นกระบวนการเรียนรู้ระยะยาวตลอดชีวิต ด้วยความตั้งใจสู่การเป็นผู้เชี่ยวชาญจิตวิทยาการศึกษาในพหุวัฒนธรรม สอดคล้องกับ ระดับการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมใน Cube Model ของ Kern, Berry, Frantsve, และ Linton (2009) ที่ระบุว่าขั้นสุดท้ายในการเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมคือการพัฒนามุมมองของตนเอง เป็นการเติบโตทางวิชาชีพและวิถีชีวิตผ่านประสบการณ์ ความรับผิดชอบ ความแน่วแน่ของตนเองในการที่จะเรียนรู้ไปตลอดชีวิต

ด้านความเที่ยงของมาตรวัด เมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงของมาตรวัดด้วยการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (internal consistency) พบว่ามาตรวัดนี้ทั้งฉบับมีความเที่ยง อยู่ในเกณฑ์ดีมาก (ค่าความเที่ยงเท่ากับ .96) ทั้งนี้อภิปรายได้ดังนี้ มาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มีขั้นตอนของการพัฒนาข้อกระทงรายชื่อ โดยผู้วิจัยสร้างข้อกระทงจากข้อมูลเอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีอยู่ รวมทั้งข้อมูลจากการศึกษาระยะที่ 1 ตามประเด็นหลักและประเด็นย่อยที่ได้ทั้งหมดจากข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยพิจารณาสร้างข้อกระทงจากข้อความที่ผู้ให้ข้อมูลหลักกล่าวถึงในแต่ละประเด็นทั้งหมด จึงมีความหมายครอบคลุม 10 ด้านครอบคลุมสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในภาพรวม จากนั้นมีการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาทั้งจากการปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อดูความเหมาะสมของข้อกระทงและรับข้อเสนอแนะ พิจารณาตัดข้อกระทงที่มีความหมายซ้ำซ้อน ความหมายคลาดเคลื่อนหรือไม่ชัดเจน และไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการออกในเบื้องต้น จากนั้นจัดทำการทดสอบความเข้าใจในด้านความเหมาะสมของการใช้ภาษาในการสื่อความหมายของข้อกระทง และพิจารณาความซ้ำซ้อนอีกครั้ง ร่วมกับนิสิตปริญญาเอกสาขาจิตวิทยาการศึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ผ่านประสบการณ์การฝึกปฏิบัติการด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยามาแล้วอย่างน้อย 1,500 ชั่วโมง จำนวน 4 คน เพื่อปรับตามข้อ

คำถามที่มีความหมายกำกวม หรือเป็นข้อคำถามที่เนื้อความยาวเกินไปออก และนำข้อกระทงที่ได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาการปรึกษาจำนวน 6 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผล 1 ท่าน รวมจำนวน 7 ท่าน พิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหาและความเป็นตัวแทนของเนื้อหาที่ต้องการวัด ร่วมกับการพิจารณาความตรงของเนื้อหารายข้อ (item content validity) ตามเนื้อหาที่ระบุไว้ในนิยามเชิงปฏิบัติการ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง จากนั้นนำมาตรวจที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตศึกษาศึกษาที่กำลังศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชาการศึกษา วิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2560 (1) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง (2) หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต/ดุขฎิบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง (3) หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต/ดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง (4) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต/ดุขฎิบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง และ (5) ผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ต้องการศึกษาจำนวน 85 คน เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของมาตรวัด โดยการคำนวณประสิทธิสัมพันธระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อคำถามในมาตรวัด (corrected item-total correlation: CITC) และคัดเลือกข้อกระทงที่มีค่าความเที่ยงสูงเกิน .213 ขึ้นไป (ค่า Critical r .05 สองหาง $N = 85$) เพื่อพัฒนาเป็นมาตรวัดฉบับสมบูรณ์ต่อไป (พัสนมภ์ คัมทวีพร, 2551) ดังนั้นมาตรวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยานี้ จึงประกอบไปด้วยข้อกระทงที่ผ่านการคัดเลือกมาอย่างเป็นระบบและสามารถสะท้อนถึงสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้ทุกข้อ

อีกทั้งการแปลผลมาตรวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในภาพรวมโดยนำคะแนนทุกข้อมารวมกันทำให้จำนวนข้อคำถามในมาตรวัดมีจำนวนมากพอที่ส่งผลต่อระดับความเที่ยง ประกอบกับลักษณะของผู้ตอบ ตรงตามกลุ่มประชากรที่ต้องการวัดโดยเฉพาะสอดคล้องกับ ประสพชัย พสุนนท์ (2557) ระบุว่า ลักษณะกลุ่มที่ใช้ทดสอบเป็นกลุ่มเฉพาะจะมีค่าความเชื่อมั่นที่สูง แต่หากเป็นกลุ่มที่มีความแตกต่างกันมาก จะทำให้ค่าความเชื่อมั่นต่ำได้ ดังนั้นค่าความเชื่อมั่นของมาตรวัดจึงขึ้นอยู่กับการนำไปทดสอบกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ และจำนวนของข้อคำถามของมาตรวัดนี้มีจำนวน 47 ข้อ จากทั้งหมด 10 องค์กรประกอบ และข้อกระทงแต่ละ

องค์ประกอบมีจำนวนตั้งแต่ 3-5 ข้อ ถือเป็นจำนวนที่เหมาะสม ไม่มากหรือน้อยเกินไป จึงทำให้ค่าความเที่ยงของมาตรวัดทั้งฉบับมีค่าสูงด้วย เนื่องจากค่าความเชื่อมั่นมีความสัมพันธ์กับจำนวนข้อคำถามในมาตรวัด เมื่อข้อคำถามมีจำนวนมากก็ทำให้ค่าความเชื่อมั่นมากกว่ามาตรวัดที่มีข้อคำถามจำนวนน้อย แต่ถ้าหากข้อคำถามมีจำนวนมากจนเกินไป ก็จะทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนสุ่มที่เกิดจากการไม่ตั้งใจตอบได้ อีกทั้งมีระยะเวลาในการตอบคำถามในมาตรวัดนี้ 15-20 นาที ซึ่งถือว่าระยะเวลาที่มีความเหมาะสมต่อการตอบคำถามมาตรวัด ไม่ทำให้เกิดการเร่งรีบในการตอบของผู้ตอบ ซึ่งระยะเวลาที่เพียงพอนี้ส่งผลทำให้ขนาดของสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นมากขึ้นด้วย ฉะนั้นปัจจัยดังกล่าวนี้ทั้งหมด จึงมีผลต่อค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงมาตรวัดนี้มีค่าสูง (ประสพชัย พสุนนท์, 2557) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงของเครื่องมือประเมินนี้มีรายด้าน พบว่ามีด้านที่ 1 คือ การตระหนักในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม ซึ่งมีค่าความเที่ยง = .67 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเป็นด้านที่มีข้อกระทงน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ในมาตรวัด (มีจำนวน 3 ข้อ) นั่นเอง

ข้อจำกัดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาครั้งนี้ นับว่าเป็นการศึกษาระยะเริ่มต้นในบริบทสังคมไทย ซึ่งแม้ว่าผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า มาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทย สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และสามารถนำไปใช้ในการศึกษาวิจัยต่อไปได้ อย่างไรก็ตามการนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ควรได้มีการพิจารณาประเด็นที่เป็นข้อจำกัดในการวิจัยดังต่อไปนี้

ประเด็นแรก ในการพัฒนากรอบแนวคิดและข้อกระทงของมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทสังคมไทย จำนวน 10 องค์ประกอบครั้งนี้ ผู้วิจัยสังเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบจำลองสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ที่พัฒนาโดย D. W. Sue และคณะ (1992) ที่มี 3 มิติ 9 องค์ประกอบ ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพผู้ให้ข้อมูล จำนวน 7 คน ที่เป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาไทยผู้มีประสบการณ์ในการทำงานการปรึกษาเชิงจิตวิทยากับผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ในระยะเวลา 5 ถึง 25 ปี (อายุทำงานเฉลี่ย 12.00 + 6.90 ปี) โดยทำงานกับผู้มาปรึกษาที่มีความ

หลากหลายทางพหุวัฒนธรรม เช่น กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBT) กลุ่มพระสงฆ์ กลุ่มผู้ที่บกพร่องทางร่างกายทั้งทางหู ทางตา และทางร่างกายอื่น ๆ กลุ่มมุสลิมผู้ที่มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ภาคใต้ของประเทศไทย กลุ่มนิสิตนักศึกษา และกลุ่มชาวต่างชาติ เป็นต้น โดยการใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์ ส่วนในการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของมาตรวัดทั้งฉบับ เนื่องจากจำนวนนักจิตวิทยาการปรึกษาในประเทศไทยในปัจจุบันยังมีจำนวนไม่มากนัก ผู้วิจัยได้เก็บตัวอย่างกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 316 คน โดยกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว เป็นกลุ่มตัวอย่างเดียวกับงานวิจัยก่อนหน้านี้ เช่น การศึกษาของ Pope-Davis และ Nielson (1996) ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณเป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก (ด้านจิตวิทยาการปรึกษาและจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและแนะแนว) ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก แล้วปฏิบัติงานด้านการปรึกษาในวิชาชีพอื่น (เช่น นักจิตวิทยาการปรึกษาที่ทำหน้าที่ฝ่ายฝึกอบรมของหน่วยงานต่างๆ พยาบาลด้านสุขภาพจิตและจิตเวช อาจารย์จิตวิทยาที่ทำหน้าที่แนะแนวประจำโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย เป็นต้น) และผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (เช่น ผู้ให้บริการทางสุขภาพจิต พยาบาลจิตเวช ครูแนะแนว เป็นต้น) ซึ่งการสรุปผลการศึกษาเพื่ออ้างอิงไปอธิบายนักจิตวิทยาการปรึกษาทั้งหมด อาจฟังกระทำด้วยความระมัดระวัง เนื่องจาก กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 316 คน ไม่ได้เป็นตัวแทนของนักจิตวิทยาการปรึกษาทั้งหมด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้มีการศึกษาซ้ำในเฉพาะกลุ่มนักจิตวิทยาการปรึกษา ในครั้งต่อไป เพื่อเป็นการตรวจสอบผลการวิจัยซ้ำและเพื่อเพิ่มความมั่นใจในการนำผลการวิจัยไปใช้ต่อไป

ประเด็นที่สอง เนื่องจากข้อจำกัดด้านจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ (ดังที่กล่าวไปข้างต้น) ส่งผลให้ผลการตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) ไม่ได้มีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจมาก่อน แม้ว่านักวิชาการหลายท่าน อาทิ เสรี ชัดแฉ่ม (2547), สังคม ศุภรัตน์กุล (2557), Hershberger (2003), และ Chatfield และ Collins (1980) ต่างก็กล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่าในปัจจุบันนี้ไม่สนับสนุนให้มีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในการตรวจสอบโครงสร้างองค์ประกอบของเครื่องมือวัดทางจิตวิทยา เพราะมีจุดอ่อนในการวิเคราะห์มากกว่าและมีข้อตกลงเบื้องต้นที่เข้มงวดและไม่ตรงตามความเป็นจริง อีกทั้งเนื่องจากมีวิธีการวิเคราะห์ที่หลากหลาย ผลการวิเคราะห์ที่แปลความหมายได้

ยากและไม่สอดคล้องกันเท่าที่ควร จึงควรใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันที่มีวัตถุประสงค์ การวัดที่ไม่แตกต่างกันก็ตาม แต่ทว่ายังคงมีข้อสังเกตว่าเมื่อประเด็นที่ต้องการนำเสนอ นั้นเป็นองค์ ความรู้ใหม่หรือทฤษฎีใหม่ในสังคมไทยที่ไม่มีปรากฏมาก่อน สถิติวิเคราะห์ที่นำมาใช้เป็นลำดับคือการ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2545) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินงานตามแนวทางตามที่ นงลักษณ์ วิรัชชัย (2545) เสนอว่ามีการศึกษาทบทวน วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเท่าที่มีอยู่เพื่อกำหนดองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยของแต่ละ องค์ประกอบหลัก และตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบแล้ว ศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญคือนักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานกับผู้มาปรึกษาจาก หลากหลายวัฒนธรรม ในประเด็นที่ต้องการวิจัยนั้นเพื่อนำข้อมูลมาสังเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจาก การศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กำหนดเป็นโมเดลการวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมในการ ปรึกษาเชิงจิตวิทยาเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิง ยืนยันในลำดับต่อไป โดยมีได้วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจก่อนเป็นลำดับแรกตามข้อสังเกต ดังกล่าว โดยที่การวิเคราะห์องค์ประกอบในการวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมีจำนวน 316 คน แม้ว่า Arrindell และคณะ (1986) และ Guilford (1954) จะระบุว่าเป็นจำนวนที่เพียงพอต่อการ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของมาตราวัดแล้วก็ตาม (อย่างน้อยที่สุด จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 20 คน ต่อ 1 องค์ประกอบ หรือขนาดกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 200 คนขึ้นไป ก็เพียงพอต่อการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยัน) หรือดังที่ Comrey และ Lee (1992) แนะนำว่าขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ เหมาะสมคือ 200 คน อยู่ในระดับที่พอรับได้ ในขณะที่ 300 คน อยู่ในระดับที่ดี และ 500 คนขึ้นไป ถือว่าดีมาก อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมีจำนวนไม่เพียงพอในการแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มสำหรับ การวิเคราะห์องค์ประกอบขององค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) และวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยัน ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีการวิเคราะห์เฉพาะการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยันเท่านั้น ซึ่งในการวิจัยครั้งต่อไปหากมีการเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มากพอ ใน การตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานตามกรอบมโนทัศน์ที่ได้จากการศึกษาที่ 1 ควรมีการ ตรวจสอบด้วยทั้งการวิเคราะห์องค์ประกอบ ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยันต่อไป

ประเด็นที่สาม การตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ (criterion-related validity) ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้ตัวแปรที่เป็นเกณฑ์คือ สัมพันธภาพและความร่วมมือในการปรึกษาที่วัดด้วยมาตรวัดสัมพันธภาพและความร่วมมือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (Working Alliance Inventory-Short Revision; WAI-Short Form) เป็นตัวแปรเดียวในการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์กับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (multicultural counseling competence) ที่วัดด้วยมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ทั้งที่สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยานั้นมีรายงานว่ามีความสัมพันธ์กับปัจจัยในกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและผลลัพธ์การปรึกษาเชิงจิตวิทยาอื่นๆ อีกด้วย อาทิเช่น การเข้าถึงใจและความสอดคล้องจริงแท้ของนักจิตวิทยาการปรึกษา (empathy & genuineness) การสนับสนุนในกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (supportiveness) การมีความหวังในการเปลี่ยนแปลง (hope/ expectancy) ความพึงพอใจในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (counseling satisfaction) สถานะยุติการรับบริการ (termination status) และการรับรู้การเปลี่ยนแปลง (perceived change) เป็นต้น (Bathje, 2010) เนื่องจากผู้วิจัยยึดกรอบการศึกษา เรื่อง Client Outcome: An Exploratory Investigation of Multicultural Competence and the Working Alliance (Gonzalez, 2015) และ Multicultural Competence and the Working Alliance as Predictors of Client Outcomes (Gonzalez et al., 2018) ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ระดับสัมพันธภาพและความร่วมมือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของผู้มารับบริการ และผลลัพธ์ของการบริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งจากการศึกษานี้รายงานถึงความสัมพันธ์ทางบวกระหว่าง สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และสัมพันธภาพและความร่วมมือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา จากทั้งมุมมองของนักจิตวิทยาการปรึกษา ผู้ฝึกหัดและผู้มารับบริการ และผลจากงานวิจัยดังกล่าวเน้นให้เห็นความสำคัญของการรับรู้สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ควบคู่ไปกับกับการสร้างสัมพันธภาพและความร่วมมือในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาระหว่างนักจิตวิทยาการปรึกษากับผู้รับบริการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาให้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงตัดสินใจเลือกตัวแปรสัมพันธภาพและความร่วมมือในการปรึกษามาใช้ในการตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ของมาตรวัดเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

เนื่องด้วยการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา นับได้ว่าเป็นความสามารถของนักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยาในการจัดการและปฏิบัติงานได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับผู้มาปรึกษาแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมอย่างมีระบบ เป็นการสร้างความมั่นใจแก่ผู้มาปรึกษาในเรื่องของค่านิยมทางวัฒนธรรมและการปราศจากอคติในเรื่องของวัฒนธรรมที่แตกต่างกับผู้มาปรึกษา ประกอบกับปัจจุบันแนวคิดการยอมรับความแตกต่างและการอยู่ร่วมกันอย่างเท่าเทียมนับวันจะมีการนำมาใช้ในวิชาชีพต่าง ๆ มากขึ้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้นำข้อค้นพบจากการวิจัยนี้ มาจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1.1) ข้อเสนอแนะสำหรับนักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยา โดยเฉพาะผู้ที่ทำงานในบริบทที่มีผู้มาปรึกษาจากหลากหลายวัฒนธรรม อาจารย์ด้านจิตวิทยาการศึกษา และหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาด้านจิตวิทยาการศึกษา สามารถนำความรู้ในเรื่องกรอบมโนทัศน์สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา 10 ด้านที่พบจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดหัวข้อการเรียนรู้ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หรือ การเรียนการสอนการฝึกปฏิบัติต่าง ๆ สำหรับ นิสิต นักศึกษาด้านจิตวิทยาการศึกษาที่กำลังอยู่ในช่วงการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาให้เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยา ที่สามารถบริการการศึกษาแก่ผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในสังคมไทยได้ เนื่องจากเป็นข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์จากนักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยา ที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการบริการการศึกษาเชิงจิตวิทยากับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มวัฒนธรรมที่หลากหลายโดยตรง

1.2) ข้อเสนอแนะสำหรับนักจิตวิทยาการศึกษาและผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยา ที่ทำหน้าที่อาจารย์ผู้นิเทศ หรือผู้สอน และผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยาที่จัดการฝึกอบรมในด้านนี้แก่นักจิตวิทยาการศึกษา

และผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในระยะฝึกหัด สามารถใช้เครื่องมือนี้ในการประเมินสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา เนื่องจากมาตรวัดที่พัฒนาขึ้นมีคุณลักษณะทางจิตมิติที่พึงประสงค์ทั้งในด้านความตรง และความเที่ยง โดยการใช้เครื่องมือนี้สามารถนำไปใช้ในลักษณะของเครื่องมือการสำรวจ คัดกรองและประเมินผล ตลอดจนการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นิสิต นักศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษาและนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ปฏิบัติงาน เป็นการประเมินตัวเองถึงความสามารถในการทำงานกับผู้มาปรึกษาในบริบทพฤติกรรมเพื่อทราบถึงระดับสมรรถนะทางพฤติกรรมในปัจจุบันของตน และเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาเพิ่มเติมสมรรถนะที่ยังบกพร่องอยู่ได้ ให้เข้าสู่ความเป็นมืออาชีพในวิชาชีพนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา อีกทั้งอาจารย์นิเทศหรืออาจารย์ผู้สอนยังสามารถประยุกต์ใช้กับการนิเทศแก่นิสิต นักศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษาในความรู้แลของตนเอง ในลักษณะของการใช้เป็นเครื่องมือประเมินเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับในการเรียนและการฝึกภาคปฏิบัติ ควบคู่ไปกับการประเมินตนเองของนิสิตนักศึกษา ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างเป้าหมายในการฝึกฝนที่เหมาะสมในหลักสูตรแล้ว แต่ยังเป็นวิธีการที่ดีในการเตรียมความพร้อมต่อการทำงานของนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในอนาคตอีกด้วย

1.3) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการเรียนการสอน สำหรับผู้พัฒนาหลักสูตรการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในประเทศไทย ผลการศึกษาที่พบว่า ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ไม่มีผู้ใดกล่าวถึงการมีประสบการณ์จากการเรียนจากหลักสูตรในมหาวิทยาลัยเลย มีเพียงการเพิ่มเติมด้วยตนเองจากความสนใจส่วนบุคคล และจากข้อมูลเชิงปริมาณจากผู้ตอบแบบสอบถาม มีผู้ที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องทางพฤติกรรมเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดของการเรียนและฝึกปฏิบัติโดยตรงจากหลักสูตร ควรจัดทำหลักสูตรวิชาเรื่องการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในบริบทพฤติกรรมสำหรับหลักสูตรจิตวิทยาการปรึกษาหรือกิจกรรมในหลักสูตรในระดับอุดมศึกษารวมทั้งการฝึกปฏิบัติงานในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม และมีโปรแกรมการนิเทศถึงประเด็นการทำงานในพฤติกรรมโดยเฉพาะ เพื่อเตรียมความพร้อมด้านทัศนคติ และความเชื่อให้มีความเข้าใจผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมหลากหลาย และเสริมสร้างทั้งด้านความรู้ ทักษะที่จำเป็น ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาฝึกหัด ก่อนปฏิบัติงานจริงต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับประเด็นที่ควรมีการศึกษาวិจัยต่อไป

แม้ว่าการศึกษาคั้งนี้จะมีข้อสนับสนุนเบื้องต้นทั้งด้านความตรงและความเที่ยงของมาตรวัดที่พัฒนาขึ้นก็ตาม แต่ยังคงมีข้อจำกัดในการศึกษาคั้งนี้และข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยต่อไปอยู่หลายประการ ดังต่อไปนี้

2.1) ข้อเสนอแนะในการศึกษาคั้งต่อไป จากผลการศึกษาเชิงคุณภาพในการวิจัยคั้งนี้เน้นประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการมีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีประสบการณ์ทำงาน ตั้งแต่ 5 ปี จนถึงมากกว่า 25 ปี และพบว่าประสบการณ์ทำงานที่มากขึ้นมีผลต่อกระบวนการพัฒนาตนเองทั้งในการทำงานและชีวิตส่วนตัวของนักจิตวิทยาการปรึกษาด้วย จึงเป็นที่น่าสนใจสำหรับการวิจัยในอนาคตว่านักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีช่วงประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันเช่น ประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี 5-10 ปี 10-15 ปี และ 15 ปีขึ้นไป เป็นต้น มีกระบวนการพัฒนาตนเองและการพัฒนาในเชิงวิชาชีพแตกต่างหรือเหมือนกันอย่างไร ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะว่าควรศึกษาประเด็นดังกล่าวด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพต่อไป เพื่อศึกษาวานักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีระยะเวลาประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน มีสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็น 10 องค์ประกอบเช่นเดียวกันหรือแตกต่างกับการศึกษาคั้งนี้หรือไม่อย่างไร

2.2) ด้วยข้อจำกัดด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักจิตวิทยาการปรึกษาที่ปฏิบัติงานที่ต้อการศึกษาไม่เพียงพอต่อการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จึงส่งผลให้การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมีจำนวนไม่มากนัก ($N = 316$) อีกทั้งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการเลือกอย่างเฉพาะเจาะจง ดังนั้นในการวิจัยคั้งนี้ผู้วิจัยจึงไม่สามารถวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจก่อนทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันได้ครบตามขั้นตอนของการตรวจสอบโมเดลการวัดสมรรถนะทางวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามข้อสังเกตของ นางลักษณ วิรัชชัย (2545) ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะต่อการศึกษาวิจัยในอนาคตคว่าให้มีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากขึ้น รวมทั้งควรมีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น (probability sampling) อาทิเช่น การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (systematic sampling) เป็นต้น

เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมเป็นตัวแทนประชากรที่มากเพียงพอต่อการนำมาตรวจสอบความตรงภาวะสันนิษฐานด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในเบื้องต้น และตามด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งและสองทั้งหมดอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งควรเป็นกลุ่มตัวอย่างที่แยกออกจากกัน เพื่อเป็นการตรวจสอบโมเดลการวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาที่ถูกต้องและครบถ้วนตามระเบียบวิธีวิจัย

2.3) เมื่อพิจารณาข้อจำกัดด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณดังกล่าว ผู้วิจัยจึงรวมนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ด้านจิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและแนะแนว) ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาแล้วปฏิบัติงานด้านการศึกษาในวิชาชีพอื่น (เช่น นักจิตวิทยาการศึกษาที่ทำหน้าที่ฝ่ายฝึกอบรมของหน่วยงานต่างๆ พยาบาลด้านสุขภาพจิตและจิตเวช อาจารย์จิตวิทยาที่ทำหน้าที่แนะแนวประจำโรงเรียน เป็นต้น) และผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (เช่น ผู้ให้บริการทางสุขภาพจิต พยาบาลจิตเวช ครูแนะแนว เป็นต้น) รวมเข้ามาในกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนการพัฒนามาตรและตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัด ดังนั้นการนำมาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยานี้ไปใช้ประเมินกับนักจิตวิทยาการศึกษา ผู้วิจัยเสนอแนะว่าควรมีการทำทดสอบซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจสอบว่ามาตรวัดสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยานี้มีความเหมาะสมเพื่อนำไปใช้ประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาสำหรับนักจิตวิทยาการศึกษาได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.4) ผลการวิจัยจากการตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์สัมพันธในการศึกษาครั้งนี้ที่ผู้วิจัยเลือกใช้ตัวแปรสัมพันธภาพและความร่วมมือในการศึกษาที่วัดด้วยมาตรวัดสัมพันธภาพและความร่วมมือในการศึกษาเชิงจิตวิทยา (Working Alliance Inventory-Short Revision; WAI-Short Form) เป็นตัวแปรเดียวในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยาที่วัดด้วยมาตรวัดสมรรถนะทางการศึกษาเชิงจิตวิทยาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยที่สมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยานั้นมีรายงานว่ามีความสัมพันธ์กับปัจจัยในกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและผลลัพธ์การปรึกษาเชิงจิตวิทยาอื่นๆ อีกด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะต่อการวิจัยในอนาคตว่า ควรนำเครื่องมือประเมินต่างๆ ที่สามารถประเมินตัวแปรที่บ่งชี้ถึงกระบวนการและผลลัพธ์จากการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีประสิทธิภาพ ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสมรรถนะทางพหุ

วัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา มาใช้ในการตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ของมาตรวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาฉบับนี้อีกครั้งหนึ่ง เช่น The Barrett-Lennard Relationship Inventory: BLRI-40 (Barrett-Lennard, 1986) ซึ่งเป็นเครื่องมือประเมินการเข้าใจใจ การยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไขและความสอดคล้องจริงแท้ของนักจิตวิทยาการปรึกษา (empathy understanding, unconditional positive regard & genuineness) หรือ Social Provisions Scale: SPS (Cutrona & Russell, 1987) ซึ่งเป็นมาตรวัดการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลใกล้ชิด ซึ่งนำมาใช้สะท้อนถึงการสนับสนุนในกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษา (supportiveness) หรือ Client Satisfaction Questionnaire- Short: CSQ-S (Larsen, Attkisson, Hargreaves, & Nguyen, 1979) เป็นแบบสอบถามเรื่องความพึงพอใจในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (counseling satisfaction) ของผู้รับบริการ ซึ่งสามารถบ่งชี้ถึงผลลัพธ์ของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาได้ เป็นต้น

2.5) ข้อเสนอแนะสำหรับนักวิจัย นักการศึกษา และนักพัฒนาวิชาชีพในการนำกรอบโมโนทัศน์สมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และมาตรวัดที่พัฒนาขึ้นนำมาประยุกต์เป็นการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) เช่นการประเมินสมรรถนะของนิสิต นักศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษาที่ลงเรียนวิชาการฝึกปฏิบัติงานด้านวิชาชีพตลอดระยะเวลาตั้งแต่ต้นเทอมจนถึงสิ้นสุดเทอมเพื่อศึกษาพัฒนาการด้านสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา หรือสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมด้านพฤติกรรม (intervention) จากกรอบโมโนทัศน์สมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและทำการทดลองควบคู่ไปกับกลุ่มควบคุม และประเมินสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยากับนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ทั้งก่อนและหลังการเข้ารับการฝึกอบรมทางพฤติกรรม

2.6) ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยอีกประการหนึ่งคือ การจัดทำเกณฑ์มาตรฐานและคู่มือการใช้มาตรวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งสามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบผลคะแนนที่ได้จากการทดสอบ เพื่อนำมาใช้ในการสำรวจ คัดกรอง และประเมินผลในระดับประเทศต่อไป อีกทั้งอาจมีการพัฒนามาตรวัดฉบับสั้นเพื่อป้องกันการเหนื่อยล้าและประหยัดเวลาสำหรับผู้ตอบมากยิ่งขึ้น โดยเลือกตัดข้อกระทงในแต่ละองค์ประกอบที่มีค่าอำนาจ

จำแนก และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อคำถามใน
มาตรวัดที่ต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ประกอบกับพิจารณาความครอบคลุมเนื้อหาของทั้ง 10 องค์กรประกอบไว้ให้
เหลือข้อกระทงที่ใกล้เคียงกัน และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือซ้ำทั้งด้านความเที่ยงและความตรง
ก่อนนำไปใช้

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรุงเทพธุรกิจ. (2554, 1 ธันวาคม). จุดประกาย: พหุวัฒนธรรมกับความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย. *กรุงเทพธุรกิจ*, น. 8.

ชีรา ทองกระจาย. (ม.ป.ป.). *หน่วยที่ 8 ความเท่าเทียมกันทางเพศสภาพ* (เอกสารการสอนประจำชุดวิชา 82427 การพัฒนามนุษย์ในบริบทโลก). คัดมาจาก <http://www.stou.ac.th/Schoolnew/polsci/UploadedFile/82427-8.pdf>

เทอดศักดิ์ ร่มจำปา. (2545). *วาทกรรมเกี่ยวกับ "เกย์" ในสังคมไทย พ.ศ. 2508-2542*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธนพล เลี้ยงสุขสันต์. (2561). *โมเดลสมการโครงสร้างของความร่วมมือเชิงการปรึกษา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์บัณฑิต ไม่ได้รับการตีพิมพ์). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *การวิเคราะห์ทอภิมาน*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2545). บทปริทัศน์บทความเรื่อง ลักษณะการวิจัยทางจิตพฤติกรรมศาสตร์ที่สามารถชี้้นำการพัฒนาบุคคลอย่างครบวงจร. *วารสารวิธีวิทยาการวิจัย*, 15(2), 160-165.

นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล, วิชุดา กิจธรรณ, ธาตุศุภร์ จันประเสริฐ, และ นริศรา พิงโพธิ์สภ. (2557). *การพัฒนาารูปแบบการส่งเสริมพฤติกรรมตามค่านิยมและวัฒนธรรมไทยอย่างยั่งยืนด้วยการสังเคราะห์งานวิจัย* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นิศา ชูโต. (2551). *การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)*. กรุงเทพฯ: พรินต์โพร.

บัญญัติ ยงย่วน, ปณิตดา ธนเศรษฐกร, และ วสุนันท์ ชุ่มเชื้อ. (2553). *การพัฒนาารูปแบบการจัดการศึกษาที่วัฒนธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

บุษกร สุริยสาร. (2557). *อัตลักษณ์และวิถีทางเพศในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: องค์การแรงงานระหว่างประเทศ.

ประณีต ส่งวัฒนา. (2557). การวิจัยทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม: แนวคิดและประเด็นวิจัย. *วารสารสภาการพยาบาล*, 29(4), 5-21.

- ประสพชัย พสุนนท์. (2557). ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามสำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 18, 375-396.
- พระยาอนุমানราชธน. (2515). *วัฒนธรรมเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔. (2534). *ราชกิจจานุเบกษา*, 108 ฉบับพิเศษ(205 ก), 18-29, 25 พ.ย.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖. (2556). *ราชกิจจานุเบกษา*, 130(30 ก), 6-12, 29 มีนาคม.
- พัสมณต์ คุ่มทวีพร. (2551). เครื่องมือการวิจัยทางการแพทย์ที่มีคุณภาพ. *วารสารพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสยาม*, 9(16), 30-39.
- พิมลพรรณ อิศรภักดี. (2558). ต่างวัยต่างทัศนะต่อความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย. ใน อารี จำปากลาง, ปัทมา ว่าพัฒนางศ์, และ กาญจนา ตั้งชลทิพย์ (บ.ก.), *ความหลากหลายทางประชากรและสังคมในประเทศไทย ณ ปี 2558* (น. 45-63). นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มณีนญา สุราช. (2559). *การตรวจสอบอิทธิพลของความลำเอียงจากวิธีร่วมที่มีต่อความเที่ยงตรงของโมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น โดยการประยุกต์ใช้วิธีการ SMFA & MMFA: กรณีศึกษาโมเดลคุณภาพชีวิตในการทำงาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย วัฒนผลและสถิติการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมี.
- ลดาวลัย แก้วสีนวล. (2554). *การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม :กรณีศึกษาชาวไทยพุทธและชาวไทย มุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานีและนราธิวาส). ดุษฎีนิพนธ์ สาขาการจัดการการสื่อสาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.*
- ศิริจิต สุนันต์ยะ. (2556). สถานะการณได้แย้งเรื่องพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย. *วารสารภาษาและวัฒนธรรม*, 32(1), 5-30.
- ศิริพันธุ์ ศิริพันธุ์, ดาริน โตะกานี, และ มุสลิมน์ โตะกานี. (2551). สมรรถนะทางวัฒนธรรมของนักศึกษาพยาบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้. *Princess of Naradhiwas University Journal*, 1(1), 1-11.

สมชาย รัตนทองคำ. (2545). การป้องกันและการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้พิการ. เอกสารประกอบการบรรยาย *การอบรม
พนักงานผู้ช่วยเจ้าหน้าที่อนามัย* ณ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร
จ.ขอนแก่น.

สศิริกร อุณหบัณฑิต, นงนุช บุญยัง, และ วิมลรัตน์ จงเจริญ. (2559). การจัดการบริการสุขภาพที่สอดคล้องกับวิถีอิสลามใน
คลินิกฝากครรภ์ โรงพยาบาลชุมชน 3 จังหวัด ชายแดนใต้ตามการรับรู้ของหญิงตั้งครรภ์และสามี. *วารสาร
พยาบาลสาธารณสุข*, 30(1), 13-27.

สังคม ศุภรัตน์กุล. (2557). *เอกสารประกอบการสอน วิชา ระเบียบวิธีวิจัยและสถิติขั้นสูง (Advance research
methodology and statistic)*. อุดรธานี: สำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุดรธานี. คัดมาจาก [http://portal5.udru.ac.th/ebook/pdf/
upload/173y8x2uyh3x6y391G4e.pdf](http://portal5.udru.ac.th/ebook/pdf/upload/173y8x2uyh3x6y391G4e.pdf)

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2544). *กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2555). *รู้ รัก ภาษาไทย*. คัดมาเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2560, จาก
<http://www.royin.go.th/?knowledges=วัฒนธรรม-๗-สิงหาคม-๒๕๕๕>

สุชีพ ปุญญานุภาพ. (2540). *ศาสนาเปรียบเทียบ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มหามกุฏราชวิทยาลัย.

สุวรรณ เพชรนิล. (2532). *วัฒนธรรมและศาสนา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เสรี ชัดแจ่ม. (2547). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน. *วารสารวิจัยและวัดผลทางการศึกษา*, 2(1), 15-42.

อธิปัตย์ คลี่สุนทร. (2555). *การศึกษาพหุวัฒนธรรม*. คัดมาเมื่อ 28 ตุลาคม 2558, จาก [http://
www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=30582&Key=news_research](http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=30582&Key=news_research)

อุทัย ดุลยเกษม. (2551). ความแตกต่างทางวัฒนธรรม: ผลกระทบและข้อคิดในการจัดการข้ามวัฒนธรรม. *วารสาร
เทคโนโลยีภาคใต้*, 1(1), 1-4.

ภาษาอังกฤษ

Ahmed, S., Wilson, K. B., Henriksen, R., C, Jr., & Jones, J. W. (2011). What does it mean to
be culturally-competent counselor? *Journal of Social Action in Counseling and*

Psychology, 3(1), 17-28.

Alpert, L. M. (1995). *Comparing effects of didactic versus experiential training strategies on counselor trainees' multicultural awareness and knowledge*. (Doctoral dissertation). School of Education, Barry University, Miami, FL.

American Association for Counseling and Development. (1988). Ethical standards of the American Association for Counseling and Development (3rd revision). *Journal of Counseling and Development*, 67, 4-8.

American Counseling Association. (2005). *ACA code of ethics*. Alexandria, VA: Author.

American Psychological Association (APA). (1992). Ethical principles of psychologists and code of conduct. *American Psychologist*, 47(12), 1597-1611.

Amet, S., Shah, K. M., Mahmud, Z., Salled, A. M., Din, R., & Mahud, M. I. (2013). Multicultural counseling competencies scale for Malaysain school counselors. *Asian Social Science*, 9(17), 144-152.

Anuar, A. A., & Jaladin, R. A. M. (2016). Development and evaluation of a multicultural counseling competencies (MCC) Training module for trainee counselors. *Journal of Asia Pacific Counseling*, 6(1), 41-50.

Arredondo, P., Rosen, D. C., Rice, T., Perez, P., & Tovar-Gamero, Z. G. (2005). Multicultural counseling: A ten year content analysis of the journal of counseling & development. *Journal of Counseling and Development*, 83(2), 155-161.

Arredondo, P., Toporek, R., Brown, S. P., Jones, J., Locke, D. C., Sanchez, J., & Stadler, H. (1996). Operationalization of the multicultural counseling competencies. *Journal of Multicultural Counseling and Development*, 24, 42-78.

Arrindell, W. A., Perris, C., Eisemann, M., Perris, H., Van der Ende, J., Ross, M., ... Del

- Vecchio, M. (1986). Cross-national generalizability of patterns of parental rearing behavior: Invariance of EMBU dimensional representations of healthy subjects from Australia, Denmark, Hungary, Italy, and The Netherlands. *Personality and Individual Differences, 7*, 103-112.
- Baharudin, D. F. (2012, January). Perception and understanding of counselor trainees on multicultural counseling in Malaysia. *Proceedings of Asia Pacific RIM International Counseling Conference*. Hong Kong.
- Balsam, K. F., Molina, Y., Beadnell, B., Simoni, J., & Walters, K. (2011). Measuring multiple minority stress: The LGBT People of Color Microaggressions Scale. *Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology, 17*(2), 163-174.
- Banks, J. A., & Banks, C. A. M. (Eds.). (1989). *Multicultural education: Issues and perspectives*. Boston, MA: Allyn and Bacon.
- Barrett-Lennard, G. T. (1986). The Relationship Inventory now: Issues and advances in theory, method, and use. In L. S. Greenberg & W. M. Pinsof (Eds.), *Guilford clinical psychology and psychotherapy series. The psychotherapeutic process: A research handbook* (pp. 439-476). New York, NY: Guilford Press.
- Bartol, G. M., & Richardson, L. (1998). Using literature to create cultural competence. *Journal Nursing Scholar, 30*(1), 75-79.
- Bathje, G. J. (2010). *Multicultural competence the process and outcome of counseling* (Doctoral Dissertation, The University of Georgia, Athens).
- Bernhard, G., Knibbe, R. A., Wolff, A., V., Dingoyan, D., Schulz, H., & Mösko, M. (2015). Development and psychometric evaluation of Assess Cross-Cultural Competence of Health Professionals (CCCHP). *PLoS ONE, 10*(12), 1-22.
- Bidell, M. P. (2001, August). *Extending multicultural counselor competency to lesbian/gay/bisexual clients: The development and validation of the Sexual*

Orientation Counselor Competency Scale (SOCCS). Paper presented at the annual meeting of the American Psychological Association, Washington, DC.

Bond, M. L., Kardong-Edgren, S., & Jones, M. E. (2001). Assessment of professional nursing students' knowledge and attitudes about patients of diverse cultures. *Journal of Professional Nursing, 17*(6), 305-312.

Campinha-Bacote, J. (1994). Cultural competence in psychiatric nursing: A conceptual model. *Nursing Clinics of North America, 29*(1), 1-8.

Campinha-Bacote, J. (1999). A model and instrument for addressing cultural competence in health care. *Journal of Nursing Education, 38*(5), 204-207.

Carkhuff, R. R. (1969). *Helping and human relations: Selection and training* (Vol. 1). New York, NY: Holt, Reinhart and Winston.

Casas, J. M. (1984). Policy, training, and research in counseling psychology: The racial/ethnic minority perspective. In S. D. Brown & R. W. Lent (Eds.), *Handbook of counseling psychology* (pp. 785-831). New York: Wiley.

Castillo, L. G., Brossart, D. F., Reyes, C. J., Conoley, C. W., & Phoummarath, M. J. (2007). The influence of multicultural training on perceived multicultural counseling competencies and implicit racial prejudice. *Journal of Multicultural Counseling and Development, 35*(4), 243-255.

Chatfield, C., & Collins, A. J. (1980). *Introduction to multivariate analysis*. London: Chapman and Hall.

Comas-Diaz, L. (2006). Latino healing: The integration of ethnic psychology into psychotherapy. *Psychotherapy: Theory, Research, Practice and Training, 43*(4), 436-453.

Comrey, A., & Lee, H. (1992). *A first course in factor analysis*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.

- Constantine, M. G. (2000). Social desirability attitudes, sex, and affective and cognitive empathy as predictors of self-reported multicultural counseling competence. *The Counseling Psychologist, 28*(6), 857-872.
- Constantine, M. G., & Ladany, N. (2001). New visions for defining and assessing multicultural counseling competence. In J. G. Ponterotto, J. M. Casas, L. A. Suzuki, & C. M. Alexander (Eds.), *Handbook of multicultural counseling* (2nd ed., pp. 482-498). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Constantine, M. G., & Yeh, C. J. (2001). Multicultural training, self-construals, and multicultural competence of school counselors. *Professional School Counseling, 4*(3), 202-207.
- Creswell, J. W. (2006). Understanding mixed methods research. In J. W. Creswell & V. Plano-Clark (Eds.), *Designing and conducting mixed methods research* (pp. 1-19). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Crowne, D. P., & Marlowe, D. (1960). A new scale of social desirability independent of psychopathology. *Journal of Consulting Psychology, 24*(4), 349-354.
- Cutrona, C. E., & Russell, D. W. (1987). The provisions of social relationships and adaptation to stress. In W. H. Jones & D. Perlman (Eds.), *Advances in personal relationships* (Vol. 1, pp. 37-67). Greenwich, CT: JAI Press.
- D'Andrea, M., Daniels, J., & Heck, R. (1991). Evaluating the impact of multicultural counseling training. *Journal of Counseling and Development, 70*(1), 143-150.
- Diamantopoulos, A., & Sigauw, J. A. (2000). *Introducing LISREL*. London: Sage.
- Earley, P. C., & Ang, S. (2003). Cultural intelligence: Individual interactions across cultures. In S. Ang & L. VanDyne (Eds.), *Handbook of cultural intelligence* (pp. 257-270). Armonk, NY: M. E. Sharpe.

Edwards, A. L. (1957). *Techniques of attitude scale construction*. New York: Appleton-Century-Crofts.

Elton-Wilson, J. (1994). Is there a difference between personal and professional development for a practicing psychologist? *Journal of Educational and Child Psychology, 11*(3), 70-79.

Espin, O. M. (1987). Psychotherapy with Hispanic women: Some considerations. In Pedersen, P. (Ed.), *Handbook of cross-cultural counseling and psychotherapy* (pp. 165-171). NY: Praeger.

Estrada, A. U., Durlak, J. A., & Juarez, E. C. (2002). Developing multicultural counselling competencies in undergraduate students. *Journal of Multicultural Counseling and Development, 30*(2), 110-123.

Fawcett, M. L., Briggs, C. A., Maycock, G., & Stine, E. (2010). Multicultural counseling competency development with a Guatemala travel study. *Journal for International Counselor Education, 2*, 1-18.

Fisher, R. J., & Katz, J. E. (2000). Social-desirability bias and the validity of self-reported values. *Psychology and Marketing, 17*(2), 105-120.

Flores, G. (2000). Cultural and the patient-physician relationship: Achieving cultural competency in health care. *Journal of Pediatrics, 136*(1), 14-23.

Geelhoed, R. J., Abe, J., & Talbot, D. M. (2003). A qualitative investigation of U.S. student's experiences in an international peer program. *Journal of College Student Development, 44*(1), 5-17.

Gonzalez, J. (2015). *Client outcome: An exploratory investigation of multicultural competence and the working alliance* (Doctoral Dissertation. The University of Central Florida. Orlando, Florida).

- Gonzalez, J., Barden, S. M., & Sharp, J. (2018). Multicultural competence and the working alliance as predictors of client outcomes. *The Professional Counselor, 8*(4), 314-327.
- Gudavalli, M. R., Vining, R. D., Salsbury, S. A., & Goertz, C. M. (2014). Training and certification of doctors of chiropractic in delivering manual cervical traction forces: Results of a longitudinal observational study. *Journal of Chiropractic Education, 28*(2), 130-138.
- Guilford, J. P. (1954). *Psychometric methods*. New York: McGraw-Hill.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2006). *Multivariate data analysis* (6th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson.
- Heine, S. J., Lehman, D. R., Markus, H. R., & Kitayama, S. (1999). Is there a universal need for positive self-regard? *Psychological Review, 106*(4), 766-794.
- Hernandez, A. G., & Kerr, B. A. (1985, August). *Evaluating the triad model and traditional cross-cultural counselor training*. Paper presented at the 93rd Annual Convention of the American Psychological Association, Los Angeles, CA.
- Hernandez, A. G., & LaFromboise, T. D. (1985, August). *The development of the cross-cultural counseling inventory*. Paper presented at the meeting of the American Psychological Association, Los Angeles.
- Hershberger, S. L. (2003). The growth of structural equation modeling: 1994-2001. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal, 10*(1), 35-46.
- Hofstede, G. (2001). *Culture's consequences: Comparing values, behaviors, institutions, and organizations across nations* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

- Holcomb-McCoy, C. C., & Myers, J. E. (1999). Multicultural competence and counselor training: A national survey. *Journal of Counseling and Development, 77*(3), 294-302.
- Horvath, A. O., & Greenberg, L. S. (1986). The development of the Working Alliance Inventory. In L. S. Greenberg & W. M. Pinsof (Eds.), *Guilford clinical psychology and psychotherapy series. The psychotherapeutic process: A research handbook* (pp. 529-556). New York, NY: Guilford Press.
- Horvath, A. O., & Greenberg, L. S. (1989). Development and validation of the Working Alliance Inventory. *Journal of Counseling Psychology, 36*(2), 223-233.
- Hoyt, K. B. (1967). Attaining the promise of guidance for all. *Personnel and Guidance Journal, 45*(1), 624-630.
- Hu, L.-T., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling, 6*(1), 1-55.
- Hughes, J., & Youngson, S. (2009). *Personal development and clinical psychology*. West Sussex: BPS Blackwell.
- Ihorn, S., M. (2013). *Client perceptions of community mental health providers' multicultural counseling competence*. (Doctoral dissertation). Retrieved from <https://repositories.lib.utexas.edu/bitstream/handle/2152/21200/IHORN-DISSERTATION-2013.pdf?sequence=1>
- Ivey, A. E., Fouad, N. A., Arredondo, P., & D'Andrea, M. (2000). *Guidelines for multicultural counseling competencies: Implications for practice, training and research*. Unpublished manuscript.
- Jaladin, R. A. M., & Simmonds, J. G. (2011, December, 6-10). *Perceived multicultural counselling competence of professional counsellors in Malaysia: A national*

survey. Paper presented at the International Counseling Conference, Bandung, Indonesia.

Javali, S. B., Gudaganavar, N. V., & Raj, S. M. (2011). *Effect of varying sample size in estimation of coefficients of internal consistency*. Retrieved from https://www.webmedcentral.com/wmcpdf/Article_WMC001649.pdf

Jennings, L., & Skovholt, T. M. (1999). The cognitive, emotional, and relational characteristics of master therapists. *Journal of Counseling Psychology*, 46(1), 3-11.

Jennings, L., Gulden, A., Oien, M., D'Rozario, V., Goh, M., & Skovholt, T. M. (2012). Multicultural knowledge and skills of Singaporean master therapists. *Journal of Asia Pacific Counseling*, 2(2), 133-146.

Jöreskog, K. G., & Sörbom, D. (1996). *LISREL 8 User's reference guide*. Chicago: Scientific Software.

Kashy, D. A., & Kenny, D. A. (2000). The analysis of data from dyads and groups. In H. T. Reis & C. M. Judd (Eds.), *Handbook of research methods in social and personality psychology* (pp. 451-477). Cambridge, England: Cambridge University Press.

Kawashima, A. (2008). *Study on cultural competency of Japanese nurses*. Fairfax, VA: George Mason University.

Kern, R. D., Berry, S., Frantsve, L. M. E., & Linton, J. C. (2009). Life-long competency development in clinical health psychology. *Training and Education in Professional Psychology*, 3(4), 212-217.

Kim, B. S. K., Cartwright, B. Y., Asay, P. A., & D'Andrea, M. J. (2003). A revision of the multicultural awareness, knowledge, and skills survey-counselor edition. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*,

36(3), 161-180.

Kluckhohn, C., & Kelly, W. H. (1945). The concept of culture. In R. Linton (Ed.), *The science of man in the world culture* (pp. 78-105). NY: Columbia University Press.

Kocarek, C. E., Talbot, D. M., Batka, J. C., & Anderson, M. Z. (2001). Reliability and validity of three measures of multicultural competency. *Journal of Counseling and Development, 79*(4), 486–496. doi:10.1002/j.1556-6676.2001.tb01996.x

Kokotovic, A. M., & Tracey, T. J. (1990). Working alliance in the early phase of counseling. *Journal of Counseling Psychology, 37*(1), 16-21.

Kroeber, A. L., & Kluckhohn, C. (1952). *Culture: A critical review of concepts and definitions*. NY: Vintage Books.

Kumas-Tan, Z., Beagan, B., Loppie, C., Macleod, A., & Frank, B. (2007). Measures of cultural competence: Examining hidden assumptions. *Academic Medicine, 82*(6), 548-557.

LaFromboise, T. D., & Foster, S. (1989). Ethics in multicultural counseling. In P. B. Pedersen, J. G. Draguns, W. J. Lonner, & J. E. Trimble (Eds.), *Counseling across cultures* (pp. 115-136). Honolulu, HI: University of Hawaii Press.

LaFromboise, T. D., Coleman, H. L. K., & Hernandez, A. (1991). Development and factor structure of the Cross-Cultural Counseling Inventory-Revised. *Professional Psychology: Research and Practice, 22*(5), 380-388.

Larsen, D. L., Attkisson, C. C., Hargreaves, W. A., & Nguyen, T. D. (1979). Assessment of client/patient satisfaction: Development of a general scale. *Evaluation and Program Planning, 2*, 197-207.

Little, T. D., Cunningham, W. A., & Shahar, G. (2002). To parcel or not to parcel: Exploring

- the question, weighing the merits. *Structural Equation Modeling*, 9(2), 151-173.
- Malikiosi-loizus, M. (2013). Personal therapy for future therapist: Relations on a still debated issue. *The European Journal of Counselling Psychology*, 2(1), 33–50.
- Manese, J. E., Wu, J. T., & Nepomuceno, C. A. (2001). The effect of training on multicultural counseling competencies: An exploratory study over a ten-year period. *Journal of Multicultural Counseling and Development*, 29, 31-41.
- Markus, H. R., & Kitayama, S. (1991). Culture and the self: Implications for cognition, emotion, and motivation. *Psychological Review*, 98(2), 224-253.
- McRae, M. B., & Johnson, S. D. (1991). Toward training for competence in multicultural counselor education. *Journal for Counseling and Development*, 70, 131-135.
- Michael, T. R., Michael, J. G., & Reza, A. G. (2012). Examining the influence of cross-cultural training on cultural intelligence and specific self-efficacy. *Cross Cultural Management: An International Journal*, 19(2), 215-232.
- Minami, M., & Ovando, C., J. (2004). Language issues in multicultural contexts. In J. A. Banks & C. A. M. Banks (Eds.), *Handbook of research on multicultural education* (2nd ed., pp. 567-588). San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Ottavi, T. M., Pope-Davis, D. B., & Dings, J. G. (1994). Relationship between White racial identity attitudes and self-reported multicultural counseling competencies. *Journal of Counseling Psychology*, 41, 149-154.
- Palad, Y., Barquia, R. B., Domingo, H. C., & Flores, C. (2016). Scoping review of instruments measuring attitudes toward disability. *Disability and Health Journal*, 9(3), 354-374.
- Parker, W. M., Bingham, R. P., & Fukumaya, M. (1985). Improving cross-cultural effectiveness of counselor trainee. *Counselor Education and Supervision*, 24(4),

349-352.

- Pedersen, P. B. (1988). *A handbook for developing multicultural awareness*. Alexandria, VA: American Association for Counseling and Development.
- Pedersen, P. B., Lonner, W., & Draguns, J. (Eds.). (1976). *Counseling across cultures*. Honolulu, HI: University Press of Hawaii.
- Peng, S., Lin, C., & Chuang, J. (2007). Cultivating cultural competence through education (Chinese). *Tzu Chi Nursing Journal*, 6(4), 91-102.
- Pomales, J., Claiborn, C. D., & LaFromboise, T. D. (1986). Effects of Black students' racial identity on perceptions of White counselors varying in cultural sensitivity. *Journal of Counseling Psychology*, 33(1), 57-61.
- Ponterotto, J. G., & Potere, J. C. (2003). The Multicultural Counseling Knowledge and Awareness Scale (MCKAS): Validity, reliability, and user guidelines. In D. B. Pope-Davis, H. L. K. Coleman, W. M. Liu, & R. L. Toporek (Eds.), *Handbook of multicultural competencies: In counseling & psychology* (pp. 137-153). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Ponterotto, J. G., Casas, J. M., Suzuki, L. A., & Alexander, C. M. (Eds.). (1995). *Handbook of multicultural counseling*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Ponterotto, J. G., Fuertes, J. N., & Chen, E. C. (2000). Models of multicultural counseling. In S. D. Brown & R. W. Lent (Eds.), *Handbook of counseling psychology* (3rd ed., pp. 639-669). New York, NY: Wiley.
- Ponterotto, J. G., Gretchen, D., Utsey, S. O., Rieger, B. P., & Austin, R. (2002). A revision of the Multicultural Counseling Awareness Scale. *Journal of Multicultural Counseling and Development*, 30(3), 153-180.
- Ponterotto, J. G., Rieger, B. P., Barrett, A., Harris, G., Sparks, R., Sanchez, C. M., & Magids,

- D. (1996). Development and Initial Validation of the Multicultural Counseling Awareness Scale. In G. R. Sodowsky & T. C. Impara (Eds.), *Multicultural Assessment in Counseling and Clinical Psychology* (pp. 247-282). Lincoln, NE: Buros Institute of Mental Measurement.
- Ponterotto, J. G., Rieger, B. P., Barrett, A., & Sparks, R. (1994). Assessing multicultural counseling competence: A review of instrumentation. *Journal of Counseling and Development, 72*(3), 316-322.
- Ponterotto, J. G., Sanchez, C. M., & Magids, D. (1991, August). *Initial development of the Multicultural Counseling Awareness Scale*. Paper presented at the annual meeting of the American Psychological Association, San Francisco, CA.
- Pope-Davis, D. B., & Nielson, D. (1996). Assessing multicultural counseling competencies using the Multicultural Counseling Inventory: A review of the research. *Multicultural Assessment in Counseling and Clinical Psychology, 14*, 325-343.
- Pope-Davis, D. B., & Ottavi, T. M. (1994). Examining the association between self-reported multicultural counseling competencies and demographic variables among counselors. *Journal of Counseling and Development, 72*, 651-654.
- Pope-Davis, D. B., Eliason, M. J., & Ottavi, T. M. (1994). Are nursing students multiculturally competent? An exploratory investigation. *Journal of Nursing Education, 33*, 31-33.
- Pope-Davis, D. B., Prieto, L. R., Whitaker, C. M., & Pope-Davis, S. A. (1993). Exploring multicultural competencies of occupational therapists: Implications for education and training. *American Journal of Occupational Therapy, 47*, 838-844.
- Pope-Davis, D. B., Reynolds, A. L., Dings, J. G., & Nielson, D. (1995). Examining multicultural counseling competencies of graduate students in psychology.

- Professional Psychology: Research and Practice*, 26(3), 322-329.
- Repetto, E. (2002). Cross-cultural counseling: Problems and prospects. *Orientación y Sociedad*, 3, 29-35.
- Reupert, A. (2006). The counsellor's self in therapy: An inevitable presence. *International Journal for the Advancement of Counselling*, 28(1), 95-105.
- Reynolds, A. L., & Pope, R. L. (1991). The complexities of diversity: Exploring multiple oppressions. *Journal of Counseling and Development*, 70, 174-180.
- Reynolds, W. M. (1982). Development of reliable and valid short forms of the Marlowe-Crowne Social Desirability Scale. *Journal of Clinical Psychology*, 38(1), 119-125.
- Ridley, C. R. (1985). Imperatives for ethnic and cultural relevance in psychology training programs. *Professional Psychology: Research and Practice*, 16(5), 611-622.
- Rodolfa, E., Bent, R., Eisman, E., Nelson, P., Rehm, L., & Ritchie, P. (2005). A cube model for competency development: Implications for psychology educators and regulators. *Professional Psychology: Research and Practice*, 36(4), 347-354.
- Rønnestad, M. H., & Skovholt, T. M. (2003). The journey of the counselor and therapist: Research findings and perspectives on professional development. *Journal of Career Development*, 30, 5-44.
- Rønnestad, M. H., & Skovholt, T. M. (2013). *The developing practitioner growth and stagnation of the therapists and counselors*. New York: Oxford University Press.
- Rowe, W., Behrens, J. T., & Leach, M. M. (1995). Racial/ethnic identity and racial consciousness: Looking back and looking forward. In J. G. Ponterotto, J. M. Casas, L. A. Suzuki, & C. M. Alexander (Eds.), *Handbook of multicultural counseling* (2nd ed., pp. 218-235). Thousand Oaks, CA: Sage.

- Ruiz, R. (1981). Cultural and historical perspectives in counseling Hispanics. In D. W. Sue (Ed.), *Counseling the culturally different: Theory and practice* (pp. 186-215). New York, NY: Wiley.
- Scaife, J. (2010). *Supervising the reflective practitioner: An essential guide to theory and practice*. London: Routledge.
- Sodowsky, G. R. (1996). The Multicultural Counseling Inventory: Validity and applications in multicultural training. *Multicultural Assessment in Counseling and Clinical Psychology, 13*.
- Sodowsky, G. R., Kuo-Jackson, P. Y., Richardson, M. F., & Corey, A. T. (1998). Correlates of self-reported multicultural competencies: Counselor multicultural social desirability, race, social inadequacy, locus of control racial ideology, and multicultural training. *Journal of Counseling Psychology, 45*(3), 256-264.
- Sodowsky, G. R., Taffe, R. C., Gutkin, T. B., & Wise, S. L. (1994). Development of the Multicultural Counseling Inventory: A self-report measure of multicultural competencies. *Journal of Counseling Psychology, 41*(2), 137-148.
- Songwathana, P., & Sriratanapapat, J. (2015). Cultural competency in professional nursing: Some considerations for Thai nurses. *Journal of the Institute for Interdisciplinary Studies, 11*(1), 27-40.
- Speight, S. L., Myers, L. J., Cosx, C. I., & Highlen, P. S. (1991). A redefinition of multicultural counseling. *Journal of Counseling and Development, 70*, 29-36.
- Sue, D. W., & Sue, D. (1990). *Counseling the culturally diverse: Theory and practice* (2nd ed.). NY: John Wiley and Sons.
- Sue, D. W., & Sue, D. (1999). *Counseling the culturally diverse: Theory and practice* (3rd ed.). Hoboken, NY: John Wiley and Sons.

- Sue, D. W., & Sue, D. (2008). *Counseling the culturally diverse: Theory and practice* (5th ed.). Hoboken, NY: John Wiley and Sons.
- Sue, D. W., Arredondo, P., & McDavis, R. J. (1992). Multicultural counseling competencies and standards: A call to the profession. *Journal of Multicultural Counseling and Development, 20*(2), 64-88.
- Sue, D. W., Bernier, J. E., Durran, A., Feinberg, L., Pedersen, P. B., Smith, E. J., & Vasquez-Nuttal, E. (1982). Position paper: Cross-cultural counseling competencies. *The Counseling Psychologist, 10*, 45-52.
- Sue, D. W., Carter, R. T., Casas, J. M., Fouad, N. A., Ivey, A. E., Jensen, M., ... Vasquez-Nuttall, E. (1998). *Multicultural counseling competencies: Individual and organizational development*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Sue, D. W., Ivey, A. E., & Pedersen, P. B. (Eds.). (1996). *A theory of multicultural counseling and therapy*. Belmont, CA: Thomson Brooks/Cole.
- Sue, S. (1988). Psychotherapeutic services for minorities: Two decades of research finding. *American Psychologist, 43*, 301-308.
- Sue, S., & Sue, D. W. (1971). Chinese American personality and mental health. *Amerasia Journal, 1*, 36-49.
- Sue, S., & Zane, N. (2009). The role of culture and cultural techniques in psychotherapy: A critique and reformulation. *Asian American Journal of Psychology, 5*(1), 3-14.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2001). *Using multivariate statistics* (4th ed.). Needham Heights, MA: Allyn and Bacon.
- Tuicomepee, A., Romano, J. L., & Pokaeo, S. (2016). Counseling in Thailand: Development from a Buddhist perspective. *Education Psychology, 90*(3), 357-361.

- Vasquez, M. (2007). Cultural difference and the therapeutic alliance: An evidence based analysis. *American Psychologist*, 62, 878-885.
- Vinson, T. S., & Neimeyer, G. J. (2000). The relationship between racial identity development and multicultural counseling competency. *Journal of Multicultural Counseling and Development*, 28(3), 177-192.
- Wilkins, D. (1997). *Personal and professional development for counsellors*. London: Sage.
- World Bank Group. (2018). *Economic inclusion of LGBTI Groups in Thailand*. Washington, DC: Author.
- Worthington, R. L., Soth-McNett, A. M., & Moreno, M. V. (2007). Multicultural counseling competencies research: A 20-year content analysis. *Journal of Counseling Psychology*, 54(4), 351-361.
- Yablo, P. D., & Field, N. P. (2007). The role of culture in altruism: Thailand and the United States. *Psychologia: An International Journal of Psychology in the Orient*, 50(3), 236-251.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

เอกสารผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

1. การศึกษาระยะที่ 1

2. การศึกษาระยะที่ 2

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

การศึกษาระยะที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

AF 01-12

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
254 อาคารจามจุรี 1 ชั้น 2 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์/โทรสาร: 0-2218-3202 E-mail: eccu@chula.ac.th

COA No. 189/2560

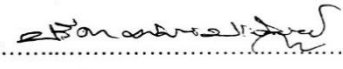
ใบรับรองโครงการวิจัย

โครงการวิจัยที่ 134.1/60 : การศึกษาการอบรม โนทส์และพัฒนาเครื่องมือประเมินสมรรถนะทางพหุ
วัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษา: การวิจัย
แบบผสานวิธี

ผู้วิจัยหลัก : นางสาวจิตติกาญจน์ บุญรักษา อินทาปัจ

หน่วยงาน : คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ได้พิจารณา โดยใช้หลัก ของ The International Conference on Harmonization – Good Clinical Practice
(ICH-GCP) อนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวได้ในการศึกษาส่วนที่ 1 ของโครงการวิจัย

ลงนาม
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ปริดา ทัศนประดิษฐ์)
ประธาน

ลงนาม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรี ชัยชนะวงศาโรจน์)
กรรมการและเลขานุการ

วันที่รับรอง : 9 ตุลาคม 2560

วันหมดอายุ : 8 ตุลาคม 2561

เอกสารที่คณะกรรมการรับรอง

- โครงการวิจัย
- ข้อมูลสำหรับสรุปประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยและ ใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
- ผู้วิจัย เลขที่โครงการวิจัย..... 134.1/60
วันที่รับรอง..... - 9 ต.ค. 2560

เงื่อนไข

- ข้าพเจ้ารับทราบว่าเป็นการผิดจริยธรรม หากดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยก่อนได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยฯ
- หากใบรับรองโครงการวิจัยหมดอายุ การดำเนินการวิจัยต้องยุติ เมื่อต้องการต่ออายุต้องขออนุมัติใหม่ล่วงหน้าไม่ต่ำกว่า 1 เดือน พร้อมส่งรายงานความก้าวหน้าการวิจัย
- ต้องดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยอย่างเคร่งครัด
- ใช้เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และเอกสารเชิญเข้าร่วมวิจัย (ถ้ามี) เฉพาะที่ประทับตราคณะกรรมการเท่านั้น
- หากเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงในสถานที่เก็บข้อมูลที่ขออนุมัติจากคณะกรรมการ ต้องรายงานคณะกรรมการภายใน 5 วันทำการ
- หากมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิจัย ให้ส่งคณะกรรมการพิจารณารับรองก่อนดำเนินการ
- โครงการวิจัยไม่เกิน 1 ปี ตั้งแต่รายงานสิ้นสุดโครงการวิจัย (AF 03-12) และบทคัดย่อผลการวิจัยภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น สำหรับโครงการวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ให้ส่งบทคัดย่อผลการวิจัย ภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น

AF 02-12

The Research Ethics Review Committee for Research Involving Human Research Participants, Health Sciences Group, Chulalongkorn University
 Jamjuree 1 Building, 2nd Floor, Phayathai Rd., Patumwan district, Bangkok 10330, Thailand,
 Tel/Fax: 0-2218-3202 E-mail: eccu@chula.ac.th

COA No. 189/2017

Certificate of Approval

Study Title No. 134.1/60 : A CONCEPTUAL FRAMEWORK STUDY AND SCALE DEVELOPMENT OF MULTICULTURAL COUNSELING COMPETENCY OF THAI COUNSELOR: A MIXED METHODS STUDY

Principal Investigator : MISS THITIKAN BOONRAKSA INTAPAJ

Place of Proposed Study/Institution : Faculty of Psychology,
 Chulalongkorn University

The Research Ethics Review Committee for Research Involving Human Research Participants, Health Sciences Group, Chulalongkorn University, Thailand, has approved constituted in accordance with the International Conference on Harmonization – Good Clinical Practice (ICH-GCP) of Study I: Qualitative research only.

Signature: Signature:
 (Associate Professor Prida Tasanapradit, M.D.) (Assistant Professor Nuntaree Chaichanawongsoj, Ph.D.)
 Chairman Secretary

Date of Approval : 9 October 2017

Approval Expire date : 8 October 2018

The approval documents including

- 1) Research proposal
- 2) Patient/Participant Information Sheet and Informed Consent Form
- 3) Researcher

Protocol No 134.1/60
 Date of Approval - 9 OCT 2017
 Approval Expire Date - 8 OCT 2018

The approved investigator must comply with the following conditions:

1. The research/project activities must end on the approval expired date of the Research Ethics Review Committee for Research Involving Human Research Participants, Health Sciences Group, Chulalongkorn University (RECCU). In case the research/project is unable to complete within that date, the project extension can be applied one month prior to the RECCU approval expired date.
2. Strictly conduct the research/project activities as written in the proposal.
3. Using only the documents that bearing the RECCU's seal of approval with the subjects/volunteers (including subject information sheet, consent form, invitation letter for project/research participation (if available).
4. Report to the RECCU for any serious adverse events within 5 working days
5. Report to the RECCU for any change of the research/project activities prior to conduct the activities.
6. Final report (AF 03-12) and abstract is required for a one year (or less) research/project and report within 30 days after the completion of the research/project. For thesis, abstract is required and report within 30 days after the completion of the research/project.
7. Annual progress report is needed for a two- year (or more) research/project and submit the progress report before the expire date of certificate. After the completion of the research/project processes as No. 6.

การศึกษาระยะที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ

AF 01-12

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
254 อาคารจามจุรี 1 ชั้น 2 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์/โทรสาร: 0-2218-3202 E-mail: eccu@chula.ac.th

COA No. 224/2561

ใบรับรองโครงการวิจัย

โครงการวิจัยที่ 134.1/60 : การศึกษาการอบรม โนทัศน์และพัฒนาเครื่องมือประเมินสมรรถนะทางพหุ
วัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษา: การวิจัย
แบบผสานวิธี

ผู้วิจัยหลัก : นางสาวจิตติกาญจน์ บุญรักษา อินทาทิง

หน่วยงาน : คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ได้พิจารณา โดยใช้หลัก ของ The International Conference on Harmonization – Good Clinical Practice
(ICH-GCP) อนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว ได้ในการศึกษาระยะที่ 2 ของโครงการวิจัย

ลงนาม.....
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ปริดา ทิศนประดิษฐ)
ประธาน

ลงนาม.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรี ชัยชนะวงศาโรจน์)
กรรมการและเลขานุการ

วันที่รับรอง : 14 กันยายน 2561

วันหมดอายุ : 13 กันยายน 2562

เอกสารที่คณะกรรมการรับรอง

- 1) โครงการวิจัย
- 2) ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยและใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
- 3) ผู้วิจัย
- 4) แบบสอบถาม

เงื่อนไข

1. ข้าพเจ้ารับทราบว่าเป็นการคิดจริยธรรม หากดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยก่อนได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยฯ
2. หากใบรับรองโครงการวิจัยหมดอายุ การดำเนินการวิจัยต้องยุติ เมื่อต้องการต่ออายุต้องขออนุมัติใหม่ล่วงหน้าไม่ต่ำกว่า 1 เดือน พร้อมส่งรายงานความก้าวหน้าการวิจัย
3. ต้องดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ใน โครงการวิจัยอย่างเคร่งครัด
4. ให้เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และเอกสารเชิญเข้าร่วมวิจัย (ถ้ามี) เฉพาะที่ประทับตราคณะกรรมการเท่านั้น
5. หากเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงในสถานที่เก็บข้อมูลที่ขออนุมัติจากคณะกรรมการ ต้องรายงานคณะกรรมการภายใน 5 วันทำการ
6. หากมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิจัย ให้ส่งคณะกรรมการพิจารณารับรองก่อนดำเนินการ
7. โครงการวิจัยไม่เกิน 1 ปี ส่งแบบรายงานสิ้นสุดโครงการวิจัย (AF 03-12) และบทคัดย่อผลการวิจัยภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น สำหรับโครงการวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ให้ส่งบทคัดย่อผลการวิจัย ภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น

AF 02-12

The Research Ethics Review Committee for Research Involving Human Research
 Participants, Health Sciences Group, Chulalongkorn University
 Jamjuree 1 Building, 2nd Floor, Phayathai Rd., Patumwan district, Bangkok 10330, Thailand,
 Tel/Fax: 0-2218-3202 E-mail: eccu@chula.ac.th

COA No. 224/2018

Certificate of Approval

Study Title No. 134.1/60 : A CONCEPTUAL FRAMEWORK STUDY AND SCALE DEVELOPMENT OF MULTICULTURAL COUNSELING COMPETENCY OF THAI COUNSELOR: A MIXED METHODS STUDY

Principal Investigator : MISS THITIKAN BOONRAKSA INTAPAJ

Place of Proposed Study/Institution : Faculty of Psychology,
 Chulalongkorn University

The Research Ethics Review Committee for Research Involving Human Research Participants, Health Sciences Group, Chulalongkorn University, Thailand, has approved constituted in accordance with the International Conference on Harmonization – Good Clinical Practice (ICH-GCP) of Phase II: Quantitative research.

Signature: *Prida Tasanapradit* Signature: *Nuntaree Chaichanawongsaraj*
 (Associate Professor Prida Tasanapradit, M.D.) (Assistant Professor Nuntaree Chaichanawongsaraj, Ph.D.)
 Chairman Secretary

Date of Approval : 14 September 2018 Approval Expire date : 13 September 2019

The approval documents including

- 1) Research proposal
- 2) Patient/Participant Information Sheet and Informed Consent Form
- 3) Researcher
- 4) Questionnaire

The approved investigator must comply with the following conditions:

1. The research/project activities must end on the approval expired date of the Research Ethics Review Committee for Research Involving Human Research Participants, Health Sciences Group, Chulalongkorn University (RECCU). In case the research/project is unable to complete within that date, the project extension can be applied one month prior to the RECCU approval expired date.
2. Strictly conduct the research/project activities as written in the proposal.
3. Using only the documents that bearing the RECCU's seal of approval with the subjects/volunteers (including subject information sheet, consent form, invitation letter for project/research participation (if available).
4. Report to the RECCU for any serious adverse events within 5 working days
5. Report to the RECCU for any change of the research/project activities prior to conduct the activities.
6. Final report (AF 03-12) and abstract is required for a one year (or less) research/project and report within 30 days after the completion of the research/project. For thesis, abstract is required and report within 30 days after the completion of the research/project.
7. Annual progress report is needed for a two- year (or more) research/project and submit the progress report before the expire date of certificate. After the completion of the research/project processes as No. 6.

ภาคผนวก ข

จดหมายขออนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ที่ ศธ 0512.7/ 380

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารบรมราชชนนีศรีศตพรรษ ชั้น 7
ถนนพระราม 1 เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

๙ มีนาคม 2561

เรื่อง ขออนุญาตเชิญบุคลากรในสังกัดของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาข้อกระทงในมาตรวัดสำหรับงานวิจัย
เรียน คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ด้วยนางสาวฐิติกาญจน์ บุญรักษา อินทาบัง เลขประจำตัวนิต 5877901338 นิสิตหลักสูตร
ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา แขนงวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ได้เสนอโครงการวิจัยเรื่อง การศึกษากรอบโมเดลและพัฒนาเครื่องมือประเมินสมรรถนะทาง
พหุวัฒนธรรม ในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษาไทย : การวิจัยแบบผสมวิธี
(A CONCEPTUAL FRAMEWORK STUDY AND SCALE DEVELOPMENT OF MULTICULTURAL COUNSELING
COMPETENCY OF THAI COUNSELOR: A MIXED METHODS STUDY) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ต้อยคำภีร์
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ในโครงการวิจัยมีการนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาด้านจิตวิทยา
การปรึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง และนักจิตวิทยาการปรึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหรือ
มหาบัณฑิตแล้ว ซึ่งต้องผ่านการตรวจสอบคุณภาพตามขั้นตอน เพื่อให้ได้เครื่องมือที่จะนำไปใช้ในการเก็บ
ข้อมูลจริง ในการนี้ จึงขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรพรรณ ธีระพงษ์ อาจารย์ประจำภาควิชา
จิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ ซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัดของท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนี้ ได้
พิจารณาข้อกระทงในมาตรวัดสำหรับงานวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วย
จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณระพี สุทธิวรรณ)

คณบดีคณะจิตวิทยา

งานบริการการศึกษา คณะจิตวิทยา
โทร. 02-218-1185 โทรสาร.02-218-1184

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ฝ่ายวิชาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 02-218-1185

ที่ ศธ.0512.7/ ๕๖๘

วันที่ ๑ มีนาคม 2561

เรื่อง ขออนุญาตเชิญบุคลากรในสังกัดของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาข้อกระทงในมาตรฐานวัดสำหรับงานวิจัย

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์

ด้วยนางสาวฐิติกาญจน์ บุญรักษา อินทาปัจ เลขประจำตัวนิสิต 5877901338 นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา แผนกวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เสนอโครงการวิจัยเรื่อง การศึกษารอบมโนทัศน์และพัฒนาเครื่องมือประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรม ในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษาไทย : การวิจัยแบบผสมวิธี (A CONCEPTUAL FRAMEWORK STUDY AND SCALE DEVELOPMENT OF MULTICULTURAL COUNSELING COMPETENCY OF THAI COUNSELOR: A MIXED METHODS STUDY) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ต้อยคำภีร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ในโครงการวิจัยมีการนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง และนักจิตวิทยาการปรึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหรือมหาบัณฑิตแล้ว ซึ่งต้องผ่านการตรวจสอบคุณภาพตามขั้นตอน เพื่อให้ได้เครื่องมือที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง ในการนี้ จึงขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุติมา สุรเศรษฐ รองคณบดีกำกับดูแลงานบริหารทั่วไป งานบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะครุศาสตร์ ซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัดของท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนี้ ได้พิจารณาข้อกระทงในมาตรฐานวัดสำหรับงานวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วย
จักเป็นพระคุณยิ่ง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณระพี สุทธิวรรณ)

คณบดีคณะจิตวิทยา

ที่ ศล 0512.7/ 381

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารบรมราชชนนีศรีศตพรรษ ชั้น 7
ถนนพระราม 1 เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

๙ มีนาคม 2561

เรื่อง ขอลอนุญาติเชิญบุคลากรในสังกัดของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาข้อกระทงในมาตรวัดสำหรับงานวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์

ด้วยนางสาวจิตติกาญจน์ บุญรักษา อินทาบัจ เลขประจำตัวนิต 5877901338 นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา แขนงวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เสนอโครงการวิจัยเรื่อง การศึกษากรอบโมเดลและพัฒนาเครื่องมือประเมินสมรรถนะทางพฤติกรรม ในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษาไทย : การวิจัยแบบผสมวิธี (A CONCEPTUAL FRAMEWORK STUDY AND SCALE DEVELOPMENT OF MULTICULTURAL COUNSELING COMPETENCY OF THAI COUNSELOR: A MIXED METHODS STUDY) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรุณญา ตัญคำภีร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ในโครงการวิจัยมีการนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาด้านจิตวิทยา การปรึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง และนักจิตวิทยาการปรึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหรือมหาบัณฑิตแล้ว ซึ่งต้องผ่านการตรวจสอบคุณภาพตามขั้นตอน เพื่อให้ได้เครื่องมือที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง ในการนี้ จึงขอเรียนเชิญ ดร.สุภาพร ประดับสมุทร นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการพิเศษ ซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัดของท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนี้ ได้พิจารณาข้อกระทงในมาตรวัดสำหรับงานวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรณระพี สุทธิธรรม)

คณบดีคณะจิตวิทยา

งานบริการการศึกษา คณะจิตวิทยา

โทร. 02-218-1185 โทรสาร.02-218-1184

ที่ ศธ 0512.7/ 3๙2

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารบรมราชชนนีศรีศตวรรษ ชั้น 7
ถนนพระราม 1 เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

๙ มีนาคม 2561

เรื่อง ขออนุญาตเชิญบุคลากรในสังกัดของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาข้อกระทงในมาตรวัดสำหรับงานวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงานภาค 1

ด้วยนางสาวฐิติกาญจน์ บุญรักษา อินทาบัจ เลขประจำตัวนิต 5877901338 นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา แขนงวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เสนอโครงการวิจัยเรื่อง การศึกษารอบมโนทัศน์และพัฒนาเครื่องมือประเมินสมรรถนะทางพฤติกรรมธรรม ในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษาไทย : การวิจัยแบบผสมวิธี (A CONCEPTUAL FRAMEWORK STUDY AND SCALE DEVELOPMENT OF MULTICULTURAL COUNSELING COMPETENCY OF THAI COUNSELOR: A MIXED METHODS STUDY) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ดุ้ยคำภีร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ในโครงการวิจัยมีการนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง และนักจิตวิทยาการปรึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหรือมหาบัณฑิตแล้ว ซึ่งต้องผ่านการตรวจสอบคุณภาพตามขั้นตอน เพื่อให้ได้เครื่องมือที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง ในกรณีนี้ จึงขอเรียนเชิญ นางผุสณี บุรณะมณฑล นักวิชาการแรงงานชำนาญการ หัวหน้ากลุ่มฟื้นฟูสมรรถภาพด้านจิตใจและสังคม ซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัดของท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนี้ ได้พิจารณาข้อกระทงในมาตรวัดสำหรับงานวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วย
จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณระพี สุทธิวรรณ)

คณบดีคณะจิตวิทยา

งานบริการการศึกษา คณะจิตวิทยา

โทร. 02-218-1185 โทรสาร.02-218-1184

ที่ ศธ 0512.7/ 383

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารบรมราชชนนีศรีศตพรรษ ชั้น 7
ถนนพระราม 1 เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

๙ มีนาคม 2561

เรื่อง ขออนุญาตเชิญบุคลากรในสังกัดของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาข้อกระทงในมาตรวัดสำหรับงานวิจัย
เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ด้วยนางสาวฐิติกาญจน์ บุญรักษา อินทาบัจ เลขประจำตัวนิต 5877901338 นิสิตหลักสูตร
ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา แขนงวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ได้เสนอโครงการวิจัยเรื่อง การศึกษากรอบมโนทัศน์และพัฒนาเครื่องมือประเมินสมรรถนะทาง
พหุวัฒนธรรม ในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษาไทย : การวิจัยแบบผสมวิธี
(A CONCEPTUAL FRAMEWORK STUDY AND SCALE DEVELOPMENT OF MULTICULTURAL COUNSELING
COMPETENCY OF THAI COUNSELOR: A MIXED METHODS STUDY) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรุณญา ตัญคำภีร์
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ในโครงการวิจัยมีการนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาด้านจิตวิทยา
การปรึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง และนักจิตวิทยาการปรึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหรือ
มหาบัณฑิตแล้ว ซึ่งต้องผ่านการตรวจสอบคุณภาพตามขั้นตอน เพื่อให้ได้เครื่องมือที่จะนำไปใช้ในการเก็บ
ข้อมูลจริง ในกรณีนี้ จึงขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนว
และจิตวิทยาการศึกษา ซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัดของท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนี้ ได้
พิจารณาข้อกระทงในมาตรวัดสำหรับงานวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วย
จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพรรณพี สุทธิธรรม)

คณบดีคณะจิตวิทยา

งานบริการการศึกษา คณะจิตวิทยา
โทร. 02-218-1185 โทรสาร.02-218-1184

ที่ ศธ 0512.7/ 3๗๑

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารบรมราชชนนีศรีศตพรรษ ชั้น 7
ถนนพระราม 1 เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

๑ มีนาคม 2561

เรื่อง ขออนุญาตเชิญบุคลากรในสังกัดของท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาข้อกระทงในมาตรวัดสำหรับงานวิจัย
เรียน ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ด้วยนางสาวฐิติกาญจน์ บุญรักษา อินทาบัง เลขประจำตัวนิต 5877901338 นิสิตหลักสูตร
ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา แขนงวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ได้เสนอโครงการวิจัยเรื่อง การศึกษารอบมโนทัศน์และพัฒนาเครื่องมือประเมินสมรรถนะทาง
พหุวัฒนธรรม ในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการปรึกษาไทย : การวิจัยแบบผสมวิธี
(A CONCEPTUAL FRAMEWORK STUDY AND SCALE DEVELOPMENT OF MULTICULTURAL COUNSELING
COMPETENCY OF THAI COUNSELOR: A MIXED METHODS STUDY) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ด้อยคำภีร์
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ในโครงการวิจัยมีการนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาด้านจิตวิทยา
การปรึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง และนักจิตวิทยาการปรึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหรือ
มหาบัณฑิตแล้ว ซึ่งต้องผ่านการตรวจสอบคุณภาพตามขั้นตอน เพื่อให้ได้เครื่องมือที่จะนำไปใช้ในการเก็บ
ข้อมูลจริง ในกรณีนี้ จึงขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.จิระสุข สุขสวัสดิ์ อาจารย์ประจำแขนงวิชาการแนะแนว
และการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัดของท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนี้ ได้
พิจารณาข้อกระทงในมาตรวัดสำหรับงานวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วย
จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรณระพี สุทธิวรรณ)

คณบดีคณะจิตวิทยา

งานบริการการศึกษา คณะจิตวิทยา

โทร. 02-218-1185 โทรสาร.02-218-1184

ที่ ศธ 0512.7/ 1400

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารบรมราชชนนีศรีศดพรพรช ชั้น 7
ถนนพระราม 1 เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

25 กันยายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เรียน หัวหน้าสำนักงานให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ด้วยนางสาวฐิติกาญจน์ บุญรักษา อินทาบัจ เลขประจำตัวนิต 587 79013 38 นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา แขนงวิชาจิตวิทยาการศึกษา ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษากรอบมโนทัศน์และพัฒนาเครื่องมือประเมินสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของนักจิตวิทยาการศึกษา : การวิจัยแบบผสมผสานวิธี/A CONCEPTUAL FRAMEWORK STUDY AND SCALE DEVELOPMENT OF MULTICULTURAL COUNSELING COMPETENCY OF THAI COUNSELOR: A MIXED METHODS STUDY” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.อรรณญา ดุ้ยคำภีร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีความประสงค์ขอเข้าเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค่าจิตมิติของเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยหัวข้อดังกล่าว กับเจ้าหน้าที่บริหาร ในสำนักงานให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักศึกษา จำนวน 4 ท่าน

ในการนี้คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงใคร่ขออนุญาตให้นิสิตเข้าเก็บข้อมูลกับเจ้าหน้าที่บริหาร ในสำนักงานให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักศึกษา ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

เรวัต วัฒนโกศล
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวัต วัฒนโกศล)
รองคณบดี
รักษาการแทนคณบดีคณะจิตวิทยา

งานบริการการศึกษา คณะจิตวิทยา
โทร. 02-218-1184 โทรสาร.02-218-1184

ภาคผนวก ค

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและต้นสังกัด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาจิตวิทยา การปรึกษาในการตรวจอ่านงานและให้ข้อเสนอแนะในการปรับแก้ไข ดังมีรายละเอียดดังนี้

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาองค์ประกอบ นิยามเชิงปฏิบัติการ และตรวจสอบความ ตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามรายชื่อ

ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาการศึกษา จำนวน 7 ท่าน

1. ผศ.ดร. ชุติมา สุรเศรษฐ (รองคณบดีกำกับดูแลงานบริหารทั่วไป งานบริหาร ทรัพยากรมนุษย์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
2. ผศ.ดร. ชีรวรรณ ชีระพงษ์ (อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)
3. ผศ.ดร. นรินาถ แสนสา (อาจารย์ประจำแขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษา เชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช)
4. ดร.สุภาพร ประดับสมุทร (นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลพระ ศรีมหาโพธิ์ จังหวัดอุดรธานี)
5. คุณผุสณีย์ บุรณะมณฑล (นักวิชาการปรังงานชำนาญการ หัวหน้ากลุ่มฟื้นฟู สมรรถภาพด้านจิตใจและสังคม ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงานภาค 1)
6. อ.ดร.ครรชิต แสนอุบล (อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)
7. อ.ดร.จิระสุข สุขสวัสดิ์ (อาจารย์ประจำแขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิง จิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช)

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

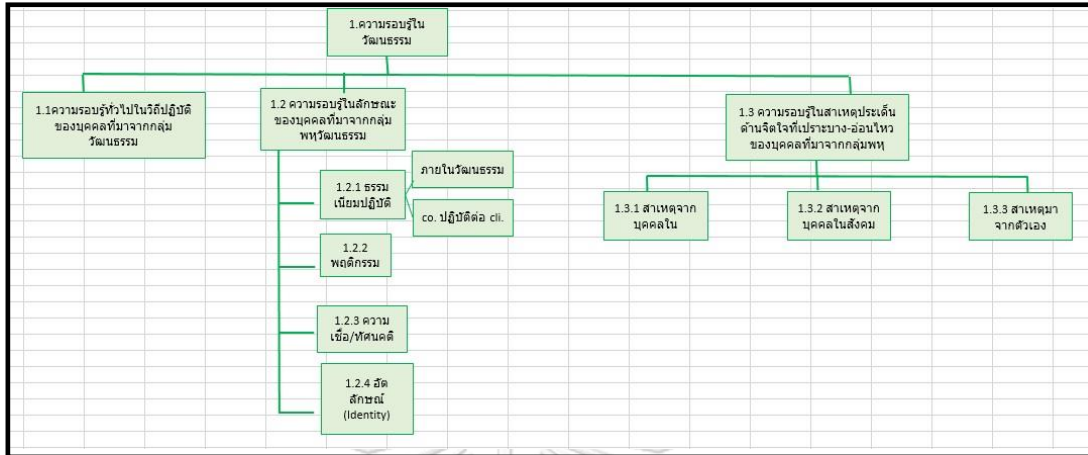
1. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

หลังจากที่ถอดเทปเรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้าได้ดำเนินการให้รหัสข้อมูล โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ต้อยคำภีร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักของข้าพเจ้าให้ความช่วยเหลือ กรุณาตรวจสอบข้อมูลการให้รหัสและให้ข้อเสนอแนะในการปรับแก้ไข เพื่อเป็นแนวทางในการให้รหัสข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลหลักอื่น ๆ ต่อไป นอกจากนี้ข้าพเจ้าได้ส่งผลการให้รหัสข้อมูลไปให้ผู้ให้ข้อมูลหลัก ร่วมตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้แน่ใจว่าข้อสรุปที่ได้นั้นครอบคลุมเรื่องราวและข้อมูลที่มาจากการประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักจริง อีกทั้งเป็นการตรวจสอบความเข้าใจของข้าพเจ้าว่าตรงตามผู้ให้ข้อมูลหลัก

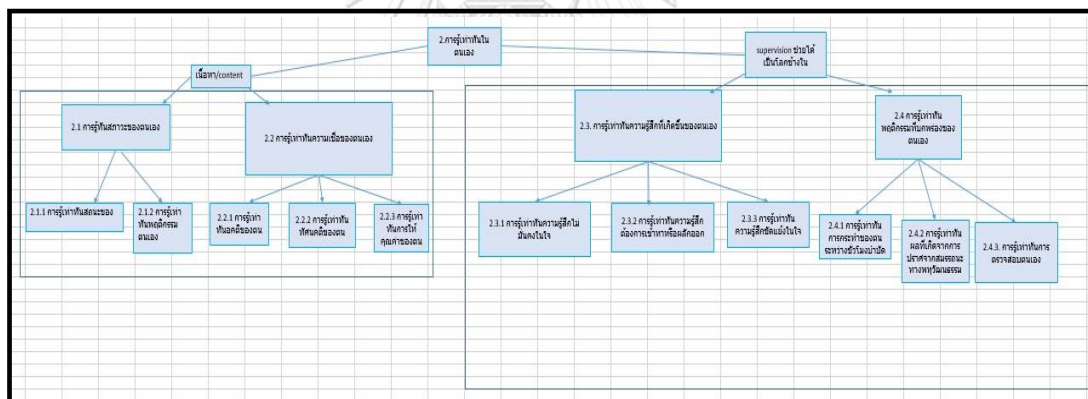
ในระหว่างการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ ข้าพเจ้าได้ดำเนินการถอดเทปและวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลควบคู่ไปด้วยเป็นระยะ เมื่อพบว่าข้อมูลบางส่วนยังไม่ชัดเจน หรือไม่แน่ใจ ข้าพเจ้าจะยังสามารถติดต่อผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละท่านได้โดยทันที เพื่อสัมภาษณ์รายละเอียดเพิ่มเติมได้ โดยไม่ทิ้งระยะเวลาห่างมากเกินไปจนอาจเกิดการลืมเลือนข้อมูลได้ ข้าพเจ้านำข้อมูลที่ได้เสนอในวิชาสัมมนาวิทยานิพนธ์ระดับดุขุฎิบัณฑิตเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและปรับแก้ไข ในช่วงแรกของการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้าพเจ้าพบว่าตนเองนั้นไม่ทราบว่าจะเริ่มสังเคราะห์จากตรงไหนจึงจะถูกต้อง จึงพยายามยึดกรอบของคำถามการสัมภาษณ์ จึงทำให้ข้อมูลที่ได้ในตอนแรกนั้น เป็นเพียงการตอบตามคำถามการสัมภาษณ์เท่านั้น หลังจากที่ได้ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักแล้ว จึงปรับวิธีการสังเคราะห์ข้อมูลใหม่ ด้วยการสังเคราะห์จากข้อมูลจริงที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยไม่ต้องพะวงกับการตอบตามคำถาม จึงได้ข้อมูลที่สะท้อนประเด็นสำคัญจากผู้ให้ข้อมูลหลักได้โดยตรง และมีรายละเอียดปลีกย่อยมากขึ้น โดยข้าพเจ้ามองภาพสมรรถนะทางพฤติกรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา เป็น 5 ประเด็นหลัก และประเด็นย่อย ดังนี้

2. ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 1

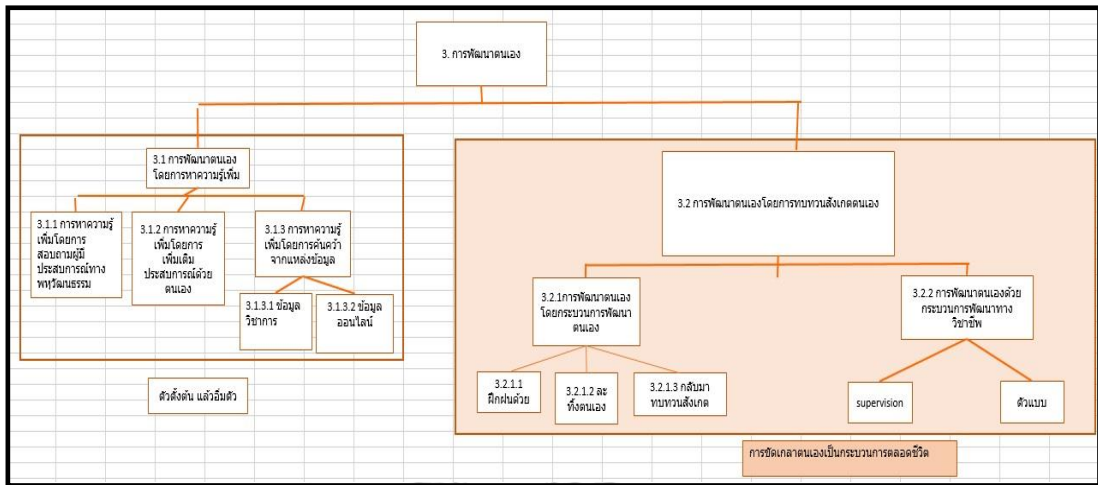
ประเด็นหลักที่ 1 ความรอบรู้ในวัฒนธรรม

ประเด็นหลักที่ 2 การรู้เท่าทันตนเอง

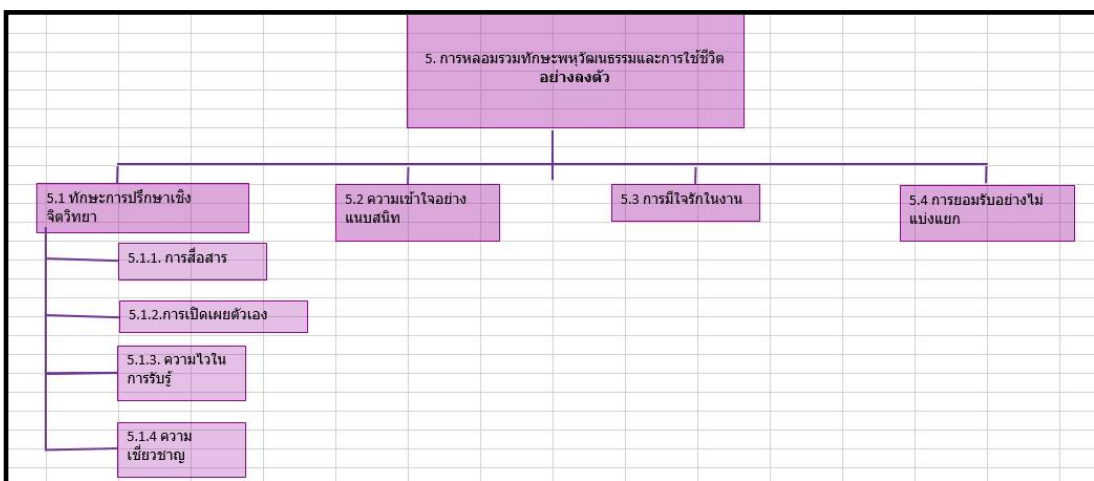
ประเด็นหลักที่ 3 การพัฒนาตนเอง

ประเด็นหลักที่ 4 การมีทักษะด้านพฤติกรรมในเชิงของความรู้ทางสติปัญญา

ประเด็นหลักที่ 5 การหลอมรวมทักษะทางพฤติกรรมและการใช้ชีวิตอย่างลงตัว

3. ตัวอย่างการให้รหัสข้อมูล

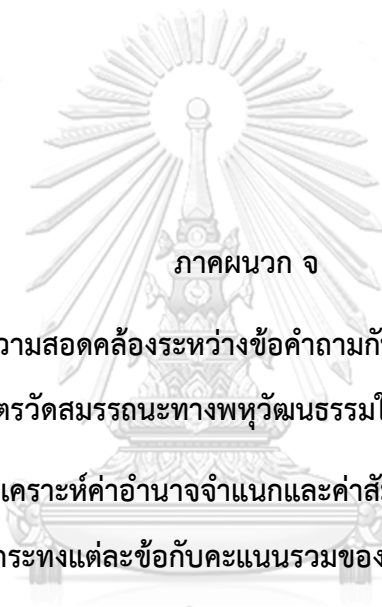
ข้อความ	การให้รหัสข้อมูล
IN: อะไรที่รู้ที่อยู่ข้างก่อนทำงานกับพระสงฆ์	
A04: ก็คือรู้ว่ากับพระเรา <u>ต้องเคารพท่าน</u> อย่างนี้ค่ะ แล้วก็ต้องอยู่ห่างท่านนิดนึงจะนั่งในกลุ่มก็ไม่ว่างจะนั่งจะทำยังไงยังไง จะสนทนาท่านอยู่ข้างล่างหรืออยู่ข้างบนต้องมีอาสนะใหม่ <u>คือไม่ทราบตรงนี้เลยอะค่ะก็อาจจะเหมือนกับว่าถามพี่ที่</u> เอา	ถามคนที่รู้
IN: ก็ต้องหาข้อมูลใช้ใหม่คะ	
A04: ใช่ค่ะ	
IN: แล้วไม่ปล่อยเข้าไปตรงนั้นแล้วอึดอัด	
A04: จริง ๆ ก็ <u>อึดอัด มันไม่ว่างจะต้องประมาณไหนยังงี้</u> อะค่ะ เหมือนตอนท่านโทรมานัดหมาย ก็เป็นคนประสานงาน รู้ว่าเป็นพระโทรมาก็ (ทำหน้าที่ตกใจ) พ่อท่านสวัสดิ์ ท่านเจริญพร ก็เจริญพรกับท่าน (หัวเราะ)	รู้สึกอึดอัด ทำตัวไม่ถูก
IN: ใครเอาใครโยม บางทีความรู้นั้นยังมาไม่ทัน	
A04: <u>ไม่ทันคะไม่ทัน เหมือนกับว่าเราไม่คุ้นเคยนะคะเพราะเรา</u> ไม่ได้ใช้บ่อย ๆ <u>ในชีวิตประจำวัน</u> ก็รู้ว่าประมาณนี้แหละ แต่มันสลับแทนที่เราจะมานมัสการท่านแต่เราเจริญพรคะ ท่าน ท่านก็ตอบมาจะเจริญพร ไม่น่าใช่แล้วละก็ขอโทษคะท่านนมัสการ	มีความรู้ แต่ไม่ทันนึกถึง
IN: เหมือนมันมีความยากเหมือนกันนะ	
A04: <u>ยากค่ะเริ่มภาษาเหมือนกันว่าจะพูดกับท่านประมาณไหน</u> อย่างที่เราคุยปกติเราก็จะคุยด้วยภาษาที่เราคุ้นเคยใช้ใหม่ ค่ะ แต่กับท่านมัน <u>อาจจะมีความบางอย่างนี้คะแทนตัวเรา</u> <u>ยังได้ เรียกชื่อตัวเอง หรือโยม หรือเวลาท่านกินข้าว</u> <u>อย่างนี้คะเราก็ต้องค่อย ๆ เหมือนมันเป็น second</u> <u>thought นิดนึงใช้คำว่ายังไงนะ</u>	รู้สึกยาก ต้องคิดก่อน
IN: ภาษาที่เริ่มใช้สื่อสารเองตั้งแต่เริ่มทักเลยนะ การพูดคุยกัน	
A04: ค่ะ	

	ข้อความ	การให้รหัสข้อมูล
IN:	อันนี้หมายถึงการเจอกันในบริบททั่วไป ทั้งcounseling ก็ยังมีความยากอยู่	
A04:	คะจะพูดอะไรที่รู้สึกเกรงใจ ส่วนหนึ่งอีกส่วนหนึ่งก็บางทีอันนี้เราเริ่มต้นแล้วใช่ไหมคะ ก็บางทีมันจะมีข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์คิดว่าก็มีผลกับอคติของเรา อย่างเช่นข่าวว่าข่าวพระสงฆ์กับการใช้เงิน หรือเรื่องที่ดินฉาวในอินเทอร์เน็ต เราก็คงจะมีภาพ คือมีภาพทั้งพระดีทั้งพระไม่ดีแต่คิดว่ามันคงบ่งกันอย่างนี้คะ เราก็คงจะรู้สึกว่าเราไม่ค่อยถนัดที่จะทำงานกับกลุ่มท่านเท่าไร	มีอคติจากการรับรู้ข่าวสาร ไม่สบายในการทำงานด้วย
A04:	ว่าท่านอยู่แบบไหนในข่าว ท่านอยู่กลุ่มไหน อย่างกลุ่มพระศิลาณธรรมก็ค่อนข้างมั่นใจหน่อยเพราะว่าท่านเรียนหนังสือ จะทราบที่มา เพราะว่ากลุ่มท่านจะทำงานกับกลุ่มชีวิตและความตายสัชชาลัยมาระยะหนึ่งแล้วแล้วก็มาขออาจารย์โสริชเข้าไปทำงานอบรมให้ เพราะงั้นเราก็คงทราบที่ท่านมีความตั้งใจ แล้วก็มีความชื่นชม ถ้าเป็นปีแรกแรกก็อาจจะเข้าไปใหม่ ๆ ก็จากใครคล้ายช่วงเราก็หยิ่งท่านเหมือนกัน ว่าท่านประมาณไหนยังไง	คุ้นเคยกับกลุ่มที่รู้จักมาก่อน
IN:	ท่านเข้าหาง่ายเข้าหายากหรือว่า	
A04:	ท่านมีความตั้งใจขนาดไหนคะ	
IN:	ก็มีคาดหวังอยู่บ้างเหมือนกันนะว่าอยากให้คุณตั้งใจแล้วก็เต็มที สิ่งที่มีมันเกิดกับเราเวลาเราไปเตรนนิ่งกับกลุ่มอื่น ๆ ที่ไม่ใช่กับพระเป็นใครอันอื่นเป็นนิสิตนักศึกษา	
A04:	ถ้าเป็นกลุ่มที่เราคุ้นมันก็จำไม่มากนักคะ อย่างเช่นกลุ่มนักศึกษาบุคคลทั่วไปองค์กรคล้าย ๆ ว่าเราทำงานกับเขามานานแล้วเราค้นเคยแทบว่าภาษาที่ใช้แบบนี้เราก็คงจะไปโดยคือไม่ได้ผ่านความคิด คือไม่ต้องผ่านความคิดหรือ second thought ว่าอย่างนี้ดีไหมเพราะพูดไปแล้วต้องระวังต่อว่าใช่หรือไม่ใช่	กลุ่มที่คุ้นเคยจะสบายใจ ไม่ต้องระวังหรือคิดก่อน

	ข้อความ	การให้รหัสข้อมูล
A04:	แต่ถ้านึกย้อนไปถึงตอนแพรคติดั้มใหม่ ๆ อาจจะมีบ้าง อย่างนักศึกษาเราโตกว่าเยอะนะค่ะ <u>คือจะเชื่อมกับเขาใน ภาษาของเขาก็อาจจะต้องเหมือนกับเลือกใช้คำบางส่วน แต่ก็ไม่ถึงกับต้องระวัง</u>	ไม่ถึงขั้นต้องระวังมาก
IN:	ไม่ถึงกับต้องระวังแล้วก็ไม่ถึงกับต้องใหม่หมด	
A04:	แต่จะมี <u>กลุ่มที่จะต้องกลับมาดูการใช้ภาษาของตัวเองก็คือ กลุ่มผู้ติดยาที่ตอนไปทำอินเทิร์น</u> ตอนอินเทิร์นเหมือนกับ เป็นช่วงที่เราเริ่มต้นใหม่ ๆ แล้วก็ไม่ว่าจะต้องประมาณ ไหนส่วนใหญ่ก็จะเป็นแพทเทิร์น pattern ที่แบบจะ เริ่มต้นอย่างนั้นะคะอะไรอย่างนั้นะค่ะ ที่นี้เค้าก็จะแบบว่า พี่พี่พี่พูดให้มันง่าย ๆ ไปเลยได้ไหม (หัวเราะ) เราก็ตกใจ เวอร์ชันแรกเลยอะค่ะพี่พูดให้มันไม่ง่ายเลยได้ไหมที่จะให้ ผมทำอะไรมันไม่ใช่สนทนาใช่ไหม สนทนามันยากนะที่ แบบว่ามาคุยมาอะไรอย่างนี้	กลุ่มที่ไม่คุ้นเคยมีการระวัง การใช้ภาษาสื่อสาร
IN:	แสดงว่ามันก็ต้องมีความที่ต้องจูนกันอยู่ จูนกันอยู่ใน ระหว่างแม้ว่า อาจจะเป็นไม่ใช่พระก็ตาม อย่างน้องที่ติด ยา ก็อาจจะมาจากครอบครัว เอาภาษาง่าย ๆ ลูกทุ่งลูกทุ่ง	
A04:	จริง ๆ ด้วยว่า <u>มันมีเวลาของการใช้ภาษาถ้าพูดถึงในแง่ ของภาษานะคะมันมีเวลาอยู่</u> อย่างเช่นถ้าเป็นในองค์กร <u>กลุ่มที่เป็นกลุ่มผู้บริหารกลุ่มวิศวกรภาษาก็จะเป็นอย่างนี้ ถ้าเป็นกลุ่มช่างภาษาเราก็ต้องนั่งเลขขึ้นอีกนิดนึงอย่างนี้</u> ค่ะ คล้าย ๆ ว่าแต่เราจะรู้ได้ยังไงเราจะรู้ได้จากการที่เรา ค่อย ๆ คือมันเหมือนกับเป็นการที่เราไม่เคยเจอเขามา ก่อนมันเป็นการค่อย ๆ ได้อารมณ์กับเขาแล้วก็สังเกต สังเกตท่าทาง ท่าทีของเค้าก็มีใหม่นะ เป็น sensitivity ของเรา ที่เราจะต้องค่อย ๆ ปรับ	มีระดับของภาษาที่ใช้สื่อสาร เพื่อให้เชื่อมกันได้ง่ายขึ้น
IN:	อาจจะยังไม่ต้องลงไปเร็วนักว่าเป็นผู้ใหญ่เลยหรือนักเรียน เลย	

	ข้อความ	การให้รหัสข้อมูล
A04:	เราอาจจะกลางกลางก่อนในช่วงแรกแล้วเราก็ <u>เชื่อมเขาผ่านไดอะล็อก เหมือนกับบางที่เราชวนเขาแบ่งปันเรื่องราว เราก็จะรู้ภาษาลำนวนที่เขาใช้</u>	ใช้วิธีชวนคุย ดูสำนวนภาษาของเขา
IN:	แสดงว่าช่วงต้นก็ปลายเปิดไปก่อน ให้เขาได้มีโอกาสเข้ามาจอยเยอะ ๆ ก่อน	
A04:	ใช่ค่ะ อันนี้ในแง่ของกลุ่มใหญ่ แต่ถ้าเป็นย่อย ๆ จริง ๆ ว่าก็อาจจะเริ่มใคร ๆ กันนะคะ พี่แต่คือ <u>ค่อย ๆ เหมือนชวนคุยเวลาเค้าแนะนำตัวเราก็จะรู้แล้วว่าเขาทำที่ท่าทางการพูดจาเขาประมาณไหนอย่างนี้ค่ะ</u>	ค่อย ๆ ชวนคุยดูการสื่อสาร
IN:	อาจจะเป็นระยะห่างด้วยความแตกต่างของเรากับเขา สดดีส มันจะผ่านการคิดเยอะนิดนึง	
A04:	ใช่ค่ะ <u>อย่างพระสงฆ์ก็เป็นเรื่องภาษาทั้งเรื่องความคิดของเราเกี่ยวกับพระสงฆ์นะค่ะ</u>	ระวังเรื่องภาษา และความคิดตัวเอง
IN:	หมายถึงเป็นความเชื่อที่ตะนะค่านิยม	
A04:	ใช่ค่ะ กลุ่มแรกที่อยู่ได้พบพระ ตอนนั้นที่ทำงานกับพระสงฆ์กลุ่มศีลานะธรรมน่าจะประมาณซัก 7 8 ปี นะคะ ตอนนั้นก็จะแบบพอเข้ากลุ่มปุ๊บเราก็นั่งยังงี้ วงกลมของเราก็จะห่าง เพราะพระก็ไม่คุ้นกับโยมที่จะต้องมานั่งแบบนี้ เกร็งเราค่ะ สมณศักดิ์ของท่านสูงแล้วท่านก็เป็นพระผู้ใหญ่พระเถระ พระเถรานุเถระที่ชาวบ้านเข้ามากราบไหว้ เสร็จแล้วเราก็จะนิมนต์ท่าน เรียนเชิญใช้คำว่าเรียนเชิญ ชวนกันนั่งเป็นกลุ่ม จะชวนจะนิมนต์ เอ๊ะ อะไรอย่างนี้นะคะ ดิดขัดไปหมด แล้วก็ไม่ได้ตายแล้วทำยังไงดี ก็ บอกท่านท่านคะจะขอท่านขยับเข้ามาใกล้กันหน่อยท่านก็ขยับแบบนิดเดียว คือท่านจะเกร็ง ถ้านั่งเป็นวงกลมไม่เรียงค่ะ แต่ท่านจะให้พระผู้ใหญ่ นั่งก่อนแล้วท่านก็กราบ กราบพระเถระก่อน แล้วเราก็กราบท่านอีกทีอย่างนี้ค่ะ	ความรู้ในการปฏิบัติของคนในกลุ่ม มีความเกร็งของผู้มาปรึกษา
IN:	ระหว่างที่ท่านกราบกันเราทำยังไงล่ะคะ	

ข้อความ	การให้รหัสข้อมูล
<p>A04: เราก็กราบด้วย ทำตัวไม่ถูก (หัวเราะ) พอมานึกดูก็ตกลงตัวเองเหมือนกันนะคะ แล้วก็เราจะอะไรยังไง <u>โยมจะชวนท่านในช่วงนี้ได้ นิมนต์ชวน เอ๊ะ เรายังไงดีวะ ก็รู้สึกว่าคุณมันจะติดขัดนิดนึงนะคะ ในช่วงต้น ๆ แล้วก็ผ่านความคิดว่าเราจะพูดยังไงดี แล้วก็ตัดสินใจบอกท่านคะว่าท่านคะ โยมไม่คุ้นเคยกับการปฏิบัติงานกับพระสงฆ์เลย โยมรู้สึกเกร็งรู้สึกประหม่า แล้วก็รู้สึกว่าตัวเองเป็นผู้ย่อยอย่างนี้ ขออนุญาตท่านถ้าเกิดจะพูดอะไรทำอะไรที่มันไม่ค่อยพอเหมาะพอดีก็ขอโทษขอภัยท่าน เอ๊ะ ขอโทษนี้เยอะไปไหมวะ (หัวเราะ) ขอภัยท่านนะคะ ท่านก็แบบเหมือนเมตตาจริง ๆ พระสงฆ์อย่างแรกคือท่านเมตตามาก อาจารย์ เป็นตัวช่วยเลยเนาะ คล้ายคล้ายทำให้เราทำงานได้ง่ายขึ้น ใจเราไม่พะวัคพะวง พี่พบว่าจริง ๆ แล้วถ้าเราเริ่มที่ตัวเรานะคะคือเรารู้สึกว่าอุปสรรคทั้งหมดหรือboundary ทั้งหมดมันมาจากตัวเราคือถ้าเราลดท่านก็ลด หรือถ้าเราเข้าไปแบบที่เป็นลิตเตอร์</u></p>	<p>ใช้ภาษาไม่ถูก มันติดขัด บอกไปตามความจริงว่ารู้สึกเกร็งและประหม่า บอกไปแล้วช่วยให้ดีขึ้น อุปสรรคคืออคติในใจของตัวเอง</p>

ภาคผนวก จ

1. ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์
ของมาตรวัดสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาไทย
2. ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อคำถามในมาตรวัด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

1. ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์ของมาตรฐานสมรรถนะทาง
 พหุวัฒนธรรมในการปรึกษาไทย

ข้อที่	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ							รวม	IOC	สรุป
	1	2	3	4	5	6	7			
1	-1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	6	0.71	ผ่านเกณฑ์
2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
4	+1	+1	0	0	-1	-1	+1	1	0.14	ไม่ผ่านเกณฑ์
5	0	+1	+1	+1	+1	+1	+1	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
6	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
7	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
9	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
10	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
11	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
12	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
13	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
14	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
15	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
16	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
17	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
18	+1	+1	0	+1	+1	0	+1	5	0.71	ผ่านเกณฑ์
19	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
20	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
21	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
22	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
23	+1	+1	+1	0	+1	0	+1	5	0.71	ผ่านเกณฑ์
24	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
25	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
26	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
27	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
28	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
29	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	6	0.86	ผ่านเกณฑ์

ข้อที่	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ							รวม	IOC	สรุป
	1	2	3	4	5	6	7			
30	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
31	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
32	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
33	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
34	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
35	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
36	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
37	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
38	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
39	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
40	-1	+1	+1	+1	+1	0	+1	4	0.57	ไม่ผ่านเกณฑ์
41	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
42	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
43	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
44	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
45	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
46	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
47	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
48	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
49	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
50	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
51	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
52	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
53	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
54	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
55	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
56	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
57	0	+1	+1	+1	+1	0	0	4	0.57	ไม่ผ่านเกณฑ์
58	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
59	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
60	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	6	0.86	ผ่านเกณฑ์

ข้อที่	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ							รวม	IOC	สรุป
	1	2	3	4	5	6	7			
61	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
62	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
63	0	+1	+1	+1	+1	+1	+1	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
64	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00	ผ่านเกณฑ์
65	+1	-1	+1	+1	0	+1	+1	4	0.57	ไม่ผ่านเกณฑ์
66	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
67	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
68	+1	-1	+1	+1	+1	+1	+1	5	0.71	ผ่านเกณฑ์
69	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
70	+1	+1	0	+1	0	+1	+1	5	0.71	ผ่านเกณฑ์
71	+1	+1	+1	0	0	+1	+1	5	0.71	ผ่านเกณฑ์
72	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
73	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
74	+1	0	+1	+1	0	0	+1	4	0.57	ไม่ผ่านเกณฑ์
75	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
76	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
77	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	6	0.86	ผ่านเกณฑ์
78	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	6	0.86	ผ่านเกณฑ์

2. ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อคำถามในมาตรวัด

ข้อ กระทง	IOC	M (SD)		ค่า t	CITC รายด้าน		CITC รวม	ข้อที่ คัดเลือก
		กลุ่มสูง N = 28	กลุ่มต่ำ N = 28		ครั้งที่ 1 (73 ข้อ)	ครั้งที่ 2 (47 ข้อ)		
องค์ประกอบที่ 1 การตระหนักในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติ ทางวัฒนธรรม ($\alpha_1 = .669$ $\alpha_2 = .669$)								
1	0.71	4.64 (0.56)	4.07 (.054)	3.89*	.41	.41	.39	✓
2	1.00	4.64 (0.49)	4.04 (0.69)	3.79*	.52	.52	.45	✓
3	1.00	4.71 (0.46)	4.04 (0.84)	3.76*	.53	.53	.36	✓
4	0.14	-	-	-	-	-	-	คัดออก
องค์ประกอบที่ 2 การตระหนักในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม ($\alpha_1 = .818$ $\alpha_2 = .819$)								
5	0.86	4.82 (0.77)	3.96 (0.69)	5.70*	.58	.46	.52	✓
6	1.00	3.68 (0.77)	2.89 (0.86)	3.56*	.49	.59	.32	✓
7	1.00	3.82 (0.77)	2.75 (0.84)	4.95*	.66	.75	.43	✓
8	1.00	3.89 (0.92)	2.89 (0.83)	4.48*	.65	.70	.45	✓
9	0.86	4.61 (0.63)	4.07 (0.72)	2.97*	.37	-	-	คัดออก
10	0.86	3.89 (0.83)	3.00 (1.02)	3.59*	.43	-	-	คัดออก
11	0.86	4.68 (0.55)	3.46 (1.04)	5.84*	.57	-	-	คัดออก
12	1.00	4.89 (0.32)	3.93 (0.72)	6.52*	.55	.50	.51	✓
13	0.86	4.68 (0.48)	3.71 (0.85)	5.22*	.32	.43	.51	✓
14	1.00	3.71 (0.94)	3.79 (0.79)	0.39	-.17	-	-	คัดออก
15	0.86	4.14 (0.65)	3.54 (0.74)	3.24*	.31	.40	.29	✓
16	1.00	3.54 (1.00)	3.04 (0.92)	1.95	.10	-	-	คัดออก
17	0.86	3.86 (0.93)	2.93 (0.90)	3.79*	.37	.38	.28	✓
18	0.71	3.04 (1.07)	2.89 (0.88)	0.55	.11	-	-	คัดออก
19	1.00	4.71 (0.46)	3.43 (0.69)	8.20*	.51	.55	.59	✓
20	1.00	4.25 (0.70)	2.89 (0.88)	6.41*	.47	.59	.60	✓
องค์ประกอบที่ 4 ความเข้าใจในพื้นฐาน ความเชื่อ ค่านิยม และอคติทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา ($\alpha_1 = .526$ $\alpha_2 = .734$)								
21	1.00	3.50 (1.23)	3.54 (1.00)	0.12	.19	-	-	คัดออก
22	0.86	2.71 (0.94)	2.68 (0.95)	0.14	.24	-	-	คัดออก

ข้อ ภาระทาง	IOC	M (SD)		ค่า t	CITC รายด้าน		CITC รวม	ข้อที่ คัดเลือก
		กลุ่มสูง N = 28	กลุ่มต่ำ N = 28		ครั้งที่ 1 (73 ข้อ)	ครั้งที่ 2 (47 ข้อ)		
23	0.71	2.32 (0.95)	2.71 (1.12)	1.42	.07	-	-	คัดออก
24	1.00	3.89 (0.57)	3.00 (0.54)	6.02*	.36	.52	.56	✓
25	1.00	4.18 (0.86)	3.61 (1.03)	2.25*	.10	.39	.38	✓
26	1.00	4.21 (0.63)	3.00 (0.82)	6.23*	.51	.63	.64	✓
27	0.86	4.36 (0.78)	3.32 (0.82)	4.85*	.27	.53	.50	✓
28	1.00	4.89 (0.32)	4.14 (0.85)	4.39*	.19	.43	.50	✓
องค์ประกอบที่ 5 ความเข้าใจในความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้มาปรึกษา								
($\alpha_1 = .867$ $\alpha_2 = .857$)								
29	0.86	4.11 (0.63)	2.71 (1.08)	5.88*	.64	-	-	คัดออก
30	1.00	4.54 (0.64)	3.71 (0.81)	4.22*	.65	.69	.51	✓
31	1.00	4.39 (0.66)	3.29 (1.08)	4.57*	.68	.65	.53	✓
32	1.00	4.04 (0.64)	2.71 (0.85)	6.56*	.51	-	-	คัดออก
33	1.00	4.89 (0.32)	3.82 (0.91)	5.92*	.81	.66	.70	✓
34	1.00	4.64 (0.62)	3.57 (0.64)	5.44*	.70	.74	.60	✓
35	1.00	4.57 (0.57)	3.50 (0.96)	5.06*	.60	.63	.61	✓
36	1.00	3.89 (0.69)	2.64 (0.78)	6.37*	.55	-	-	คัดออก
องค์ประกอบที่ 6 ความเข้าใจในทักษะทางพหุวัฒนธรรม								
($\alpha_1 = .717$ $\alpha_2 = .717$)								
37	1.00	4.46 (0.69)	3.39 (0.92)	4.93*	.61	.61	.59	✓
38	1.00	4.89 (0.32)	4.00 (0.82)	5.40*	.50	.50	.65	✓
39	1.00	4.43 (0.74)	3.50 (1.00)	3.95*	.55	.55	.59	✓
40	0.57	-	-	-	-	-	-	คัดออก
41	1.00	4.04 (0.74)	3.00 (0.67)	5.48*	.37	.37	.54	✓
องค์ประกอบที่ 7 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องพื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม และอคติทางวัฒนธรรม								
($\alpha_1 = .860$ $\alpha_2 = .819$)								
42	1.00	4.46 (0.58)	3.46 (0.88)	5.03*	.62	.56	.63	✓
43	1.00	4.46 (0.51)	3.29 (0.90)	6.05*	.69	.60	.75	✓
44	0.86	4.29 (0.71)	3.04 (0.88)	5.84*	.55	-	-	คัดออก
45	0.86	4.61 (0.57)	3.61 (0.99)	4.62*	.52	-	-	คัดออก
46	1.00	4.39 (0.69)	3.00 (1.28)	5.09*	.60	-	-	คัดออก
47	1.00	3.96 (1.04)	2.32 (1.06)	5.88*	.61	.54	.56	✓

ข้อ กระทง	IOC	M (SD)		ค่า t	CITC รายด้าน		CITC รวม	ข้อที่ คัดเลือก
		กลุ่มสูง N = 28	กลุ่มต่ำ N = 28		ครั้งที่ 1 (73 ข้อ)	ครั้งที่ 2 (47 ข้อ)		
48	0.86	4.36 (0.73)	3.46 (1.23)	3.30*	.63	.66	.55	✓
49	1.00	4.43 (0.63)	3.64 (1.13)	3.21*	.61	.65	.54	✓
องค์ประกอบที่ 8. การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่องความรู้ทางวัฒนธรรม								
($\alpha_1 = .829$ $\alpha_2 = .827$)								
50	1.00	4.46 (0.64)	2.89 (1.10)	6.70*	.64	.69	.65	✓
51	1.00	4.43 (0.57)	3.00 (1.02)	6.47*	.64	.66	.63	✓
52	1.00	4.04 (0.92)	2.75 (1.04)	4.89*	.63	.54	.51	✓
53	1.00	3.25 (1.21)	2.43 (1.17)	2.59*	.46	-	-	คัดออก
54	1.00	4.36 (0.73)	3.18 (1.16)	4.56*	.64	.68	.60	✓
55	1.00	4.54 (0.69)	3.25 (0.93)	5.85*	.57	.54	.62	✓
56	0.86	4.21 (0.69)	3.21 (0.83)	4.91*	.47	-	-	คัดออก
57	0.57	-	-	-	-	-	-	คัดออก
องค์ประกอบที่ 9 การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้านทักษะ กลยุทธ์ และเทคนิคที่เหมาะสม								
($\alpha_1 = .879$ $\alpha_2 = .883$)								
58	1.00	4.68 (0.48)	3.50 (0.88)	6.22*	.70	.74	.68	✓
59	1.00	4.29 (0.60)	3.00 (0.77)	6.98*	.60	-	-	คัดออก
60	0.86	4.14 (0.89)	2.75 (0.97)	5.61*	.62	.64	.63	✓
61	1.00	4.46 (0.58)	3.39 (0.96)	5.08*	.71	.76	.65	✓
62	0.86	4.54 (0.51)	3.11 (0.88)	7.47*	.71	.75	.72	✓
63	0.86	4.50 (0.58)	3.21 (0.96)	6.09*	.67	.70	.69	✓
64	1.00	4.36 (0.62)	3.36 (0.96)	5.12*	.52	-	-	คัดออก
65	0.57	-	-	-	-	-	-	คัดออก
66	0.86	4.07 (0.60)	3.04 (0.88)	5.13*	.57	-	-	คัดออก
67	0.86	4.29 (0.71)	3.14 (1.01)	4.90*	.59	-	-	คัดออก
68	0.71	3.71 (0.98)	3.00 (0.90)	2.84	.25	-	-	คัดออก
องค์ประกอบที่ 10 การผสมผสานของความเป็นมืออาชีพกับการใช้ชีวิตส่วนตัวได้อย่างลงตัว								
($\alpha_1 = .840$ $\alpha_2 = .863$)								
69	0.86	4.57 (0.63)	3.79 (0.92)	3.73*	.66	.63	.58	✓
70	0.86	3.21 (1.34)	3.50 (1.23)	0.83	-.025	-	-	คัดออก
71	0.86	4.64 (0.91)	3.64 (0.48)	5.12*	.69	.74	.62	✓
72	0.86	4.68 (0.48)	3.68 (0.91)	5.18*	.69	.73	.62	✓

ข้อ กระทง	IOC	M (SD)		ค่า t	CITC รายด้าน		CITC รวม	ข้อที่ คัดเลือก
		กลุ่มสูง N = 28	กลุ่มต่ำ N = 28		ครั้งที่ 1 (73 ข้อ)	ครั้งที่ 2 (47 ข้อ)		
73	0.86	4.46 (0.64)	3.61 (0.74)	4.65*	.46	-	-	คัดออก
74	0.57	-	-	-	-	-	-	คัดออก
75	0.86	4.79 (0.42)	4.14 (0.93)	3.33*	.72	.67	.55	✓
76	0.86	4.25 (0.75)	3.07 (0.94)	5.18*	.39	-	-	คัดออก
77	0.86	4.71 (0.46)	3.46 (0.88)	6.65*	.69	.64	.70	✓
78	0.86	4.71 (0.46)	4.07 (0.86)	3.50*	.62	-	-	คัดออก

หมายเหตุ. ค่า Critical r .05 ($N = 85$, $p < .05$, สองหาง) = .213; ค่า CITC คือ ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงนั้น ๆ กับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมดเมื่อวิเคราะห์ 73 ข้อ รายด้าน 10 ด้านตามลำดับ.

* $p < .05$, สองหาง. ** $p < .01$, สองหาง.

ภาคผนวก ฉ

ผลการวิเคราะห์ไมโคร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

DATE: 10/13/2018

TIME: 17:20
L I S R E L 8.72

BY

Karl G. Jreskog & Dag Srbom

This program is published exclusively by
Scientific Software International, Inc.
7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100
Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.
Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140
Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005
Use of this program is subject to the terms specified in the
Universal Copyright Convention.
Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file D:\00_Current Project\Mink
thesis\CFA.LPJ:

TI
DA NI = 10 NO = 0 MA = CM
RA FI = 'D:\00_Current Project\Mink thesis\CFA.psf'
SE
1 2 3 4 10 5 6 7 8 9 /
MO NX = 10 NK = 1 TD = SY
LK
MCC
FR LX(2,1) LX(3,1) LX(4,1) LX(5,1) LX(6,1) LX(7,1) LX(1,1) LX(9,1)
FR LX(10,1)
FI LX(8,1)
VA 1.00 LX(8,1)
FR TD(8,2) TD(8,7) TD(9,2) TD(10,2) TD(4,3) TD(9,5) TD(3,1)
PD
OU SS SC MI TV ND = 3

TI

Number of Input Variables 10
Number of Y - Variables 0
Number of X - Variables 10
Number of ETA - Variables 0
Number of KSI - Variables 1
Number of Observations 316

TI

Covariance Matrix

	meanAWAT	meanAWKN	meanAWSK	meanUNAT	meanUNSK
meanUNKN	-----	-----	-----	-----	-----
meanAWAT	0.240				

meanAWKN	0.158	0.370			
meanAWSK	0.145	0.190	0.282		
meanUNAT	0.125	0.176	0.208	0.322	
meanUNSK	0.138	0.196	0.178	0.184	0.287
meanUNKN	0.130	0.165	0.175	0.186	0.188
0.305					
meanDEAT	0.146	0.208	0.196	0.197	0.195
0.165					
meanDEKN	0.152	0.269	0.200	0.182	0.203
0.175					
meanDESK	0.132	0.144	0.197	0.204	0.176
0.206					
meanPPPE	0.124	0.140	0.177	0.190	0.178
0.182					

Covariance Matrix

	meanDEAT	meanDEKN	meanDESK	meanPPPE
meanDEAT	0.412			
meanDEKN	0.291	0.445		
meanDESK	0.228	0.243	0.385	
meanPPPE	0.192	0.183	0.218	0.276

TI

Parameter Specifications

LAMBDA-X

	MCC
meanAWAT	1
meanAWKN	2
meanAWSK	3
meanUNAT	4
meanUNSK	5
meanUNKN	6
meanDEAT	7
meanDEKN	0
meanDESK	8
meanPPPE	9

PHI

	MCC
	10

THETA-DELTA

	meanAWAT	meanAWKN	meanAWSK	meanUNAT	meanUNSK
meanUNKN					
meanAWAT	11				
meanAWKN	0	12			
meanAWSK	13	0	14		
meanUNAT	0	0	15	16	

meanUNSK	0	0	0	0	17
meanUNKN	0	0	0	0	0
18					
meanDEAT	0	0	0	0	0
0					
meanDEKN	0	20	0	0	0
0					
meanDESK	0	23	0	0	24
0					
meanPPPE	0	26	0	0	0
0					

THETA-DELTA

	meanDEAT	meanDEKN	meanDESK	meanPPPE
meanDEAT	19			
meanDEKN	21	22		
meanDESK	0	0	25	
meanPPPE	0	0	0	27

TI

Number of Iterations - 16

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-X

	MCC
meanAWAT	0.661
(0.062)	10.617
meanAWKN	0.950
(0.065)	14.521
meanAWSK	0.894
(0.068)	13.102
meanUNAT	0.912
(0.073)	12.555
meanUNSK	0.937
(0.070)	13.405
meanUNKN	0.889
(0.071)	12.586
meanDEAT	0.987
(0.066)	14.860

meanDEKN	1.000					
meanDESK	1.065					
	(0.081)					
	13.082					
meanPPPE	0.920					
	(0.068)					
	13.508					
	PHI					
	MCC					

	0.215					
	(0.031)					
	6.909					
	THETA-DELTA					
	meanAWAT	meanAWKN	meanAWSK	meanUNAT	meanUNSK	
meanUNKN	-----	-----	-----	-----	-----	
meanAWAT	0.147					
	(0.012)					
	12.134					
meanAWKN	--	0.175				
	(0.016)					
		10.816				
meanAWSK	0.019	--	0.111			
	(0.007)	(0.010)				
	2.629		11.470			
meanUNAT	--	--	0.033	0.143		
	(0.008)	(0.012)				
			4.170	11.679		
meanUNSK	--	--	--	--	0.099	
				(0.010)		
					10.334	
meanUNKN	--	--	--	--	0.135	
				(0.012)		
					11.715	
meanDEAT	--	--	--	--	--	
meanDEKN	--	0.065	--	--	--	--
	(0.013)					
		5.099				
meanDESK	--	-0.074	--	--	-0.037	--
	(0.011)		(0.008)			
	-6.955				-4.520	
meanPPPE	--	-0.040	--	--	--	--
	(0.008)					
	-5.024					

THETA-DELTA

	meanDEAT	meanDEKN	meanDESK	meanPPPE
meanDEAT	0.202 (0.017)			
	11.874			
meanDEKN	0.075 (0.012)	0.228 (0.019)		
	6.047	11.955		
meanDESK	--	--	0.141 (0.014)	
			10.090	
meanPPPE	--	--	--	0.094 (0.009)
				10.528

Squared Multiple Correlations for X - Variables

	meanAWAT	meanAWKN	meanAWSK	meanUNAT	meanUNSK
meanUNKN	0.390	0.526	0.608	0.555	0.657
0.557					

Squared Multiple Correlations for X - Variables

	meanDEAT	meanDEKN	meanDESK	meanPPPE
	0.509	0.485	0.634	0.660

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 28

Minimum Fit Function Chi-Square = 40.780 (P = 0.0563)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 40.585 (P = 0.0586)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 12.585

90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 33.652)

Minimum Fit Function Value = 0.129

Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.0400

90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.107)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0378

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.0618)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.777

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.300

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.260 ; 0.367)

ECVI for Saturated Model = 0.349

ECVI for Independence Model = 14.218

Chi-Square for Independence Model with 45 Degrees of Freedom = 4458.735

Independence AIC = 4478.735

Model AIC - 94.585
 Saturated AIC - 110.000
 Independence CAIC - 4526.293
 Model CAIC - 222.990
 Saturated CAIC - 371.566

Normed Fit Index (NFI) - 0.991
 Non-Normed Fit Index (NNFI) - 0.995
 Parsimony Normed Fit Index (PNFI) - 0.617
 Comparative Fit Index (CFI) - 0.997
 Incremental Fit Index (IFI) - 0.997
 Relative Fit Index (RFI) - 0.985

Critical N (CN) = 373.923

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.00833
 Standardized RMR - 0.0253
 Goodness of Fit Index (GFI) = 0.975
 Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.951
 Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.496

TI

Modification Indices and Expected Change

No Non-Zero Modification Indices for LAMBDA-X

No Non-Zero Modification Indices for PHI

Modification Indices for THETA-DELTA

	meanAWAT	meanAWKN	meanAWSK	meanUNAT	meanUNSK	
meanUNKN	-----	-----	-----			
meanAWAT	--					
meanAWKN	2.236	--				
meanAWSK	--	0.180				
meanUNAT	0.279	0.738	--	--		
meanUNSK	0.133	0.072	0.707	0.014	--	
meanUNKN	0.265	4.033	0.014	2.218	2.931	--
meanDEAT	0.155	1.243	0.133	0.472	0.343	
6.008						
meanDEKN	0.022	--	0.589	2.078	0.725	0.020
meanDESK	2.833	--	0.475	1.065	--	0.002
meanPPPE	0.294	--	0.002	2.207	1.765	0.179

Modification Indices for THETA-DELTA

	meanDEAT	meanDEKN	meanDESK	meanPPPE
meanDEAT	-----	-----		
meanDEKN	--	--		
meanDESK	0.000	3.895	--	
meanPPPE	0.450	4.295	1.391	--

Expected Change for THETA-DELTA

	meanAWAT	meanAWKN	meanAWSK	meanUNAT	meanUNSK
meanUNKN					

meanAWAT	--						
meanAWKN	0.014	--					
meanAWSK	--	0.003	--				
meanUNAT	-0.005	-0.008	--	--			
meanUNSK	0.003	0.002	-0.006	-0.001	--		
meanUNKN	0.004	-0.019	0.001	0.012	0.014	--	
meanDEAT	0.004	0.014	0.003	0.006	-0.005	-0.023	
meanDEKN	0.001	--	0.006	-0.013	0.007	-0.001	
meanDESK	-0.016	--	-0.006	-0.010	--	0.000	
meanPPPE	-0.004	--	0.000	0.011	-0.010	0.003	

Expected Change for THETA-DELTA

	meanDEAT	meanDEKN	meanDESK	meanPPPE
meanDEAT	--			
meanDEKN	--	--		
meanDESK	0.000	0.022	--	
meanPPPE	0.006	-0.018	0.011	--

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA

	meanAWAT	meanAWKN	meanAWSK	meanUNAT	meanUNSK	
meanUNKN						
meanAWAT	--					
meanAWKN	0.046	--				
meanAWSK	--	0.011	--			
meanUNAT	-0.017	-0.023	--	--		
meanUNSK	0.011	0.007	-0.020	-0.003	--	
meanUNKN	0.016	-0.058	0.003	0.038	0.046	--
meanDEAT	0.012	0.036	0.008	0.017	-0.015	-0.065
meanDEKN	0.004	--	0.017	-0.033	0.020	-0.004
meanDESK	-0.052	--	-0.017	-0.028	--	-0.001
meanPPPE	-0.016	--	-0.001	0.037	-0.037	0.011

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA

	meanDEAT	meanDEKN	meanDESK	meanPPPE
meanDEAT	--			
meanDEKN	--	--		
meanDESK	0.000	0.053	--	
meanPPPE	0.017	-0.052	0.033	--

Maximum Modification Index is 6.01 for Element (7, 6) of THETA-DELTA

TI

Standardized Solution

LAMBDA-X

MCC

meanAWAT	0.306
meanAWKN	0.440
meanAWSK	0.414

```

meanUNAT      0.423
meanUNSK      0.434
meanUNKN      0.412
meanDEAT      0.458
meanDEKN      0.464
meanDESK      0.494
meanPPPE      0.427
    
```

PHI

MCC

1.000

TI

Completely Standardized Solution

LAMBDA-X

MCC

```

meanAWAT      0.625
meanAWKN      0.725
meanAWSK      0.780
meanUNAT      0.745
meanUNSK      0.810
meanUNKN      0.746
meanDEAT      0.713
meanDEKN      0.697
meanDESK      0.796
meanPPPE      0.812
    
```


PHI

MCC

1.000

THETA-DELTA

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

	meanAWAT	meanAWKN	meanAWSK	meanUNAT	meanUNSK
meanUNKN	-----	-----	-----	-----	-----
meanAWAT	0.610				
meanAWKN	--	0.474			
meanAWSK	0.075	--	0.392		
meanUNAT	--	--	0.111	0.445	
meanUNSK	--	--	--	--	0.343
meanUNKN	--	--	--	--	0.443
meanDEAT	--	--	--	--	--
meanDEKN	--	0.161	--	--	--
meanDESK	--	-0.197	--	--	-0.112
meanPPPE	--	-0.126	--	--	--

THETA-DELTA

meanDEAT meanDEKN meanDESK meanPPPE

meanDEAT	0.491		
meanDEKN	0.176	0.515	
meanDESK	--	--	0.366
meanPPPE	--	--	-- 0.340

Time used: 0.047 Seconds

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
2. แบบบันทึกการสัมภาษณ์
3. (ตัวอย่าง) มาตรฐานสมรรถนะทางพฤติกรรมในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

1. แบบสัมภาษณ์ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

เรื่อง “การรับรู้ ความเข้าใจสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมและประสบการณ์ทำงานกับผู้มาปรึกษา
ที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม”

ขั้นตอนในการสัมภาษณ์

ผู้สัมภาษณ์แนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ จากนั้นผู้สัมภาษณ์อธิบายข้อตกลงร่วมกันตามเอกสารจริยธรรม (ผู้สัมภาษณ์มอบเอกสารข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยให้แก่ผู้ให้ข้อมูลเก็บไว้ 1 ชุด) และขอให้ผู้ให้ข้อมูลลงนามในหนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย จากนั้นผู้สัมภาษณ์จึงเริ่มดำเนินการสัมภาษณ์ตามแนวคำถามที่กำหนด ในกรณีที่ผู้ให้ข้อมูลไม่ยินยอมให้ข้อมูล ผู้สัมภาษณ์ยุติการสัมภาษณ์

อุปกรณ์

1. เอกสารข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
2. หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย
3. แบบบันทึกการสัมภาษณ์
4. เครื่องบันทึกเสียง
5. ปากกา
6. ของที่ระลึก

วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

เพื่อศึกษาเชิงคุณภาพเรื่องการรับรู้ ความเข้าใจสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมและประสบการณ์ทำงานกับผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม

ประเด็นการสัมภาษณ์

1. ประสบการณ์ทำงานกับผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่าง และหลากหลายทางวัฒนธรรม

2. ลักษณะของผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ทำงานกับผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่าง และหลากหลายทางวัฒนธรรม

3. สิ่งที่ทำให้การปรึกษาประสบความสำเร็จ หรือขัดขวางของผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ทำงานกับผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่าง และหลากหลายทางวัฒนธรรม

4. ประสบการณ์ด้านการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องในการให้บริการด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยากับผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

แนวคำถามในการสัมภาษณ์

1. ขอให้เล่าถึงลักษณะการทำงานจิตวิทยาการปรึกษาของท่าน

1.1) กลุ่มผู้มารับบริการปรึกษา ที่ท่านให้บริการปรึกษา

1.2) ประเภทของการให้บริการทางจิตวิทยา และจิตวิทยาการปรึกษา

1.3) ระยะเวลาในการทำงาน และจำนวนผู้มาปรึกษาโดยเฉลี่ยต่อวัน

2. โดยทั่วไป ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการปรึกษาโดยใช้ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ทำงานกับผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่าง และหลากหลายทางวัฒนธรรม ควรจะมีลักษณะอย่างไร และอะไรเป็นสิ่งที่ทำให้การปรึกษาประสบความสำเร็จ สิ่งใดเป็นตัวขัดขวาง

2.1) ด้านความรู้ (ประเด็นที่เป็นความรู้คืออะไรบ้าง อย่างไร เล่าถึงประสบการณ์ตรง)

2.2) ด้านการตระหนักรู้ (ควรมีการตระหนักในเรื่องใด อย่างไรบ้าง)

2.3) ด้านทักษะ(มีทักษะหลักที่สำคัญอย่างไร และแตกต่างไปจากการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ทั่วไปอย่างไร

3. ขอให้ท่านเล่าถึงประสบการณ์ตรงของท่านในการให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยา กับผู้มาปรึกษาที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม

3.1) กลุ่มเป้าหมายและลักษณะประเด็นปัญหาของผู้มารับบริการปรึกษา

3.2) ท่านเคยมีประสบการณ์ ความเข้าใจผิด ความยากลำบาก หรือความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในขณะที่ให้บริการปรึกษา มีมากน้อยเพียงใด ท่านแก้ไขอย่างไร และผลลัพธ์คืออะไร

4. ขอให้ท่านพูดถึงถึงประสบการณ์ของท่าน ในด้านการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องในการให้บริการด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยา กับผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

4.1) ท่านเคยได้เรียน ฝึกอบรมเฉพาะทางด้านนี้ หรือไม่ อย่างไร

4.2) ท่านเรียนรู้ ในเรื่องการให้บริการ ผู้มาปรึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม อย่างไร จากแหล่งข้อมูลใด (ประสบการณ์ตรง การอ่านหนังสือ ดูสารคดี การวิจัย การเป็นอาสาสมัคร ฯลฯ)

5. ประเด็นอื่นเพิ่มเติมจากคำถามข้างต้น (ถ้ามี)

Participant ID.....

2. แบบบันทึกการสัมภาษณ์

วัน.....เดือน.....พ.ศ.เวลาเริ่ม.....น. เวลาสิ้นสุด.....น.

รวมเวลา.....ชั่วโมง.....นาที.....สถานที่.....

ผู้ให้ข้อมูล เพศ ชาย หญิง อายุ.....ปี ภูมิลำเนาจังหวัด.....

ประสบการณ์ในการทำงาน.....ปี ตำแหน่งงานปัจจุบัน.....

ประวัติการศึกษา.....ระดับปริญญา.....มหาวิทยาลัย.....

ข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ

.....

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ข้อสังเกต

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. (ตัวอย่าง) มาตรฐานสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2

คำชี้แจง

มาตรฐานนี้ เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา การปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา

มาตรฐานประกอบด้วย 2 ตอน โดยใช้เวลาในการตอบประมาณ 10-15 นาที

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2: มาตรฐานสมรรถนะทางพหุวัฒนธรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา

ขอให้ท่านอ่านวิธีการตอบมาตรฐานในแต่ละตอน และประเมินว่าข้อความแต่ละข้อตรงกับตัวท่าน ประสบการณ์ และความคิดเห็น ความรู้สึกของท่านมากน้อยเพียงใด **มาตรฐานต่อไปนี้มีคำตอบที่ถูกหรือผิด กรุณาเลือกคำตอบที่เป็นจริงกับตัวท่านมากที่สุดและตอบครบถ้วนทุกข้อ** คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์และมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการสำหรับนิสิตนักศึกษาต่อไป ทั้งนี้ ข้อมูลที่ท่านตอบจะไม่มีผลการนำเสนอผลเป็นรายบุคคล แต่จะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเชิงสถิติในภาพรวมเท่านั้น

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไป

โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างและทำเครื่องหมาย X ลงใน () ที่ตรงกับตัวท่าน

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ _____ ปี
3. สถานภาพการศึกษาปัจจุบัน
() สำเร็จการศึกษาแล้ว
() กำลังศึกษา มหาวิทยาลัย _____ คณะ _____ สาขา _____
ชั้นปี _____
() ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก
4. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม (พหุวัฒนธรรม)

การเรียนวิชาที่เกี่ยวข้องกับพหุวัฒนธรรม	() ไม่มี () มี	จำนวน _____ วิชา
การฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับพหุวัฒนธรรม	() ไม่มี () มี	จำนวน _____
หลักสูตร		
การนิเทศที่เกี่ยวข้องกับพหุวัฒนธรรม	() ไม่มี () มี	จำนวน _____
ชั่วโมง/สัปดาห์		
การปรึกษาเชิงจิตวิทยากับพหุวัฒนธรรม	() ไม่มี () มี	จำนวน _____
ชั่วโมง/สัปดาห์		

ตอนที่ 2 : มาตรฐานสมรรถนะทางพฤติกรรมในการศึกษาเชิงจิตวิทยา

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ แสดงถึง ประสิทธิภาพของผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษาโดยใช้ทักษะ การศึกษาเชิงจิตวิทยาที่ปฏิบัติงานร่วมกับผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมที่หลากหลาย (เช่น ความ หลากหลายทางเพศ ศาสนา ภาษา และสถานะทางสังคม เป็นต้น) ขอให้ท่านอ่านข้อความ ประสิทธิภาพดังกล่าว แล้วพิจารณาว่าตรงกับความเป็นจริงของท่านมากน้อยเพียงใด โดยทำ เครื่องหมาย X ตรงคำตอบที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด

ข้อความ	ตรง มาก ที่สุด	ค่อนข้าง ตรง	ตรงกับ ไม่ตรง พอดีกัน	ค่อนข้าง ไม่ ตรง	ไม่ ตรง เลย
1. ฉันเห็นความสำคัญถึงสิ่งที่คุณมาปรึกษาได้รับถ่ายทอด มาจากวัฒนธรรมที่เขาเติบโตมา	5	4	3	2	1
2.	5	4	3	2	1
3.	5	4	3	2	1
4. ฉันใส่ใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้มา ปรึกษา	5	4	3	2	1
5.	5	4	3	2	1
6.	5	4	3	2	1
7.	5	4	3	2	1
8.	5	4	3	2	1
9. ฉันเห็นความสำคัญถึงการรักษาระยะห่างที่เหมาะสม กับผู้มาปรึกษาจากวัฒนธรรมต่างๆในการทำงาน	5	4	3	2	1
10.....	5	4	3	2	1
11.	5	4	3	2	1
12.....	5	4	3	2	1
13	5	4	3	2	1
14.ฉันเท่าทันความรู้สึกไม่พอใจที่เกิดกับผู้มาปรึกษาจาก วัฒนธรรมที่แตกต่างจากฉัน	5	4	3	2	1
15.	5	4	3	2	1

ข้อความ	ตรง มาก ที่สุด	ค่อนข้าง ตรง	ตรงกับ ไม่ตรง พอๆกัน	ค่อนข้าง ข้าง ไม่ ตรง	ไม่ ตรง เลย
16.	5	4	3	2	1
17.	5	4	3	2	1
18.	5	4	3	2	1
19.ฉันเข้าใจว่าผู้มาปรึกษาจากบางวัฒนธรรมมีความ ยากลำบากในการเปิดเผยตนเองต่อสังคม	5	4	3	2	1
20.	5	4	3	2	1
21.	5	4	3	2	1
22.	5	4	3	2	1
23.	5	4	3	2	1
24.ฉันเข้าใจถึงผลกระทบที่เกิดจากการขาดความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่หลากหลาย	5	4	3	2	1
25.	5	4	3	2	1
26.	5	4	3	2	1
27.	5	4	3	2	1
28.ฉันหมั่นทบทวนสังเกตตนเองอยู่เสมอ เพื่อพิจารณา ถึงข้อบกพร่องของตน ในการทำงานกับผู้มาปรึกษา จากวัฒนธรรมที่หลากหลาย	5	4	3	2	1
29.	5	4	3	2	1
30.	5	4	3	2	1
31.	5	4	3	2	1
32.	5	4	3	2	1
33.ฉันแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในวัฒนธรรมที่หลากหลาย	5	4	3	2	1
34.	5	4	3	2	1
35.	5	4	3	2	1
36.	5	4	3	2	1

ข้อความ	ตรง มาก ที่สุด	ค่อนข้าง ตรง	ตรงกับ ไม่ตรง พอๆกัน	ค่อนข้าง ข้าง ไม่ ตรง	ไม่ ตรง เลย
37.	5	4	3	2	1
38.ฉันขอให้ผู้มาปรึกษาจากต่างวัฒนธรรม ขยาย ความหมายของคำเฉพาะเพื่อให้เข้าใจความหมาย ตรงกัน	5	4	3	2	1
39.	5	4	3	2	1
40.	5	4	3	2	1
41.	5	4	3	2	1
42.	5	4	3	2	1
43.ฉันถือว่าสิ่งสำคัญในการเข้าใจผู้มาปรึกษาจาก หลากหลายวัฒนธรรม คือ การเข้าใจผู้คนรอบตัวใน ชีวิตประจำวันของเรา	5	4	3	2	1
44.	5	4	3	2	1
45.....	5	4	3	2	1
46	5	4	3	2	1
4.	5	4	3	2	1

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวฐิติกาญจน์ บุญรักษา อินทาปัจ
วัน เดือน ปี เกิด	20 กันยายน 2528
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงราย
วุฒิการศึกษา	- สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขา จิตวิทยา วิชาเอกจิตวิทยาคลินิก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2549 - สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา จิตวิทยาการปรึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปี การศึกษา 2553 - สอบเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาเอก หลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2558